

חלק שביעי

עשר הספירות דו' מלכין קדמאין דמיתו

* (א) דע, כי אלו המלכים, שרשם הוא, שם ב"ן הראשון, שיצא מן הארת העינים של א"ק הנקרא עולם הנקודים. וכל בחינת המלכות שיש בכל העולמות מזה השם ב"ן נעשו. כי יש מלכות באריך ובאור"א ובזו"ן, וכולם נתבררו ע"י שם מ"ה שיצא ממצחא דא"ק, שהוא בחינת הזכר. וכבר ידעת כי אין לך ספירה דלא אתכלילת מי"ס, וא"כ בכל ספירה וספירה שבכל העולמות מוכרח שיש בה בחינת מלכות הנעשית ממלכים הנ"ל.

אור פנימי

ז"א, אלא שנקרא בשם הוי"ה דס"ג מב' טעמים: א', משום שיש שם אור הזכר שיצא על בחי"ב דהתלבשות, הנקרא ישסו"ת, כנ"ל דף ת"ד באו"פ ד"ה והועילה. ע"ש. וקומת ישסו"ת נקרא הוי"ה דס"ג. וטעם ב', משום הכלים דנקודים, שהם בחינות נקודות דס"ג דא"ק, דהיינו ט"ת דס"ג שירדו למטה מטבור דא"ק, שהאור נסתלק מהם והכלים האלו עברו להע"ס דעולם הנקודים, כמ"ש דף תכ"ח באו"פ ד"ה וצריך. וע"כ נקראים בשם נקודות דס"ג. המלכות שיש בכל העולמות מזה השם ב"ן נעשו: כי ע"י עלית ה' תתאה שהיא המלכות, למקום העינים שהוא חכמה, נתערבה ונתחברה המלכות בכל ספירה וספירה מהע"ס. ומשם ואילך נמצאת מלכות הזו המחוברת עם ה"ר, כלולה בכל ספירה ובכל פרצוף. כמ"ש באו"פ דף תכ"ח ד"ה יד נקודות.

(א) המלכים שרשם הוא, שם ב"ן הראשון: כלומר, שבעולם התיקון הם בחינת שם הוי"ה במילוי ההין שבגימטריא ב"ן. ואע"פ שממקורם הם בחינת הוי"ה דס"ג, דהיינו נקודות דס"ג, כמ"ש הרב בעץ חיים שער י' סוף פרק ג', עש"ה. שלעתיד לבא כשיתוקנו כל אלו מלכים לגמרי יוחזר שם ס"ג לקדמותו ויתבטל שם מ"ה, שזה ענין חזרת העולם לתהו ובהו, ואז לא יהיה רק ב' אורות של ע"ב וס"ג, עכ"ל. ועכ"ז בעולם התיקון ירדו הנקודות דס"ג ונעשו שם ב"ן, שפירושו נוקבא דשם מ"ה וטפלה אליו, וכל מה שיש לה היא מקבלת מהזכר שהוא הוי"ה דמ"ה. ולכן אנו מכנים תמיד את ז"ת דנקודים בשם ב"ן, אע"פ שהם נקודות דס"ג.

והנה באמת נבחן הפרצוף שיצא על ידי הווג במסך דבחי"א המכונה אור העינים, שהוא הוי"ה דמ"ה שפירושו ע"ס בקומת

(ב) וכשהמאציל העליון התחיל לברוא העולם האציל וברא ויצר ועשה ד' עולמות אבי"ע, והתחיל לברר המלכים הנזכרים דמיתו, ומה שהוברר ממנו עלה בקדושת העולמות, ומה שלא הוברר נשאר קליפה וסיגים. ואמנם עיקר כל הסיגים האלו והמלכים האלו, שרשם הוא שם

אור פנימי

מעורבת הבחי"ד בכל בחינה מהם, הרי האור ההוא לא היה יכול להתלבש בהכלים הללו כי הבחי"ד כבר מצומצמת שלא תקבל אור החכמה, וע"כ, כשהאור נמשך תוך כלי ופגע בבחי"ד המעורב בהכלי, הנה תכף נסתלק ויצא מכל הכלים וגם הכלי נשבר ומת, מחמת הבחי"ד שבו שינקה משהו מהאור בטרם נסתלק משם, אשר יניקה זו גרם שינוי צורה בבחי' הפכיות מהמאציל, שהוא אור החיים, וע"כ נקרא מיתה.

והנה מוצא אשר זה העירוב של הבחי"ד בהכלים דס"ג שהם בחי"ב, גרם שבירה ומיתה בהכלים, וע"כ נבחן העירוב הזה בשם סיגים בהכלים, אשר הם חלקים בהכלים שאינם יכולים לקבל את האור העליון, ומחמתם נפל הקלקול בכל הכלים, גם בהחלקים שהם ראויים לקבל האור דהיינו בכלים דס"ג שהם מבחי"ב.

וזה אמרו, כשהתחיל לברוא העולם וכו' והתחיל לברר המלכים, ומה שהוברר ממנו עלה בקדושת העולמות, ומה שלא הוברר נשאר קליפה וסיגים. עכ"ל. כי אחר שהאור נסתלק מהכלים, והכלים מתו ונפלו לעלמין דפרודא לבי"ע, הנה אז חזר המאציל ובירר את הכלים השבורים של המלכים, שפירושו הוא, שבירר את החלקים הראויים להלבשת האור העליון, שהם השייכים להכלים דס"ג, כנ"ל, והם פרצופי אצילות בקלקם מצד הבי"ן. ואותם הסיגים, שהם מעורבים בבחי"ד שלא נבררו, הנה נשארו בבי"ע בתוך הקליפות. הרי נתבאר שהסיגים הם חלקי הבחי"ד שנתערבו בהכלים דס"ג, ועירוב זה הושרש בהכלים דנקודים, שנקראים ב"ן.

(ב) הסיגים האלו והמלכים האלו שרשם הוא שם ב"ן: וצריכים להבין היטב את הסיגים הללו מה הם. גם איך הם הושרשו ובאים משם ב"ן.

והענין הוא כי כבר ידעת שהכלים שבכל פרצוף באים לו מהעליון שלו. כי אחר שנסתלקו האורות דע"ס דגוף דעליון ונשארים הכלים דע"ס ריקנים מאור, הנה הכלים הללו עוברים אל התחתון, והמה מתמלאים בהאורות של התחתון, כנ"ל דף שי"ח באו"פ ד"ה וכבר ביאר עש"ה.

ולפי זה תבין שהכלים של ט"ת של פרצוף ס"ג דא"ק, שנתרוקנו מאורותיהם עם צמצום נה"י דא"ק, הנה הם הכלים של הנקודים דא"ק המכונה שם ב"ן. ונתבאר באו"פ (לעיל דף ש"צ ד"ה וס"ג), שט"ת דס"ג דא"ק שהתפשטו למקום נה"י דפרצוף הכתר דא"ק, הנה נתערבו שם עם הבחי"ד הנמצאת בכלים דנה"י דפרצוף הכתר דא"ק. (כנ"ל דף תכ"ח באו"פ ד"ה והטעם), שהבחי"ד נתערבה בכל ספירה וספירה עד החכמה, ע"ש. הרי שיש עירוב דבחי"ד בכלים דס"ג בכל בחינה ובחינה מהם. גם נתבאר לעיל (דף ש"צ ד"ה וס"ג) הטעם שלכן יכלו האורות והכלים של הס"ג להאיר במקום הבחי"ד דא"ק, משום שעל אור הס"ג לא היה צמצום, שהוא אור הבינה, והצמצום לא היה רק על אור החכמה לבד. עש"ה. ונמצא לפי זה אשר אח"כ כשעברו כלים אלו אל ז"ת דנקודים כנ"ל. ואו"א של הנקודים נדווגו בזווג דגדלות פב"פ, והמשיכו קומת חכמה במקומם ממטה למעלה בבחינת ראש, ואח"כ, השפיעו אור החכמה הנה אל הו"ת של הנקודים, ששמה היה

ב"ן א', והוא פרצוף אדם אחד מראשו ועד רגליו, ויש בו קליפות כנגדו מראשו ועד רגליו.

(ג) ואף על פי שהם שבעה מלכים הם עשרה, דוגמת מה שאנו אומרים, כי שבעה היכלין הם ואינם אלא עשרה, כי היכל הא' כלול מג' ספירות ראשונות, ונקרא היכל קודש הקדשים, וכן היכל האחרון כלול מב': יסוד, ומלכות. שהוא לבנת הספיר. כן הוא כאן, כי יו"ד ספירות הם ונקראים שבעה מלכים.

(ד) והענין יותר מבואר, הוא זה, כי הנה נתבאר, שמהמלכים האלו נתבררו הבחינות הראויות לעתיק ולא"א ולא"א דאצילות, ואמנם מהאחורים שלהם היה קצת שבירה בהם, אך לא מיתה ממש שהיא הקליפה, זולתי המעט אור, וע"י כן אותם האחורים נפלו למטה ממקומם בקדושה עצמה, ואין בהם סיגים ממש שהם המיתה. אכן בחלק זו"ן דאצילות, אע"פ שכל בחינות המלכיות שבכל ספירה מהם נתבררו מאלו המלכים של שם ב"ן הנ"ל, הנה נשאר בהם קצת ניצוצות שלא נתבררו

אור פנימי

(ד) מהאחורים שלהם היה קצת שבירה וכו' ואין בהם סיגים ממש: פי' אע"פ שגם הג"ר דאצילות לא נתבררו לגמרי, והאחורים שנפלו מהם בעת שביה"כ, לא נתעלו לגמרי למקומם עד גמר התיקון, מ"מ אין זה נותן שום אחיזה לקליפות, משום שאחורים אלו לא יצאו מעולם האצילות כלל, אלא שירדו ממדרגה גבוה למדרגה שפלה. מה שאין כן הז"ת דנקודים שנק' זו"ן, הנה יש בהם סיגים ממש, כמ"ש לעיל, כי ע"כ מתו ונפלו לעלמין דפרודא, ולכן כיון שלא נבררו אלו הכלים לגמרי, אלא שנשארו הרבה סיגים בתוך הקליפות, הנה כשיעור הזה שהם תופסים ברשותם מהכלים דז"ת הללו, הרי יש להם אחיזה גם בזו"ן, כמ"ש זה היטב במקומו.

הקליפות אינן נאחזות רק בזו"ן ולא מאמא ולמעלה: כמ"ש לעיל בדיבור הסמוך, כי רק מהכלים דז"א נשארו חלקים בלתי מבוררים תוך הקליפות, וע"כ יש להם אחיזה

וזה אמרו, שהסיגים ומלכים הושרשו בשם ב"ן, דהיינו בנקודים.

ויש בו קליפות כנגדו מראשו ועד רגליו: כי הז"ת בכללם נבחנו לפרצוף אחד שלם בראש וגוף, והוא מצד שקבלו אור הג"ר וראש מזווג של גדלות דא"א, כמ"ש בחלק ו'. ולכן כיון שכל הז"ת נשברו פנים ואחור, כמ"ש בהמשך חלק זה, וכיון שבחי"ד היתה מעורבת בכל בחינה ובחינה מן הכלים של הנקודים, כנ"ל, לכן יש בו קליפות מראשו עד רגליו, דהיינו הסיגים שנשארו בתוך הקליפות. כנ"ל.

(ג) שבעה מלכים הם עשרה: כלומר, כי לא לבד שז"ת חג"ת נהי"ם של הקטנות כוללים ג"כ ע"ס, דהיינו ע"ס שבכל אחת יש בה חג"ת נהי"ם, אלא עוד היה בהם זווג דגדלות שיש בהם ג"ר ממש, דהיינו גם חב"ד. כמ"ש להלן.

והם מעורבים תוך הקליפות והסיגים, ולכן באלו שייך בהם מיתה ממש. ונמצא כי כל הקליפות אינן נאחזות רק בזו"ן לבד ולא מאמא ולמעלה.

ה) והנה ידעת כי ז"א שרשו אינו רק ששה ספירות אלא שאח"כ נתגדל ונעשו לו יו"ד ספירות. וכן המלכות, שרשה נקודה א' ונעשית אח"כ בת י"ס. הרי כי שרשם בתחלה אינם רק שבעה מלכים בלבד: ו' בז"א וא' בנוקבא. ואלו הם נאחזים בבי' אותיות של השם האחרונות, שהם ו"ה, ושני אותיות אלו הם בגימטריא י"א. ואלו הם סוד י"א סמני הקטורת: י"ס פנימית וא' מקיף. ואע"פ שהמקיף כולל י"ס ג"כ, נקרא אחד.

ו) ועיקר הדבר איך היו ז' ונעשו י"א הוא, כי ד' אחורים נשברו מן חו"ב וישסו"ת, ונתחברו למעלה מז' מלכים אלו עמהם והיו י"א. ואל

אור פנימי

ונודע ששורש הז"א יצא בהנקודים, המכונה הוי"ה דב"ן, שהוא פרצוף מ"ה המכונה ישסו"ת שיצא מנקבי העינים. והנך מוצא בפרצוף הזה חידוש גדול במשונה מכל פרצופי א"ק הקדמים, כי בהם יצאו הגופים בע"ס ועשר הכלים, וכל גוף מתחיל מכלי דכתר, כמ"ש במטי ולא מטי ע"ש. אבל בפרצוף זה שיצא מעינים, מתחיל הגוף מדעת, ואין בהם זכר מג"ס הראשונות כתר חכמה בינה. ומלבד זה, יש שינוי גדול בהע"ס דראש עצמו, כי עד כאן יש רק ראש אחד לכל פרצוף, ובפרצוף העינים, יש ג' ראשים להפרצוף: הא', הוא ישסו"ת, העומד מטבור דא"ק ולמעלה עד החזה. הב' הוא הכתר של הנקודים. הג' הם או"א דנקודים.

אמנם ב' שינויים הללו תלויים זה בזה. כי כבר נתבאר היטב בחלק ו' שכל ג' ראשים אלו, הם רק ע"ס דראש אחד. וענין התחלקותם כן, הוא מפאת עלית ה"ת בעינים, שנעשה הזווג על המסך דבחי"א, המכונה נקבי העינים. ויצא ראש הא' בבי' ספירות כתר וחכמה ובהנוקבא דחכמה נעשה הזווג על ה"ת הכלולה שם, וראש הזה נקרא

בו, משא"כ מאמא ולמעלה לא נפל כלום לחלקם של הקליפות. וע"כ אין להקליפות אחיזה כלל מאמא ולמעלה.

ה) ז"א שורשו אינו רק ששה ספירות: כי כשנולד הוא חסר ראש, שהוא ג"ר הנקרא חב"ד, ואין לו אז אלא ו"ק שהם תג"ת נה"י לבד. ומלכות אין לה אלא המלכות שלה, וחסרה כל הט"ס הראשונות. ולפיכך אין להם להס"א שום יניקה מראש דו"א, שהרי בזמן הקטנות אין לו ראש.

ויש בדברים אלו ענין רב, כמו שיתבאר להלן בע"ה, וכאן נבאר רק טעם הדבר למה יצא ז"א בחסר ג"ר, ובאמת אפילו בשעת גדלות אין לו יותר מששה כלים חג"ת נה"י, ומ"ש הרב שאז יש לו עשר ספירות, אין הפירוש שנתוספו לו ג"ס הראשונות שהן כח"ב, אלא רק שהחג"ת שלו של הקטנות מתגדלים ונעשים לו לחב"ד והנה"י דקטנות מתגדלים ונעשים לו לחג"ת, ונתוספו לו רק תג"ס תחתונות שהם נה"י. הרי שאפילו בשעת הגדלות אינו משיג לג' כלים הראשונים כח"ב ומתוך שזה עיקר גדול בהחכמה, צריכים להבינו ממקורו דבר בטעמו.

תתמה איך מחו"ב וכו' היו קליפות. כי זהו מבחינת מה שמתלבש בזו"ן למטה להיות להם מוחין, ובאותה הבחינה נחשבת כזו"ן ממש.

אור פנימי

לכחינת חב"ד, וראש הב' הוא בבחינת כתר ממעל לראשם.

והנך רואה איך הע"ס של ראש אחד נתחלקו ונעשו לג' ראשים: אשר כתר וחכמה שבהם לקח ראש א'. והבינה שבהם המכונה און, לקח ראש הב'. וז"ת שבהם המכונים חוטם פה, לקח ראש הג' הנק' או"א, שהם נחשבים לראש הפרצוף הזה. אבל ב' הראשים הקודמים אינם מצטרפים לגוף הפרצוף. כנ"ל.

וכבר ידעת שכל הספירות דגוף נמשכים מהראש, שכל אותו השיעור, אשר המלכות דראש מלבשת באו"ח שלה מטה למעלה בהראש, הנה היא מתפשטת מינה ובה בהכמות הוה לע"ס דגוף. ועם זה תבין, אשר המלכות דראש הג' לא היתה יכולה להתפשט לגוף כי אם בז"ס תחתונות חג"ת נהי"מ לבד כי גם בראש אין לה יותר מב' הספירות חוטם פה, שהם ז"ת דראש. והג"ר של ראש נמצאים בב' ראשים הקודמים, כי כתר וחכמה נמצאים בראש הא' שנקרא ישסו"ת, ובינה נמצאת בראש הב' שנק' כתר, כנ"ל. והנה נתבאר היטב כי אי אפשר להזו"ן שיהיה להם יותר מן שבעה כלים חג"ת נהי"מ, משום שגם הראש שלהם שהם או"א אין להם יותר מז"ת אלו שהם חוטם פה.

ואין להקשות על זה, א"כ מה הוא רבותיהו דאו"א על הזו"ן כיון שאלו ואלו הם חסרי ג"ר. כי דבר זה כבר ביאר לנו הרב לעיל (מדף תי"א עד תט"ו, מאות כ"א עד אות כ"ה). שכל שבהם של או"א על הזו"ן הוא משום שאו"א לקחו קצת הארה מאור האון לכן לא נשברו כלים שלהם, ורק הזו"ן שלא קבלו שום הארה מאור

ישסו"ת. ולפיכך נבחנו ג' הספירות בינה ז"א ומלכות, לבחינת חג"ת דראש, כי להיותם נמצאים למטה מהמסך וממקום הזווג, הנה יצאו בזה מתורת ג"ר.

ועכ"ז נבחנו החג"ת האלו ג"כ לראש, ולא עוד אלא שהם עיקר הראש של הפרצוף דנקודים, כי ראש הא' הנ"ל הנק' ישסו"ת העומד מטבור א"ק ולמעלה עד החזה, הוא אינו מצטרף כלום להפרצוף נקודים, אלא נחשב כולו לבחי' עקודים, כמ"ש שם. (עי' באר"פ דף ת"ט ד"ה ג"ר) אלא בחינת האח"פ שלו שיצאו לחוץ לבחינת חג"ת המה נחשבים להראש דנקודים.

אמנם גם אח"פ הללו מתחלקים לב' ראשים, כי בחינת האון הנקרא ספירת הכתר דנקודים, נחשבת לבחינת כתר וחכמה דראש הוה, בסוד ה"ת בעינים. ובחינת חוטם פה שיצאו לחוץ גם מראש הוה, בסוד יה"ו באח"פ, הם נחשבים לראש הג', הנקרא או"א דנקודים ותדע, שגם ראש הב' הנקרא כתר דנקודים גם הוא אינו נחשב לראש הפרצוף, כלומר שהמלכות שלו אינה מתפשטת מלמעלה למטה בבחינת ע"ס דגוף, כי הוא אינו מאיר ומתלבש רק בראש הג' לבד, דהיינו באו"א דנקודים. ורק או"א דנקודים, הם ראש להפרצוף של הנקודים, דהיינו שהמלכות שלהם מתפשטת מלמעלה למטה לבחינת הע"ס דגוף הנקודים. (כמ"ש בהסת"פ לעיל דף תנ"ט אות ל' עש"ה כל ההמשך) ודע שאפילו בשעת הגדלות שה"ת יורדת מן העינים שבכתר להפה דראש, ואו"א שבים לבחינת ראש, מ"מ אין הכתר עצמו מצטרף לאו"א באופן כזה שיתהוו לראש אחד ממש, אלא רק הארת נהי" של הכתר מתלבש באו"א. וז"ס כי או"א נעשים

* (ז) נשלים לבאר ג"כ ענין עקריות הסיבה מה היתה. והוא היות כוונתו יתברך לברוא עוה"ז שיש בו שכר ועונש, וזה אי אפשר אם לא ע"י קוסטינר, שהיא מדת הרע להפרע מן הרשעים. והנה הרע, זה הוא שרש הסיגים והשמרים של הגבורות והדינים, בסוד, מקום המשפט שמה הרשע. והבן זה.

(ח) וכדי שיתגלו הסיגים והקליפות, א"א רק ע"י השתלשלות עולמות, ובתכליתם יתבררו הסיגים ויצאו בפועל, אשר כל זה היה ע"י מיתת אלו המלכים, אשר כולם הם דינים תקיפין הנקראים שם ב"ן, שהם הגבורות, כי כל אלו הם בחינות נקודות, שהם נקבות ובחינות אור חוזר, מיין נוקבין. וצורת הנקודות הם ניצוצות והם הניצוצין תקיפין הנזכר בפרשת פקודי דף רנ"ד, ות"ח. רישא שירותא דמהימנותא גו מחשבה בטש בוצינא דקרדינותא כו' וסליק ניצוצין.

אור פנימי

למבעי קרנין אודנין דהוי ליה חתכו מניה. והבן. (סנהדרין דף ק"ו)

(ח) נקודות שהם נקבות ובחי' אור"ה, מ"ן: המלכות נקראת נקודה, והוא על שם המלכות השרשית שעליה היה הצמצום ראשון, הנקראת נקודה האמצעית. ולכן המלכויות והנקבות שבכל העולמות, נק' נקודות, להיותם הנושא של הצמצום והמסך, שעליהם נעשה הווג דהכאה עם אור העליון. וזה אמר, שע"י מיתת אלו המלכים, שכולם הם דינים תקיפין וכו', הם בחינות נקודות שהם נקבות ואור"ה ומ"ן. כי ג' אלו הם ענין אחד, דהיינו בחינות המסך המעלה אור"ה ומיוחדים ומוווגים את הפרצופין העליונים, בעת שעולים להם מברורי ב"ע למ"ן, וביאור ענין זה יבא להלן בע"ה.

האזן, אלא מחוטם פה לבד, לכן נשברו כל הכלים שלהם. עש"ה ובאור"פ. ובכללות כבר נתבאר שם היטב ועוד יתבאר זה לפנינו בחלק זה, כי הארה זו שאור"ה קבלו מאור האזן תיקן אותם בסוד הווג דאב"א, שה"ס שהיה להם מחמת זה בחינת ג"ר של הבינה, כמ"ש לקמן בארוכה.

(ז) מקום המשפט שמה הרשע: היינו משפט של הס"א, המתהפך לדינין קשין ומרין, בסו"ה ומשפטים בל ידעום. ובזה תבין דברי הוזהר תרומה דף קס"ד ע"ב, לס"א יהבין חושבנה יתיר ואיהו במגינא בגריעו, כגון עשתי עשר, וכו' עש"ה. והוא מדת הרע כדי להפרע מן הרשעים. כי נותנים כת אל הס"א להתאחו יותר ממה שמגיע להם, ובזה סער על ראש רשעים יחול. והוא הרמוז של חו"ל גמלא אויל

(ט) והענין כי אלו השבעה מלכים הם בחינת הגבורות שיצאו בעולם תחילה. וכמ"ש בראשית ברא אלקים, ואח"כ שיתף עמו מדת הרחמים, ביום עשות הוי"ה אלקים, כדי שיוכל העולם להתקיים ולא יחזור לתהו ובהו, כמ"ש והארץ היתה תהו ובהו, אחרי אומרו בראשית ברא אלהים, שהם השבעה מלכים. וכנגדם שבעה תיבות בפסוק בראשית. ושם הוי"ה הם החסדים, והוא המלך ה' הנקרא הדר, שהוא חסד עילאה, כנזכר באדרא, והוא שם מ"ה, כנודע, כי שם מ"ה בחסדים ושם ב"ן בגבורות. וכולם הם דינין קשין תקיפין, אשר מסיגיהם יצאו הקליפות, וזה ע"י מיתתן ונפילתם בסוד עפר הארץ העליונה. העפר אשר יהיה בקרקע המשכן עולם הבריאה, ושם נתבררו דוגמת האדם בקבר כנ"ל כי הבריאה תחת המשכן היא מלכות דאצילות, ותמן אודריקו הנהו נצוצין תקיפין, כמ"ש בפרשת פקודי כנזכר ניצוצין זריק לכל עיבר ובירר פסולת מגו מחשבה כו', הרי כי זריקת אלו הנצוצין למטה בבריאה הוא לברר הפסולת והקליפות, שהיו בכח במחשבה עליונה, ועתה יצאו

אור פנימי

קיום בג"ר לבד, אבל בז"ת לא היה עוד שם תיקון קיום, וע"כ, גשברו הכלים של הז"ת ונפלו לבי"ע. כמ"ש שם באורך. ואע"פ שלא הספיק השיתוף דמדת הרחמים בדין שבג"ר לתקן את הז"ת לגמרי, דהיינו גם מבחינת החסדים, עכ"ז הועיל השיתוף שבג"ר דנקודים לתקן את הז"ת מבחינות הגבורות, כי הגם שנשברו הכלים דז"ת, ונפלו לבי"ע, מ"מ ירדו עמהם ניצוצים כדי להחיות הכלים, ותדע שניצוצים אלו פירושם תיקון הגבורות שיהיו מוכנים לקבל החסדים אח"כ בשעת שיתבררו ויעלו משם לאצילות בסוד מ"ן. וזה אמרו, כי אלו השבעה מלכים הם בחינות הגבורות שיצאו בעולם תחלה, וכמ"ש בראשית ברא אלקים" דהיינו תיקון הגבורות שיהיו ראויים לבירור ולהעלותם בסוד מ"ן לקבלת החסדים של מ"ה החדש. ואלו הם מרומים בסו"ה בראשית ברא אלקים, כי שם אלקים יורה על גבורות כנודע.

שיתף עמו מדת הרחמים, ביום עשות הוי"ה אלקים: היינו הכתוב, אלה תולדות

(ט) הגבורות שיצאו בעולם תחלה, וכמ"ש בראשית ברא אלקים וכו': זה סובב על מ"ש חז"ל, (במ"ר בראשית ספ"ב) בתחלה עלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין, וראה שאין העולם מתקיים, והקדים מדת הרחמים ושתפה למדת הדין, ע"ש. וזכר דברנו מזה באורך לעיל (דף ר"י או"פ סעיף ד') ונתבאר שם כי ג' פרצופים הראשונים דא"ק לא היה בהם אלא כלי אחד מבחי' המלכות, שהיא מדת הדין, וע"כ לא היה בהם אלא קו אחד. ובכדי שיתקיים העולם כרצונו ית' להטיב לנבראיו, שזה יצוייר רק בבחינת הנהגה של שכר ועונש בסוד עשרה מאמרות, ותיקון ג' קיום חסד, דין, רחמים. וזה נעשה מכח שיתוף של מדת הרחמים בדין, שפירושו ענין השיתוף של ה"ר הנקראת מדת הרחמים, דהיינו בינה, עם ה"ת הנקראת מדת הדין שהיא מלכות. ותחילת השיתוף. הוזה נעשה בהזווג של ראש הס"ג, לצורך עולם הנקודים, בסוד עליית ה"ת לעינים ויהיו באח"פ, כמ"ש באורך בחלק ז', שזה הספיק רק לתיקון

לפועל. וכמו שהנצוצין דאכתש אומנא בפרזלא, דעכין לאלתר, כן אלו הניצוצות נדעכו ומתו ושבו אל העפר, ואז נתבררו. וכמ"ש בע"ה.

(י) וכמ"ש באדרת נשא דף קל"א ב', דמנהון אתבסמו ומנהון לא אתבסמו. ואין הפירוש דיש מהם קצת מלכים שנתבסמו וקצתם שלא נתבסמו, אמנם הכונה, דמנהון ממש, מחלק המלכים עצמם, מכל חלק וחלק של כל אחד מהם, נתברר קצתו ונתבסם, וחלק מהם מכל אחד ואחד שבהם לא אתבסם, ונשאר למטה, כמ"ש בע"ה.

(יא) והענין כי מאלו רפ"ח נצוצין של המלכים דמתו וירדו בעולם הבריאה, הנה בבוא התיקון של המלך הח' הדר, התחיל לברר מהם הנצוצות והכלים ג"כ, וכל מה שבירר מהם לא היה ממנו רק חלקי הנוקבא שבכל הפרצופים. ובתחילה נתברר המבורר והנבחר והמשובח שכולם, ועלה באצילות.

(יב) וגם באצילות עצמו יש מדרגות, כי בתחילה ע"י העיבור העליון הנזכר, התחילו לברר היותר משובח שכולם, וממנו נעשית נוקבא דעתיק, אחר שנתערבו אור הניצוצות דרפ"ח ניצוצות עם האור של נקודת הכתר שנשאר באצילות, וגם הכלים של המלכים נתערבו עם הכלים החדשים דמ"ה החדש, ומהכל נעשה נוקבא דעתיק ועתיק, ועד"ז בכולם. ואח"כ ע"י זווג דדכורא דעתיק עם נוקבא, העלו וביררו נצוצות שהיו נופלות למטה, החלק הראוי אל נוקבא דאריך ונכנסו במקום העיבור, בסוד מין נוקבין, ושם מתמתקים ומתתקנים ע"י שהיו שם זמן העיבור ונעשים בחינת פרצוף.

אור פנימי

(י) דמנהון אתבסמו ומנהון לא אתבסמו וכו' וחלק מכל אחד ואחד שבהם לא אתבסם ונשאר למטה: כנ"ל שהוא פרצוף אדם א', שיש בו קליפות כנגדו מראשו ועד רגליו, דהיינו נגד כל ה"פ דזו"ן דאצילות. ואלו ה"פ אשר נתבררו ונעשו, לעולם האצילות, השאירו כל אחד ואחד חלקים ממנו שלא נתבררו עדיין, אלא עתידים להתברר ע"י העלאת מ"ן מעבודת הצדיקים במשך השיתא אלפי שני דעולם התיקון.

ותדע ששירים אלו דפרצופין הנ"ל

השמים והארץ בהבראם ביום עשות הוי"ה אלקים ארץ ושמים. (בראשית ב' פסוק ד') כי שם הוי"ה רומז על חסדים, שהוא מלך הדר, הנקרא מ"ה החדש, כמ"ש והולך. כי ע"י העלאת מ"ן מבירורי ניצוצין וכלים שבבי"ע אל האצילות, המה גורמים שם זווג עליון ומקבלים הארת החסדים של מ"ה החדש, ואז נגמר השיתוף של מדת הרחמים בדין הנרצה, דהיינו שע"י זה נגמר תיקון הקוין גם בז"ת. וכ"ן יתבאר במקומו בהרחבה בע"ה.

יג) וכן עד"ז, אריך בירר לנוקבא דא"א, ואו"א לצורך זו"ן, כל בחינת המלכות אשר בהם, כי לכך נקרא אלו מלכים, יען מהם נעשו כל המלכיות. וכן עד"ז בכל י"ס עצמם שבכל פרצוף ופרצוף, היה בירורם על הסדר הנזכר, ומה שלא יכול להתברר ולעלות בעולם האצילות אף לנוקבא דז"א התחתונה, נשאר בבריאה, ונעשו מהם אחר כך כל חלקי הבריאה, על סדר מדרגותיה. וניצוצות הבריאה א"א להתברר ע"י או"א דאצילות, כי אינם יכולות לעלות למעלה מזו"ן, אמנם הם מתבררין בבטן נוקבא דז"א, ע"י זווג הז"א עמה, וגם שם אינו מתברר רק בחינת עתיק דבריאה, ושם מתברר אריך דבריאה, ובאריך מתבררין או"א דבריאה. וכן על דרך זה תמיד, כי א"א לשום חלק להתברר למעלה ממקום מדרגתו, לא במקום ולא בזמן, רק כולם זה אחר זה הן בסדר המדרגות, הן בסדר זמן תיקונם, וזה מבואר ודי.

יד) ועיין בענין עיבור ז"א, איך בעת לידתו א"א לפתיחת הקבר בלא דם, הם החלקים הנקראים סיגים בערך האצילות, ואלו הסיגים והדם חוזר להתברר בבריאה, ומה שהוא סיגים בערך בריאה חוזר להתברר ביצירה, וכן עד"ז בכל מדרגה ומדרגה, ודי בזה. ואח"כ עד"ז מהיות גרוע ביצירה, ואח"כ מהיות גרוע בכולם בעשיה על סדר מדרגותיה ג"כ, כי כל חלקי ג' עולמות אלו ב"ע כולם בחינת הנוקבא, ואין מהם דכורא כלל, ואף הדכורין שבהם אינן אלא כחות הנוקבא, כנודע, כי כולם חיילות המלכות וצבאיה הם, וכולם נעשו מאלו הבירורין של ה' מלכים ע"ד הנזכר.

טו) גם כל הנבראים והנשמות של הצדיקים כולם הם מבירור אלו המלכים, ובכל יום ויום הם מתבררין ע"י תפילתינו ועולין למעלה בסוד מיין נוקבין, ומתתקנים ואז באים לעולם. וז"ס כל ישראל בני

אור פנימי

דאצילות, שנשארו בלתי מבוררים, הם סוד כל שכר הטוב המזומן לצדיקים מכח בריאת העולם בעשרה מאמרות, דהיינו העשרה כלים דאצילות מבחינת שיתוף הרחמים בדיו, כנ"ל. שע"י נתהוו הנהגת שכר ועונש בעולם. והוא מכח ב' המצבים דזו"ן: קטנות וגדלות. אשר עם עשית מעשים טובים מעלים מ"ן לזו"ן, שע"י משיג הגדלות

וג"ר ומתגלה הרחמים. ואם ח"ו עושים מעשים רעים גורמים בזה שהזו"ן חוזרים למצב הקטנות, והנהגה של דין מתגלה בעולם. וכן לכל יחיד ויחיד בבחינת נשמתו עצמו.

אמנם צריך שתבין כאן שאין העדר ברוחני, ומכ"ש באצילות שאיהו וגרמיהו ותיהי. חד בהון, וענין המוחין דגדלות

מלכים הם. וז"ס אין משיח בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף, שהוא גוף זה המעורב טוב ורע. גם המלאכים כולם, וכל הנבראים כולם שבשמים ובארץ, כולם מכח אלו הבירורים היו.

טז) ואחר שנתבררו כל מה שהיה צורך להעשות מהם כל חלקי הד' עולמות אבי"ע, אח"כ נברא אדם הראשון, להשלים ולברר ע"י מעשיו ומצותיו, אשר בכח סגולת המצוות והתפלות לברר הבירורים, ואדרבה נתחבר בעץ הדעת טוב ורע, הם המלכים הנ"ל, בסיגים שבהם, ואז מת גם הוא וכל תולדותיו אחריו, להתברר גם הוא חלקיו, אשר נתערבו טוב ברע דוגמת המלכים. וז"ס הגלגול, כמבואר במקומו. וגם לטעם זה יש מלאכים המתים בכל יום ומתחדשים, כמ"ש יוצר משרתיו וכו', ודי למבין. כי כשל כח הקולמס לפרט הכל.

יז) ואחר כל אלו הבירורים שנתבררו בעת בריאת העולמות אבי"ע, אז מה שלא נתברר אז לרוב הסיגים אשר בהם עדיין, יען כי הטוב

אור פנימי

לאחר פטירתם, כי למתים חפשי כנודע. אלא יש צדיקים שזוכים לאורות עולם הבא בחייהם. ומשמיענו חז"ל שאפילו אותם צדיקים הגדולים שכבר זכו לעוה"ב בחייהם, מ"מ אין להם מנוחה, אלא שמוכרחים לעבוד עבודת הקודש ולבא תמיד בבחינת אחורים הקודמים להפנים, כדי להעלות מ"ן למוחין חדשים יותר גבוהים. והוא משום שיש בירורים גם בפרצופים דג"ר דו"א שהם למעלה מאורות דעוה"ב, וז"ס שפרצופים של הנשמות עתידים להלביש עד קומת א"ק דעשיה. שאז יהיה קומתם דה"פ א"ק שוים כנודע. ויתבאר במקומו.

וענין הלבשה זאת, שהנשמות זוכים להלביש הפרצופים העליונים, פירושו השכר הטוב הגנוז לצדיקים לעתיד לבא. כי כל המוחין הנמשכים ע"י העלאת מ"ן שהם מעלים בכח המע"ט שעושים, אע"פ שאח"כ באים בבחינת האחורים, וגורמים שוב קטנות לזו"ן הנה נתבאר, שהמוחין דגדלות הקודמים אינם ח"ו נעדרים, אלא שבאים בסוף הפנימיות,

וקטנות העוברים ושבים בז"א דאצילות מפאת המעשים של התחתונים, אין הפירוש שבשעת ביאת מוחין דקטנות נעדרים והולכים להם ח"ו המוחין דגדלות הקודמים, אלא רק הוספה יש כאן, כי המוחין דגדלות הקודמים שנמשכו ע"י עבודת הצדיקים נשארים כן לנצחיות בלי שום שינוי כל שהוא ע"י מעשים רעים של הרשעים אלא שהרשעים גרמו שנעשו בחינת מוחין חדשים של קטנות ודין, הנוספים על מוחין הקודמים, אמנם הנהגת העולם הוא תמיד ע"י מוחין הנוספים לאחרונה. באופן ששלשלת הזמן המצויה לנו בעוה"ז מבחינת היה והיה, נמשך לנו מהעליונים מכח פנימיות וחיצוניות, שמה שהיה, נמשך מפנימיות, ומה שהיא בהוה, נמשך לנו מחיצוניות, והחיצוניות היא תמיד מגולה לנו בעוה"ז, והפנימיות נסתר ממנו ואינו משמש לנו כלום, אלא שעתיד להגלות לנו לעתיד לבא בגמר התיקון.

וז"ס צדיקים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא. ואין הפירוש לעוה"ב

מסתלק ונשאר מיעוט הטוב עם הרע כולו, ובכל יום מסתלק ומתברר הטוב ונשאר הרע, ולכן אותם החלקים שלא הובררו קודם תולדות אדם הראשון, והיו צריכין להתברר ע"י מיין נוקבין שיעלה אדם על ידי מעשיו, הנה הם היו בחינת הסיגים והקליפות וגם הם היו ע"ד הנזכר באב"ע, כי החלק המעולה שבהם, מהם נתהוו הסיגים שבאצילות של הקליפות, וגם זה כפי מדרגותיה עתיק ואריך כו', והיותר גרוע, בבריאה של הסיגים, וגם זה ע"ד מדרגותיה וכו' עד"ז עד העשיה.

יח) האמנם צריך שתדע כי בהתברר אלו הסיגים ונעשו מהם בחינות ד' עולמות אב"ע שלהם, והם סיגים וקליפות גמורות, הנה בתוכם היו נתונים כל בחינות המלכים שלא יכלו להתברר והיו שם בבחינת נשמה וחיות שבהם, המחיה אותם, כנזכר בפרשת יתרו דף ס"ט ע"א, דלית סטרא אחרא דלית בה נהירו דקיק כו'. וז"ס רדיפת היצה"ר וס"א להחטיא את הצדיקים ולהדבק בקדושה, יען אין להם חיות זולתו, ובהתרבות הטובה והקדושה יתרבו חייהם. ואל תתמה מעתה, למה היצה"ר רודף להחטיא את האדם, והבן זה.

אור פנימי

על דבריו לעיל, שאומר שכללות האב"ע דקליפות הם י"א ספירות שהם לעומת כללות אב"ע דקדושה שהם עשר ספירות. והטעם שהם במנין י"א, מפרש טעמא, משום שהמה משארית הסיגים שלא נתבררו, כנ"ל, שיש בענין זה י"א בחינות, שהם ז' מלכים וד' אחורים: דאז"א וישסו"ת, שהם י"א. בסו"ה א"י אלקימו צור חסיו בן. והבן. והם הם סוד י"א יום מחורב דרך הר שער. וה"ס י"א סמני הקטורת, ולהיותם כל החיות אשר בהקליפות, ע"כ בהקטירם אותם, עולה החיות של הקליפות למעלה, ומתבטלים הסיגים והמות, והמגפה נעצרה.

אמנם דברי הוזהר לפי עצמו לא נחית כאן הרב לפרשו, ולפי שיש בדבריהם ז"ל סוד גדול מאד, ראוי להביא שלימות המאמר ולפרשו מעט. וז"ל, לסטרא אחרא יהבי חושבנא יתיר, ואיהי במנינא בגרעו, כגון עשתי עשר. והא אוקמוה דבכל אתר דאתון אתוספן כגונא דא, איהו לגרעו, כגון האמינון אחיד, דסגינא אמנו, ובסטרא

כנ"ל, ולפיכך יש להם דרך להמשיך בכל פעם מוחין חדשים, ומוחין ראשונים באים להם בפנימיות באופן שבכל פעם הם ממשיכים מוחין יותר גבוהים, כנ"ל. וכל אלו המוחין שנמשכו לפרצופין העליונים ע"י המ"ן שהעלו, כל אלו שייך לחלקם, ואע"פ שבהנה אינם נהנים רק מאותם המוחין שהמשיכו לאחרונה, אמנם גם המוחין הקודמים נשארו לנצחיות אלא שאינם משמשים להם בהנה, כנ"ל, כדי שיוכלו להוסיף חיל ולילך מחיל אל חיל, ולעתידי לבא ישיגו כל אלו המוחין שנמשכו על ידיהם, בבת אחת.

וזה"ש שאמרו חז"ל עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק ש"י עולמות שנאמר להנחיל לאהבי יש ואוצרותיהם אמלא. (סוף מסכת עוקצין) דהיינו המוחין שהמשיכו בהעולמות העליונים שזה חלקם לעתיד לבא. כמבואר.

כ) לפי"א יהבי חושבנא יתיר, ואיהי במנינא בגרעו כגון עשתי עשר: מביא מכאן ראיה

(ט) והנה כל מה שאנו מבררין תמיד בתפלותנו, מיום בריאת האדם עד ימות המשיח, הכל מאלו הבחינות של המלכים הנתונים תוך הקליפות. ויש בחינות המתבררין בכל יום, אף גם עתה, הנוגעים אל האצילות, ויש לכל עולם מבי"ע, ויש לנשמות, וכן כיוצא בכל הפרטים. ובהשתלם כל החיות והטובה והקדושה לצאת מתוכם, וישארו סיגים גמורים, אז כתיב בלע המות לנצח, הם סטרא אחרא הנקרא מות, ע"ש היותם סיגי המלכים המתים ושמור זה, וכמש"ל על אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף כו'.

(כ) ואמנם צריך שתדע, כי כמו שבקדושה הם ד' עולמות אבי"ע, ושרשם הם י"ס בלבד, המתפשטים בהם, בירור אחר בירור, ומדרגה אחר מדרגה כנ"ל, כן הוא באבי"ע הקליפות, כולם שרשם הם מבירורי המלכים שלא יכלו להתברר, והם י"א ספירות. וז"ש בזוהר פרשת תרומה קס"ד ע"ב, לס"א יהבין חושבנה יתיר, ואיהי במנינא בגריעו, כגון עשתי עשר, והכונה, כי עם דיהבין ליה חושבנא יתיר, כי בקדושה הם י"ס ובקליפות י"א, אדרבא הוא לגריעו, והוא, כי הרי עם שהם י"א בחינות

אור פנימי

דקדושה, גרע אות ואיהי תוספת. עכ"ל. פירוש: כי כללות הס"א הוא משבירת הכלים, כנ"ל בדברי הרב, שיש שם י"א בחינות ונודע, שהתיקון שלהם הוא בסוד י"ב פרצופי דקדושה, כי כל התיקון של שביה"כ, הוא בסוד שתיים עשרה הפרצופים דאצילות. שהס"א הולכת ומתבטלת על ידיהם עד בלע המות לנצח. וזה אומרו, לס"א יהבי חושבנא יתיר ואיהו במנינא בגריעו, כי חשבון הוא כינוי למלכות, והמלכות דס"א הוא בבחינת חושבנא יתיר, (נ"ב מכ"ק המחבר זצ"ל, „חושבנא“ פירושו חכמה, „יתיר“ פירושו מוסיף בסוד כל המוסיף גורע). שה"ס מלכותא בלא תגא, שהם תשע ולא עשר, כי אין להם שום יניקה מהכתר, ותגא פירושו כתר, וע"כ הם בחוצפא, בבחי' מלכותא בלא תגא. והם

ע' רעה, בסוד תשעה ותשעים מתים מעין רעה ואחד משאר מחלות. וזה אומרו, כגון עשתי עשר כלומר, בסוד כל המוסיף גורע, הם מוסיפין ע' על שתי עשר, (נ"ב מכ"י המחבר זצ"ל, ומסתלק פרצוף העליון די"ב שה"ס א"ס וכתר). ונשארו רק בי"א, (נ"ב מכ"י המחבר זצ"ל דהיינו י"א כי נתבטלים ונשברים ויורדים לרשותם של הקליפות, וז"ס שצעק העץ רשע אל תגע בו, כי בנגיעת עין בשתי עשרה, מסתלק האור והצירוף עשתי עשר שנעשה גופל לקליפות). כי אין להם יניקה בכתר. וז"א בסטרא דקדושה גרע אות ואיהו תוספת. כלומר, שגורעים הע' מן עשתי עשרה, ויוצא הצירוף דקדושה, בתוספת, כי נעשה שתי עשר. והבן זה בצירוף דברי הרב ועם ההמשך שבדברי הזוהר שם.

אינם רק ט', כי הרי אלו י"א הם שבעה בחינות שבעה מלכים וב' אחורים דאו"א, שהם בין הכל תשעה לבד. אמנם בהתחלקות או"א לשתי בחינות, יהיו להם ד' אחורים. ואז יהיו כולם י"א בחינות כנ"ל.

כא) ונמצא כי המלכים הנשארים מלהתברר הם הם חיות הקליפות. ולהיותם שם נקראו רשות הרבים, יען הם נפרדות ואינם מחוברות. כי עדיין לא נתקנו. והם, הם י"א יום מחורב דרך הר שעיר, הם המלכים שמלכו בהר שעיר הוא אדום, והם הם שאמרו. א"י אלקי"מו צור חסיו בו, כמנין י"א. והם הם י"א סמני הקטורת, אשר בהקטירם אותם עולים למעלה, ומסתלקים מתוך הסיגים הנקראים מות, ואז מתבטלים הסיגים והמות, והמגפה נעצרה, והבן זה.

כב) ואלו י"א סמני הקטורת אינם אלא בחינה אחת, שהיא הנוגה לו סביב, וכנגדה ג"כ ביצירה, וכן בבריאה וכן באצילות. וקליפה זו דנוגה נקרא רוח אלקים מרחפת. שאותיותיו מ"ת פר"ח, הם רפ"ח ניצוצי המלכים שמתו. וקליפה זו נעשית מהרפ"ח ניצוצין שנשארו תוך הכלים ולא נתבררו, והיא מרחפת על הקליפות ולא נכנסה בתוכם.

אור פנימי

עולם היצירה, ה"ס חולין בטהרה. והקליפות דבריאה העירוב הוא ברובו טוב ומיעוטו רע, והוא מטמא רק את התרומה. כי עולם הבריאה הוא בחי' תרומה ועולם האצילות הוא ברובו טוב, ויש בו מיעוט קליפה, ואפילו אותו המיעוט אינו מעורב עם הקדושה והקליפה דאצילות אין בה טומאה אלא שקוץ פוסל את הקדשים, כי האצילות הוא בחינת קדשים.

מרחפת שאותיותיו מ"ת פר"ח, הם רפ"ח ניצוצי המלכים שמתו: כלומר שהניצוצין הם בחינות רשימות מהאורות שפרחו מז' המלכים, ומתו. שהרשימות ירדו עמם כדי שיהיה להם כח לקום לתחיית המתים. ורפ"ח ופרח אותיותיהם שוות. והבן.

כב) הנוגה לו סביב וכנגדה ג"כ ביצירה וכן בבריאה וכן באצילות: אכן תדע, כי אבי"ע דקליפה הם בהפך מאבי"ע דקדושה, כי הקדושה כל מה שהוא עליון, הוא יותר קדוש, וכל מה שמתמעט יורד קדושתו עד סוף עשיה, ובקליפות הוא להפך; כי קליפה העליונה שכנגד האצילות הוא חלשה ואינה כל כך רעה, וכל מה שיוצא מתחזק הטומאה והקליפות.

גם יש חילוק בענין העירוב טוב ורע שבקליפת נוגה, דהיינו בבחינת הסיגים שלא נתבררו. כי בעשיה רובו רע, ושם הם בחי' אבי אבות הטומאה, דהיינו טומאת מת. והקליפות דיצירה מעורבים טוב ורע מחצה על מחצה, והיא מטמאה גם את החולין, כי

* (כג) דע, כי ד' בחינות יש בעולם האצילות באופן מצב העמדת הזכר והנקבה אשר שם, בין בהיותם בבחינות נקודות קודם התיקון, בין בהיותם בבחינות פרצוף גמור אחר התיקון. וזה סדרם: היותר

אור פנימי

(ע"ש באו"פ) ולכן הועיל להם האחורים דאור הבינה, הנ"ל, להחזיקם בבחינת ג"ר. ואע"פ שהם נמצאים למטה ממסך דראש, שהוא בנקבי העינים דכתר, אשר המסך הזה שה"ס ה"ת מונע מהם הארת חכמה של ראש, מ"מ אין זה נחשב להם לפגם כלל, כי בלאו הכי אין רצונם כלל לקבל הארת חכמה, מחמת שחושקים וחפצים בחסדים דוקא, ודוחים חכמה, מכח האחורים דאור האזן דרכיב עליהם, ומטביע בהם את החפץ הזה, בסוד כי חפץ חסד הוא.

ובזה תבין ביותר דברי הרב שם (דף תט"ו) כי הו"ת שלא קבלו כלום מהארת האזן לכן נשברו הכלים פנים ואחור, אבל או"א שקבלו קצת הארה מאור האזן לא נשברו רק האחורים שלהם, והפנים שלהם נתקיים ולא נשבר, אע"פ שלקחו הארת אור האזן בריחוק מקום. עש"ה.

ובאמור תבין הדברים היטב. כי נתבאר, שע"י ההארה שקבלו מאחורים דאור האזן, לא נפגמו כלל מהריחוק מקום, שפירשו, ממה שנתרחקו מבחי' הראש, ע"י הה"ת שבעינים דכתר, המונעת מהם הארת החכמה דראש, משום שאינם חפצים כלל באור החכמה, ואפילו אם היו בקירוב מקום, היו ג"כ דוחים מהם אור החכמה, להיותם עמו באחורים כנ"ל. וע"כ יש להם עוד בחינת ראש גמור, מבחינה הזאת דבינה, וע"כ לא שלט עליהם פגם השבירה כלל, בבחינה זאת, והיינו הכלים דפנים שנתקיים כולו, כלומר הפנים דבינה, שה"ס אור דחסדים, כנ"ל. ורק מה שקבלו בכלים דאחוריים שלהם,

(כג) ד' בחינות וכו' היותר גרועה הוא היות שניהם אחור באחור: הנה ד' המדרגות הללו נוהגות בין בזו"ן ובין באו"א, אבל מקורן הוא באו"א. ולפי שהמה היסודות הראשונות להבין המוחין דאו"א וזו"ן, ראוי להאריך בהם ולבארם היטב.

והנה נתבאר לעיל (בחלק ו') אשר הראש דנקודים הנקרא או"א, הם רק בחינת חוטם פה דראש, בערך הע"ס של ראש הכללי ע"ש. ומבחינת ראש הב' הם בחינת אח"פ שיצאו לחוץ מהראש, משום דה"ת הוא בעינים דכתר, ונמצאים או"א למטה מהמסך דראש, שנחשבים משום זה לחג"ת. (כמ"ש באורך באו"פ לעיל דף תל"ג ד"ה אות יוד)

וצריך שתדע, שאע"פ שאמרנו שאו"א הללו הם בחינת חג"ת, מ"מ הם נחשבים לבחינת ג"ר וראש מצד הבינה, והיינו ע"י התיקון דאב"א שיש בהם. ותיקון זה נמשך מכח הבינה דאו"י, כי הבינה דאו"י ה"ס אור דחסדים, ולא חכמה, בסוד כי חפץ חסד הוא, (כמ"ש הרב לעיל דף שכ"ט אות מ"א וע"ש באו"פ דף שכ"ה ד"ה והפנים) וע"כ נבחנת שאחורים שלה דוחים חכמה, והפנים שלה הוא אור חסדים לבד. ונמצא החו"ב דאו"י הם באחורים זה לזה. (ע"י לעיל חלק א' דף ה' באו"פ ד"ה וטעם החיוב)

ונתבאר לעיל בדברי הרב (דף תי"ג אות כ"ד) שאו"א לקחו קצת הארה מאור האזן, דהיינו אור הבינה דע"ס דראש הכללי,

גרועה הוא, היות שניהם אחור באחור. למעלה מזה הוא, אחור בפנים. פירוש, שהזכר יהפוך אחוריו נגד פני הנקבה, כי עתה הנקבה תוכל לקבל האור מן אחורי הזכר דרך פנים שלה, אבל מפני הזכר, אין כח בה עדיין לקבל האור. למעלה מזה, הוא פנים באחור, פירוש שהזכר

אור פנימי

החכמה מאבא, אפילו אם אבא היה משיב פניו אל הבינה להשפיע לה אור החכמה, משום כי חפץ חסד הוא כנ"ל. והנה נתבאר היטב המצב של המדרגה הראשונה המכונה אחור באחור.

למעלה מזה הוא אחור בפנים, פירוש: שהזכר יהפוך אחוריו כנגד פני הנקבה וכו': וצריך שתדע, כי ב' מיעוטים נעשו בהבינה מכח עלית ה"ת בעינים: א', מצד המסך שנתקן בעינים, שמשום זה, ירדה הבינה לבחינת מלכות המצומצמת, שבה נעשה הזווג דהכאה בראש, ובה נסתיים כל הפרצוף, דהיינו בספירת הבינה דנה"י, כנודע, ומיעוט ב' נעשה בה, מכח הגבורות דהיינו סיתום החסדים שבכלי המלכות ממקור אצילותה.

וענין גבורות אלו שבכלי מלכות נתבאר לעיל בדברי הרב בדבר אור המלכות אשר בכלי דיסוד שישנו בפרצוף ע"ב דא"ק, שהוא התפ"ב דא"ק שנתחלפו האורות, ובא אור החכמה בכלי דכתר ואור הבינה בכלי דחכמה וכו' עד אור המלכות בכלי דיסוד. (כמ"ש בדף של"ו אות מ"ה. ובאר"פ שם ד"ה חזר) שהוא אור האחורים הנשאר מספירת ההוד, שכבר אין בו הארת החסדים, של הו"ק דז"א, וע"כ נבחן שם בכלי דיסוד לבחינות ה"ג, עש"ה. גם נתבאר שם ששורש המלכות הוא ספירת ההוד, דהיינו חסד החמישי דה' חסדים, אלא שיש לה ב' מיעוטים ביסוד, ובמלכות, עש"ה. ולפיכך נבחנת המלכות

אח"כ ע"י הזווג דיסוד א"ק, כלומר, שהפכו ע"י הזווג את הכלים דאחורים שלהם ועשו אותם לבחינת פנים, שפירשו שקבלו בהם הארת החכמה (ע"י דף שכ"ה באר"פ ד"ה והפנים) הנה כלים אלו לבדם נשברו. משום שהמה כבר נפגמו ע"י הריחוק מקום, שנעשו לבחינת גוף כנ"ל. ויתבאר עוד להלן.

וזה שאומר הרב להלן, שאם לא היו או"א מתחלתן בבחינת אב"א, אז היו נשברו פנים ואחור כמו הז"ת של הנקודים. דהיינו כמבואר, שע"י תיקון זה של אב"א, שז"א הארת אור האזן, כנ"ל. המה נחשבים לבחינת ראש אע"פ שנמצאים למטה ממסך דה"ת שבעינים, שע"כ לא שלטה השבירה בהם, כנ"ל. אבל אם לא היו בהם תיקון זה דאב"א, אז היו נחשבים לגוף ממש, כמו הז"ת דנקודים. כי אלו ואלו הם רק בחינת חו"פ לבד. (כנ"ל דף תפ"ט באר"פ ד"ה ואין להקשות)

והנה נתבאר היטב, דבר האחורים דאמא כלפי החכמה. אמנם גם אבא נבחן שאחוריו הוא כלפי הבינה, וזה הוא מטעם הה"ת שבנקבי העינים של הכתר, וע"כ אין אבא יכול להשפיע לבינה מבחינת חכמה כלום, להיותו למטה ממסך כנ"ל. וע"כ נקרא זה אב"א כי אבא אינו יכול להשפיע להבינה מהארת חכמה מחמת האחורים דה"ת, באופן אפילו אם הבינה היתה משיבת פניה אל החכמה. ולעומתו לא היה הבינה מקבלת אור

יהפוך פניו כנגד אחורי הנקבה, ויאיר בה. וזו מעלה יתירה, כי האור של הפנים עצמם של הזכר מאיר בנקבה, אלא שעדיין אין בה כל כך כח לקבלו דרך פנים ולכן הופכת אחוריה ומקבלת דרך שם האור בפנים עצמם, ועל ידי כן מתעבה שם האור קצת, וכאשר יעבור האור

אור פנימי

מצד התכללותה בהו"א שיש לה כלים דפנים, דהיינו המקבלים הארת חכמה כמו הו"א, אלא בסיתום חסדים. וזכור זה.

למעלה מאה הוא פנים באחור וכו': הנה ב' תיקונים הראשונים, שהם אב"א ואב"פ, נמשכו מכח האחורים דבינה, כנ"ל, כי תיקון דאב"א, ה"ס האחורים דבינה, הדוחים חכמה, מכח כי חפץ חסד הוא, כנ"ל, וע"כ אין ענין המסך ממעט אותה כלל, כי בלאו הכי היא דוחית חכמה, שבוה אינה נפגמת מחמת המסך כלל. כנ"ל. ואחר שנתקן האחורים התחיל התיקון של הכלים דפנים מאליהם, כי כל חסרונם היו מהסיתום דחסדים, אשר עתה אחר תיקון דאב"א, מקבלים חסדים בשפע מאחורים דחכמה. כנ"ל. אמנם מדרגה הג' הו"ו שהוא פנים באחור, שפירשו פני הזכר באחורי הנקבה, הנה זה מגיע לו ע"י זיווג דע"ב ס"ג, המוריד ה"ת מהענינים לפה, שאז שבים חו"ב לראש, ואז משיג הזכר שהוא חכמה את בחינת הפנים שלו, כמו בראשונה. אבל הבינה עדיין נשארת בבחינת האחוריים, כי עדיין אין בה כח לקבל עם הכלים דפנים שלה. כמ"ש לפנינו.

אין בה כל כך כח לקבלו דרך פנים: כי באמת היא יכולה לקבל אור הפנים של חכמה, שהרי כבר היא נמצאת למעלה ממסך כמו בפרצופי א"ק הקודמים. אמנם מכח ב' התיקונים הקודמים: אב"א ואב"פ, שהא' הוא האחורים דאמא החפצים חסד ודוחים

והנה נתבאר הפנים והאחורים הנמצאים בהכלים של המלכות, ושניהם בחינות גבורות: כי מצדה עצמה הרי היא מתוקנת במסך הדוחה חכמה, וזהו בחינת אחורים שלה, ומצד התכללות שלה בהו"א, שהוא חסד החמישי, הוד כנ"ל, יש לה הארת ג"ר, אלא שנסתמת מחסדים, כמבואר. ואלו ב' המיעוטים קבלה הבינה מהמלכות, מכח עלית ה"ת בעינים.

ובזה תבין ההכרח לב' אלו המצבים אב"א ואב"פ. כי מתחלה נתתקן המיעוט הא', שהוא האחוריים הקשים של המלכות מסבת המסך והצמצום, השורים על הבינה מטעם הה"ת שבנקבי העינים, ותיקון זה נעשה על ידי האחורים דבינה, כנ"ל בדיבור הסמוך. ואחר שנתקן זה, הנה נשאר עוד עליה המיעוט הב' שהוא, הסיתום דחסדים אשר בהכלי דפנים של המלכות, השורה על הבינה מטעם הה"ת שבעינים, וזה נעשה ע"י המצב של אחור בפנים, כי הזכר שהוא חכמה מאיר בה אור דחסדים מבחינת האחורים שלו, לתוך כלים דפנים של הבינה, שהם סובלים רק מחסרון הזה. כי תארת ג"ר אינם חסרים כנ"ל. ועתה כבר מתוקנת הבינה מצד הכלים, הן בחלק האחור שלה, והן בחלק הפנים שלה. אמנם אינה מקבלת עדיין אלא אור דחסדים לבד, מבחינת

דרך האחור ויגיע עד צד פנים שלה כבר יכולה לקבלו, כיון שנתעבה קצת. וזה סוד וחכם באחור ישבחנה, כי החכמה שהוא הזכר, כאשר פניו מביטים באחורי הנקבה ומאירים בה, ישבחנה, ויאיר בה הארה נוספת יותר מאלו יהיו להיפך, שהוא אחור בפנים, כנ"ל שהוא המדרגה הב'.

כד) למעלה מכולם היא המדרגה הד', והיא, היות הזכר והנקבה פנים בפנים זה כנגד זה, כי אז מקבלת היא אור פני הזכר שהוא אור

אור פנימי

כנ"ל. שה"ס ה"ג אשר בהיסוד. אבל הכלים דאחורים האלו יש להם אור דחסדים בשפע, וגם הארת חכמה מועטת שמקבלים, כמבואר. וזה אמרו שהאור מתעבה קצת, כלומר שהארה מועטת היא, משום כח הדחיה הנמצא בכלים דאחוריים. „וכאשר יעבור האור דרך האחור ויגיע עד צד פנים שלה, כבר יכולה לקבלו, כיון שנתעבה קצת“ כלומר, כי הכלים דפנים בשעה שהיו מקבלים הארת חכמה, הרי לא היו יכולים אז לקבל אור דחסדים, אלא היו בבחינות גבורות, אבל עתה שהם מקבלים הארת חכמה באמצעות הכלים דאחורים, הרי יש להם חכמה וחסדים יחד.

וחכם באחור ישבחנה וכי' יותר מאלו יהיו להיפך, שהוא אחור בפנים: כי החכמה משבחת עתה את אור האחורים ועושה אותו לבחינת ג"ר, ואור הפנים. מה שאין כן מקודם זה כשהיו בבחי' אב"פ, אע"פ שקבלו בבחינת הכלים דפנים, אמנם לא קבלו אלא אור דאחור מהחכמה, אבל עתה הגם שמקבלת בכלים דאחורים, הרי היא מקבלת אור ג"ר ופנים כנ"ל.

כד) המדרגה הד' והוא היות הזכר והנקבה פנים בפנים: הנה ב' מדרגות הראשונות: אב"א, ואב"פ, הן נמשכות על ידי אחורים דאמא, ומדרגה הג', נמשכת ע"י וזוג העליון דע"ב ס"ג, המוריד ה"ת מעינים,

חכמה. והב' הוא בחינת הגבורות אשר בהכלים דפנים שלה שהמה צמאים לאור דחסדים משורשם, ע"כ הבינה מחזקת באחורים שלה, ואינה חפצה לגלות הכלים דפנים שלה לקבל אור חכמה מהזכר, אלא רק אור דאחורים דהיינו חסדים, כמבואר. וזה אמרו שאין בה כל כך כח לקבלו דרך פנים. והיינו מחמת החשק הגדול לאור דחסדים שיש לה.

מתעבה שם האור קצת וכי' כבר יכולה לקבלו כיון שנתעבה קצת: פירוש, כי אור הפנים הוזה המקובל בכלים דאחורים של הבינה, משביחים מאד את האחורים שלה עד שהאחורים בעצמם מתעלים לבחינת ג"ר גמורים, באופן, אשר הכלים דפנים נעשים טפלים ומקבלים אור הג"ר מהכלים של האחורים, ונמצאים כלים דאחורים שהם יותר חשובים מכלים דפנים, להיותם המשפיעים אליהם.

וטעם הדבר, הוא, כי באמת אין הכלים דאחורים מקבלים מאור הפנים של הזכר אלא הארה מועטת מאד שהרי הם כלים הדוחים חכמה ומשתוקקים רק אחר אור דחסדים כנ"ל. אלא אותה הארה מועטת שהם מקבלים, מחזירה את האחורים להיותם יותר חשובים מהכלים דפנים, שהרי בזמן שהכלים דפנים היו מקבלים חכמה, דהיינו אור המלכות שבכלי דיסוד שבהפרצופים הקודמים, הרי אז היו בסיתום גדול מאור של דחסדים,

נפלא, ולא עוד אלא שאין צורך שיתעבה באחור שלה בתחלה, רק יכולה היא לקבלו כמו שהיא זך דרך פנים שלה.

כה) דע, כי בזו"ן היו כל הד' בחינות הנזכרים, על סדר הנ"ל. אבל באו"א לא היו בהם רק ג' בחינות לבד, והם הראשונה והשלישית והרביעית, אבל בחינה הב' לא נצרכה בהם.

אור פנימי

עש"ה. דהיינו כנ"ל, כי בשעה שהבינה רוצה להמשיך את הגדלות של אור החסד כדי להאציל אותו למקומו, הרי היא מוכרחת או להתחזיר פניה אל החכמה, ולכן נחשב אור החסד הזה אל הבינה לבחינת מ"ן, שפירשו, הגורם לה זווג פב"פ עם החכמה. והנה נתבאר היטב סוד העלאת מ"ן, שפירשו, גורם המעורר לזווג חו"ב. שזולת הגורם הזה לא היו החו"ב מזדווגים פב"פ, מחמת האחורים דבינה הדוחים חכמה, בסוד כי חפץ חסד הוא. וגורם זה הוא הזו"ן, משום שהם בני הבינה, וכל עיקרם הוא רק הארת חכמה. כי כל ההפך מן הבינה דאור ישר להזו"ן דאו"י הוא רק באותה הארת חכמה שהבינה ממשכת בשביל הזו"א, שהרי שניהם הם אור של חסדים, אלא הבינה הוא אור דחסדים בלי שום הארת חכמה, והזו"א הוא בהארת חכמה (כמ"ש לעיל חלק א' דף ה' באו"פ ד"ה וטעם עש"ה) וע"כ לא יצויר זווג דגדלות לאו"א בלא עליית מ"ן כי כל עוד שאין הזו"ן עולים למ"ן אל הבינה, הרי היא קשורה בחשק של המשכת החסדים, שזה עיקר בנינה עוד מצד האו"י כמבואר. וזכור דברים אלו לכל המקומות שיש בהם איזה מדובר מהעלאת מ"ן.

כה) באו"א לא היו בהם רק ג' בחינות לבד: כי המדרגה הב' של אב"פ אינו נק'ה באו"א. והטעם כי ב' המדרגות אב"פ ופב"פ מתחננים בהם בבת אחת, דהיינו בעת הורדת ה"ת מעינים לפה, כי אז שבה הבינה לקדמותה, ואין המיעוטים דה"ת נוגעים בה

כנ"ל. ותיקון זה מועיל רק להזכר להשיג הפנים שלו כבתחילה, אבל הנוקבא עדיין דבוקה בכח האחורים שלה, והיא בוכרת יותר בחסדים, ודוחית חכמה כנ"ל. ולפיכך צריכה הבינה להעלות מ"ן מן התחתונים, שהם הזו"ן, כי רק אז, היא מוכרחת להפסיק את כח האחורים שלה ולהחזיר פנים אל החכמה. שהיא עושה זה רק לטובת הזו"ן, כי לא תוכל להמשיך להם הארת חכמה זולת זה. וע"כ היא שבה פב"פ עם החכמה, שהיא מדרגה הד'.

ותדע שענין העלאת מ"ן המחזיר לחו"ב פב"פ, הוא מושרש עוד בע"ס דאור ישר. כי הבינה דאו"י היא בחינת אור דחסדים ולא חכמה, (כמ"ש באו"פ ח"א דף ה' ד"ה וטעם) וע"כ גם היא נבחנת כמו אחוריה לחכמה, אמנם בשעה שהיא רוצה להאציל את הזו"א, שכל עיקרו הוא הארת חכמה כמ"ש שם, הנה אז היא מוכרחת להתחזיר פניה אל החכמה פב"פ, כדי לקבל ממנו הארת חכמה בשביל הזו"א דאור ישר. הרי שכל עוד שאינה מאצלת את הזו"א, היא נמצאת באחורים עם החכמה, ואחר שהיא מאצלת את הזו"א היא נמצאת פב"פ עם החכמה, כדי להמשיך לו הארתו. והנך מוצא שמקורם השרשי למצב החו"ב פב"פ הוא הזו"א דאו"י.

ובזה תבין ביותר דברי הרב לעיל (דף ש"מ ט"ח ח"ה אות נ"א) שאומר שאור החסד הניתן בבינה, שהוא אור הזו"א, נשאר בה תמיד בבחינת מ"ן,

* (כו) ונבאר עתה ענין אחורים דא"א, שגם הם נפלו ונשברו. ותחלה צריך לבאר הקדמת פנים בפנים ואב"א. והענין כי מקום הקליפות והחיצונים הם אחורי נוקבא דז"א, ושם הם נדבקים. ואמנם גם באחור דז"א יש קצת אחיזה. והנה בטרם ברא אלקים אדם על הארץ היה כח בקליפות לינק שפע מקדושה, בסוד ואדם אין לעבוד את האדמה ואחד מעבודת האדמה הוא כיסוח קוצים מן הכרם, אשר לזה צריך מצות מעשיות. אבל כאשר נאצלו ז"ת, עדיין לא היה אדה"ר התחתון נברא בעולם, יצאו ז"ן אב"א מפני פחד החיצונים שלא יינקו. כי אם היו

אור פנימי

שנקרא אחורים, כי זה הכלל שלא נבנה צור אלא מחורבנה של ירושלים. כי כל יניקתן ובנינן של הס"א, הוא מהחורבנות של הקדושה. באופן, שבשעה שיתוקן הקדושה עד שלא יצויר בה שום חורבן עוד, אז תבטל הס"א מהעולם בסו"ה בלע המות לנצח.

בטרם ברא אלקים אדם על הארץ היה כח בקליפות לינק שפע וכו': כלומר, כי אז לא היו יכולים ז"ן להזדווג פב"פ משום שאין זוג פב"פ בלי העלאת מ"ן מהתחתון שלהם. (כנ"ל בביאור המדרגה הד' פב"פ עש"ה) ושם נתבאר באו"א, וכן הענין גם בז"ן כי גם ז"ן מתתקנים באב"א מכח האחורים דאמא, כמו שיתבאר לפנינו, ולפיכך גם הנוקבא אינה מפסקת את האחורים שלה בטרם שתהיה לה גורם המכריחה לזה, והגורם הזה הם נשמות הצדיקים העולים אליה למ"ן, אשר כדי להשפיע אליהם הארת ג"ר, היא מוכרחת להפסיק האחורים שלה ולהחזיר פניה לז"א, ואז מזדווגת עם הז"א פב"פ.

ולפיכך בטרם שנברא אדה"ר לא היה מי שיעלה מ"ן להנוקבא דז"א, וע"כ היו חסרי ג"ר דהיינו אור הפנים, שהוא עיקר חיותו של הפרצוף וע"כ היה כח בהקליפות

כלל. משא"כ בז"ן צריכה הנוקבא ב' תיקונים לב' המיעוטים שלה, כנ"ל: א' לכלים דאחורים. ב' לכלים דפנים. ע"ש.

(ט) מקום הקליפות והחיצונים הם באחורי נוקבא דז"א ושם הם נדבקים: כי אין הקליפות נאחזים אלא במקום החסרון, דהיינו במקום שאינו מאיר הנקרא אחורים, דהיינו דוקא באחורים דז"ת, שהם ז"ן, אבל בג"ר אין להם אחיזה כלל. כנ"ל בדברי הרב.

וגם בז"ן יש חילוק בין הז"א אל הנוקבא. כי עיקר אחיזתן הוא בנוקבא דז"א, בהיותה ספירה המסיימת להפרצוף, דהיינו המפסקת על האור שבהפרצוף שלא יתפשט יותר, והוא מכח הצמצום והמסך שבה. כנודע. ולכן האחורים שלה הם חושך גמור, בסוד, ורגליה יורדת מות, שהם הקליפות המכונים מות. וזה אמרו מקום הקליפות והחיצונים הם באחורי נוקבא דז"א, ושם הם נדבקים. דהיינו כנ"ל שהקליפות והחיצונים מתחילים ממקום החושך ולמטה, שהוא מסיום הנוקבא ולמטה, כי אחריה מתחיל החושך, להיותה בחי' הסיום על האור שבהפרצוף.

ואמנם גם באחור ז"א יש קצת אחיזה: והיינו בכל אותו השיעור שאינו מאיר,

עומדים פב"פ, היו לקליפות מקום להתאחו במקום אחיותו, שהמה האחורים, לינק. כי מפנים לא יכלו לינק. ולכן הוצרכו להיות מתדבקים אב"א כדי שלא יוכלו החיצונים לינק משם.

(כז) וכאשר נברא אדה"ר ועשה מצות מעשיות, החזירים פב"פ. ואז לא היה פחד מן הקליפות, כי כבר חפר ועזק וסקל וכת קוצים מן הכרם. והנה בהיותם אב"א אין לזו"ן רק כותל א' לשניהם, וכותל א' לבד מספיק בין שניהם ומשתמשים בכותל אחד, חצי כותל לז"א, וחצי

אור פנימי

הכי אינם חפצים בחכמה. כנ"ל באו"פ דף תצ"ח.

וזה אמרו, „אם היו עומדים פב"פ היה להקליפות מקום להתאחו, במקום אחיותם שהמה אחורים, לינק, כי מפנים לא יוכלו לינק". דהיינו כמבואר, שאם היו הכלים דפנים של הנוקבא פתוחים לקבל אור הסנים היה חסרון אור הפנים מגולים בהם, שחסרון הזה הוא אחורים, שהקליפות מתאחים בהם ויונקים משם. וזכור בכל ההמשך אשר אחורים פירוש, מקום החסרון אור החכמה, ובצורה זו יש אחיזה ויניקה לחיצונים, שכל חיותם ממקום החסרון שבהקדושה. ולהיפך מזה, אחורים דאמא, הוא בחינת ג"ר, אע"פ שגם שם יש חסרון חכמה בהכרח, כי ע"כ נקרא אחורים, אמנם כלפי הבינה אין זה נחשב לשום חסרון, להיותה כן משורשה בבינה דאו"י, שבחירת בחסדים ודוחה אור החכמה. וכיון שהבינה היא עצם ספירה מהג"ר, ע"כ אור דחסדים שלה נחשב ג"כ לג"ר, ואחר שגם זו"ן עולים ומתכללים באו"א, ומקבלים מהם תיקון זה של אחורים דאמא, הנה גם הם משיגים הארת ג"ר מבחינת אחורים דאמא האלו, וחסרון אור הפנים לא נחשב ע"כ לחסרון אפילו בצ"ן. כמבואר, וזכור זה.

(כז) מצות מעשיות החזירים פב"פ: פירוש, כי ע"י מע"ט שששה, היה מתדבק

לינק שפע מהקדושה, דהיינו מבחינת חסרון הזה של אור הג"ר. כנ"ל.

זו"ן אב"א מפני פחד החיצונים שלא יינקו: כלומר, שיצאו בתיקון האחורים דאמא, כי עלו למעלה לאו"א וז"א נכלל באבא, ונוקבא דז"א באמא, ועי"ז השיגו בחינת אחורים דאמא, המספיק להם כמו הארת ג"ר. (כנ"ל באו"פ במדרגת אב"א דף תצ"ח) ואחר שהשיגו זה, כבר אין יכולים החיצונים לינק מזו"ן, כי נחשב להם כמו בחי' אור הג"ר, וכיון שיש ג"ר בפרצוף כבר אין מקום לחיצונים לינק משם. כי אין אחיזה אלא בז"ת בלי ג"ר. ע"ש.

אם היו עומדים פב"פ היו לקליפות מקום להתאחו במקום אחיותו: אין הפירוש אם עומדים בזווג פב"פ. כי אז אדרבא, שהיו הקליפות נגרשים מהזו"ן לגמרי, כנ"ל. אלא הפירוש הוא, אם לא היה בהם אותו התיקון של אב"א, אלא הנוקבא היתה רוצית לקבל אור הפנים של הז"א, הנה אז היו האחורים שלהם מגולה, כלומר, שהיה מגולה ומורגש החסרון ג"ר שבהם, ואז היו להם להקליפות מקום להתאחו דהיינו בהחסרון שבהם, אבל עתה שהם מתוקנים באחורים דאמא שהם דוחים לאור החכמה, דהיינו לאור הפנים, הרי אין שום חסרון מורגש בהם שיוכלו החיצונים להתאחו שם, כי חסרון אור חכמה לא נחשב להם עתה לשום פגם, כי בלאו

כותל לנוקבא. וכאשר אדם החזירם פב"פ ע"י מצות ומע"ט, אז נגמר ונשלם אחור א' שלם לזה ואחור א' שלם לזה, ויכולים לחזור פב"פ.

* (כח) והנה סבת היות נעשה להם עתה ב' אחורים שלמים, היה באופן זה: כי ע"י מצות ומע"ט של אדם התחתון גרם זוג עליון באו"א, וחזרו לתת להם לזו"ן בחינת מוחין אחרים שהם בחינת החסדים וגבורות של דעת דז"א, אשר הם עיקר סוד הטפה דיהיב או"א בזווגם. והטעם

אור פנימי

שמשלים החסרון חכמה שבהם, ע"כ המה מוגנים מפני החיצונים. וזה אמרו וכותל א' לבד מספיק בין שניהם. כלומר שמספיק בשבילם, לכסות ולהעלים החסרון חכמה אשר באחורים שלהם. ואין הקליפות יכולים לינק משם.

חצי כותל לז"א וחצי כותל לנוקבא: כלומר, שניהם נכללים באחורים אלו, באופן, שאין הקליפות יכולים לינק לא מן הז"א, ולא מן הנוקבא.

ונשלם אחור א' שלם לזה ואחור א' שלם לזה ויכולים לחזור פב"פ: כי על ידי החסדים וגבורות שהם משיגים מזווג עליון של או"א כמ"ש להלן, הנה על ידי החסדים נשלם האחורים דז"א בבחינת ג"ר. ועל ידי הגבורות נשלמים האחורים דנוקבא, בפני עצמם בהארת ג"ר. כמ"ש לפנינו ואז ראויים לחזור פב"פ.

(כח) גרם זוג עליון באו"א: כי כשהאדם מעלה מ"ן לזו"ן, כן גם זו"ן מעלים מ"ן לאו"א, וכן או"א למעלה מהם, וכן עוד למעלה לעלי עליון עד סוף כל המדרגות ואז מגיעים מוחין חדשים מא"ס ב"ה, דרך המדרגות עד שמגיעים לאו"א, ומהם לזו"ן. כי אין שום חידוש אור בעולמות בלתי מא"ס ב"ה לבדו. וזכור זה תמיד.

מוחין אחרים שהם בחינת החסדים

יותר בהקדושה, וסיפק בידו לברר בירורים מניצוצים וכלים שנפלו לבי"ע, ולטהרם מהסיגים שבהם דהיינו מתערובת של בחי"ד בהם, (כנ"ל דף תפ"ו באו"פ ד"ה הסיגים) עש"ה. ואז העלה אותם למ"ן להנוקבא ומתוך שהניצוצין וכלים הללו שהעלה באו קה"ו מלכים דנקודים, שכבר היה בהם אור החכמה מטרם שנשברו, וגם המה מחלקי הנוקבא, ע"כ מרגשת הנוקבא דז"א בחסרונם מאור החכמה, והיא מפסקת משום זה את האחורים שלה, ומחזירה פניה לז"א ומזדווגת פב"פ. ואז לא היה פחד מהקליפות כי כבר הפר ועזק ופקל ופרת קוצים מן הכרם: כלומר, שאחר שברר הניצוצין והכלים מכל הסיגים שבהם, המכונה עבודת הכרם, דהיינו חפר ועזק וכי' הנה הם ראויים לעלות למ"ן לנוקבא ולגרום שם זוג פב"פ עם ז"א, אשר אז מתתקנים הכלים הללו בבחינת ג"ר ואין יותר פחד שלא ישברו, כמו שקרה להכלים הללו בראשונה, בעולם נקודים, משום שכבר כלה הקוצים מהכרם, שהם הסיגים שבהם, כנ"ל. ומכאן ואילך הם נשארים בקדושה בנצחיות.

כותל אחר לשניהם וכותל א' לבר מספיק בין שניהם, ומשתמשים בכותל אחר: כותל פירושו אחורים. והיינו אחורים דאמא, שהמה מתתקנים בה בבחינת אב"א, שהוא מספיק להם לשניהם כמו הארת ג"ר, כנ"ל.

* שער הקדמות דף פ"ט דרוש בבטול האחורים דאו"א.

הוא, כי תרין מוחין דז"א הנקראים חו"ב אין אורותיהם מתגלים בז"א, כי הם מלובשים בסוד נצח הוד דאמא, ואין יוצא מהם אלא הארה מועטת בכח הכאת האורות החסדים המגולים שמכים בהם ומוציאים קצת הארה מהם לחוץ כנודע. מה שאין כן בחסדים וגבורות המתלבשים בתוך יסוד דאמא המסתיים בחוזה דז"א, שמשם מתגלים בגילוי גמור, ויוצאים לחוץ תוך ז"א ומאירים בו. ולכן העיקר הם החסדים וגבורות.

אור פנימי

שפירושה, אותה הארת חכמה הראויה לנה"י דזו"ן, משורשם שבאו"י, ובוה נתמלא חסרון נה"י של זו"ן.

וטפה זו דאז"א מתלבשת ביסוד דאמא, שהיסוד הזה מלובש בת"ת דז"א עד החוזה, והיא החו"ג המגולים היוצאים מיסוד דאמא, מחוזה ולמטה, דהיינו נה"י החדשים הכלולים באותה הטפה דזווג או"א. כנ"ל. שיש בהם הארת חכמה, ויכולים עתה להתגלות כלפי חוץ, ואין שום פחד מהקליפות. כי עתה הם שלמים בלי שום חסרון. וע"כ הם מכונים חסדים וגבורות מגולים. משא"כ מקודם זה, אשר הזו"ן היו מתוקנים באב"א, אז היו החו"ב אלו מכוסים ונסתרים במסך דאחורים דאמא, בסוד ואחוריהם ביתה. כנ"ל.

חו"ב אין אורותיהם מתגלים בז"א כי הם מלובשים בסוד נצח הוד דאמא: כי המוחין דז"א הם מלובשים בנה"י דאמא, ונה"י דאמא מלובשים בחג"ת של הז"א. אשר החסד מתעלה לחכמה, וגבורה מתעלה לבינה, ומחזה ולמעלה מתעלה לדעת. והנה חכמה ובינה נשאו בראש דז"א, ואין להם התפשטות לתוך הגוף אבל דעת דז"א שביסוד דאמא, יש לה התפשטות מחוזה ולמטה, כנ"ל, שהם הנה"י החדשים שמתגלים עתה בזו"ן.

וזה אמרו, חו"ב אין אורותיהם מתגלים וכו' משא"כ בחסדים וגבורות המתלבשים בתוך יסוד אמא המסתיים בחוזה דז"א, שמשם מתגלים בגילוי גמור, ויוצאים לתנץ. וכו', דהיינו כמבואר, שהם בחינת הנה"י

וגבורות של דעת דז"א: כמ"ש בזהר (משפטים דף תק"ב ע"ב) דרישא דמלכא בחסד וגבורה אתתקן, אלא שהחסד נתעלה לחכמה והגבורה לבינה, ושליש ת"ת העליון שמחזה ולמעלה נעשה לו לדעת. וזהו נעשה ע"י החסדים וגבורות שמקבל מזווג דאז"א. כמ"ש לפנינו.

סוד הטפה דיהיב או"א בזווגם: כבר ידעת, שכל הזווג דאז"א פב"פ, הוא מכח הזו"ן שעלו להם למ"ן, (כנ"ל דף תק"א ד"ה המדרגה ע"ש). והנה מקודם זה היו זו"ן אב"א, שפירושו בלי הארת חכמה, אלא שהם מתוקנים באחורים דאמא. אשר אז לא חסר להם חכמה כלל כנ"ל. וז"ס ואחוריהם ביתה, כי בחי' נה"י דזו"ן שהם האחורים שלהם אינם מגולים כלפי חוץ, כי האחורים דאמא נמשכים מסוד הבינה דאז"א מטרם שהאצילה את הזו"ן לחוץ, כי בעת שהאצילה את הזו"ן, כבר שבה פב"פ כדי להמשיך לו הארת חכמה. (כנ"ל דף תק"ב ד"ה ותדע, עש"ה) וע"כ כיון שגם זו"ן נתקנו באותם אחורים, נמצא משום זה גם הנה"י דזו"ן שהם עוד כלולים בחג"ת שלהם בפנימיותם, ורק החג"ת מגולה כלפי חוץ.

ואחר שאדה"ר העלה מ"ן לזו"ן, כנ"ל, גרמו המ"ן האלו לזו"ן שאין אב"א מספיק להם אלא שצריכים להמשיך הארת חכמה, וע"כ גם הם עולים למ"ן אל הבינה. וגרמו גם אל הבינה שתפסיק האחורים שלה, יתזדווג עם החכמה פב"פ, כנ"ל. והנה אז יצאה הטפה מזווג הזה דאז"א בשביל הזו"ן,

כט) ונמצא, כי בהתפשט החסדים והגבורות למטה בגופא דז"א, אז החסדים נתנים אל ז"א, ובהם נשלם ונגמר בנין אחורים שלו בשלימות, והגבורות ניתנים אל הנוקבא, כנודע, וע"י נשלם אחורים שלה, ויש לו אחורים שלם ולה אחורים שלם, ואז יכולים לחזור אפין באפין כיון

אור פנימי

במקום החסרון שלהם, דהיינו החסרון מהארת חכמה. כי בעת היותם מתוקנים באחורים אלו אינם חפצים חכמה, ואינם צריכים לה, וע"כ אין שום חסרון ניכר בהם שיוכלו החיצונים להתאחוז שמה, עם כל זה, נבחנים כמו חסרי נה"י, כנ"ל, כי מקום החסרון חכמה, ניכר בעיקר בנה"י שלהם, (נ"ב) מכ"י המחבר זצ"ל כי החסר מנה"י דכלים הוא חסר מג"ר דאורות מטעם ערך ההפוך שבין כלים לאורות וכן יש לומר) משום שמיחס האור ישר הם עצם הזו"ן דאורי, שכל עיקרם אינו יותר אלא בחינת הארת חכמה אשר בהם: כי הבינה דאור ישר היא אור דחסדים בלי חכמה כלל, כי אינה חפצה אלא חסדים בסוד כי חפץ חסד הוא, וע"כ הג"ר שבה נבחנים לחג"ת, כי כח"ב מבחינת חסדים נבחנים לחג"ת, כנודע.

אלא רק בעת שהאצילה את הזו"ן, כי ראתה שאין קיום לחסדים בלי הארת חכמה, וחזרה והמשיכה הארת חכמה לתוך חסדים, הנה נבחנת המשכה זו שכבר יצאה מבחינת בינה דאורי וקנתה שם בפני עצמה, שהם זו"ן או נה"מ דאורי. (עי' לעיל ח"ד פ"ו באו"פ סעיף פ') והנך רואה שכל ההפרש בין הבינה לבין הנה"י דאורי, הוא רק בהארת החכמה שהמשיכה, אשר בחי' החסדים בלי הארת חכמה, היא חלקה של הבינה עצמה במקורה, ובחינת הארת חכמה בחסדים, המה חלקם של הנה"מ או זו"ן. (עי' לעיל ח"א דף ה' ד"ה וטעם).

והנה נתבאר היטב, שעיקר מדרגת נה"י, אינו, אלא בחינת הארת חכמה אשר בהם, וע"כ כל עוד שאין בהם הארת החכמה

המתגלים לחוץ מחמת שקבלו הארת החכמה ונשלם לגמרי האחורים שלהם.

כט) החסדים נתנים אל ז"א וכו' והגבורות נתנים אל הנוקבא: כבר נתבאר, שטפת הזווג הנמשכת לז"א היא בחי' נה"י חדשים מגולים, והיא חסדים וגבורות היוצאים מיסוד דאמא הנפסק במקום החזה דז"א. כי בחינתם עצמם הם חסדים, וחלק המלכות שבהם, הם גבורות. וזה אמרו, „החסדים ניתנים אל ז"א, ובהם נשלם ונגמר בנין אחור שלם בשלימות". כי עתה שהשיג נה"י בהארת חכמה בבחינת נה"י דאור ישר, כנ"ל. הרי נשלם כל הגדלות של האחורים שלו, ואין בהם חסרון עוד. וע"כ המה יכולים עתה להתגלות לחוץ בלי שום פחד מפני החיצונים. כנ"ל. „והגבורות ניתנים אל הנוקבא ועל ידיהם נשלם אחור שלה" כי הגבורות שהם בחינת נה"י בהארת חכמה, הכלולה בהטפה דזווג או"א מצד הגבורות שבהם, הם מושפעים להנוקבא, ועתה גם הנה"י דנוקבא נשלמים ונגמרים ומתגלים לחוץ בלי שום פחד מהקליפות, וע"כ המה נפרדים עתה זה מזה, כי יש לכל אחד אחורים בפני עצמו.

יכולים לחזור אפין באפין כיון שאחוריהם שלמים, וכו', משא"כ בתחלה שהיה לזה חצי אחורים ולזה חצי והיו יכולים להתאחוז בהם: כמ"ש לעיל שבשעת היותם אב"א, שפירשו, שהיו מוגנים באחורים דאמא, הבוחרים יותר באור דחסדים, ודוחים אור החכמה. הן אמת שזה היה מספיק להם לשמרם מפני החיצונים שלא יוכלו להתאחוז

שאחוריהם שלימים, ואין עתה יכולת בחיצונים להתאחו שם, משא"כ בתחלה. שהיה לזה חצי אחורים ולזה חצי, והיו יכולים להתאחו בהם. ולכן עתה יכולים לחזור פב"פ, כי אין פחד מן החיצונים, כנזכר אצלנו בביאור כונת ברכת אבות של העמידה דימי החול והבן זה מאוד, והנה נמצא, כי תועלת כניסת החסדים והגבורות בזה"א, היתה לב' סיבות שהם אחת, כי הם המגדילים והמשלימים האחורים דור"ן, ועוד שעי"כ חוזרים פב"פ.

(ל) ונמצא, כפי הקדמות הנזכרות, כי בבחינה אחת, תהיה זו ההארה

אור פנימי

בין הו"א להנוקבא, כי שניהם הם עתה בחינת חסדים בלי גבורות, כי חג"ת כולו הם עתה חסדים, מטעם האחורים דאמא שה"ס כי חפץ חסד הוא, אמנם עתה שכבר השיגו טפת הזווג דא"א, שהיא הנה"י בהארת חכמה כנ"ל. הנה עתה נתגדלו ונשתלמו האחורים שלהם, שנה"י מצד החסדים לקח הו"א, ונשלמו ונגמרו האחורים שלו, עד שאין בו שום חסרון, כי כבר יש בו הארת חכמה, וע"כ יכולים אחורים שלו, דהיינו הנה"י, להתגלות כלפי חוץ, בלי שום פחד. ועד"ן, הנוקבא לקחה נה"י הללו מצד הגבורות, ונשלם ונגמר אחור שלה, ויכולה עתה להתפרד מהאחור של הו"א, כי יש לה אחור שלם בפ"ע דהיינו הגבורות דנה"י. וע"כ המה מזדווגים עתה פב"פ. ומשפיעים הארת חכמה להמ"ן שלהם, שהם נשמות הצדיקים.

לב' סבות שהם אחת, כי הם המגדילים והמשלימים האחור דור"א, ועוד שעי"כ חוזרים פב"פ: כי אותם האחורים השלמים שהשיגו דהיינו הנה"י החדשים המגולים הם מעלים את החג"ת לבחינת חב"ד ומוחין, והם מזדווגים פב"פ. ולהיות שהמוחין והזווג נמשכים מהנה"י המגולים, ע"כ נחשבים לבחינה אחת.

(ל) הראשונה האצילם בבחינת אב"א

המה הנושאים את החסרון הזה, וע"כ הקליפות והחיצונים מתאחות בחסרון זה, ומשום זה הנה"י מכונים בשם אחורים, כי אחורים פירוש, מקום חסרון, וז"ש הרב לעיל אות כ"ו כי מקום הקליפות והחיצונים הוא אחורי נוקבא דו"א, ובאחור דו"א, ע"ש.

ומשום פחד הקליפות שלא יתאחו באחורים אלו, שהם הנה"י נתחקנו אב"א, דהיינו באחורים דאמא, כנ"ל. שהמה מכונים כותל, שעי" כותל זה, נשמרו הנה"י"מ שלא יתראה בהם חסרון החכמה, כנ"ל. שז"ס ואחוריהם ביתה. שהנה"י גנוזים בפנימיות, שהוא בתוך הכותל דאמא המגנת עליהם, ופניהם מגולים כלפי חוץ. דהיינו החג"ת שלהם, שהם אינם צריכים להארת חכמה ממקורם באו"י, כנ"ל, שהם נמשכים מבחינת הבינה, מטעם שהמשיכה את אור חכמה, וע"כ יכולים להיות מגולות כלפי חוץ, כי אין חסרון ניכר בהם ואין שם מקום אחיזה לחיצונים.

וזה אמרו, „ואו יכולים לחזור אפין באפין, כיון שאחוריהם שלימים ואין עתה יכולת בחיצונים להתאחו שם, משא"כ בתחלה, שהיה לזה חצי אחור ולזה חצי, והיו יכולים להתאחו בהם". כי מתחלה שהיו שניהם מתוקנים בכותל אחד, דהיינו באחורים דאמא, היו שניהם דבוקים בכותל הזה, שהוא כותל דחג"ת, ואין שום הפרש

שבאה עתה מן אלו החסדים וגבורות שבאו עתה מחדש, יתירה ומעולה וגדולה על ההארה הראשונה שכבר היתה אל זו"ן, לפי שאותה הראשונה, האצילים בבחינת אב"א בלבד, וזו ההארה החדשה החזירים פב"פ, ולכן זו הארה החדשה תהיה נקראת בחינת פנים בפנים אבל בבחינה אחרת, תהיה הארה זו החדשה גרועה מן ההארה הראשונה, לפי שהארה הראשונה עשתה והאצילה כל פרצופיהם, וזו ההארה החדשה לא עשתה רק בחינת הגדלת חצי האחורים שלהם כנזכר, ומה שחזרו פב"פ אתיא ממילא, ולכן זו ההארה החדשה תהיה נקראת בחינתו אחור באחור, כי תועלתה היה, הגדלת חצי האחור לבד כנזכר.

לא) והנה בענין הקדמה זו יתבאר לך ותבין ותשכיל, את אשר יתבאר מכאן ולהלאה בענין נפילת אחורים דכלים דא"א. והענין הוא, דע, כי בחינות אלו החסדים וגבורות המגדילים אחורים דזו"ן, ומחזירים אותם פב"פ, הוא ענין בחינות האחורים של אר"א שנפלו, כנו"ל. ולכן גל תתמה, אם פעם א' נקרא לבחינה זו פנים, ופעם נקרא אחורים,

אור פנימי

כמו הזו"ן, וע"כ גם הם היו בבחינת ואחוריהם ביה, דהיינו שנה"י שלהם היו נעלמים ומכוסים באחורים דאמא, שהוא בחינת חג"ת המקוריים מטרם יציאת הנה"י מהם, דהיינו הבינה דא"י מטרם שהאצילה הנה"י דא"י, כנ"ל. אלא אח"כ ע"י זווג דע"ב ס"ג ירדה הה"ת מעינים דכתר, וחז"ב שבו לראש, ואז השפיע להם היסוד דא"ק, הטפה שלו, שה"ס ו' ונקודה, שהיו בהם למ"ן, ואז נתלבש בהם הנה"י דכתר בסוד הארת הנה"י המגולים, ואז נזדווגו אר"א פב"פ על המ"ן שלהם, כמ"ש לעיל בחלק ו'. והנך מוצא אשר הזווג דגדלות דפב"פ דא"א על המ"ן דיסוד דא"ק, היה ג"כ ע"י השגת נה"י החדשים המגולים, שהשיגו מהכתר, כי מזה נמשך הזווג פב"פ שלהם, וע"כ אח"כ שבחינת הגוף של הזווג הזה, נשפעה לז"ת, והמה נשברו, ירדה משום זה גם בחינת הגדלות דא"א לבחינת חג"ת וז"ק, אשר הגדלות הזו אינה לא יותר ולא פחות מבחינת הנה"י החדשים המגולים שלהם, שהיה בהם הארת חכמה וג"ר, ועתה

וכו' הראשונה עשתה והאצילה כל פרצופיהם וכו': ההארה הראשונה הוא חג"ת ונה"י המכוסים, וההארה השניה הוא הנה"י המגולים, כנ"ל. ואומר שאפשר לכוונת ההארה הראשונה, הן בשם פנים והן בשם אחורים. וכן השניה אפשר לכוונתה בשם פנים ובשם אחורים. כי מצד שההארה הראשונה הוא עצם אצילות כל הפרצוף, אפשר לכוונתה בשם פנים, ועוד שהחג"ת הם הכלים דפנים, שבגדלות המה נעשים לחב"ד. וכן אפשר לכוונתה בשם אחורים, מפני המצב דאב"א שבהם. ועד"ז ההארה החדשה אפשר לכוונתה בשם פנים, אע"פ שהיא רק בחינת נה"י, משום שנה"י אלו להיותם מגולים, המשיכו הפב"פ של הזו"ן. ואפשר לכוונתם בשם אחורים להיותם בחינת השלמה והגדלה של האחורים, דהיינו הנה"י כנ"ל.

לא) החז"ג המגדילים אחורים דזו"ן ומחזירים אותם פב"פ, הוא ענין אחורים דא"א שנפלו: כמו שמבאר והולך, שגם המצב דא"א דנקודים היה מתחילה אב"א

והוא על אלו החסדים והגבורות עם הבחינות שהגדילו באחורים, הכל נפל למטה, שהם בחינות החסדים והגבורות שלוקחים אר"א מן א"א, כדי שיחזרו פכ"פ, כנודע. כי גם באר"א, היתה בהם בחינת עמידתם אב"א, כמו שיתבאר.

(לב) ונודע כי הטפה המגדלת ומציירת את הוולד, היא בחינת החסדים וגבורות כנז"ל, ואלו הם ענין האותיות, שמהם נוצר הולד. וגם כי האותיות הם לעולם בחינות הכלים כנודע. ואלו נעשים כלים לאר"א בבחינת האחורים כנז"ל ואלו הם שירדו ונפלו למטה עם שארית החסדים היורדים לצייר את הכלים של הולד, שהם כללות הו' מלכים שמתו הנכללים בזו"ן.

(לג) והנה כל אלו הם בחינת כ"ב אותיות התורה, והו' אותיות הם כלים אל זו"ן שהם ז' מלכים. והט"ו אותיות, הם כלים אל אר"א כנז"ל, כי אחורי אר"א הם יותר גדולים מכל זו"ן. וסימן מספר האותיות כלים דאר"א הם ט"ו, כמספר י"ה, ונודע כי אר"א הם ב' אותיות ראשונים י"ה של ההוי"ה. והאותיות של זו"ן, הם שעטנ"ז ג"ץ. ושאר ט"ו אותיות של האלפא ביתא, הם באר"א: וששה אותיות מהם, והם בד"ק חי"ה, הנזכר בספר הזוהר של כ"י, הם אחורים דאר"א, ושאר האותיות הם פנים לאר"א.

(לד) ובזה תבין טוב טעם למה מתייגים תגין על אלו י"ג אותיות יותר מן הט' אחרות, ולמה הו' מהם שהם שעטנ"ז ג"ץ מתייגים עליהם

אור פנימי

דאר"א כנ"ל: כי בד"ק פירושו תיקון, מלשון בדק הבית. חי"ה פירושו אור החכמה, כי אור החכמה נקרא ח"ה כנודע. ולפי שכל שבחם של הנה"י הללו הוא הארת חכמה שבהם כנ"ל. וע"כ המה מרומזים בשם בד"ק חי"ה כלומר תיקון חכמה בחסדים. והבן. ויש עוד טעם ב' למה שהם מרומזים באותיות בד"ק חי"ה. והוא כי אלו האחורים דאר"א נפלו במקום זו"ן, אשר אח"כ בעת התיקון, נמצא ז"א מברר בירורים מאלו האחורים ומעלה אותם למ"ן לאר"א, שע"י מ"ן אלו מזדווגים אר"א פכ"פ, ומשפיעים

נפלו לו"ק, כלומר שהארת הג"ר נסתלקה מהם, והיו לבחינת אחורים שאינם שלימים.

(לג) האותיות של זו"ן הם שעטנ"ז ג"ץ: הרמוז בזה על הבחי"ד שנתערבה בכלים שלהם, שעירוב הזה מכונה בשם שעטנ"ז שהם הסיגים. (כנ"ל דף תפ"ו באר"א ד"ה הסיגים ע"ש) וגץ רומז על הניצוצין שירדו להחיות הכלים.

(לד) בדק חיה וכו' הם אחורים דאר"א: רומז על בחינת נה"י המגולים שהם אחור

ג' תגין על כל אות ואות מהם, והשש אחרות שהם בד"ק ח"ה, אין מתייגין עליהם רק תג א' על כל אות מהם. והענין הוא, כי להיות ששעטנ"ז ג"ץ הם בחינת ז' מלכים דז"ן, אשר מסיגיהם נעשו והובררו הקליפות הנקראים שט"ן ע"ז, לכן נקרא שעטנ"ז, שהוא חבור שט"ן ע"ז, כנזכר בזוהר, להורות כי מתוקף הדין העז והחזק יצא השטן שהם הקליפות. גם נקרא גץ, לרמוז אל מה שאמרו בסה"ז פרשת פקודי, כי אלו המלכים הם סוד ש"ך ניצוצין דאודריקו, כהאי אומנא דאכתש בפרזלא ואפיק זיקין וכו'. וכמו שאמרו רבותינו ז"ל גץ היוצא מתחת הפטיש, וזהו שעטנז גץ.

לה) וכבר נתבאר למעלה, כי אלו הז' מלכים לקחו הארותיהם מחמת הסתכלות אור עיני א"ק באורות העקודים בבחינת התפשטותם

אור פנימי

התלויים בראש דס"ג עצמו, הם בחינת הראש הא' שאינו מצטרף לפרצוף. והם הנקראים אורות אח"פ שבמקום יציאתם, כלומר, השורש של פרצוף אח"פ, שהם הנקודים. ושבולת הזקן, הוא בחינת ראש הב', וראש הג' הנקראים אורות אח"פ שלא במקום יציאתם, המקבלים מראש הא'. והכח"ב דנקודים מקבלים מאח"פ אלו שבשבולת הזקן: הכתר מקבל מבחינת האזן שבשבולת הזקן, וחז"ב מקבלים מבחינת חוטם פה שבשבולת הזקן, דהיינו כל בחינה מבחינה שכנגדה בראש הס"ג. הכתר שהוא ראש הב' מקבל מאזן שבשבולת שהוא בחינת ראש הב' של הדיקנא, וחז"ב דנקודים שהם ראש הג' מקבלים מחז"פ שבשבולת שהם ראש הג' דדיקנא. והז"ת דנקודים, שהם בחינת הגוף של הנקודים, מקבלים מן הדיקנא שלמטה משבולת שהם ג"כ בחינות הגוף של הדיקנא. (וכבר הארכנו בזה לעיל דף תי"ב באו"פ ד"ה הכתר ע"ש כל ההמשך)

וזה אמרו, הז' מלכים לקחו אורותיהם מחמת הסתכלות אור עיני א"ק באורות העקודים מבחינת התפשטות למטה במקום

מוחין לז"א. וכל המוחין דז"א, הם ע"י המ"ן העולים מאלו האחורים. וע"כ הם מכונים בד"ק חיה, על שם תיקון המוחין דג"ר של הז"א, הבא על ידיהם. כי בדק הוא לשון תיקון, וחיה הם אור חכמה ומוחין. כנ"ל.

לה) הז' מלכים לקחו הארותיהם וכו' בבחינת התפשטותם למטה במקום הגוף: כי ד' חלוקות יש באור העינים: ג' רישין, וגוף, כי ע"ס דראש נחלקים לג', הראש הא' הוא גלגלתא ועינים: הראש הב' הוא אזן. הראש הג' הוא חוטם פה. ואח"כ הגוף שהוא זו"ן. וראש הא', הוא ישו"ת שמטבור ולמעלה דא"ק, והוא אינו מצטרף כלל להפרצוף דנקודים. וראש הב', הוא כתר דנקודים. וראש הג' הוא או"א דנקודים. והגוף הוא הז"ת של הנקודים ונודע, שכל פרצוף נאצל ע"י הראש שבפרצוף העליון. וכן גם הפרצוף דנקודים שיצא מעינים נאצל בהעליון ממנו שהוא הראש דפרצוף ס"ג דא"ק. והנה הוויג הזה שהיה בראש דס"ג לצורך הנקודים, שיצאו שם ד' חלוקות הנ"ל, מכונה שערות דיקנא דס"ג: שג' תיקוני דיקנא הראשונים

למטה במקום הגוף של א"ק, ולכן נשברו, כי חסרו מהם הארת ג"ר שבו, שהם אח"פ במקומם למעלה, ולכן נשברו פנים ואחורים. ולכן נתייגו ג' תגין בכל אות מהם, להורות חסרון והעדר ג' מיני אורות הנזכרים מן הכלים שהם האותיות, ונשאר האור למעלה מהגופים שהם האותיות, ולא בתוכם, כמו שיתבאר עוד למטה סוד התגין.

(לו) אבל אותיות בד"ק חי"ה, שהם כלים דאחורים דאו"א, אשר נתבאר לעיל, כי או"א לקחו ב' אורות חוטם ופה, ולא חסר מהם אלא אור האזן בלבד, ולכן לא ירד מהם רק בחינות האחורים, וכנגד אותו האור האחד של האזן שחסר מהם, אנו מתייגים תג א' לבדו על כל אות מהם, כי הוא לבדו נסתלק ממנו, שעומד תלוי למעלה מן האות, שהוא כלי.

(לז) וכבר ביארנו כי מה שירד מן או"א, נקרא בשתי שמות, והם אחורים או פנים כנז"ל. והוא, כי להיותו חסר אור האזן, שהוא היותר עליון שיש בכל ג' האורות, לכן החסרון הנמשך להם ע"י הסתלקותו הוא גדול מאד, שהוא הבחינה הגורמת להם להחזירם פכ"פ.

(לח) והנה אלו המוחין שהם החסדים הנזכרים, הם נמשכים אל או"א עם הכלים של נה"י דא"א, כדוגמת מוחין דז"א הנמשכים מלובשים

אור פנימי

לא ירד מהם רק בחינת האחורים" כי מתוך שהם בחינת ראש בעצם, וגם היה להם הארה קצת מאור האזן כנ"ל (דף תי"ג) בדברי הרב, ע"כ יש בהם בחינת ג"ר מתחלת אצילותם אלא בבחינת אב"א, כנ"ל. וע"כ, כל בחינה זו שיש להם מתחלת אצילותם נקרא פנים, והם נתקיימו ולא נתבטלו אלא רק בחינת הווג דגדלות ופכ"פ שהשיגו אח"כ בבחינת תוספת, הנקרא אחורים, כנ"ל, היא לבד שירדה, ונתבטלה מהם.

ו"ש שהכלים נה"י דכתר, המתלבשים באו"א בבחינת הלבשי מוחין נתבטלו גם כן, אבל הם אינם נחשבים לבחינת הכתר, כיון שכבר נתלבשו באו"א. והוא מטעם, שזה

הגוף של א"ק כלומר, שהו' מלכים שהם בחינת הגוף של פרצוף הנקודים, מקבלים מבחינת הגוף של הדיקנא מלמטה משבולת, כנ"ל, שהוא הבחינה שכנגדם בראש הס"ג, ונקראים עקודים דא"ק, להיותם למעלה מטבור דא"ק, והנקודים מתחילים רק למטה מטבור כנודע. וזה אמרו, "ולכן נשברו כי חסרו ממנו הארת ג"ר שבו, שהם אח"פ במקומם למעלה" כלומר, שאין להם שורש בראש שהם ג"ר, מתחילת אצילותם, וכל הארתם הוא רק מבחינת הגדלות דאו"א דנקודים. וכשלא יכלו לסבול האור של הגדלות נשברו פנים ואחור.

ו"ש, "או"א שלקחו ב' אורות חוטם ופה, ולא חסר מהם רק אור און לבד, ולכן

תוך נה"י דא"א. והנה גם נה"י אלו דא"א, ירדו למטה עם האחורים דא"א, ובבחינת היותם באים מא"א, נמצא כי גם ענין זה יקרא חסרון לנקודה עליונה, הנקראת כתר. וכבר ביארנו, כי גם זה נקרא בחינת חסרון בכתר, וזה גרם לו, יען כי איננו לוקח אור האזן רק בסופו ולא בראשו כנז"ל, אבל בערך שכבר אלו הנה"י נתפשטו בסוד כלים דמוחין תוך אר"א, נקרא חסרון הזה על שם אר"א, ולא על שם הכתר.

* (לט) ונחזור אל הכוונה. ונאמר כי הלא אר"א היו מתחלה פב"פ, לפי שנעשה להם מוחין מהכתר כנ"ל, אמנם מ"ן שלהם, הגורם להם העמדה וקיום הבחינה דפב"פ, היו מציאת ז' מלכים אלו, אשר היו במעי בינה, ואלו היו מ"ן דילה. כי כן הוא תמיד, שהבנים הם מ"ן דאמא. ובעוד שאלו הז' מלכים היו תוך הבינה, היו מעלין מ"ן, וגורמין זווג לאר"א, ונמשכו להם מוחין והוחזרו אר"א פב"פ, ונזדווגו יחד, כדי להוציא ז' מלכים אלו. ובעת צאת המלכים אלו, אם לא מתו, אלא שהיו קיימים.

אור פנימי

הראש הב' שהוא כתר דנקודים, לא לקח כלום מבחינת הזווג דגדלות של הנקודים. כי הוא בחינת בינה דראש וג"ר מתחלת אצילות. אלא רק בחינת הנה"י שלו המתלבשים באר"א והיו להם ללבושי מוחין, שהמה באו בשעת הגדלות דנקודים, הם לבדם נתבטלו, כמבואר.

(לט) אר"א היו מתחלה פב"פ לפי שנעשה להם מוחין מן הכתר: כמ"ש לעיל (דף תק"ט ד"ה החור"ג) שהזווג דגדלות דאר"א היה ע"י השגת הנה"י המגולים מכתר דנקודים, ע"ש.

מ"ן שלהם הגורם להם העמדה וקיום הבחינה דפב"פ, היו מציאת הז' מלכים: כבר נתבאר לעיל, שאין אר"א חוזרים פב"פ אלא אם כן ע"י העלאת מ"ן דזו"ן. כנ"ל (תק"א באר"פ ד"ה המדרגה הד' עש"ה) משום שבינה משורשה הוא בסוד כי חפץ חסד הוא,

והנה כאן, (נ"ב מכת"ק המחבר זצ"ל, צ"ע הרי זו"ן נאצלו מחוטם פה דדיקנא מקודם לכן. ומו' ונקודה קבלו רק הגדלות, כנ"ל חלק ו' הסתכלות פנימית אות י"ט שהורדת ה"ת לפה שה"ס ו' עושה שורק) עדיין לא נאצלו הזו"ן שיוכלו לעלות למ"ן לאר"א, וע"כ נעשה העלאת מ"ן זו, על ידי הנה"י

היו מעמידין לאו"א פב"פ אפילו שיצאו למטה. והיו מועילין למ"ן שלהם, אמנם יען שנשברו ומתו, לכן גם או"א, האחורים שלהם המעמדת אותם פב"פ ירדו למטה, ואז חזרו להם אב"א, כי כבר אין להם מי שיעלה להם מ"ן ומקיים חזרתן פב"פ.

(מ) והנה פשוט הוא, שלא נגמרו אחורים דאו"א לירד עד כלות

אור פנימי

למקומם, המה ג"כ הגורמים לאו"א העמדה וקיום הבחינה דפב"פ כי בגללם מחויבת הבינה להמשיך הזווג פב"פ שלה עם אבא, כדי להשפיע ולקיים בהם הארת החכמה, כמבואר.

יען שנשברו ומתו לכן גם או"א האחורים שלהם המעמדת אותם פב"פ ירדו למטה: כי כל ענין של המשכת הזווג פב"פ דאו"א אינו אלא בשביל לקיים הארת גדלות אצל הבנים שהם זו"ן, כנ"ל בדיבור הסמוך, ולכן אחר שמתו הבנים, כבר אין לבינה צורך להמשיך הפב"פ עם אבא, וע"כ, הם חוזרים אב"א, וכל בחינת האורות דגדלות שהיו בהם יורדים ממדרגתם, ונופלים לבחינת גוף זו"ת, כלומר שנדחו מהראש דאו"א.

וטעם ירידתם מהראש דאו"א, הוא, כי הבינה חזרה למדרגתה המקורית שמחשבת חסדים יותר מאור החכמה, כנ"ל. ונמצא, שאחר שמתו הבנים, ואין לה צורך עוד להמשיך בשבילם הארת חכמה, חכף חזרת אב"א, דהיינו לקדמותה, להמשיך חסדים, ולדחות חכמה, ובזה דחתה והפילה המוחין דחכמה לחוץ מהראש, לבחינת ז"ת. בסו"ה הלא שרי יחדיו מלכים. (ישעי' י" פ"ח) כי אלו האחורים שירדו ממדרגתם ונעשו שרים, היו לפנים מלכים, דהיינו בהיותם למעלה בראש דאו"א כבחינת מוחין דגדלות. ועתה כשירדו לבחי' ז"ת נעשו שרים, כלומר, הכפופים ומשועבדים להמלכים והבן.

(מ) הו' מלכים אלו כו' פרצופים של חו"כ ישפוט וכו': וצריכים להבין ענין

דא"ק הפנימי, והיסוד דא"ק האיר לאו"א סוד השורק, ו' ונקודה. כנ"ל בדברי הרב (דף תכ"ג אות ל"א) אשר ה' הוא בחינת ז"א. והנקודה היא בחינת הנוקבא, שהם נעשו למ"ן באמא, ואז נתעוררה אמא להשפיע בהם הארת חכמה והפסיקה האחורים שלה ושבה פב"פ עם אבא, ואו"א מעלים מ"ן יותר למעלה דהיינו אל הכתר, וגם הכתר למעלה ממנו וכו' עד א"ס ב"ה ואז יורד אור חדש מא"ס ב"ה ומשתלשל דרך המדרגות עד לטפת הזווג דאו"א היורד על ה' ונקודה שבתוכם, שהם זו"ן, והמה קונים הארת חכמה. ואחר זה התפשטו למקומם למטה, דהיינו ל' תחתונות דנקדים. וכדי לקיים הארת החכמה בהזו"ן מחויבת אמא להמשיך את הפב"פ עם אבא.

ובזה תבין דברי הרב אשר מלבד שזו"ן גורמים החזרת או"א פב"פ בעת היותם באמא למעלה בסוד מ"ן אלא אפילו אחר שהתפשטו למטה למקומם, נחשבים ג"כ, לגורמים הקיום דזווג או"א פב"פ. כי בגללם מחויבת אמא להיות פב"פ עם אבא כדי לקיים את הארתם בזו"ן. כמבואר. וז"ש „מ"ן שלהם הגורם להם העמדה וקיום הבחינה דפב"פ, היו מציאת ז' מלכים אלו אשר היו במעי הבינה ואלו היו מ"ן דילה" דהיינו כנ"ל, שמתחלה היו הז' מלכים בבחינת מ"ן במעי הבינה, כי הם ה' ונקודה שהשפיע להם יסוד דא"ק, שבביאתם למעי אמא גרמו לה החזרת פב"פ עם אבא, כנ"ל. וגם אח"כ שהו' מלכים נתפשטו וירדו

שבירת ז' כלים, שכל בחינת שבירת מלך א', היה גורם ירידת קצת מאחורים דאו"א. וזהו ביאור הענין. הנה כאשר נעריך מציאות הז'

אור פנימי

דגדלות האלו. כנ"ל. אלא רק משום שכל חידושי אורות באים בהכרח מא"ס ב"ה כנודע, וע"כ צריך האור החדש הזה להשתלשל מא"ס ב"ה דרך כל הסבות, הקודמות לפרצוף זה המקבל והממשיך להאור החדש, ונבחן משום זה, שהוא יורד מא"ס ב"ה ומשתלשל ממדרגה למדרגה עד שבא אל המקבל, שהוא המסובב מכל אותם המדרגות שקדמו לו. ולפיכך נבחן שגם או"א העלו מ"ן אל הכתר, שהוא בחינת גלגלתא ועינים דאו"א, דהיינו הראש שלהם, וגם הכתר אל הראש שלו, וכן למעלה עד א"ס ב"ה, ואז נמשך האור החדש מא"ס ב"ה דרך המדרגות עד שבא לבחינת טפת הזווג דגלגלתא ועינים שבכתר, שהם חו"ב שבכתר, והטפה מתלבשת בנה"י החדשים דכתר שפירושו נה"י שלמים שיכולים להגלות כלפי חוץ (ע"י לעיל דף תק"ו ד"ה יכולים) ונה"י דכתר הללו עם האור דטפת הזווג הנמשך מא"ס ב"ה, יורדים ומתלבשים במוחין דאו"א.

ולפיכך האור הזה הנ"ל, המכונה טפת הזווג דחו"ב שבכתר, המלוכש בנה"י דכתר, שירדו למוחין דאו"א, נבחן לכללות כל האור המתפשט בכל ה"פ של הנקודים, כי כל המדרגות של הנקודים אינם אלא התמעטות מן אור הכללי הזה, כי הולך ומתמעט ממדרגה למדרגה עד שנעלם ומסתלק לשורשו, אלא כיון שאור העליון אינו פוסק, ע"כ הוא מוציא קומות חדשות בדרך התמעטותו, זו למטה מזו עד שמתעלם ועולה להמאציל, ע"ד שנתבאר בהסתלקות האורות דפרצופים הקודמים. הרי שאותו האור המלוכש בנה"י דכתר, הוא כללות האור של כל הפרצופים כולם של הנקודים.

אמנם אחר שנה"י דכתר התלבשו

הערכת הז' מלכים בד' הפרצופים או"א וישו"ת, שהוא המפתח להבנת מלוכתם ומיתתם דז' מלכים דנקודים. ולכל בחינות זר"ן שבאבי"ע אשר הז' מלכים הללו המה שורשם.

ונבאר אותם כאן בקיצור בדרך כללות, ולהלן בפירוש דברי הרב נבארם באורך בפרטות. ותדע, כי ה' פרצופים יצאו כאן בעולם הנקודים: ד' פרצופים, שהם: חכמה. בינה. ישראל סבא. ותבונה. יצאו בראש וגוף. ופרצוף החמישי, שהוא פרצוף הדעת יצא בראש בלי גוף. עוד תדע כי גם סדר שבירת הכלים היה ג"כ בסדר הזדככות המסך ע"פ המדרגה, כמו סדר הסתלקות האורות מהכלים דגוף של הפרצופים הקודמים דא"ק. גם ידעת שהכלים דנקודים קדמו לאורות, כי הכלים דנקודות דס"ג, אשר נתפשטו מלמטה מטבור דא"ק, ואורותיהם נסתלקו בעת צמצום נה"י דא"ק, ונשארו ריקנים מאורותיהם, המה עברו והיו לכלים דנקודים. כי הכלים שנתרוקנו מחמת ההסתלקות אורות בהגוף דעליון, נעשו תמיד לכלים בפרצוף התחתון, כנודע.

גם תדע, שכל המדובר שבכאן הוא רק מאורות דגדלות, שבאו לאו"א בסוד תוספות. אבל מאורות דקטנות, דהיינו מבחינת אב"א דאו"א אין הרב עוסק כאן. כי בבחינת הקטנות שיצאה מתחילת אצילותו לא היה שום שבירה וביטול, כנ"ל, וכל הביטול ושבירה ופגם היה רק באורות דגדלות שבאו בבחי' תוספות. דהיינו בזווג דפ"פ דאו"א וזכור זה.

והנה מתחלה יצאו כל האורות של הגדלות כולם כלולים בכלי דכתר, כלומר בנה"י דכתר. כי הכתר עצמו שהוא הראש ה' לא לקח לעצמו שום חלק במוחין

מלכים אלו בד' פרצופים של חו"ב, יש"ס ותבונה, כנ"ל. נמצא, כי עד שליש ספירת ת"ת, שהוא המלך הד' או נגמרו לירד אחורים דאו"א

אור פנימי

דהתלבשות. ובישור"ת נבחן לבחי"ג דהתלבשות, וההתפשטות ממעלה למטה בבחינת הטעמים דאו"א נקרא מלך הדעת. וההתפשטות ממעלה למטה דבחינת הטעמים דישור"ת, נקרא ב"ש ת"ת התחתונים.

ואחר שנשבר מלך הת"ת נודרך המסך מבחי"ג לבחי"ב, ויצאה בחינת ישור"ת ממטה למעלה. והגוף שלהם נתפשט ממעלה למטה למלכי ג"ה. וכשנשברו מלכי ג"ה, נודרך המסך מבחי"ב לבחי"א, ויצא הדעת דישור"ת המכונה יסודות דישור"ת, ממטה למעלה. והגוף שלו נתפשט וירד אל מלך היסוד, וכשמת מלך היסוד, נודרך המסך מבחי"א לבחינת כתר, ואז יצאה קומת המלכות ממטה למעלה, והגוף שלה נתפשט למלכות דנקודים. וכשנשבר כלי המלכות דנקודים, נודרך המסך לגמרי, ועלה לשורשו כפה, ושוב נכלל שם בזווג דראש, אבל לא נשאר בו כי אם עביות דבחי"א, כי בחינה אחרונה שהיא בחי"ב נאבדה בדרך ההודכות, ויצא עליו קומת ז"א, שהיא בחינת דעת, שענינו יתבאר לפנינו, ולקומה זו של הדעת אין לה התפשטות ממעלה למטה כמו שיתבאר להלן.

והנה נתבאר בקיצור כל המדרגות שיצאו בנקודים: שמדרגה א' היא או"א, על מסך דבחי"ד ובחי"ג יחד, שקומה הראשונה, הטעמים שבה נתפשטו במלך הדעת. והנקודות שבה הם ג' הקומות שנתפשטו, בזו למטה מזו, בג' המלכים חסד, גבורה, וש"ע דת"ת. ואח"כ יצאה מדרגה הב' הנקראת ישור"ת שהטעמים שלה, שיצאו על ב' הרשימות. בחי"ג ובחי"ב, נתפשטו בב"ש ת"ת התחתונים, והנקודות שבה הן ג' הקומות שנתפשטו למטה זו, מזו, בג'

למוחין באו"א, כבר יצאו לגמרי מבחי' כתר, ונחשבו על הכלים דאו"א ואור דאו"א. ותדע שקומה זו שיצאה בראשונה נבחנת לקומת כתר דאו"א, ומכונה כאן בדברי הרב בשם הסתכלות עינים של או"א זה בזה, כי ע"י נה"י דכתר שנתלבש בהם למוחין ונודווגו פב"פ, נפקחו עיניהם והסתכלו זה בזה, שפירושו זווג גדלות בקומת כתר דאו"א. והתפשטות הא' של קומת כתר ממעלה למטה הוא במלך הדעת, ומכאן ואילך התחיל הודכות המסך דפרצוף או"א: כי אחר שנשבר מלך הדעת, נודרך המסך מבחי"ד לבחי"ג ואז יצאה קומת חכמה דאו"א, ממטה למעלה, וממעלה למטה נתפשטו הע"ס דגוף שנתלבשו במלך החסד. וכשנשבר מלך החסד, נודרך המסך מבחי"ג לבחי"ב ויצאה קומת הבינה של או"א ממטה למעלה, וממעלה למטה נתפשטו הע"ס דגוף, במלך הגבורה. וכשנשבר מלך הגבורה, נודרך המסך מבחי"ב לבחי"א, ויצא בחינת הדעת דאו"א, דהיינו קומת ז"א, המכונה ג"כ, בחי' יסודות דאו"א. שיצא ממטה למעלה. והגוף שלו, נתפשט בשליש עליון דמלך הת"ת. ואחר שנשבר השליש עליון דמלך הת"ת. נודרך המסך כולו, ועלה לשורשו לפה דנקודים, ונכלל שם בזווג דראש ויצא עליו קומה חדשה דבחי"ב, כי בחינה אחרונה נאבדת תמיד בעת ההודכות, כנודע. וקומה זו נקראת ישור"ת.

ומתחלה יצאו הטעמים שבו שהוא ראש וגוף דהתפשטות א' שהראש מכונה הסתכלות עינין דישור"ת זה בזה. וכבר ידעת שבחינה אחרונה דהתלבשות נשאר במסך אלא שאינה מתפשטת רק בכלי דכתר, הנקרא טעמים. ותדע, שהוא הנקרא הסתכלות עינין הן באו"א, והן בישור"ת, ובאו"א נבחן לבחי"ד

עלאין, וכאשר נשברו כל ה' מליכים, אז ירדו גם אחורים דיש"ס ותבונה.

(מא) והנה הדעת הוא המלך הראשון שיצא, ובו היו כלולים כל

אור פנימי

דא"א על בוריו. והנה נתבאר לעיל בדברי באבא ואמא ג' מדרגות, עד הזווג דפנים בפנים: א' היא אחור באחור, דהיינו המצב דא"א דנקודים בראשונה. ב' היא, פב"א, ג' היא פב"פ. והנך מוצא שבטרם שחוזרים או"א פב"פ, צריכים להיות מקודם במצב פב"א. וכבר ביארנו שם כי המצב הזה דפב"א בא ע"י הורדת ה"ת מעינים לפה, שאז שבים או"א לראש, ומשיג אבא בחינת הפנים שלו, אבל אמא עדיין נמצאת באחורים שלה, דהיינו בהמשכת אור דחסדים, כי היא בוחרת בחסדים יותר מבחכמה בסוד כי חפץ חסד הוא. (כמ"ש דף ת"ק ד"ה למעלה עש"ה) אלא אח"כ כשמגיע לה המ"ן דבחינת הזו"ן, אז מתעורר בה שורשה מא"י, להשפיע לזו"ן אלו שעלו אליה, הארת החכמה, ואז מוכרחת להפסיק את האחורים שלה ולהזדווג עם אבא פב"פ, ומשפעת הארת חכמה להזו"ן (כנ"ל דף תק"א ד"ה המדרגה).

ובזה תבין למה הדעת אינו ממשיך אלא חסדים וגבורות לבד. כי אלו המ"ן שקבלו או"א מיסוד דא"ק הם בחינת הדעת המזווג לאו"א. שה' היא חסדים, והנקודה היא גבורות. שהן בחינות זו"ן כנ"ל, כי מטעם זה שהם זו"ן ומוכרחים להארת חכמה המה מזווגים לאו"א כנ"ל. וע"כ ה"ס הדעת דא"א. וכיון שכל ענין החיוב שבינה מודקק להמשיך הארת חכמה למ"ן אלו, הוא נמשך רק מקשר המקורי דא"א, שבינה דא"י ממשיכה הארת חכמה בחסדים, בעת אצילותה את זו"ן דא"י, כנ"ל, לכן גם עתה אינה מקבלת מאבא מבחינת ג"ר שלו אלא מבחינת זו"ן שלו, שהם ממש הארת חכמה בחסדים, כמו הזו"ן דא"י, שהוא השיעור שהמ"ן

המליכים: נו"ה, יסוד, ומלכות. ואחר כך יצאה מדרגה הג' הנקראת דעת, ואין לה אלא בחינת ממטה למעלה. כמ"ש. ותדע שאלו ג' המדרגות: חכמה, בינה, דעת, ה"ס נשמה רוח גפש.

(מא) הדעת נכנס בכלי שלו העלה מ"ן והמשיך חסדים וגבורות באו"א: כבר נתבאר בדבור הסמוך, שהדעת הזה אין פירושו ספירה אחת של דעת, אלא, שהוא התפשטות הא' של חווג דגדלות דא"א דנקודים שהיא קומה שלימה של ע"ס, שיצאו על מסך דבחי"ד דהתלבשות ועביות דבחי"ג. שבחינת ממטה למעלה שלו, נקרא הסתכלות עיינין דא"א זה בזה. שיש שם ע"ס בקומת כתר. ובחינת הטעמים דהיינו ההתפשטות ממעלה למטה הנקרא גוף, הוא נקרא מלך הדעת, שהרב מדבר כאן ממנו.

ואע"פ שאין כאן באו"א דנקודים אלא מסך דבחי"א, אמנם כבר נתבאר באורך בחלק ו' שע"י זווג דע"ב ס"ג ירדה ה"ת מעינים ובאה למקומה לפה, דהיינו למלכות דראש. שהוא משום שבע"ב נמצאת הה"ת במקומה. וע"כ כשנמשך שם הארת ע"ב, הורידה את הה"ת גם בנקודים למקום הפה, ושבו או"א לראש. ותדע כי כשהגיעה הה"ת שהיא בחי"ד למקומה, הנה נתקנה שם ג"כ במסך, כמו שהיא נמצאת בפרצוף ע"ב, שהוא בחי"ד דהתלבשות, ובחי"ג דעביות, כי אותה הארת הע"ב שהוריד אותה לפה, תיקן אותה ג"כ בהמסך שלו. ועל כן יצא עליה ע"ס בקומת כתר כנ"ל.

אמנם הרב כתב שלא המשיך הדעת במחין דא"א, אלא חסדים וגבורות לבד, ולפי הנ"ל היה צריך להמשיך ע"ס בקומת כתר וחכמה, כמו שנמשך בפרצוף ע"ב. ולהבין זה צריכים לידע ענין הזווג דפב"פ

הז' כנ"ל, והנה כבר ידעת, כי עיקר העלאת מ"ן, הם הכלים שנוולדו כבר בעולם, ולכן עיקר העלאת מ"ן עד עתה, היה ע"י הדעת, אשר כבר יצא לעולם בראשונה, כי כבר ביארנו, שלא הוצרכו תחלה מ"ן לאו"א רק סליק ברעותא לבד, ומ"ש שאלו הז' מלכים היו מ"ן, אין הכוונה לומר שהם המשיכו חו"ג, כי כבר נמשכו בתחילה. וראיה לזה שהרי החזירו או"א פב"פ, ואח"כ נתן חכמה בבינה ז' מלכים אלו.

אור פנימי

וכיון שאמא אינה מקבלת מאבא אלא כשיעור הצריך לזו"ן שהם המ"ן שלה, הרי הארה זו שמקבלת היא זו"ן של יחידה דאבא. ותדע שכלפי זו"ן עצמו היא בחינת יחידה גמורה שלו, וזהו תכלית גדלו של הזו"ן.

והנה אותה הקומה שיצאה בווזג פב"פ דאו"א על המסך דבחי"ד שבשה, שהיא קומת זו"ן דיחידה, נבחתה לדעת דאו"א, להיותה הגורם העיקרי המזווג אותם. ואינו יותר מחסדים וגבורות: שז"א שבו ה"ס ה"ח, ונוקבא שבו ה"ס ה"ג. וכל זה הוא בחינת הראש, דהיינו בחינת ע"ס היוצאות מלמטה למעלה. ואח"כ הן יורדות ומתלבשות בגוף ממעלה למטה כגודע, דהיינו בכל אותו הכמות שהלבישו בהראש, וע"ס אלו שהתלבשו בגוף, הן הנקראות מלך הדעת. והיא התפשטות הראשונה של הנקודים. והיא בחינת הטעמים דהנקודים.

ואחר שנשבר מלך הדעת, נודכך בחי"ד שבראש לבחי"ג, שפירושו שעלתה ה"ת ממקום הפה למקום התווסט, ויצא הזווג על המסך דבחי"ג, והמשיך קומת ע"ס עד החכמה, ונעלמה קומת כתר מאבא. וע"כ נקרא גופא דאבא. ונמצא ע"כ עתה, כשבינה מזווגת עם אבא, היא ממשכת רק זו"ן דחכמה, כי בחינת ה"ח וה"ג, אינם מקבלים עתה אור היחידה מאבא, כנ"ל, כי כבר נעלם אור הכתר מאבא, אלא מקבלים קומת חיה, שהוא השיעור דזו"ן של החכמה. וע"כ נבחן, שה"ח וה"ג שהם המ"ן, וזו"ן ירדו עתה מבחינת ראש דאבא שהיא יחידה,

הללו עוררו אותה להמשיך מאבא. הרי שכל טפת הזווג דאו"א פב"פ, אינה יותר מבחי' חסדים וגבורות, שהם זו"ן בגדלות, שפירושו חסדים בהארת חכמה, אבל לא כלל מעצמות האור דחכמה ובינה. והבן וזכור זה, כי הוא מפתח המוחין כולם של הזו"ן.

ובזה תבין הה' קומות שיצאו כאן באו"א, ע"י הזדככות המסך, כי הן בחינות גרנח"י דחיה דזו"ן דנקודים. וכולם אינם יותר מבחינת חסדים וגבורות. ואפילו היחידה דחיה.

כי נתבאר, שענין הזווג דפב"פ דאו"א, בא בב' מדרגות, שהן פב"א, ופב"פ: כי מתחלה מתתקן אבא בג"ר, שהוא ע"י הורדת ה"ת מעינים לפה, שבזה שבים או"א לראש, ותיקון זה עדיין אינו מועיל לאמא שתחזור פניה לאבא, שמכת האחורים שלה בסוד כי חפץ חסד, היא חפצה בחסדים יותר מבחכמה כנ"ל. וע"כ עומדים אז או"א פב"א, פנים דאבא באחורים דאמא. רק אח"כ כשמשגת מ"ן דיסוד א"ק, אז מחזרת פניה לאבא, לצורך תיקון המ"ן בהארת חכמה כנ"ל. וכבר ידעת שאפילו עתה שמזווגת עם אבא פנים בפנים, מ"מ אינה מקבלת ממנו יותר משיעור שמ"ן אלו צריכים אליו, גם ידעת שהזווג דהכאה שנעשה על ה"ת שירדה לפה, הוציא ע"ס בקומת כתר, שהוא אור יחידה דחכמה, כנ"ל. ולפיכך נבחן, שטפת הזווג, שהגיעה להמ"ן ע"י וזוג פב"פ הזה, היא בחינת השיעור דזו"ן דיחידה, כיון שע"ס דאבא הן בקומת כתר, שהוא אור יחידה,

כמ"ש, א"כ א"א לומר שהיו מ"ן אל הבינה. אמנם הכוונה, שהם היו מעמידין אותם בבחינת פב"פ לאו"א, ע"י העלאת מ"ן שלהם, אחרי שהיו כבר בבינה, ואז היו ממשיכין עוד החו"ג ככתחלה. ונחזור אל הענין, כי הנה אחר שיצא אור הדעת ונכנס בכלי שלו, העלה מ"ן, והמשיך חו"ג באו"א, כי הלא הדעת הוא כלול מחו"ג. ועוד כי הלא ה' מלכים היו אז כלולים בו, ולכן היה בו כח להוריד חו"ג כנ"ל. ואמנם לפי שאין שאר המלכים מעלין מ"ן, לפי שעדיין היציאה לא

אור פנימי

מיסוד דא"ק, אין בו אלא חו"ג, משום שאמא לא המשיכה לו אלא בחינת הארה לבד מאבא, ע"ד ההארה שיש בו"ן דאבא עצמו, מאור הכתר דאבא. כנ"ל. הנה גם ההתפשטות של קומת דעת זו לגוף הנקרא מלך הדעת, אין בו ג"כ יותר מחו"ג בהארת כתר דאבא, כי אין בגוף אלא מה שמתפשט אליו מראש. גם נתבאר, שזה מלך הדעת הוא התפשטות א' דעולם הנקודים הנקרא טעמים, שכל הקומות התחתונות ממנו כלולות בו, שאינן רק בחינת התמעטות מן הקומה שלו, כנ"ל. וזה אמרו, "ועוד כי ה' מלכים היו כלולים בו ולכן היה בו כח להוריד חו"ג וכו'". כי עיקר כללות החו"ג נמשכו ע"י המ"ן דיסוד א"ק, ובגללו חזרו או"א בזווג פב"פ כנ"ל, וע"כ אפילו אחר שנתפשט ממעלה למטה למקומו, לגוף, למלך הדעת, עדיין נבחן לגורם, שאו"א ימשיכו הזווג דפב"פ. כי אמא לא תוכל לחזור לבחינת האחורים שלה, כדי שלא תתבטל הארת החכמה שבו, וע"כ נחשב גם מלך הדעת לבחינת מ"ן וגורם, אל קיום והעמדת או"א פב"פ.

ועם כל זה, כשנשבר מלך הדעת ונזדכך הבחי"ג, לא נתבטל תכף כל הזווג פב"פ דאו"א, כי עדיין נשאר בהמסך העביות דבחי"ג, ונודע כי אור העליון מזווג בהמסך גם בדרך הזדככותו בסדר המדרגה, שבוה מוציא שאר הקומות לג' המלכים חסד, גבורה, ש"ע דת"ת. וע"כ לא נתעלמה מאו"א

לבחינת גוף דאבא שהוא חיה, והתפשטות ממעלה למטה לבחינת גוף, נקרא מלך החסד, שהוא בחינת זו"ן דגדלות באור החיה.

וכשנשבר מלך החסד, נזדכך הבחי"ג שבראש לבחי"ב, שמלכות דראש עלתה אל האזן, ויצאו ע"ס בקומת בינה, ונעלמה קומת חכמה, ונבחן שה"ח וה"ג ירדו לבחינת גופא דאמא, שהיא קומת בינה והם מקבלים עתה רק שיעור של זו"ן דבינה, והתפשטות הע"ס ממעלה למטה מקומה זו, נקראת מלך הגבורה, שהוא בחינת זו"ן דגדלות בהארת נשמה. ועד"ז אחר שנשבר מלך הגבורה נזדכך המסך מבחי"ב לבחי"א, ויצאו ע"ס בקומת ז"א ממטה למעלה. שזה נבחן שה"ח וה"ג יצאו לבחינות יסודות דאו"א. וממעלה למטה לבחינת גוף, נתפשט במלך ת"ת בשליש עליון. והוא בחינת רוח נפש דז"א.

והנה נתבאר היטב איך שכל ה' הבחינות נרנח"י דנקודים אינם רק חסדים וגבורות לבד, ואפילו נשמה חיה יחידה שבהם. שאפילו דעת דאו"א אינו אלא חסדים וגבורות לבד. אלא ההארה שמקבל מכתר דאו"א היא יחידה וההארה שמקבל מחכמה דאו"א היא חיה והארה שמקבל מבינה דאו"א היא נשמה.

וזה אמרו, "אחר שיצא אור הדעת ונכנס בכלי שלו העלה מ"ן, והמשיך חו"ג באו"א, כי הדעת הוא כלול מחו"ג" כלומר. כמו שדעת שבראש, דהיינו המ"ן שקבלו או"א

היתה להם אלא אל הדעת, לכן א"א להוריד מוחין שלמים רק ע"י זרין ביחד, ולכן מה שהוריד הדעת היה בחינות חו"ג בראש ואו"א עלאין, במקום הדעת שלהם, הדומה אליו כמוהו.

מב) וכאשר נשבר כלי המלך זה הנקרא דעת, אז גם הדעת דאו"א עלאין ירד למטה במקום הגוף דאו"א, אבל כלי המלך הזה הנקרא דעת אחר שנשבר, ירד לעולם הבריאה, כמ"ש בע"ה. ושאר הששה אורות שהיו עמו, נכנסו בכלי המלך הנקרא חסד, ואז עדיין או"א עלאין היו פב"פ, כי אינן חוזרין אב"א עד שיגמור הכל לירד, כי הם דבוקים פב"פ, וצריך שיגמור להסיר התדבקות הזה לגמרי, ואח"כ יחזרו אב"א, אבל כל זמן שעדיין נשארו קצת דבקות בהם אינם חוזרים אב"א. ולהלן בע"ה נבאר ענין הדבקות גמור דאו"א בהיותן פב"פ, מה ענינו.

אור פנימי

מב) הששה אורות שהיו עמו נכנסו בכלי המלך הנקרא חסד: היינו ע"י שנעשה הזווג על המסך שנזדכך לבחי' חכמה, וטפת הזווג דאו"א פב"פ של קומה זו, שירדה על המ"ן שבהם. נבחנת כשיעור הארת הזו"ן דחכמה דאבא, אשר כלפי הפרצוף דזו"ן עצמו נבחנת לבחינת חיה שלו, כנ"ל. והיא שנתפשטה במלך החסד. כנ"ל באורך.

וכבר נתבאר שהמסך מזדכך והולך ומתמעט ממדרגה למדרגה עד שמוציא עוד ששה מלכים, לבד מהחסד, שהם ב' קומות, עוד באו"א עלאין: בחי"ב ובחי"א. שהן מלכי גבורה וש"ע דת"ת וד' קומות בישסו"ת, שהן בחי"ג ובחי"ב ובחי"א ובחינת שורש, שהן ב"ש ת"ת, ונ"ה, ויסוד, ומלכות. וכל אלו הקומות היו נכללות בבחי"ג, שעליה יצאה קומת חכמה דאבא ומלך החסד, שהרי ממנו הולכים ומתמעטים, וע"כ אמר, "הששה אורות שהיו עמו נכנסו בכלי המלך הנקרא חסד", כי כולם נכללים בו כמבואר.

הסתכלות עיני אריא זה בזה: כבר נתבאר, שהוא קומת כתר של אבא, הנקרא כן. והיא שנעלמת בסבת שבירת המלך הדעת, והזדככות בחי'ד הנמשכת מזה.

כל בחינת פב"פ שלהם, אלא רק קומת הכתר לבד, המכונה הסתכלות עייגין דאו"א אבל נשאר בו עוד בחי' פב"פ דקומת חכמה, היוצאת על בחי"ג דהמסך, מה שאין שייך לקומת הדעת. וזה אמרו, "ואמנם לפי שאין שאר המלכים מעלים מ"ן, לפי שעדיין היציאה לא היתה להם, אלא אל הדעת וכו', ולכן מה שהוריד הדעת, היה בחינת החו"ג בראש דאו"א, במקום הדעת. הדומה אליו כמוהו". דהיינו כמבואר, שלא נתבטלה כל הבחינת פב"פ, אלא רק הקומה המיוחדת להדעת, הדומה אליו כמוהו, אבל הפב"פ המיוחד לשאר מלכים נשאר עדיין באו"א, כי המה עוד לא יצאו.

וזה אמרו, "וכאשר נשבר כלי מלך זה הנקרא דעת אז גם הדעת דאו"א עלאין ירד למטה במקום הגוף דאו"א" כי העלם אור הכתר נבחן כלפי אבא כמו העלם בחינת הראש שבו. וע"כ נבחן, שבחינת המ"ן העומדים בראשיהו דאו"א, שירדו לבחינת הגוף שלהם, כלומר לקומת חכמה בחוסר כתר. והוא משום שנזדכך המסך לבחי"ג שהוא מוציא רק קומת חכמה לבד. ומ"ש שהכלי נפל לבריאה יתבאר לקמן.

והנה כשירדו ה"ח וה"ג מרישא דא"א עלאין עד למטה בגופא, בהכרח הוא, שגרים חסרון האור, אע"פ שלא חזרו לגמרי אב"א, והנה ענין חסרון הזה הוא חסרון הסתכלות עיני אר"א זה בזה.

(מג) וכאשר מלך מלך הב' שהוא חסד, המשיך הה"ח שיתפשטו בגופא דאבא, כנודע, וכשמת ירד הוא בבריאה, והה' אורות ירדו בגבורה במלך הג' ואז נפלו האחורים דאבא הנעשים ע"י התפשטות ה"ח כנ"ל, ועתה נפלו כולם, והחסדים ירדו ביסוד דאבא, ואז אבא החזיר אחוריו אל פני הבינה, אשר בחינה זו נקרא אחור בפנים, כי פני הבינה נוכח אחורי החכמה עומדים.

(מד) וא"ת הרי פרצוף אבא אינו נגמר לירד עד שליש הת"ת כנ"ל. וי"ל כי אותו שליש של ת"ת הוא אל אבא בערך היסוד, והוא דוגמת ז"א עם המוחין שלו מצד הבינה. וכל דרוש זה צריך שתבינהו

אור פנימי

כי עיקר המסך מתגלה בגוף, כי בראש הוא רק בבחינת כח. ולא בפועל. וע"כ כשנשבר הכלי נמצא מתבטל בחינת המסך מאותה בחינת עביות, שהכלי הוא ממנה.

(מג) חסד המשיך ה"ח שיתפשטו בגופא דאבא כנודע וכשמת, ירד הוא בבריאה והה' אורות ירדו בגבורה במלך הג', ואז נפלו אחורים דאבא: כי בשבירת מלך החסד נודרך בחי"ג לבחי"ב, ונעלמה קומת חכמה, ויצאו ע"ס בקומת בינה כנ"ל. ונבחן ע"כ, כי חכמה הפכה פנים לאחורים. כי בחינת בינה, נחשבת לאחורים דחכמה, אע"פ שהוא הפנים של הבינה. וז"ש אבא החזיר אחוריו אל פני הבינה.

אבא החזיר אחוריו אל פני הבינה אשר בחינה זו נקרא אחור בפנים כי פני הבינה נוכח אחורי החכמה עומדים: כי הפנים דאבא ה"ס הג', כמ"ש הרב להלן, והם מתמתקים ע"י אור דחסדים דאבא. כמ"ש ענין מדרגת אחור בפנים לעיל (דף ת"ק ד"ה למעלה, עש"ה) ואין להקשות על מה שהרב אומר

(מד) היסוד כולו הוא בחי' פנים ואין לו אחורים שירדו ממנו: פירוש, כי נתבאר לעיל שלא נתבטל מא"א אלא בחינת הכלים דאחורים, שהם כל מה שהגיע אליהם בסוד תוספות על עצם אצילותם, דהיינו בחינת הווג דגדלות, שיצא בסבת ירידת ה"ת מעינים והמ"ן של יסוד דא"ק. אבל מה שהיה בהם מעצם אצילותם, דהיינו בחינת אב"א דא"א שהיתה להם בראשונה. זה מכונה כלים דפנים. והם לא נתבטלו ולא ירדו. (דף תק"ט אות ל"א בדברי הרב). גם נתבאר לעיל שאחר שנודרך המסך מבחי"ב לבחי"א, אז נפלו החו"ג ליסודות דא"א. כי אז יצאה קומת ע"ס דו"א,

ע"ד הדרוש ההוא, והכל בציור א', ואז תבינהו. והנה היסוד כולו הוא בחינת פנים, ואין לו אחורים שירדו ממנו. משא"כ בשאר הגוף, שיש בו בחינת אחורים, הנחזרים נגד פני הנקבה, אבל אחוריו אינם דבוקים עמה. ולכן סיום אחורים דאבא, הם נגמרים לירד, טרם היות פגם וגרעון ביסוד דאבא. ואח"כ מלך מלך הג' שהוא גבורה, והמשיך התפשטות הה"ג באמא עלאה. וכשמת ירד לבריאה, והד' אורות ירדו בכלי הד' שהוא הת"ת, ואז נפל התפשטות הגבורות ביסוד דאמא, ונפלו גם האחורים שלה למטה. ואז גם אמא החזירה אחוריה, והיו אחור דאמא באחור דאבא.

מה) ואח"כ מלך המלך הד' והוא ת"ת. ובהגיע אור אל שליש עליון שלו, שהוא עד החזה, אז המשיך בחינת כללות ה"ח ביסוד אבא

אור פנימי

לאחורים, וגם היא נתבטלה, אע"פ שבבחינה זו נמצאים או"א אחור בפנים. אבל יסודות דאו"א שהם בחי"א, המה נחשבים לאב"א, ואינם באים בחשבון הביטול דאחורים דאו"א, שהרי עוד בטרם שמלך מלך הד' כבר היו או"א אב"א, כמ"ש הרב לקמן.

גבורה והמשיך התפשטות הה"ג באמא עלאה: כי פנים דבחי"ב, ה"ס ה"ג, כי אמא כולה גבורות בערך אבא וע"כ הם עומדים עתה אחור בפנים, שענינו כבר נתבאר לעיל באורך (דף ת"ק ד"ה למעלה) ומשם תדענו.

מה) ת"ת ובהגיע האור לשליש עליון שלו שהוא עד החזה, אז המשיך כללות ה"ח ביסוד אבא וכללות ה"ג ביסוד אמא: כמ"ש לעיל, שבהודרך המסך דבחי"ב, לאחר שבירת הכלי דמלך הגבורה, לבחינה א', שהיא קומת ז"א. אז נתגלה כללות ה"ח וה"ג ביסודות דאו"א. ומלמעלה למטה הגיע האור למלך הד' שהוא שליש עליון דת"ת עד החזה.

ויש אמנם להבין ענין כללות ה"ח וה"ג אלו שביסוד דאבא ואמא, מה פירושם. והענין תבין, במה שאיתא בזהר, אמא עד

ע"ש. והנה קומה זו דבחי"א שיצאה באו"א, היא כולה פנים כלומר, שנכללה בבחי' אב"א דאו"א שהיתה להם בראשונה, ואין בו אחורים שירדו ממנו, כי אין בו מבחינת זווג דגדלות כלום, דהיינו מאותיות בד"ק חי"ה שהן בחינת אחורים דאו"א, כמ"ש שם עש"ה.

אחורים הנחזרים נגד פני הנקבה אבל אחוריו אינם דבוקים עמה: פירוש. כי כל שלא יצא מבחינת אב"א, שהיה להם בראשונה נחשב לבחינת אחורים הנחזרים נגד פני הנקבה, כי אין אחוריהם דבוקים זה בזה, כמו בראשונה שהיו אחוריהם דבוקים אב"א. וע"כ נחשבים לבחינת גדלות ותוספות מבחינות האותיות בד"ק חי"ה היורדות מראש דאו"א. שזה כולל כל ג' המדרגות שלמעלה מאב"א, שהן: אחור בפנים, ופנים באחור ופב"פ. ורק המדרגה הראשונה דאב"א, שאחוריהם דבוקים זה בזה, ששניהם משמשים בכותל אחד, היא לבדה נחשבת לבחינת כלים דפנים, שנשארו באו"א ולא נתבטלו. ומוזה נשמע, שגם בחי"ב, שהוא קומת בינה. שנמשך ממנה מלך הגבורה, גם קומה זו נחשבת

וה"ג ביסוד אמא. כנודע. כי לכן היסוד נקרא כל, שכולל ה"ח וה"ג. וכבר ביארנו זה הציור, כי דעת כולל רישא דא"א, והחסד הוא גופא דאבא, וגבורה הוא גופא דאמא, ושליש ת"ת עליון הוא היסוד דא"א.

אור פנימי

וזה אמרו, "שהמשיך כללות ה"ח ביסוד דאבא וה"ג ביסוד דאמא, דהיינו מחמת עלית ה"ח בעינים, שחזרו שוב אב"א, וחסדים דאבא הם חסרי ג"ר, מחמת ה"ח שבעינים, שז"ס כללות ה"ח שביסוד דאבא. ואמא נכללה מאור מלכות שבכלי דיסוד, שהוא הארת חכמה בלי חסדים.

ומה שנקראים כללות ה"ח וה"ג, ולא ה"ח וה"ג בסתם. הוא כי נודע ששורש הכל הם ה' בחינות הנודעות כח"ב זו"ן. אמנם הן נבחנות בג' אופנים שרשיים: שהם בערך ראש תוך סוף, כי ה' הבחינות מצד אור החכמה בעצם, נקראות כח"ב זו"ן. וה' הבחינות מצד אור דחסדים, בהארת חכמה, נקראות חג"ת נצח והוד. ובחינת אור דהארת חכמה בלי חסדים, נקראת ה"ג סתם. ובחינת חסדים חסרי ג"ר, או בחינות גבורות שהם מוגנות באחורים דאמא, אבל בעצם הן חסרי ג"ר, כמו כאן שה"ח היא בעינים למעלה מבינה, נבחנות ג"כ לכללות ה"ח או כללות ה"ג וזכור זה.

ועדיין יש להבין ענין התחלקות הכלי דת"ת לב' חצאים, שלא מצאנו זה בשום ספירה. והענין הוא, כי נודע, שג' הכלים: חסד גבורה ת"ת, הם בחי' ג"ר: כתר, חכמה, בינה, אלא להיותם בחינות אור דחסדים, נקראים חג"ת, אשר לפי זה נמצא, שכלי דת"ת הוא בחינת בינה. והנה ספירת הבינה, נבחנת לב' בחינות, א' נקרא בינה עלאה, וב' נקראת תבונה. וטעם התחלקותה הוא, כי נתבאר לעיל (תק"ז ד"ה יכולים) אשר בינה דאור ישר היא אור דחסדים בלי חכמה כלל, ואדרבה שדוחית חכמה מחמת שחפצה יותר בחסדים, בסוד כי חפץ חסד הוא. עש"ה. אמנם בשעה

הוד אתפשטותה, אבל יסוד אין לה. והענין כי כבר כתב הרב בחלק ה' (דף שט"ו אות ל"ג) בענין מטי ולא מטי, כי בהתפשטות ב' בא אור חכמה בכלי דכתר, ואור בינה בכלי דחכמה, עד שאור המלכות בכלי היסוד, ומלכות נשארה בלי אור. ונמצא כי המסך דבחי"א שהוציא קומת אור דחסדים, נתפשט רק עד הוד, ושם נודרך לבחינת השורש, ויצאה עליו קומת מלכות, ואור המלכות הוה, נתלבש בכלי היסוד. כמ"ש בארוכה שם באו"פ (דף של"ז ד"ה חזר) וע"י שם כי אי אפשר להביא כאן האריכות הוה ונמצא אשר אור היסוד הוא בחי' חכמה בחוסר חסדים. כי כל הו"ק יצאו שם ע"י אמא בהארת חכמה בחסדים, ואחר שנודרך המסך דבחי"א, נשארה הארת חכמה לבד בלי שום חסדים. וז"ס אמא עד הוד אתפשטותה, כי כל בחינת אמא היא רק אור דחסדים, ומאחר שנעלמו החסדים הרי אין לה עוד שום התפשטות להאיר בכלי דיסוד. אבל אבא שה"ס אור החכמה, נמצא שמאיר עוד ביסוד. וז"ס יסוד אבא אריך וצר. כי הוא נתפשט יותר מאמא, כי אמא כבר נפסקה כל הארתה בהוד, אבל אבא מאיר עוד ליסוד. שהוא אור המלכות, כנ"ל.

והנה הארת אבא הזאת אשר בכלי דיסוד, נבחנת לבחי' ה"ג, כמ"ש שם באו"פ. והוא משום חסרון החסדים אשר שם. כי ע"כ יסוד אבא הוא צר, מתוקף הגבורות של הסיתום מחסדים. ולפי"ז תבין אשר אחר שנודרך המסך מבחי"ב לבחי"א, שפירושו שה"ת עלה שוב בעינים, שהן בחי"א דראש, הנה או שוב נכללה הבינה במלכות, וע"כ שוב נכללו בה ה"ג דאור המלכות אשר בכלי דהיסוד. כנ"ל (דף ת"ק ד"ה למעלה)

וכאשר הגיע האור לב' שלישי תחתונים דת"ת, אז נגמרו כל אחורי או"א עלאין לירד, והמשיך החו"ג ברישיהו דיש"ס ותבונה, כי שם הוא

אור פנימי

כלומר שכבר נפסק כל הארת הפרצוף של או"א עלאין, ואינם יכולים להאיר מחוזה ולמטה, אפילו האורות אב"א שלהם, כי נפסקים על החוזה, כנ"ל, בדיבור הסמוך. והנה נתבאר, אשר האור של ספירת החסד, כולו הוא בחינת גופא דאבא. והאור דספירת הגבורה, הוא בחינת גופא דאמא. והאור דשליש עליון של ת"ת הוא בחינת יסודות דאו"א. ותדע שענין המשכת ב' גופות דאו"א למקום ג' הספירות הללו, הוא בדיוק גמור, כי שם מקומם לפי היחס של הכלים. כי ידעת, שג' הכלים חסד גבורה ת"ת הם בחינת כח"ב דחסדים. גם ידעת שכל קומת הגדלות דנקודים נמשכת ע"י זווג דע"ב ס"ג, והיא נחשבת לקומת ע"ב, כנ"ל (דף תקי"ז ד"ה ואע"פ) ונודע אשר בע"ב מתלבש אור החכמה בכלי דכתר, ואור הבינה בכלי דחכמה, ואור ז"א בכלי דבינה. לכן גם כאן התלבש גופא דאבא שהוא אור החכמה בכלי דחסד, שהוא בחינת כתר דחסדים, וגופא דאמא, שהוא אור הבינה, בכלי דגבורה, שהוא בחינת חכמה דחסדים. וגופא דיסודות או"א, שהוא קומת ז"א, התלבשה בש"ע דת"ת, שהוא בחינת אמא עלאה דחסדים. ולא יכול להתפשט לב"ש התחתונים דת"ת, כי שם בחינת התבונה דחסדים, וע"כ נפסק על החוזה כנ"ל. הרי שכל אור בא בדיוק מתאים אל הכלי שלו, שבה' הבחינות דאור דחסדים והבן היטב. וזה אמרו, וכבר ביארנו זה הציור, כי ידעת כולל רישא דאו"א, והחסד הוא גופא דאבא, והגבורה הוא גופא דאמא, ושליש ת"ת עליון הוא היסוד דאו"א, דהיינו כמו שנתבאר, שג' הכלים חג"ת, הם בחינת ג"ר, של ה' הבחינות שבחסדים, וע"כ קמה המקבלים מאו"א עלאין גם כן, והכלי

שהאצילה לזו"ן דאו"א, חורה פב"פ עם חכמה, כדי להמשיך הארת חכמה, אל זו"ן דאו"א. עש"ה. הרי שיש ב' מצבים אל הבינה דאו"א. א' מטרם שהאצילה לזו"ן, אשר אז היא באור דחסדים ואחוריה לחכמה. וב' לאחר שהאצילה לזו"ן, כי אז כבר היא בבחינת פב"פ עם חכמה, כדי להמשיך הארת חכמה לבניה שהם זו"ן. ולפיכך ב' מצבים אלו, מחלקים את בינה דאו"א לשתי בחינות נבדלות זו מזו, הראשונה נקראת בינה, או אמא עלאה, והשניה נקראת תבונה.

עתה תבין היטב דבר התחלקות הת"ת על ב' חצאים על החוזה. כי הוא ממש ענין התחלקות הבינה: כי מחוזה ולמעלה, הוא בחינת אמא עלאה, אשר אחוריה לחכמה, ובחירת חסדים, כנ"ל, בסוד כי חפץ הוא. ומחוזה ולמטה הוא בבחינת התבונה, שפניה לחכמה, ויש לה הארת חכמה, כנ"ל.

וזה אמרו, ובהגיע האור לשליש עליון שלו שהוא עד החוזה וכו'. כי אחר שחזרו או"א אב"א, והזווג נעשה על המסך שעלה לאור העינים, והוציא קומה דבחי"א, המוגנת באחורים של אמא הדוחים חכמה, כנ"ל, הנה האור של הקומה הזו, שנתפשט ממעלה למטה להגוף, אל הכלי דת"ת, לא היה יכול להתפשט שם יותר, רק עד שלישי עליון של הת"ת, דהיינו עד החוזה, ששם הוא חלק הת"ת הנמשך מן אמא עלאה, בבחינת אור דחסדים, ובאחורים על החכמה, אבל בחלק הת"ת שמחוזה ולמטה, הנה שם בחינת התבונה, הממשכת הארת חכמה בשביל זו"ן, כנ"ל. וע"כ אין אור אחורים דאמא עלאה יכול לבא ולהתפשט שם, שכבר נפסק בחוזה.

הגיע האור לב' שלישי תחתונים דת"ת, אז נגמרו כל אחורי או"א עלאין לירד:

מקום ראשם יחד. וכשמת ירדו ג' מלכים בכלי הה' שהוא נצח, ואז ירדו החסדים מרישא דיש"ס, וגבורות מרישא דתבונה עד למטה בגופא

אור פנימי

מבין או"א לישסו"ת, שהוא עוד מצד הבינה דאור ישר. שהיא מתחלקת לבי' בחינות: א' מטרים שהאצילה את זו"ן דאו"א, שאז היא רק חסדים, בלי חכמה, וב' אחר שהאצילה את זו"ן דאו"א, שאז היא פכ"פ עם חכמה, כי צריכה להמשיך הארת חכמה בשביל זו"ן. וע"כ נבחנות ע"ס דבינה, שמתחלקות לג"ר וז"ת שכח"ב שלה הם בחינת מחצית הבינה העליונה, מבחינות חסדים בלי חכמה. וזו"ן שלה נחשבים למחצית הבינה התחתונה, שהיא בהארת חכמה. באופן שישסו"ת שהם בחינת מחצית הבינה התחתונה, נחשבת לז"ת של הבינה, כלומר לבחינת זו"ן שלה. והם אינם יכולים להיות בלי חכמה, כי כל עיקרם היא הארת חכמה, כנ"ל אצל זו"ן (דף תקי"ג ד"ה מ"ן) וע"כ נחשבים רק היסודות שהם הראש של זו"ן, כי משעה שבינה המשיכה את הארת חכמה בשביל זו"ן, הנה נחשבת לבחינת תבונה, כנ"ל. ולא לבחינת אמא עלאה, כי אמא עלאה נבחנת רק מטרים שהוציאה לזו"ן. וזכור היטב את ההפרש הזה של בינה ותבונה ממקורם. כי תצטרך לכל המקומות. ואין להקשות, הרי כאן היו או"א עלאין לראש אל זו"ן, כי גוף שלהם התלבש בחג"ת דו"א, כנ"ל. והענין הוא, כי באמת או"א עם ישסו"ת נחשבים לפרצוף אחד ג"ר וז"ת, כנ"ל. וענין התחלקותם בא ע"י עליית ה"ת לעינים, וע"כ כיון שע"י הזווג פנים באחור, ירדה ה"ת מעינים כנ"ל. ע"כ נתחברו שניהם לפרצוף אחד, ע"כ, ע"י המ"ן שקבלו או"א מיסוד א"ק שבו פכ"פ כנ"ל. ולפיכך קבלה גם אמא עלאה הארת חכמה, לתוך ז"ת שלה שנחשבת עתה ג"כ בחינת אמא עלאה. אבל עתה אחר שהמסך שב ונודרך לבחי"א, וחזרה ה"ת לעינים כנ"ל, הרי שוב נתחלקו

דת"ת, רק שליש העליון שלו שייך לג"ר, כי מחזה ולמטה כבר הוא בחינת תבונה. כנ"ל.

והמשיך החו"ג ברישיהו דישסו"ת, כי שם הוא מקום ראשם יחד: כי נודרך המסך גם מבחי"א לבחינת שורש ולבחינת המסך של ראש, ואז נכלל שם בזווג של ראש, ע"ד שנתבאר בפרצופים הקודמים (כמ"ש בהסתכלות פנימית דף תנ"ד אות ט"ז ע"ש) וחזר העביות על המסך, תוך מבחינה אחרונה שבו שהיא בחי"ג, שלא נשאר ממנה כי אם בחינת התלבשות לבד, (כמ"ש שם באות י"ד). וע"כ לא נשאר בו אם בחי"ב עם בחי"ג דהתלבשות, שהם זכר ונקבה, ויצא עליהם ב' קומות שהן: קומת חכמה דזכר, וקומת בינה דנקבה, ועיקר הקומה, הוא מדת הנקבה, שהיא בחי"ב כמ"ש שם, כי בחינת חכמה אין לה עביות שתוכל להתפשט ממעלה למטה. וקומה זו נקראת ישסו"ת. והיא בן ותחתון לאו"א עלאין.

וזה אמרו והמשיך החו"ג בראשיהו דישסו"ת" כי יצא שם על המסך ממטה למעלה קומה דבחי"ב, בפה דראש דאו"א, וכשהוכרה העביות דגוף שבמסך, נבחן שירד למקום הגוף של או"א, דהיינו במקום החזה של הגוף. והוציא ע"ס דראש מחזה ולמעלה עד הפה דאו"א, ומחזה ולמטה יצאו הע"ס דגוף שלהם, דהיינו במקום ב"ש הת"ת התחתונים. וזה אמרו, כי שם הוא מקום ראשם יחד" דהיינו ממקום החזה עד הפה הוא מקום ראשם. דהיינו כמו שנתבאר בפרצופים הקודמים. (ע"ד תנ"ד בהסתכלות פנימית בכל י"ד הפעולות דלית פרצוף, שאי אפשר להביא כאן כל האריכות אשר שם).

ותזכור מה שבארנו לעיל, בענין ההפרש

דילהון, וגם ישסו"ת נגרע מהם הבחי' הסתכלות עיניהן זה בזה, ע"ד הנ"ל באו"א עלאין.

(מו) ואח"כ מלך הנצח והמשיך ה"ח בגופא דיש"ס, וכשמת ירדו שאר מלכים בהוד וירדו האחורים דיש"ס והחזיר אחורים נגד פני תבונה. אח"כ מלך ההוד, והמשיך הה"ג בגופא דתבונה, וכשמת ירדו

אור פנימי

ראש, דהיינו בחינת ממטה למעלה. והגוף שלהם הם תנהי"מ, של הנקודים כמ"ש הרב כאן.

נגרע מהם בחינה דהסתכלות עיניהן זה בזה: כבר נתבאר לעיל, כי הקומה של התכללות הנקבה בזכר, שהיא כאן קומת בחי"ג דהתלבשות, נקראת הסתכלות עיינין זה בזה, שהוא ענין התכללות זה בזה. וקומת חכמה זו לא נתפשטה רק בכלי דת"ת מחוזה שלו ולמטה. כנ"ל. והוא מטעם כי כלי דת"ת הוא בחינת בינה דחסדים, ונחשב עוד לבחי' ג"ר מבחינת הכלים דחסדים, וע"כ האור הגדול דישסו"ת התלבש רק בו, ולא בהכלים דנו"ה שהם אפילו מצד החסדים ג"כ בחינת ז"ת, שהם זו"ן דחסדים כנ"ל. וזה ידעת שהאור הנמשך לפרצוף מתלבש תמיד בכלי היותר זך, הדומה לו ביותר בהשתוות הצורה.

(מו) הנצח והמשיך ה"ח בגופא דיש"ס: כמ"ש לעיל אצל או"א, שמ"ן של זו"ן אינם ממשיכים אלא חו"ג ע"ש, וכן כאן, כי אותם המ"ן שהיו באו"א עלאין ירדו אח"כ לבחינת הזווג דישסו"ת. וכבר נתבאר שבחינת ע"ס דגוף המתפשטות מגופא דישאל סבא, באות במלך הנצח.

שניהן מלך אחד בלבד: כי שניהם יצאו מבחינת גופא דישסו"ת, דהיינו ממסך דבחי"ב. כנ"ל. וע"כ הם קומה אחת ומלך אחד.

ירדו גם אחורים דתבונה וחזרו יש"ס

או"א וישסו"ת לב' פרצופים, ועתה שוב נבחנת אמא עלאה לבחינת חסדים בלי חכמה, דהיינו רק בחינת אב"א, כנ"ל. וענין הארת חכמה לא שייך אליה אלא אל הו"ת שנעשו עתה פרצוף נבדל, שהוא, ישסו"ת כנ"ל. ומכאן ואילך נחשבים רק היססו"ת לראש אל הזו"ן, ולא או"א עלאין. ותשכיל ותראה שאפילו בעת היותם בפרצוף אחד, בטרם שעלתה ה"ת לעינים, שאו"א עלאין היו עוד לראש זו"ן, מכל מקום, לא השפיעו אלא לחג"ת דז"א, שהם באמת מצד הכלים ביחס כח"ב דחסדים, ולא עצם זו"ן, כי עצם זו"ן מצד החסדים, הם נצח והוד, כי נצח הוא ז"א, והוד הוא מלכות, כנ"ל ולכן לא יכלו לקבל רק מראש של ישסו"ת. באופן שג"ר דאו"א דהיינו או"א עלאין בצירוף הו"ת בפרצוף אחד, השפיעו לג"ר דחסדים. וז"ת דאו"א, אחר שנחלקו מהם והיו לפרצוף נבדל בשם ישסו"ת, השפיעו לז"ת דחסדים שהם נ"ה, שהם זו"ן דחסדים, כמבואר.

ירדו החסדים מרישא דיש"ס ונבורות מרישא דתבונה עד למטה בגופא: כי אחר שמת הכלי דת"ת שמחוזה ולמטה, הנה נודרך המסך דבחי"ג הכלול מן הנקבה, ואז נעלם קומת חכמה שבהם, וירדו ה"ח וה"ג מראשיהו דישסו"ת לבחינת גוף דישסו"ת, כלומר, שנעשה הזווג על שירים דעביות הנשאר בהמסך, שהוא בחי"ב, המוציא קומת בינה, הנחשבת לבחינת גוף, כלפי קומת חכמה. אמנם אין הכוונה לבחינת גוף ממש שהוא ממעלה למטה, כי כל ישסו"ת הם בחינת

ב' מלכים ביסוד, ואז הכלים דנ"ה ירדו אל הבריאה, כי שניהן מלך א' בלבד כנ"ל, דתרווייהו אינן רק פלגי דגופא ואע"פ שמלכו זה אחר זה, עכ"ז שניהן מלך א' בלבד נקרא, ואז ירדו גם אחורים דתבונה, וחזרו יש"ס ותבונה אב"א.

מז) אח"כ מלך המלך ו' שהוא יסוד, והמשיך כללות ה"ג ביסוד תבונה וכללות ה"ח ביסוד יש"ס, וכשמת ירדו גם בחינות אלו. אח"כ מלך מלך הו' שהיא המלכות בכלי שלה היא לבדה, ואז המשיכה כללות ה"ח במלכות דישאל סבא, וכללות ה"ג במלכות תבונה. כי גם המלכות יש לה כללות, על דרך הנ"ל ביסוד, כי גם הוא נקרא כלה, כמו שהיסוד נקרא כל. וכשמתה היא, אז ירדו כללות ה"ח וה"ג, ממלכות דיש"ס, וממלכות דתבונה, והכלי דמלכות ירד לבריאה, גם עתה נגמרו כל אחורים של ד' פרצופים דאו"א דיש"ס ותבונה ליפול לגמרי.

מח) וא"ת, למה באו"א לא נכנס בחשבון כללות החו"ג במלכות דאו"א עלאין, ע"ד שנכנסו בחשבון המלכות דיש"ס ותבונה, וי"ל, כי

אור פנימי

כי אמא עלאה ותבונה, הם באמת בחינת ע"ס מיחס דבינה דאור ישר, שאמא עלאה היא ג"ר, והתבונה היא ז"ת. אלא שנחלקו מכת עלית ה"ת בעינים. כנ"ל באורך. וע"כ מלכות דתבונה היא מלכות של שניהם של אמא ושל תבונה יחד. אבל מלכות דאו"א עלאין, היא בחינת גופא של כללות, והוא מקום החזה של הת"ת של כללות הפרצוף יחד דבינה ותבונה, ואינה מלכות ממש כלומר אח"כ באצילות מלבשת תבונה מחזה ולמטה דאמא עלאה, ונמצא מקום החזה בחינת גופא דכללות שניהם ואינה מלכות. ולפי המתבאר לעיל תבין הענין היטב. כי נתבאר שאמא עלאה עד הוד אתפשטותה. אבל יסוד אין לה, כמש"ל (דף תקכ"ב ד"ה ת"ת) שהוא מטעם כי שם נפסקו החסדים ואין שם אלא מהארת חכמה בלי חסדים, שאין זה מבחינת אמא לגמרי, להיותה להיפך בחינת חסדים בלי חכמה. וע"כ לא נמשכו או"א

ותבונה אב"א: כי כשמתו מלכי נז"ה, נזדכך המסך מבחי"ב לבחי"א וחזרה ה"ת בעינים, ואז חזרו אב"א דהיינו לבחינות אחורים דאמא עלאה כדי להגן על החסרון ג"ר שבהם, כנ"ל.

מז) יסוד והמשיך כללות ה"ג וכו' אח"כ מלך מלך הו' שהיא המלכות: כי כשנעשה הזווג בבחי"א, נתפשט הגוף שלהם בכלי דיסוד, והמשיך כללות ה"ח וה"ג ביסודות דישו"ת, ע"ד שנתבאר לעיל באו"א. ואחר שמת מלך היסוד, נזדכך המסך לבחינת שורש, ואז יצאה קומת מלכות בישו"ת, ומלמעלה למטה ירד האור לכלי מלכות שהוא מלך הו'.

מח' מלכות דתבונה היא ממש מלכות בערך כללות בינה ותבונה יחד וכו', אבל המלכות דבינה היא גופא של כללות: פירוש,

נודע, כי בשליש עליון דת"ת שם הוא בחינת העטרה, שהוא בחינת המלכות, והרי היא נכללת ביסוד, אבל כאן היא יותר נגלית המלכות דתבונה ממלכות דבינה, כי מלכות דתבונה היא ממש מלכות, בערך כללות בינה ותבונה יחד בפרצוף א', אבל המלכות דבינה עלאה היא בחינת גופא של כללות, והוא מקום החזה של ת"ת של כללות הפרצוף יחד דבינה ותבונה, כנודע ואינה מלכות ממש.

* (מט) הנה כאשר עדיין לא מת שליש ת"ת, עדיין לא נגמר ירידת ונפילת אחורי דאבא ואמא לגמרי, וכאשר היו המלכים האלו נכנסים

אור פנימי

להם בטרם הגדלות, שכל זה נשאר בכל שלימותו, כנודע. וע"כ גם בחינות הגדלות דאוי"א שנפלו לחג"ת, היו מוגנות ג"כ באותם האחורים מאב"א דראש. אלא יש הילוק גדול מבחינת או"א אב"א שנשארו בראש, כי אותם שנשארו בראש, לא נצטמצמו מחמת ה"ת שבעינים מעולם. אבל אלו הבחינות דגדלות, הנה המה כבר המשיכו הארת חכמה, וחזרה ונסתלקה מהם מחמת עלית ה"ת בעינים, אלא שקבלו התיקון של אחורים דראש, אחר שסבלו קלקול. וע"כ המה בחינת מקבלים מראש, ונחשבים לגוף. ועם כל זה נבחנים אחוריים אלו שנפלו לחג"ת, והיו לבחינות כלים חדשים מתוקנים בתיקון קוים כמו או"א של ראש. והוא בכח קבלתם מהראש, כנ"ל. כי האחורים דאמא מתקן אותם בתיקון קוין, ומקשר אותם בקשר אחד: שפירוש, כי קו האמצעי הנמשך באור חסדים מבינה עלאה, מיחד הימין והשמאל, ומכריע אותם גם בהארת ג"ר שלה. ומתיחדים כל הג' הקוין בהשפעת אור דחסדים, כי גם העליונים מקבלים שלימותם על ידיהם. וצריך שתזכור כאן כי העליונים הם חסד וגבורה, שהם בערך חכמה ובינה. ות"ת ה"ס התחתון, המקבל

עלאין רק עד הזווג של המסך דבחי"א, שיש עוד שם עכ"פ אור דחסדים, אבל אחר שנזדכך המסך של בחי"א, כבר נפסק הארתם לגמרי. כי אין לה שום התפשטות בלי חסדים, ולא יכלה קומת מלכות לצאת אצל או"א עלאין. רק אצל ישו"ת, אחר שנבדל לפרצוף מיוחד, יכלה קומת מלכות לצאת בלי הארת חסדים. כמבואר.

(מט) כאשר יצאו שם שאר האורות הנשארים כדי לכנוס בכלי שלהם היו מלובשים באלו האחורים שנפלו: כבר נתבאר ענין אחורים אלו של או"א, שהם כל בחינות הגדלות שהיו באו"א מבחינת פב"א ומבחינת פב"פ, כל זה ירד מבחינת ראש, ונעשו לבחינות חג"ת חסרי ראש. והוא מטעם, שהבחינה ממעלה למטה שלהם, שהוא הגוף, שהם ד' המלכים: דעת חג"ת, עד שליש עליון דת"ת, נשברו ונפלו לבי"ע, ומשום זה נפגמו גם המ"ן ששמשו בראש, ונפלו עם אורותיהם, ואבדו הארת חכמה שבהם וקבלו בחינות חג"ת חסרי ראש, אלא שלא ירדו משום זה לחוץ מאצילות, כמו הכלים דו"ת, משום שאחוריהם דאוי"א הנשארים עוד למעלה מבחינות אב"א, דהיינו ממה שהיו

בכלי שלהם, היו מגולין באור גדול. אבל אחר שמת שליש עליון דת"ת, אשר אז נפלו שם האחורים דאו"א, הנה כאשר יצאו שם שאר האורות הנשארים, כדי לכנוס בכלי שלהם, היו מלובשים באלו האחורים שנפלו ונשארו באצילות, כנ"ל, והיו יוצאין המלכים האחרונים מלובשים באחורי או"א, וזה נשאר להם תמיד עד שיכלו כל הברורים לצאת.

אור פנימי

אבל ראש דישסו"ת, כיון שבא ממסך דגוף הנקודים דהיינו ממסך דחזה, שהמה הכלים והאורות שנתפשטו מהמ"ן דנה"י דא"ק ממעלה למטה, הרי ה"ת מעורבת בהם בעצם, וע"כ ישסו"ת אלו, היו מלבישים התג"ת דנקודים בעצמם, אלו לא נשברו. וא"כ נמצאים עתה אותם ישסו"ת מרויחים הרבה, שהמה מלבישים על אחוריים דאמא, והם באמת מדרגה גבוה מהם, אלא מסבת נפילתם, היה אפשר לישסו"ת להלביש אותם. כמבואר.

נשאר להם תמיד עד שיכלו כל הברורים לצאת עד לע"ל כ"ב: כלומר, שאלו האחורים נעשים תמיד, בחינות לבושי מוחין, לאורות של זו"ן, אשר באמצעותם אפשר לז"א להשיג כל מדרגותיו, ונשמר בהם. ולולא היה לו אלו הלבושים, לא היה ז"א יכול להשיג שום מוחין. כמ"ש במקומו. ולפיכך הוא צריך להם עד לע"ל, דהיינו עד שיספיק להשיג כל המדרגות שלו, שהוא בגמר החיקון.

העלאת מ"ן וזכר מסוד אלו האחורים דאו"א שירדו שם וכו': כבר נתבאר לעיל ענין העלאת מ"ן שאין או"א מזדווגים פב"פ זולת על ידי העלאת מ"ן (כמש"ל דף תק"א ד"ה המדרגה) כי להיות אמא עלאה באחורים אל אבא, בסוד כי חפץ חסד הוא, ואינה פוסקת אתוריה זולת בהעלאת מ"ן דזו"ן שמעוררים אותה, להשפיע להם הארת חכמה, ובשבילם פוסקת אתוריה, וחזרת פב"פ עם אבא עש"ה. ומתוך שאחורים אלו שנפלו מאו"א, כבר היו בהם הארת חכמה של זו"ן, שכבר היו בחינת יחידה חיה נשמה

אור דחסדים מבינה עלאה, שבלבוש האחורים שלה יש בהם בחינת ג"ר, כנ"ל. וע"כ משתלמים גם החסד וגבורה, הצריכים להארת ג"ר. והבן היטב.

ונתבאר לעיל אשר ראש דישסו"ת מלביש מחזה דנקודים עד הפה דאו"א, דנקודים. הרי, שראש דישסו"ת, מלביש על האחורים אלו דאו"א, שזה דומה בערך לאו"א דאצילות המלבישים על חג"ת דא"א דאצילות, שחג"ת אלו משפיעים לאו"א דאצילות כל שלימותם כנודע. כן כאן, נעשו האחורים דאו"א, שנפלו לחג"ת, לפנימיות לראש דישסו"ת, שמהם יונק את שלימותו.

וזה אמרו, „כאשר יצאו שם שאר האורות הנשארים כדי לכנוס בכלי שלהם, היו מלובשים באלו אחורים שנפלו, והיו יוצאים מלכים אחרונים מלובשים באחורי או"א" כי האורות דראש דישסו"ת עצמם היו מלובשים באחורים האלו, כי הם מלבישים אותם בפנימיותם, כנ"ל, וע"כ, גם הגופים שלהם שהם ד' המלכים תנהי"מ, מלובשים ג"כ באלו האחורים דאו"א.

וצריך שתדע כי יש מרחק גדול בין האחורים דאו"א שנפלו, לבין הראש דישסו"ת, כי האחורים אלו הם באים מבחינת ראש דאו"א, אלא מטעם הפגם דשביה"כ ירדו לחג"ת, ואע"פ שהאורות יצאו על המסך דנה"י דא"ק שהם בחינות זו"ן, מ"מ אין המ"ן פועלים כלום בהראש, בהיותם שם בבחינת ממטה למעלה, וע"כ האורות דגדלות האלו שיצאו על המ"ן, נחשבים לבחינת או"א ואינם כוללים מעצמות ה"ת.

עד לע"ל ב"ב, וז"ס העלאת מ"ן אשר מעלין זר"ן אל אבא ואמא, והוא מסוד אלו האחרים דא"א שירדו שם למטה באצילות עצמו כנ"ל, אשר לקחום הם.

(נ) והנה נמצא, שאלו האורות שמהחזה ולמטה באים מכוסים, וכבר ידעת כי התעלמות האור וכיסויו, הוא מציאות תיקונו, כי ע"כ יש כח בכלי לסבול האור להיותו בא מלוכש. וא"כ לא יהיה שוין שבירת הכלים שמחזה ולמטה, שהם ב"ש תתאין דת"ת ונה"י ומלכות, אל

אור פנימי

נבחנת כמות שהיא בתחילת אצילותה, דהיינו באור דחסדים ואחוריה לחכמה, ע"ש. הרי, שג"ר דבינה מכוסים עם האחרים שלה, ורק ז"ת שלה נתגלו בהארת חכמה. ולפיכך גם ז"א בעת שהוא מתוקן כמותה, שג"ר שלו מכוסים באחרים דבינה, וז"ת שלו מגולים בהארת חכמה, הוא נמצא אז בתיקון שלם.

וזה אמרו „שאלו האורות שמחזה ולמטה באים מכוסים, כי התעלמות האור וכיסויו הוא מציאת תיקונו" דהיינו כנ"ל, שמתוך שראש דתבונה כבר מלביש על האחרים דאבא ואמא עלאין המתוקנים בתיקון קוים, כנ"ל (דף תקכ"ח ד"ה ועם) עש"ה. אשר ע"כ, האורות דתנהי"מ שנתפשטו מהם, שבכל אחד מהם יש ע"ס כנודע, הנה ג"ר שלהם היו מכוסים באחרים דאמא, ובחינת הארת חכמה היתה רק בז"ת שלהם. שזה דומה לע"ס דז"א בעת תיקונו, כנ"ל. וז"ש „כי התעלמות האור וכיסויו הוא מציאת תיקונו, כי כן עולה התיקון גם בז"א דאצילות כנ"ל. משא"כ האורות דחג"ת, שלא היה להם שום תיקון מאחרים דאמא, אלא כל ע"ס שלהן היו מגולות ואפילו ג"ר שבכל אחד, ע"כ היו שבירתן קשה יותר מנה"י.

בעת התיקון פרצופו בא להיפך: כי בתיקון הוא נמצא, אשר חג"ת שלו מתוקנים באחרים דאמא, שהוא המסך דיסוד אמא, המלוכש בת"ת שלו עד החזה. ומחזה ולמטה

בשביל זר"ן (כנ"ל דף תקי"ח ד"ה כי נתבאר) עש"ה. ע"כ כשזר"ן עולה למ"ן, הוא חוזר ומברר בירורים מן נשמה חיה יחידה אשר באחרים הללו, ומעלה אותם למ"ן בשבילו לאו"א. כי כשמעלה בירורים דנשמה למ"ן, דהיינו מאותו חלק האחרים, שכבר שמשו שם באו"א בבחינת קומת בינה, נמצא גורם לאו"א זוג פב"פ דנשמה. וכשמעלה מבירורים דחיה, דהיינו מאותו חלק האחרים שכבר שמשו שם באו"א בבחינת קומת חכמה, נמצא גורם החזרת פב"פ לאו"א בבחינת חיה, וכן לצורך יחידה, הוא מעלה מהם בירורים דיחידה. והבן.

(נ) האורות שמחזה ולמטה באים מכוסים: כלומר, שבחינת ג"ר שבהם מכוסים באחרים דאמא. וצריך שתדע כאן, כי התיקון השלם דזר"ן, הוא, אשר הג"ר שלהם יהיו מכוסים באחרים דאמא, והז"ת שלהם יהיו מגולים. כי אז ע"ס שלהם מתוקנות דוגמת ע"ס דבינה דאו"י: כי בינה דאו"י כלולה ג"כ מע"ס, מכתר וחכמה העליונים לה, גם מז"ת שלמטה ממנה, שהן בחינות זר"ן שלה, המכונים תבונה, כנ"ל. (דף תקכ"ג ד"ה ועדיין עש"ה) ונתבאר שם, שמעת שבינה התחילה להמשיך הארת חכמה בשביל זר"ן, כבר נבחנת לתבונה, ולז"ת שלה, שפירושם, השורשים שנשארו בבינה, שהניחו אצלה ז"ת אחר צאתן למקומן. אבל בינה עצמה

שבירת הכלים של הדעת וח"ג ושליש עליון דת"ת, כי ודאי יותר גדולה תהיה שבירת העליונים משבירת תחתונים. ולכן בבא התיקון ז"א, בעת התיקון פרצופו, בא להיפך, כי מב"ש דת"ת ולמטה, היו אורותיו והחסדים שבהם מגולין, וזהו לפי שיש בהם יכולת לקבלם שלא ע"י מסך בינה, לפי שלא היתה שבירתן גדולה, אבל העליונים שהם מרישא דז"א עד החזה, באו בתיקון סתומים ומלוכשים עתה תוך מסך בינה, שהוא יסוד שלה כנודע. וזהו, לפי שבתחלה היו מגולין והיתה שבירתן גדולה, ואע"פ שגם שהנ"ה הם מכוסים וסתומים, עכ"ז הרי נתבאר במקומו, כי החסדים המגולין מכים בהם ואורם יוצא לחוץ.

נא) והנה במיתת ז"א עד שלישי עליון דת"ת שלו כבר ירדו אחורי אר"א, אבל אחורי יש"ס ותבונה לא נגמרו עד מיתת נוקבא דז"א, ולכן האחרים דאר"א לוקחתם ז"א, והאחרים דיש"ס ותבונה לוקחים המלכות, ומתלבשים האורות שלהם בהם דוגמת המוחין דז"א.

נב) ובזה תבין מ"ש, כי כאשר הזו"ן הם שוין יחד פנים בפנים,

אור פנימי

מתגלה בו הארת חכמה בחסדים, דהיינו כנ"ל, שג"ר שלו שהן חג"ת מכוסים במסך ונה"י שהם ז"ת דז"א, החסדים מגולים שזה בהיפך מז"א דנקודים, שחג"ת שלו היו מגולים לגמרי, כנ"ל בדיבור הסמוך, ונה"י שלו היו ככוסים. ותיקון זה התחיל בנה"י דנקודים, שיצאו מלוכשים באחרים דאמא, כנ"ל, ונגמר בעולם אצילות. כמ"ש במקומו.

החסדים המגולין מכים בהם ואורם יוצא לחוץ: כי אין החסדים מתגלים, רק בקו האמצעי דז"א, שהוא ע"י יסודות דאר"א, המלוכשים שם, אבל בקצוות שולטים אחורים דאמא. אלא שאר"ח עולה מתתא לעילא ומכה בב' הקוים ימין ושמאל, ומוציא את אורותיהם לחוץ. כמ"ש היטב במקומו. ותדע, שאורות אלו היוצאים לחוץ בסבת, ההכאה, הם האורות דנה"י, של כל ספירה, וספירה שהיו שם בכל אחת מהן, בבחינת ואחוריהם ביתה, שפירשו שהיו נכללים בחג"ת של כל אחד,

נב) הנה"י דאר"א הם מוחין לז"א,

אז הנצח הוד יסוד דאו"א הם מוחין לז"א, והנה"י דיש"ס ותבונה, הם מוחין ונכנסים ברישא דנוקבא.

(נג) גם תבין מ"ש, שכשהיו פ"פ, אז יוצאין ב' בחינות יעקב: א' בז"א ואחד בנוקבא, כי האחד שהוא ממוחין דז"א הוא מאו"א, והב' שהוא ממוחין דנוקבא, הוא מישראל סבא ותבונה, ואז הם שני המאורות הגדולים, לא היא גדולה ממנו, ולא הוא גדול ממנה. ואינם צריכין זה לזה כלל. אמנם האחורים של אבא, הם בצד ימין בחסד דז"א, והאחורים דאמא הם בצד שמאל בגבורה דז"א. וזה הדרוש יצטרך במקומו, ושם יתבאר בע"ה.

(נד) והנה כאן במקום הזה, הוא מקום ירידת ונפילת אחורי אר"א, שאמרנו לעיל, שירדו באצילות עצמו, כי אע"פ שהכלים דז"א נשברו, עם כל זה האורות דז"א נשארו מלוכשים באלו האחורים דאו"א עלאין,

אור פנימי

כנודע. אלא תכלית גדולתה היא, שתקבל כעין קבלת נה"י דנקודים את בחינת הגופים דישסו"ת. שהוא תכלית הגובה של פרצוף נה"י. ואז הם שני המאורות הגדולים, שאינם צריכים זה לזה. כי הנוקבא מקבלת פרצוף נה"י מבחינת גוף דישסו"ת, בדומה לנה"י דנקודים. וז"א מקבל פרצוף חג"ת שלו, מבחינת גוף דאו"א עלאין המחברים עם ישסו"ת, בדומה לחג"ת דנקודים. וכמו שחג"ת דנקודים ונה"י דנקודים לא היו צריכים זה לזה, כן גם ז"א ונוקבא לא יחיו צריכים זה לזה. ולפיכך אין ז"א שולט עוד על הנוקבא ואינו נבחן לגדול ממנה, משום שאינה צריכה לו. והבן.

(נד) האורות דז"א נשארו מלוכשים באלו אחו"ם דאו"א עלאין: כי אחר שביה"כ עד שליש עליון דת"ת, שכבר ירדו כל האחורים דאו"א עלאין כנ"ל. שהם נתפשטו במקום הכלים דחג"ת, ונתקנו בג' קוים: ימין שמאל אמצע, אז עלו האורות דחג"ת ונתלבשו

והנה"י דישסו"ת הם מוחין ונכנסים ברישא דנוקבא: אין הפירוש, אשר נה"י דאו"א עלאין דאצילות נעשים מוחין לז"א. כי זה אי אפשר כלל, כי אין שום פרצוף מקבל מוחין אלא רק מעליון שלו ולא מעלי עליונו. ועליון של ז"א הם ישסו"ת, ולא או"א שהם עלי עליונו. אלא הפירוש הוא, שאו"א עם ישסו"ת נעשים לפרצוף אחד, כמו שהיה כאן באו"א דנקודים. ואז נבחנים נה"י דישסו"ת המלוכשים בו למוחין, שהם בחינת נה"י דאו"א, משום, שאז נעשה ישסו"ת לגופא דאו"א ממש. וע"כ נבחנים החג"ת שלו, שהם מקבלים מבחינת הגופים שלהם, כעין קבלת החג"ת דנקודים את הגופים של אר"א. והוא ע"י מה שז"א מתלבש באחורים דאו"א שנפלו למקומם. כדברי הרב. אבל נוקבא דז"א, אי אפשר לה שתקבל כמותו, משום, שאין לנוקבא שורש בחג"ת, וכל עצמותה מתחילה מחוזה דז"א ולמטה. דהיינו רק נה"י, וגם זה הגיע לה מכת התכללותה בז"א, כי משורשה היא רק בחינת הוד לבד,

כל קו החדס דז"א באחורי אבא, וכל קו הגבורה מלובש באחורים דאמא, והבן הקדמה זו מאד.

* (נה) ונבאר עתה, איך בעת מיתת המלכים אלו, ירדו הכלים שלהם לעולם הבריאה כנ"ל, משא"כ בד' אחורים דאז"א. כי הנה נתבאר החילוק, שהיה בין אז"א לז' המלכים שהם זרין, ואמרנו כי הז' מלכים שהם זרין מתו ממש וירדו אל עולם הבריאה הכלים שלהם, ואחורים של אז"א נתבטלו ולא מתו, אלא שירדו למטה בעולם אצילות עצמו. ושם ביארנו טעם לזה, ואמרנו שהיה לסיבה, שהז' מלכים לא קבלו אורות אח"פ דא"ק רק מגופא דיליה ואילך.

(נו) והנה לטעם זה עצמו, היה ג"כ שינוי אחר, בין ג"ר שהם כח"ב אל הז' מלכים התחתונים, כי הג"ר יצאו בקצת תיקון בראשונה, והוא כי כאשר יצאו בראשונה, נתפשטו בסדר ג' קוין, משא"כ ז"ת שיצאו זו למטה מזו. וז"ש באד"ר, עד אימת ניתב בקיימא דחד סמכא.

אור פנימי

רב. והענין הוא, כי ע"י עלית ה"ת לעינים שהן חכמה, נכללה המלכות בכל ספירה וספירה מע"ס, ונעשה ע"כ, בחינת נוקבא וכלי בכל ספירה וספירה. ונבחן בזה, שיש בכל ספירה בחינת ימין ושמאל, שפירשו חסד ודין: כי הספירה בעצמה היא בחינת חסד, וכח המלכות שנתערב בה ע"י עלית ה"ת לעינים, הוא בחינת הדין שבספירה. וע"כ נבחנו גם אז"א דנקודים לימין ושמאל, דהיינו קו החדס שהוא חכמה ואבא, וקו הדין שהוא בינה ואמא. והנה מצד ב' קוין הללו, היו אז"א מחוסרי ג"ר, וע"כ נמשך אליהם אור האחורים דבינה עלאה בבחינת קו מכריע באמצעם, ונבחן אור אחורים הזה לבחינת אמצע ומכריע, משום, שמצדו אין שום הבחן בין ימין ושמאל, כי כל ההבחן שבקצוות, הוא משום, שהשמאל שהוא קו הדין, מחסר לאור החכמה הראוי אל קו הימין, דהיינו

בכלים ההם. אור החדס בקו ימין, ואור הגבורה בקו שמאל, ואור הש"ע דת"ת בקו האמצעי. כמ"ש להלן.

(נו) בראשונה נתפשטו בסדר ג' קוין: כבר נתבאר לעיל, שענין תיקון קוין, מתחיל מכח הארת אחורים דאמא. (דף תקכ"ח ד"ה ועם) ונודע שאז"א דנקודים יצאו בראשונה בבחינת אב"א, שפירשו, שנתקנו באור אחורים דבינה עלאה, וע"כ לא נפגמו מכח ה"ת שעלה לעינים, ונשארו בבחינת ג"ר דבינה. כנ"ל (דף תצ"ח ד"ה ד' בחינות). ותיקון זה מכונה תיקון ג' קוים. שכל ג': ימין שמאל אמצע, עולים בקנה אחד, שהוא הארת ג"ר מכח אחורים דבינה. ונבחנו על כן כמקושרים זה בזה בקשר אחד. ויש ג"כ להבין היטב, ענין התחלקותם לב' קצוות ומכריע ביניהם, כי יש בזה ענין

ר"ל, נתקן התיקון שהוא דרך קוין, אבל מקודם, שהיו זעג"ז הוי קיומא דחד סמכא. וכבר ביארנו, כי התיקון האצילות הוא, בהיותו ו"ק, עשוי בבחינת ג' קוים קשורים זה בזה, בסוד הג' המכריע ביניהן, ואז נקרא רה"י. אבל בהיותו זעג"ז, והם נפרדין אחת מחברתה, אז נקרא רה"ר. ולכן הג"ר נתבטלו אחוריהם ולא מתו, וז' מלכים מתו פנים ואחור, כי יצאו בלי תיקון כלל.

נז) ונבאר סדר יציאת ז' מלכים. ונתחיל מן הראשון, שהוא הדעת, אשר זה יצא ראשונה. וכאשר לא היה יכול הכלי לסבול כנ"ל, נשבר

אור פנימי

בדיבור הסמוך, ע"ש. כי ראשית התיקון נעשה בחג"ת, כנ"ל, בסוד נה"י דאמא, ואז גם הנה"י כלולים בהם, בסוד ואחוריהם ביתה. וע"כ אפילו אח"כ כשנשלמים האחורים גם מצד הארת חכמה, מ"מ תיקון הראשון דאחורים דאמא נשאר בהם, משום שהם באים לו מעצם תחילת אצילותו ואינו מקבל שינוי, כי כל הבא מתחילת אצילות אינו משתנה לעולם. כנודע בדברי הרב.

נז) ונפל הכלי הזה למקום הדעת דבריאה להיותו מתיחס אליו כמדה: סיבת השבירה כבר נתבאר היטב לעיל באו"פ (דף תס"ג ד"ה הסיגים) עש"ה. וע"כ נפרדו מהקדושה כמ"ש שם.

וענין נפילתם לג' עלמין ב"ע שאמר הרב, אע"פ שעדיין לא היו כלל אלו ג' העולמות. מ"מ רשימתם היה ניכר, כי המה הם בחינת ג' הספירות בינה ז"א ומלכות של נה"י דסיומא, שיצאו לבר מאצילות דא"ק, בעת צמצום ב'. כמ"ש זה באורך לעיל (דף שצ"ט באו"פ ד"ה צמצום ב') ולפי שכל אחד מהמלכים האלו, היה כלול מע"ס, שהם ראש תוך סוף, הנה הראש נפל לבריאה, והתוך שלהם נפל ליצירה, והסוף שלהם נפל לעשיה. ומ"ש הרב שכלי הדעת נפל לדעת דבריאה, היינו בחינת הראש שלו שהיא כחב"ד דדעת, אבל חג"ת שלו

הג"ר דחכמה, שאינו יכול לקבל, משום עירוב ה"ת בתוכו. כי ע"כ המה ב' קצוות המכחישים זה את זה. אמנם הקו הזה הנמשך מבינה שהוא דוחה חכמה בלאו הכי, כלומר, אפילו אם לא היה בחינת הדין שם, נמצא בזה, שהוא בהשואה לב' הקצוות יחד, ובזה הוא משלים לקו הימין שהוא חכמה את בחינת ג"ר שחסר לו, גם ממתיק השמאל ומחברו עם הימין ביחוד גמור, מפני שאינו סותר אותו יותר. הרי שבכח אחורים דאמא, שהוא בחינת קו האמצעי, מתקשרים ומתתקנים ב' הקוים ימין ושמאל. (ע' היטב לעיל דף תקכ"ח ד"ה ועם)

וזה אמרו, "כי הג"ר יצאו בקצת תיקון בראשונה, והוא, כי כאשר יצאו בראשונה, נתפשטו בסדר ג' קוין" והיינו כנ"ל, כי יצאו בראשונה בתיקון אב"א, שתיקון זה פירושו תיקון קוים כנ"ל.

ז"ת שיצאו זו למטה מזו: כי ז"ת לא יצאו מאו"א, מצד היותם בבחינת אב"א, אלא שיצאו מזווג של פב"פ דאו"א, כנ"ל, וע"כ לא היה ביניהם שום קשר כלל, אלא כל ספירה היתה גוף בפני עצמה: חסד היה גוף דאבא, וגבורה היתה גוף דאמא, וכו'. כי היה חסר להם תיקון אחורים דאמא, שהוא הקשר המיוחד כל הקצוות יחדיו. כנ"ל.

ו"ק עשוי בבחינת ג' קוים קשורים זה בזה, בסוד הג' המכריע ביניהן: כמו שנתבאר

הכלי וירד למטה בעולם הבריאה, ר"ל במקום שהיה עתיד להיות עולם הבריאה אח"כ, כי הרי עדיין לא נברא עולם הבריאה. ונפל הכלי הזה במקום הדעת דבריה, להיותו מתיחס אליו כמוהו. ואמנם אור של הדעת ירד גם הוא, אלא שנשאר באצילות עצמו במקום כלי המלכות של האצילות.

נח) ואמנם לא ירד שם לסיבת פגם אשר בו, שהרי נת"ל, כי השבירה היתה בכלים לא באורות, ואלו היה ירידתו שם משום פגם, היה ראוי שניחס ביטול אל האורות, ע"ד שיחסנו ביטול אל הכלים דאחורים דא"א שנפלו דוגמתן באצילות עצמו. ואמנם ירידתן היתה, כדי להאיר מרחוק בכלי שלו העומד בבריאה, שלא ימות לגמרי, וישאר בלתי תקוה, לכן מאיר בו מרחוק בהיותו עומד הוא באצילות, והוא בבחינת תגין על האותיות, כנ"ל.

נט) ואח"כ יצא החסד ונשבר הכלי וירד בבינה דבריה, והאור

אור פנימי

להתלבש תוך הכלי, והוא מאיר מרחוק אל הכלי מכונה בשם תגין. כנ"ל בדברי הרב (ח"ד פ"ג אות י"א) ע"ש.

נט) החסד ונשבר הכלי וירד בבינה דבריה והאור ירד לכלי היסוד באצילות כי כבר אור הדעת הקרים לקחת מקום של המלכות: פירוש, כי בשעה שהאורות מלובשים בהכלים, נבחן שכל העב מחברו הוא גדול מחברו. כי כל אשר המסך שלו עב ביותר הריהו מוציא קומה גדולה ביותר כנודע. אמנם בעת שהכלים ריקנים מאורות הנה אז נבחן עביותם לחסרון, וע"כ נבחן להיפך, שכל הוץ ביותר הוא חשוב ביותר.

וזה אמרו, והכלי דחסד נפל לבינה דבריה: כי הכלי דדעת נמשך מזווג על מסך דבחי"ד בחיבור הבחי"ג, כנ"ל (דף תקי"ז ד"ה הדעת) והכלי דחסד נמשך מזווג על בחי"ג לבד, ונמצא הכלי דחסד יותר זך מהכלי דדעת, וע"כ נבחן הכלי דחסד שהוא למעלה

נפל ליצירה, ונהי"מ שלו נפל לעשיה. ועד"ז תבין ענין נפילת כל ז' המלכים.

להיותו מתיחס אליו כמוהו: כי בכל עולם מג' עולמות ב"ע יש ע"ס, וע"כ נפל הכלי דמלך הדעת אל דעת דבריה, דהיינו אל הבחינה שכנגדו.

אור של הדעת ירד גם הוא, אלא שנשאר באצילות וכו' כדי להאיר מרחוק מהכלי שלו העומד בבריאה: ותדע, כי אור הזה שאומר הרב, היינו הרשימו שנשאר מאור הדעת אחר הסתלקותו מהכלי. כי כל אור מניח אחריו רשימו אחר הסתלקותו, שבוה מאיר אל הכלי שלא יתבטל ולא ימות, כנ"ל בדברי הרב (ח"ד פ"ב אות ב' ואות ח') ומשמיענו הרב שהרשימו של הדעת לא נשארה בכלי ממש, כדרכה בהפרצופים הקודמים, אלא שנשארה באצילות. וזה אמרו, כי השבירה היתה בכלים ולא באורות, וכו' והוא בבחינת תגין על האותיות" כי אור הרשימו שאינו יכול משום איזה טעם

ירד במקום כלי היסוד דאצילות, כי כבר אור הדעת הקדים לקחת מקום של המלכות. ואח"כ יצאה גבורה ונשברה, וירד הכלי בחכמה דבריא, והאור ירד בכלי דנצח הוד דאצילות. שהם ב' פלגי דגופא. ואח"כ יצאה

אור פנימי

שמיא שם שספירת הנצח נמשך מו"ק דכתר, שאז לא מטי בחכמה וע"כ נבחן הנצח שאין בו הארת ג"ר דחכמה. וספירת הוד נמשכת מבחינת מטי בחכמה. וע"כ נבחן הוד שמאיר בו הארת חכמה. ע"ש ובאור"פ. הרי שכל ההבחן מנצח אל הוד הוא בהארת חכמה שאינה בנצח, וישנה בתוד. והנה ההפרש הזה יתכן בשעה שיש הארת החכמה בכללות הפרצוף. אבל בשעה שאין בהארת הפרצוף בכללו זולת הארת אחורים דאמא, הנה אז אין עוד שום הפרש מבין נצח להוד, שהרי גם בהוד אין בו הארת חכמה כמו בנצח. וע"כ נחשבים אז לספירה אחת. ולפיכך הספירות נצח והוד דנקודים, שאין בהן רק מבחי"ב דישסו"ת, וגם מלובשים באחורים שנפלו מאו"א עלאין כנ"ל. ואין בהם הארת חכמה, ע"כ נחשבות לספירה אחת.

ואין להקשות, שלפי זה גם הספירות דחסד וגבורה היו צריכים להתחשב לכלי אחד, שכל ההבחן מבין חסד וגבורה, נתבאר שם, שהוא ג"כ בהארת חכמה, שישנה בחסד ואינה בגבורה. כי החילוק בין החו"ג לבין הנו"ה רב הוא. והוא משום שכל האחורים דבינה, מתחיל בעיקר בכל הפרצופין רק מבינה ולמטה, מטעם שכל בחינה יונק מבחינה שכנגדה בע"ס דאור ישר. וכיון שאחורים האלו אינם כלולים כלל, בבי' הספירות כתר וחכמה אלא רק בבינה, ע"כ גם חסד וגבורה שהם בחינת כתר וחכמה דחסדים כנודע, אין כח האחורים פועל בהם על בחינתם עצמם כלפי עצמם. אלא מת"ת ולמטה, שהוא ביחס הבינה, כנודע, פועל האחורים בכל השיעור. וע"כ נבחן תמיד החסד, אפילו בעת קטנות הפרצוף שהוא

מהכלי דדעת, כלומר שהוא יותר חשוב ממנו להיותו יותר זך, והבן. וז"ש, והאור ירד למקום כלי של היסוד" כי לפי ערך הכלים כן ערך הרשימות המתלבשות בהם, ונבחנות ע"כ גם הרשימות לפי חשיבות הכלים.

גבורה ונשברה וירד הכלי בחכמה דבריא: דהיינו כנ"ל. שכל הוך מחברו יותר חשוב מחברו, כי אחר הסתלקות האור מהכלים, נבחן העביות לשפלות, ועד"ז גם הכלי דת"ת עוד יותר חשוב מהכלי גבורה וע"כ נפלה לכתר דבריא. באופן שד' הכלים: דעת, חסד, גבורה ת"ת, נפלו לכתב"ד דבריא. שהם ג"ר של הבריא, כמו הכלים דחג"ת היו ג"ר של זו"ן, אלא שנפלו בהיפוך מדרגה דהיינו הדעת למטה מכולם, להיותו העב מכולם, וע"כ שבירתו קשה מכולם. ופחות ממנו הכלי דחסד, שהוא רק מבחי"ג דעביות. ועוד פחות ממנו, הכלי גבורה, שהוא רק מבחי"ב דעביות והכלי דת"ת פחות שבירתו מכולם, להיותו רק מבחי"א דעביות. ועד"ן, נפלו הרשימות של הכלים. שהרשימו דדעת במלכות דאצילות, דהיינו למטה מכולם בסיום האצילות. ועליה החסד, ביסוד דאצילות, ועליה הגבורה בנצח הוד דאצילות ועל כולם הת"ת, שנשאר במקומו, דהיינו בת"ת דאצילות דהיינו לפי יחס הכלים.

דנו"ה דאצילות שהם ב' פלגי דגופא: והוא רק בעוד שהם בבחינת אחורים, בחסרון הארת החכמה, אבל כשהם בבחינת פנים, דהיינו כשיש בהם הארת חכמה, אז נחשבים לב' ספירות מיוחדות זו מזו. וטעם הדבר תמצא לעיל בדברי הרב (דף של"ב אות מ"ב ודף של"ג אות מ"ג)

הת"ת ונשבר, והכלי ירד בכתר דבריא, והאור נשאר במקומו, שהוא בת"ת דאצילות.

(ס) והנה עתה לא יש הרחק בין שום אור מן האורות הנ"ל אל הכלים שלו, יותר מג' מדרגות. כי יותר מג' מדרגות הוא הרחק גמור, ואינו יכול להאיר בו. ואמנם שאר האורות גם הם ירדו ממקומם, חוץ מת"ת שנשאר במקומו כנ"ל ולא ירד. ונמצא, כי בלי ספק, שאורות האחרים שירדו ממקומם, אע"פ שביארנו, שהיתה ירידתם לצורך הכלים להאיר להם, עכ"ז, בהיותם למטה ממקומם נחלש כוחם מעט, ולכן אין להם כח לעלות למעלה. אבל אור הת"ת אשר עמד במקומו ולא נשתנה טעמו וכחו בו חזק, וע"כ, בראותו עצמו בלתי כלי, אפשר לו שיעלה למקום אשר יצא משם, כי לא יחפוץ להשאר ערום מגולה בלי לבוש,

אור פנימי

ובכח היות אלו האחורים שנפלו עד פה, זהו בחי' הכלי החדש שעשו או"א שנתפשטו עד פה, ועליו שם אח"כ החסד והגבורה. והתפשטות ההיא, הוא עצמו בחינת האחורים האלו שנפלו עד שם. וכו' ונתלבשו אורות חסד וגבורה בבי' אחורים אלו, וגם האורות הנצח והוד, אלא שהכל למעלה במקום החסד וגבורה והבן זה היטב" עכ"ל. ועד"ז כלי דכתר נעשה מבחינת אחורים דנה"י של הכתר שנפגמו וירדו למטה. כמ"ש שם.

והנה לפי"ז הרי ענין התפשטות הכלים דכח"ב לחג"ת, דבר אחד עם נפילת אחורים דאו"א ונה"י דכתר כדברי הרב שם, וא"כ אין עוד שאלה כלל למה נתפשטו ג' קווי כח"ב, ואין שום ענין ומקום על אלו הטעמים. ולא עוד, אלא שהטעמים הללו הם ג"כ בסתירה לדברי הרב הנ"ל. כי לפי הטעמים שכתב כאן על התפשטות הקוין, שהוא כדי ליתן מקום למלכי נה"מ, הנה נמצא, שקו הבינה נתפשט מקודם לקו החכמה, משום שנו"ה מלכו קודם אל היסוד, וע"כ אומר כאן שתחלה נתפשט קו הבינה ואח"כ החכמה, אבל לפי האמת שהם בחינת האחורים שנפלו מאו"א וכתר, הרי קו החכמה נתפשט קודם

כולל ג"ר, מה שאין כן הגבורה, ויש לך הפרש גדול בין החסד אל גבורה. כי החסד כלפי עצמו הוא עכ"פ כולל ג"ר. משא"כ הגבורה שהוא באחורים על הג"ר משורשו.

(ס) אור הת"ת אשר עמד במקומו ולא נשתנה טעמו וכו': הוא נותן טעם בזה על התפשטות כלי דכתר עד החזה. וכן לקמן נתן טעם על התפשטות הכלי דבינה עד הגבורה, כדי ליתן מקום למלוכת הנצח והוד. וכן הטעם על התפשטות כלי דחסד כדי ליתן מקום למלוכת היסוד. ע"ש הנה כל אלו הטעמים אין בהם צורך כלל לפי דברי הרב בכמה מקומות (בע"ח שער ט' פ"ד) ובמבוא שערין שער ב' ח"ב פ"ו וזה לשונו שם, וכאשר מת הת"ת, ותחיל למות ולהסתלק האור משליש הראשון עד החזה ירדו כללות ה' חו"ג, מב' היסודות דבי' מלכיות דאו"א עלאין, ונגמרו אחוריהם ליפול לגמרי, ונמצאו אחורי או"א עלאין יושבין פה למטה, באופן זה, כי אחורי אבא יושבין בקו ימין במקום שהיה חסד דו"א, שהוא מלך הבי'. ואחורי אמא במקום שהיה המלך הג' שהוא גבורה דו"א כנודע, כי או"א היו בסוד קוים כנ"ל,

ויחזור אל הבינה אל המקום אשר עמד שם בראשונה, ואם ככה יעשה נמצא שיהיה מרוחק מאד מכלי שלו, וימות לגמרי.

סא) ולכן רצה המאציל העליון והמשיך והגדיל את כלי הכתר, אשר לא נשבר כנודע, ונמשך דרך קו האמצעי כמ"ש, כי הג"ר כבר היו מתחלה בציור ג' קוין, ונמשך דרך קו האמצעי עד מקום הת"ת עד אמצעיתו לבד, שהוא עד הטבור לבד. ואז עלה אור הת"ת ונעלה תוך כלי הנ"ל של הכתר שנתפשט עד מקומו. ונמצא, כי לא נתעלה רק חצי אור הת"ת התחתון, כי חצי העליון עומד במקומו שכבר נתפשט דרך בו כלי הכתר, ואז אור הדעת שירד למטה במלכות דאצילות.

אור פנימי

עליו הראש דישסו"ת, שמהסתכלות עיניו שלהם, נתפשט ממעלה למטה הגוף שלהם, בב"ש ת"ת שמחזה ולמטה, ואחר שנשבר הכלי דת"ת וירד לכתר דבריאה, הנה אז נתעלה האור הזה שהיה בב"ש ת"ת התחתונים, ועלה אל הכלי דת"ת החדש, שנעשה מאחורים דכתר.

חצי העליון עומד במקומו: כלומר, שלא ירד ממדרגתו בסבת שבירת הכלי שלו, והוא מטעם שכתב הרב לעיל (דף תקכ"א אות מ"ד) שאחורים דאבא וכן אחורים דאמא ירדו, טרם היות פגם וגרעון ביסודות דאו"א. כי אחר שכבר ירדו האחורים דאו"א ושבו אב"א, התחיל למלוך מלך הד' שהוא שלישי עליון דת"ת, וכתב שם הטעם שהוא משום דהיסוד כולו פנים ואין לו אחורים שירדו ממנו, עש"ה ובאו"פ שם נתבאר, כי כל האור הזה שירד על ידי זווג היסודות דאו"א, הוא בחי' אב"א, שהרי, נזדווגו אחר ששבו אב"א, והארת אב"א נחשבת לבחינת פנים דאבא ואמא, כלומר, ממה שיש להם מתחלת אצילותם, שאין ענין שבירת הכלים פוגע כלום בהם. ע"ש. הרי שאור שלישי עליון דת"ת עד החזה הנמשך מזווג היסודות דאו"א, אין לו שום פגם מחמת שבירת הכלים, להיותו נמשך מזווג דאב"א, וזה אמרו כאן, „שהאור דחצי העליון דת"ת

קו הבינה, כי אחורים דחכמה נפלו במיתת כלי דחסד, ואחורים דאמא נפלו במיתת הכלי דגבורה. הרי שמקודם נתפשט קו החכמה לחסד, ואח"כ קו הבינה לגבורה. שהוא בהיפך ממה שכתב כאן. ואולי שתי שמועות הן מהרב, ויותר נכון שהטעמים האלו הם מהרח"ו ז"ל בעצמו ואינם כלל מדברי הרב. ומלבד האמור, יוצא עוד מטעמים הנ"ל, אשר הכלים דמלכי גו"ה, נפלו בין הכלים דחג"ת כמו שמביא לקנן. ודבר זה קשה להשמע, כי נה"י כלפי חג"ת הם כו"ק כלפי ג"ר, ואיך יפול וישכון כלי דו"ק באמצע הכלים דג"ר לבין חסד והגבורה.

והנה נתבאר היטב בדברי הרב במבוא שערים הנ"ל. שתכף במיתת שלישי עליון דת"ת, ונגמרו ליפול כל האחורים דאו"א, שהמה נעשו בזה לג' כלים חדשים: חסד גבורה ות"ת, הנה תכף עלו שם ד' האורות מד' המלכים דעת חסד וגבורה ות"ת ביחד. ורשימות דדעת ות"ת, התלבשו בכלי החדש דת"ת. ורשימו דחסד בכלי החדש דחסד, וכן רשימו דגבורה בכלי דגבורה.

סא) נתעלה רק חצי אור הת"ת התחתון, כי חצי העליון עומד במקומו: כלומר, אחר שנזדכך המסך דחזה, ועלה לשורשו לאו"א, שע"י התכללותו בזווג דראש משם, יצא

בראותו כי כבר היה כלי חדש במקומו, כי הנה גם מקומו הוא בקו האמצעי בין הכתר והת"ת, ואז גם הוא נתעלה ועלה במקומו. ואז הכלי שלו, כיון שנתרחק אור ממנו, ירד עד למטה במלכות דבריא, אמנם

אור פנימי

והכלים הריקים של פרצוף העליון עוברים תמיד לפרצוף התחתון שלו. וכן הדבר כאן, אצל ישו"ת שהוא ממלא הכלים והרשימות דגוף של או"א עלאין, אלא שהכלים כבר נשברו ונפלו, ואינו ממלא רק את הרשימות לבד. שהן האורות דחג"ת שנפלו מקודם לנהי"מ דאצילות. וע"כ חזרו עתה למקומם, ומתמלאים באור דישו"ת כמבואר.

ובזה תבין ג"כ, טעם ירידה הכפולה, שקרה להכלים של המלכים: דעת וחג"ת הם. והוא, כי עיקר חיות הכלים הם שנפלו לכחב"ד דבריא, הוא הרשימות שלהם, וכיון שהרשימות האלו היו מבחינת ג"ר דו"ת, שהן אורות הגופות דאו"א עלאין, כנ"ל. ע"כ נפלו ג"כ להבחינה שכנגדן, לג"ר דבריא, דהיינו בכחב"ד דבריא. ולפיכך עתה, אחר שעלו הרשימות שלהם במקום הכלים החדשים, ונתחדשו בהארת הראש דישו"ת, הנה מצד אחד הרויחו הרבה, שהרי השיגו אור חדש תחת אור הראשון דאו"א עלאין אשר נסתלק מהם. אמנם מצד אחר, הפסידו הרבה, כי מתוך שנעשו מקבלים לאור דישו"ת, הרי ירדו בזה מבחינת ג"ר לבחינת ז"ת. שהרי ישו"ת הם כלפי או"א רק בחינות ז"ת לבד. כנ"ל. ומתוך כך, נמצאים הכלים שלהם אשר בבריא, שירדו ג"כ מבחינת ג"ר של הבריא לבחינת ז"ת של הבריא, וע"כ נפלו עוד נפילה יתירה, ממקום כתב"ד דבריא למקום נהי"מ דבריא.

ואין להקשות, שלפי"ז היו להם ליסול לחג"ת דבריא. ולא לנהי"מ. כי זה כבר נתבאר, שבכלים הריקים נבחן העביות לשפלות, וכל הזך יותר הוא בהם חשוב יותר. וע"כ כשחג"ת נהי"מ נופלים לז"ת,

במקומו עומד ולא נשתנה טעמו וכחו בו חזק" כמבואר.

ואין להקשות לפי"ז, למה נשבר הכלי דשליש עליון דת"ת, מאחר שלא היה בו אלא מבחינת אב"א, שהוא כולו בחינת פנים כמבואר. כי כבר כתב הרב, שרק באו"א נשאר בהם בחינת הפנים אבל בהכלים דו"ת גם בחינת הפנים נשבר בהם. אמנם באמת לא היה שבירתו גדולה, אלא שירד מבחינת ראש דת"ת, לבחינת ז"ק דת"ת, דהיינו לבחי" מחזה ולמטה. ומ"ש הרב לעיל שנפל לכתר דבריא, הוא אחר שנתפשט בו הגוף, והסתכלות עיינין דישו"ת, ונשבר, והאור נתעלה לחצי העליון דכלי החדש דת"ת, הנה אז נפל לכתר דבריא. דהיינו אל הבחינה שכנגדו שם כי הגוף דישו"ת שנתפשט בו, הוא גם כן בחינת כתר דישו"ת, כמ"ש לעיל. וע"כ נפל לכתר דבריא. ומוזה תראה, שאין שבירתו גדולה, כי כל הכלים של המלכים ירדו לז"ת דבריא, ורק הת"ת נפל אל הכתר דבריא, שהוא קרוב לאצילות.

אור הדעת שירד וכ"ז גם הוא נתעלה ועלה במקומו: כבר נתבאר לעיל (באו"פ דף תקל"ח ד"ה אור הת"ת) אשר תכף אחר התפשטות ג' קוים דכח"ב לבחינות כלים חדשים דחג"ת, עלו יחד כל האורות של ד' המלכים דעת וחג"ת למקומם כל אחד בקו שלו. עש"ה.

וטעם עליהם בחזרה אל הכלים דחג"ת החדשים שיצאו במקומם. הוא, מכח הווג החדש שהוא הראש דישו"ת שיצא שם במקומם, שהוא בחינת התפ"ב החוזרת וממלאת הכלים ורשימות שנשארו אחר ההסתלקות של פרצוף העליון. ע"ד שהיה בפרצופים הקודמים דא"ק. כי הרשימות

הכלי של הת"ת נשאר במקומו, שהוא בכתר דבריא, לפי שלא נתעלה כל אורו רק חציו לבד, וחציו העליון נשאר במקומו.

סב) וא"ת, והרי אמרנו למעלה שהוא מוכרח שלא יהיה הפרש בין הכלים והאור שלו רק ג' ספירות, וא"כ איך ירד הכלי של הדעת למלכות דבריא. התשובה הוא כי ודאי הוא דהיכא דאפשר אפשר. והנה תחלה היה זה נהנה וזה אינו חסר, כי בתחלה היה הכלי נהנה מאורו בהיות הדעת למטה, והאור אינו חסר ג"כ, כי גם אם יעלה במקומו בדעת האצילות, אין לו שום כלי שם, ולכן היה חפץ להאיר בכלי שלו, וכיון שירד שוב לא יעלה. אמנם כאשר ראה, שיש בחינת כלי במקומו, קרוב הוא אל הנאת עצמו ותועלתו, יותר מלהועיל אל הכלי שלו, כי עתה בעלותו למעלה במקומו יש לו כלי, ושם יוכל לקבל האור לעצמו מלמעלה מן המאציל, ומן הכתר בקירוב גדול, ולכן עלה למעלה. והנה טעם זה יספיק לבחינת תועלת האור לעצמו. ואמנם גם לבחינת החסרון הכלי שלו ברדתו למטה במלכות דבריא כנזכר, אינו הפסד גדול כ"כ, כי מה שאנו אומרים, שצריך שלא יהיה הרחק בין האור ובין הכלי שלו ג"ס לבד, הוא כשיעור ג"ס דאצילות, אשר שיעורם גדול, אבל בבריא כל הי"ס דבריא, שיעורם אינם אפילו כשיעור ספירה אחת דאצילות. וא"כ הרי הוא כאלו עומדת בראש הבריא, כי כל הי"ס דבריא כשיעור ספירה אחת נחשבין.

סג) וא"ת, הרי יש הרחק בין הכלי לדעת לאור שלה ז' ספירות דאצילות, כי הרי הוא עומד למעלה בדעת דאצילות. וי"ל, כי אפילו בספירות דאצילות עצמן, אין כ"כ הפסד, זולתי בהיותו ביניהן בין האור והכלי שיעור ג"ס ג"כ ריקנות בלי אור כלל, לא הוא לא זולתו, אבל כאן, אע"פ שהאור שלה עצמו עלה למעלה, הנה יש אורות אחרים

אור פנימי

המה מתהפכים, שהחג"ת נופלים לנהי"מ, והנהי"מ הזכים יותר, נופלים לחג"ת דבריא. כנ"ל, והוא פשוט. ותדע שזה אור הדעת שעלה למקומו הוא רק הרשימות דחסדים של הדעת. אבל הרשימו דגבורות עדיין נשארה שם במלכות. והיא עלתה רק אחר שביה"כ של המלכים דנהי"מ כמ"ש להלן.

סב) מן המאציל ומן הכתר בקירוב גדול: כי שם הוא מקבל מראש החדש דישסו"ת, שהוא כתר, שכל ראש הוא בחינת כתר, כנודע. וגם אח"כ כשעולים אצלו הרשימות דגבורות שלו, נעשה עליו עצמו זווג חדש ומקבל אור מהמאציל. וזה אמרו, ושם יוכל לקבל אור מן המאציל ומן הכתר בקירוב גדול" ולכן עלה למעלה.

היו מעמידין לאו"א פב"פ אפילו שיצאו למטה. והיו מועילין למ"ן שלהם, אמנם יען שנשברו ומתו, לכן גם או"א, האחורים שלהם המעמדת אותם פב"פ ירדו למטה, ואז חזרו להם אב"א, כי כבר אין להם מי שיעלה להם מ"ן ומקיים חזרתן פב"פ.

(מ) והנה פשוט הוא, שלא נגמרו אחורים דאו"א לירד עד כלות

אור פנימי

למקומם, המה ג"כ הגורמים לאו"א העמדה וקיום הבחינה דפב"פ כי בגללם מחויבת הבינה להמשיך הזווג פב"פ שלה עם אבא, כדי להשפיע ולקיים בהם הארת החכמה, כמבואר.

יען שנשברו ומתו לכן גם או"א האחורים שלהם המעמדת אותם פב"פ ירדו למטה: כי כל ענין של המשכת הזווג פב"פ דאו"א אינו אלא בשביל לקיים הארת גדלות אצל הבנים שהם זו"ן, כנ"ל בדיבור הסמוך, ולכן אחר שמתו הבנים, כבר אין לבינה צורך להמשיך הפב"פ עם אבא, וע"כ, הם חוזרים אב"א, וכל בחינת האורות דגדלות שהיו בהם יורדים ממדרגתם, ונופלים לבחינת גוף זו"ת, כלומר שנדחו מהראש דאו"א.

וטעם ירידתם מהראש דאו"א, הוא, כי הבינה חזרה למדרגתה המקורית שמחשבת חסדים יותר מאור החכמה, כנ"ל. ונמצא, שאחר שמתו הבנים, ואין לה צורך עוד להמשיך בשבילם הארת חכמה, חכף חזרת אב"א, דהיינו לקדמותה, להמשיך חסדים, ולדחות חכמה, ובזה דחתה והפילה המוחין דחכמה לחוץ מהראש, לבחינת ז"ת. בסו"ה הלא שרי יחדיו מלכים. (ישעי' י" פ"ח) כי אלו האחורים שירדו ממדרגתם ונעשו שרים, היו לפנים מלכים, דהיינו בהיותם למעלה בראש דאו"א כבחינת מוחין דגדלות. ועתה כשירדו לבחי' ז"ת נעשו שרים, כלומר, הכפופים ומשועבדים להמלכים והבן.

(מ) הו' מלכים אלו כו' פרצופים של חו"כ ישפוט וכו': וצריכים להבין ענין

דא"ק הפנימי, והיסוד דא"ק האיר לאו"א סוד השורק, ו' ונקודה. כנ"ל בדברי הרב (דף תכ"ג אות ל"א) אשר ה' הוא בחינת ז"א. והנקודה היא בחינת הנוקבא, שהם נעשו למ"ן באמא, ואז נתעוררה אמא להשפיע בהם הארת חכמה והפסיקה האחורים שלה ושבה פב"פ עם אבא, ואו"א מעלים מ"ן יותר למעלה דהיינו אל הכתר, וגם הכתר למעלה ממנו וכו' עד א"ס ב"ה ואז יורד אור חדש מא"ס ב"ה ומשתלשל דרך המדרגות עד לטפת הזווג דאו"א היורד על ה' ונקודה שבתוכם, שהם זו"ן, והמה קונים הארת חכמה. ואחר זה התפשטו למקומם למטה, דהיינו ל' תחתונות דנקדים. וכדי לקיים הארת החכמה בהזו"ן מחויבת אמא להמשיך את הפב"פ עם אבא.

ובזה תבין דברי הרב אשר מלבד שזו"ן גורמים החזרת או"א פב"פ בעת היותם באמא למעלה בסוד מ"ן אלא אפילו אחר שהתפשטו למטה למקומם, נחשבים ג"כ, לגורמים הקיום דזווג או"א פב"פ. כי בגללם מחויבת אמא להיות פב"פ עם אבא כדי לקיים את הארתם בזו"ן. כמבואר. וז"ש „מ"ן שלהם הגורם להם העמדה וקיום הבחינה דפב"פ, היו מציאת ז' מלכים אלו אשר היו במעי הבינה ואלו היו מ"ן דילה" דהיינו כנ"ל, שמתחלה היו הז' מלכים בבחינת מ"ן במעי הבינה, כי הם ה' ונקודה שהשפיע להם יסוד דא"ק, שבביאתם למעי אמא גרמו לה החזרת פב"פ עם אבא, כנ"ל. וגם אח"כ שהו' מלכים נתפשטו וירדו

(סו) ואח"כ יצא אור היסוד, והנה היה במקומו אור החסד כנ"ל, ואז הוצרכה כלי החכמה להתפשט דרך קו ימיני, עד מקום הראוי להיות חסד האמיתי אחר התיקון, ואז עלה שם אור החסד, ונכלל בכלל החכמה, והכלי של החסד ירד עד הת"ת דבריא, ואז יצא היסוד ונכנס בכלי שלו ומלך במקומו ונשבר, ועלה האור דרך קו האמצעי, ועלה עד מקום דעת עליון, והכלי שלו ירד בגבורה, של הבריא. ואח"כ נבאר למה עלה אור היסוד למעלה מן הת"ת עד הדעת.

(סז) ואח"כ יצא אור המלכות למלך בכלי שלה, ומלכה שם ונשברה, ואז האור שלה עלתה ג"כ בדעת דרך קו האמצעי, והכלי שלה ירד בחסד של בריאה. ונמצא כלי הת"ת במקום הכתר דבריא. וכלי המלכות במקום חסד דבריא. נמצא, כי אין מקום בין כלי לכלי דבריא, רק ג' מדרגות לבד, שהם חב"ד. ובאצילות אין מקום פנוי רק ב' מדרגות, שהם מקום יסוד ומלכות.

(סח) ועתה צריך לתת טעם, למה אור היסוד ומלכות שניהם עלו עד הדעת למעלה מן הת"ת. ואמנם הטעם הוא וכו', כי להיות שהיסוד דרכו לעלות אל הדעת, לכך עלה עתה אור היסוד אל הדעת למעלה מן הת"ת. ועוד כדי לקשר כל הו"ק יחד ולהביא להם הארה משם.

אור פנימי

מאחורים דאמא. כנ"ל בדברי הרב. וכבר הרחבנו את הדיבור בזה לעיל (בדף תקל"ז) ונתבאר שם מדברי הרב שברוב המקומות, אשר התפשטות דג' קוי כח"ב, הוא ענין נפילת אחורים דא"א, עצמו. וכל התפשטות זו נגמרה יחד עם גמר נפילת אחורים דא"א. דהיינו בש"ע דת"ת. ואחר שיצא ישו"ת והלביש את אחורים דא"א, הגה תכף עלו שם כל ד' האורות דחג"ת אל הכלים החדשים דהתפשטות כח"ב. ואז ירדו ביחד כל ג' הכלים דעת חסד גבורה למקום נהי"מ דבריא: דעת במלכות, וחסד ביסוד, וגבורה בנו"ה. דהיינו כל העב מחברו הוא למטה ממנו. כנ"ל. וכל זה היה לפני יציאת המלכים אחרונים לכלים דנהי"מ דאצילות. באופן, כשבאו מלכי נהי"מ למלך כבר היה

דבריא, ואח"כ מלכו נצח והוד, וכשנשברו ירדו נו"ה לנו"ה דבריא. ובעת יציאת מלך היסוד, שלא מצא מקומו פנוי, היה מוכרח קו החכמה להתפשט, ונתעלה שם אור החסד, ממקום ספירת היסוד אל הכלי דחסד שנעשה מהתפשטות החכמה. וע"י התרחקות אור החסד מהכלי, נפלה כלי דחסד למקום הת"ת דבריא. ונמצא עתה אשר הכלי דדעת הוא במלכות של הבריא. ועליו הכלי דגבורה. ועליו הכלי דנצח והוד. ועליו הכלי דחסד.

אמנם זה תמוה מאד, אשר הכלי דנו"ה שהוא מהמלכים האחרונים, אשר שבירתם אינו גדול כל כך, יפול עוד מתחת הכלי דחסד, שהוא מהמלכים הראשונים ששבירתם גדולה מאד, שהיו גלויים בלי שום התלבשות

ט) ועתה נבאר טעם אל המלכות. למה היא ג"כ עלתה עד הדעת למעלה מן הת"ת. והענין הוא, כי המלכות נקראת עטרת בעלה, ועולה למעלה מן הת"ת, ובפרט עתה, אשר היה לה רשימו מן הדעת, כי כאשר ירד אור הדעת עד מקום המלכות דאצילות, בעת שנשבר הכלי שלו כנ"ל, הניח שם רשימו דיליה, וכאשר מלכה המלכות במקומה, לקחה את הרשימו הזה ועלתה עד מקום הדעת עצמו. וגם סיבה אחרת, כי ע"י עלייתה שם, הוא קושרת מלמטה למעלה כל הר"ק, ועל ידי זה הקשר מתתקן יותר, לפי שנצח הוד היו שניהם בקו השמאלי במקום גבורה, ועתה נפרד הנצח מן ההוד, והלך ועלה עם החסד בקו ימין שבו.

ע) ונבאר ענין זה מפורש יותר, והוא כי הנה רשימו הזה, שהניח הדעת במקומה של מלכות, ודאי שהוא בחינת המלכות שבדעת, שבצד הגבורות, והבן זה היטב. וכאשר עלתה המלכות עד הדעת, ועלה עמה גם הרשימו הנ"ל שהיא בחינת הגבורה, ושם נתחבר זה הרשימו שהוא המלכות של הגבורות שבדעת, עטרא דגבורה דנוקבא, עם החסדים

אור פנימי

ביאור רחב. ויתפרש במקומו. וכאן אבא בקיצור. כי ידעת שכל ענין ד' המלכים ההם שנתפשטו הן מאו"א והן מישסו"ת, הם ענין של הודככות המסך והסתלקות האורות, ע"ד שנתבאר בפרצופים הקודמים דא"ק. וכשנזדכך המסך דאו"א, עד שהשוה אל השורש שהוא הפה דאו"א, אז חזר המסך והרשימות שבו בסוד התכללות הווג דאו"א, וחזר המסך ונתעבה בעביות דבחי"ב, כי הבחינה אחרונה נאבדה. ויצא עליו קומת ישסו"ת. והנה גם מסך דישסו"ת נזדכך ממדרגה למדרגה, עד שהגיע לקומת מלכות, ואז יצא המלך הו' שהוא מלכות. ואחר שנשבר המלך הזה, נמצא המסך, שנזדכך גם מעביות המלכות, ואז נמצא משתה לבחינת השורש שלו, שהוא הפה דישסו"ת, ואז עשה שם ווג חדש בעביות דבחי"א, כי הבחינה אחרונה נאבדה. וע"כ יצא עליו שם קומת הדעת, שהוא קומת ז"א. ומזווג הזה לא נתפשט פרצוף שלם ראש וגוף. כי לא יצא אלא בה"ח וה"ג לבד ב' עטרין, וע"כ לא

מקומם פנוי. וע"כ גם הם נפלו לבריאה על הסדר, שכל העב מחברו נפל למטה מחברו. וע"כ נפל גו"ה בת"ת דבריאה. וכלי דיסוד בגבורה דבריאה. וכלי דמלכות בחסד דבריאה. ונמצא עתה ז' המלכים בו"ת של הבריאה, ע"פ הסדר הנכון שכל הו"ך יותר, הוא למעלה, כי אין שבירתו גדולה כל כך, וכל העב יותר, הוא למטה משום ששבירתו גדולה ביותר. באופן שכלי המלכות הוא בחסד דבריאה וכלי היסוד הוא בגבורה דבריאה. וכלי גו"ה הוא בת"ת דבריאה וכלי הגבורה בנצח והוד דבריאה. וכלי החסד הוא ביסוד דבריאה. וכלי הדעת הוא במלכות דבריאה. ויוצא מהכלל הוא הכלי דת"ת, שהוא לא ירד לז"ת דבריאה, אלא רק לכתר דבריאה, מטעם המפורש לעיל (דף תקל"ח ד"ה חצי עליון) עש"ה.

ע) וכאשר עלתה המלכות עד הדעת ועלה עמה גם הרשימו: ענין עליית המלכות והרשימו בווג ה"ח וה"ג שבדעת, צריך

שבדעת, עטרא דדכורא. ואז נתפשט הדעת ע"י הקשר הזה, והאיר בו"ק. והרשימו שהוא בגבורה האיר בקו שמאל, והשאיר שם את ההוד במקומו, ואותו הדעת עצמו עטרא דחסד, האיר בקו ימין והמשיך שם את הנצח, ועי"ז נתקן האצילות.

* (עא) ועתה ראה והבן, איך האצילות לא נתקן בפעם אחת, רק לאט לאט באו תיקונם זה אחר זה, ובכל פעם היה נוסף בו קצת תיקון, כי הרי בתחלה לא נעשה בחינת כלי בשום אופן, והנה נודע, כי כל תיקון אינו אלא היות האור מתלבש בכלי, כדי שיוכלו התחתונים לקבל אור העליון.

(עב) והנה לא התחיל בחינת הויות הכלי רק בעולם העקודים, אמנם לא נתהווה רק כלי אחת לכל הי"ס שלו, ואח"כ בעולם הנקודים קודם שנשברו, נתוסף בהם קצת תיקון, והוא, כי נתהוו י' כלים ליו"ד ספירות שבו. גם תיקון ב' כי הג' יצאו ונתקנו דרך קוים, מה שאין כן בו"ת, שיצאו זה על גבי זה ולא נתקשרו. ואח"כ שנשברו הנקודים, נתוסף בהם תיקון אחר, והוא, כי גם ז"ת, האורות שלהם נתלבשו דרך קוי כח"ב כנ"ל.

אור פנימי

יצא אלא בבחינת ממטה למעלה בלבד מבחינת אב"א, וע"כ קשר את הו"ק יחד, כלומר, בחינת הגופים אשר יצאו בישסו"ת. שהם מחזה ולמטה כי שם בחינת התפשטותו מפה של היסודות ולמטה.

אמרו, והרשימו שהוא בגבורה האיר בקו שמאל. והשאיר שם את ההוד במקומו וכי והמשיך שם את הנצח, כי הראש דתחתון מלביש וממלא את הכלים והרשימות דעליון כנודע. וע"כ האיר ברשימות דמלכי נצח והוד, והשפיע בהם תיקון קוים, ובזה נתפשט תיקון קוים גם מחזה ולמטה והגדיל הכלים עד למקום נצח והוד באופן שכבר נגמר תיקון הקוים בכל הו"ת מבחינת הרשימות שבהן. כי חג"ת נתקנו בראש דישסו"ת כנ"ל ונר"ה נתקנו בראש הדעת, כלומר בבחינת ממטה למעלה שלו כמבואר.

וזה אמרו, ואז נתפשט הדעת על ידי הקשר הזה והאיר בו"ק כנ"ל שהוא נתפשט מחזה ולמטה ששם מקום הפה דישסו"ת, דהיינו במקום נה"י כי שם מקומו, דהיינו למטה מהראש דישסו"ת. וכיון שיצא בבחינת אב"א ע"כ היה בו תיקון קוים, כנ"ל. וזה

עג) ואחר כך כאשר רצה המאציל לתקנם, העלה גם את הכלים באצילות בסדר ג' קוין. ואח"כ שנעשו בבחינת קוין, בא עיבור א' של זו"ן, ונתוסף תיקון ב' שנכנסו האורות תוך הכלים. אמנם עדיין לא היה אלא בבחינת ג' קוין לבד, אשר זה נקרא אצלינו, ג' כלולין בג'. ואח"כ נתפשטו בסוד ו"ק בזמן היניקה. ואח"כ בזמן המוחין נשלמו כל היר"ד כלים. עוד היה שינוי אחר, כי בתחלה קודם שהיה שום עיבור, אפילו עיבור ראשון דזו"ן, לא היה, רק אור מצומצם בכלי ואח"כ נגדל הכלי ונתרחב בסוד פרצוף גמור, כדי להמעיט האור, כי זה עיקר כונת התיקון.

אור פנימי

עג) עוד היה שינוי אחר וכו': משמיענו כאן, כי ב' תיקונים עקריים היו נחוצים להשלמת הכלים באופן שיוכלו התחתונים לקבל את אור העליון: א', הוא תיקון ג' הקוים. ב', הוא הגדלת הכלים בסוד פרצוף. והנה בגופות דגע"ס דא"ק הנקרא עקודים היה רק כלי א' וקו א'. ואחר זה כשיצא המ"ה וב"ן דא"ק, הנקרא נקודים, או

ב"ן דא"ק, יצאו עשרה כלים, וגם תיקון קוים בג"ר דנקודים, ואחר שנשברו חג"ת ויצא הראש דישסו"ת, נעשה תיקון קוים באורות דחג"ת. ואחר שנשברו נצח הוד יסוד מלכות ויצא הזווג דה"ח וה"ג שבדעת, נעשה תיקון קוים גם באורות נה"י דנקודים. וענין עיבור יניקה ומוחין יתבאר במקומו. בע"ה.

ענין ז' מלכים המתבארים בחלק זה בדברי הרב הוא יסוד כל החכמה, כי כל ד' עולמות אבי"ע נמשכים מהם, וכל ענין התיקונים והבירורים והשתלשלות כל המדרגות אינם באים אלא להשלמתם ולתיקונם. ולפיכך הם צריכים לתשומת לב יתרה, להבין היטב מקור אצילותם וסיבת שבירתם ונפילתם לבי"ע.

שממעל להם, המונע מהם הארת הפנים דחכמה, משום שע"י האחורים דבינה המה חושקים רק בחסדים, בסוד כי חפץ חסד הוא והם דוחים חכמה, וע"כ אין המסך דה"ת ממעט אותם כלום, כי בלאו הכי אינם חפצים חכמה. (כנ"ל דף תצ"ח ד"ה ונתבאר. עש"ה) אמנם תיקון אחורים ההוא, מספיק רק להשלמתם דאור"א עצמם, אבל אינו מספיק שיוכלו להאיר ולהוציא את הזו"ן, שהם הז"ת.

והוא מטעם, כי כח האחורים של הבינה, הוא רק בג"ר שלה, ואינם בז"ת שלה, כי בעת שהיא באה להאציל ולהתפשט בג"ת שלה, היא מוכרחת להפסיק את האחורים שלה על אבא, וחוזרת עמו פב"פ, כדי להמשיך ממנו הארת חכמה בשביל ז"ת שלה. כנ"ל (דף תק"א ד"ה המדרגה הד'. עש"ה). ומכאן תדע, שכל פרצוף המתתקן באחורים של בינה, הוא נמצא חסר נה"י, כי ג"ר דחסדים, שהמה חג"ת יכולים להתתקן היטב באחורים דאמא, אבל הנה"י, שאפילו בספירת הבינה, אינם יכולים לצאת ולהתפשט ממנה ולחוץ. וזאת על ידי פב"פ עם החכמה, כנ"ל, וע"כ אינם יכולים להתגלות גם בפרצוף זה המתוקן באחורים שלה, ונבחן בו אשר נה"י שלו כלולים בחג"ת שלו, בסוד, ואחוריהם ביתה, שנה"י שהם בחינת אחורים, הם בפנימיות חג"ת, ופניהם מגולים כלפי חוץ, ורק הפנים שלהם, שהם חג"ת, המה המגולים כלפי חוץ. (כנ"ל דף תק"ז ד"ה והנה). ובה מובן היטב, שאור"א דנקודים שהיו מתוקנים בתיקון אב"א, לא היו יכולים להוציא את זו"ן, רק אחר שמשגיגים בחינת פנים בפנים,

(א) ראשית צריכים להבחין ולהבדיל בין ז' מלכים הללו, לבין אור"א דנקודים. כי אע"פ שהם נמשכים מאור"א מ"מ רחוקים המה בהרבה זה מזה. כי לא נמשכו ונשתלשלו מאור"א באורח ישר בדרך קודם ונמשך, אלא שהמה הגיעו להם על ידי פרצוף אחר, כמ"ש הרב לעיל (דף תק"ט אות ל"א) שיסוד דא"ק השפיע ו' ונקודה לאור"א, כדי להוציא ולהוליד את הז"ת, ע"ש. הרי שא"ק השפיע את ז' המלכים לאור"א. וצריכים להבין הדבר, מה נשתנה פרצוף ז"ת דנקודים מכל הפרצופים הקודמים, אשר כולם נמשכו באורח ישר בדרך קודם ונמשך זה מזה, רק פרצוף ז"ת, אינו נמשך מהעליון שלו, באורח ישר, אלא ג' פרצופים נשתתפו באצילותו, שהם: יסוד דא"ק ואבא, ואמא.

(ב) גם צריכים להבין, למה לא נתפשט פרצוף הנקודים ג"ר וז"ת בבת אחת, כבכל הפרצופים הקודמים, אלא שמתחילה נתפשטו רק ג"ר לבד, שהם כתר ואור"א, ואח"ז ע"י הזווג של יסוד דא"ק שהשפיע להם השורק, אז יצאו ז"ת דנקודים. וטעם הדבר הוא כמו שנתבאר לעיל (דף תפ"ט ד"ה והנך וד"ה אין להקשות) שאור"א אלו, אינם אלא בחינת זו"ן דראש, שהם רק בחינת חו"פ, וכל מה שנחשבים לבחינת ראש, הוא רק בכח הארת אור האזן שקבלו מצד התכללותם בכתר של הנקודים. כנ"ל (דף תי"ד ד"ה וזה אמרו והנה) כי הארה זו תיקנה אותם בבחינת אב"א, שאחוריים דבינה הגקראים און, מחזיק אותם בבחינת ג"ר, ואינם נפגמים מחמת המסך דה"ת

הווג דע"ב ס"ג, שחור והוריד הה"ת מעינים, וחזר שוב האח"פ אל הראש כבתחלה.

(ד) וטעם הדבר, שמ"ה וב"ן דא"ק נעשו לגורם שיודווגו הע"ב והס"ג העליונים להוריד ה"ת מהעינים הוא, כי הפרצוף שיצא מנקבי העינים, לא היה מתפשט ומאיר למ"ה וב"ן אלו, שהם נה"י דא"ק והוא מטעם תיקון אחורים דאמא דרביץ שם, כנ"ל. אשר תיקון זה מעכב להתפשטות נה"י, כי הם מוכרחים להכלל בחג"ת בסוד ואחוריהם ביתה. לכן אחר שיצא הפרצוף דנקבי עינים על מסך הכלול מרשימות דנקודות דס"ג וה"ת, ולא הספיק בשביל הנה"י דא"ק, כנ"ל, או נעשו הרשימות דנה"י דא"ק למ"ן בראש הס"ג, שהיא בחינת בינה בכללה, שיש לה יחס להשפיע הארת חכמה אל זו"ן מצד בינה דאור ישר, כמ"ש באו"פ הנ"ל, וע"כ הפסיק ס"ג את אחורים שלו, ונודווג עם ע"ב פב"פ, וע"י זווג זה, הורד הה"ת מעינים דראש ס"ג, כי הארת ע"ב עושה זאת, משום שאין ה"ת בעינים דראש ע"ב. ואז נתפשט אור החדש הזה גם מלמעלה למטה, ובקע לפרסא, שפירושו, שביטל את הגבול החדש דצמצום ב' שהוציא האח"פ מכל המדרגות, משום שאור חדש הזה, הבא מצ"ב, מבטלו ומוריד את ה"ת למקומה למלכות דראש, וכן למלכות דכל המדרגות, ושבים האח"פ דכל אחד למדרגתם כבתחילה. והאור החדש הזה נתפשט למטה מטבור דא"ק, דהיינו לנה"י דא"ק, שנקראים מ"ה וב"ן דא"ק.

והנה האור החדש הזה נתפשט ויצא דרך הטבור לכתר דנקודים, כנ"ל בדברי הרב (דף ת"כ אות כ"ז) וביטל ג"כ את הגבול והפסק בין כתר לאו"א דנקודים, שנעשה שם בסבת הה"ת שבעינים דכתר, כי הוריד אותה מעינים למקומה בפה, וחזרו או"א לראש, כי עתה המסך דה"ת נמצא מלמטה מהם, וע"כ חזרו למדרגת ג"ר שלהם כבתחלה. ומלבד היציאה הזו דרך הטבור, יצא ג"כ אור החדש הזה דרך יסוד דא"ק, והשפיע

כי אין התפשטות זו"ן יוצאת מבחינת אחורים כלל. כמבואר. וע"י היטב בכל מקומות הנ"ל שצינתי לעיין בהם. כי אי אפשר להכפיל האריכות.

(ג) וכבר ביאר הרב לעיל (דף תק"ב אות כ"ח) שאין או"א חוזרים פב"פ, אלא בג' מדרגות. שהן: אב"א, ופב"א, ואח"כ פב"פ. וע"ש באו"פ שנתבאר היטב טעמים של הדברים. ונתבאר שם, (בדף ת"ק ד"ה למעלה) שמדרגה זו דפב"א מגיעה להם ע"י זווג דע"ב ס"ג, המוריד ה"ת מעינים שאז שבים או"א אל הראש, ומשיגים ג"ר שלהם. ע"ש. ויש אמנם להבין מי הוא גורם שיודווגו ע"ב ס"ג כדי להוריד את הה"ת.

ודבר זה כבר ביאר הרב לעיל (דף שצ"ו אות ו') „שעלו כל בחינות ס"ג הפנימים הטמונים תוך מ"ה וב"ן הפנימים, ועלו עמהם מ"ה וב"ן הפנימים, ואז אלו מ"ה וב"ן הפנימים הם המ"ן שלהם אל הטעמים עצמם דס"ג שאינם מלובשים תוך מ"ה וב"ן". וכך. ופירוש הדברים, כי מתוך שהנקודות דס"ג נתפשטו למטה מטבור דא"ק הפנימי ששם מקום מ"ה וב"ן הפנימים, שהם זו"ן דא"ק הפנימי, נמצא, שאחר הזדככות המסך ועליתו לפה דראש ס"ג, הוא נכלל ג"כ ממ"ה וב"ן אלו הפנימים, וע"כ המה נעשו למ"ן לאו"א הפנימים דראש הס"ג, הנקראים ע"ב ס"ג דא"ק. ונודווגו אז הע"ב והס"ג האלו, והוריד הע"ב את הה"ת מעינים של הס"ג. ושוב אח"פ דס"ג אל הראש, וע"כ, כלחו אח"פ שיצאו לבר מהמדרגה חזרו עתה למדרגתם כבתחלה.

ונתבאר שם באו"פ, שגם בחינות הס"ג שעלו מתוך מ"ה וב"ן, היו ג"כ למ"ן. אלא שהיה שם ב' זווגים: א' אל הקטנות דנקודים, שמשם יצאו או"א בבחינת אב"א, וב' לצורך הגדלות דנקודים, שמשם השיגו או"א את הג"ר שלהם. כנ"ל (דף ת"ו ד"ה והנה) ע"ש. ותדע, שמרשימות דס"ג, שהיו מעורבות במ"ה וב"ן, יצאה הקטנות דנקודים, שהם בבחינת ה"ת בעינים ויה"ו באח"פ. ומרשימות דמ"ה וב"ן הפנימים עצמם, יצא

להם סוד השורק, שהוא ו' ונקודה: והנקודה נטיל אבא, וה' נטלה אמא להוציא ולהוליד הו"ק דו"א, כנ"ל בדברי הרב (דף תכ"ג אות ל"א).

(ה) ותדע שב' ההארות שאמרנו שקבלו ג"ר דנקודים מאור החדש דבקע לפרסא, עשו ב' מצבים באו"א. כי ההארה הא' שקבל כתר דרך הטבור, הורידה הה"ת מכתר לפה דאו"א, ואז שבו או"א לבחינת ראש כמו הכתר, כי כבר המסך נמצא למטה מהם, וזה נבחן שנה"י דכתר התלבשו בהם, ואו"א השיגו אור הפנים. ועכ"ז עדיין לא הועיל זה לאמא, כי אע"פ שהיא יכולה עתה להחזיר פניה לאבא, ולקבל אור החכמה, כי כבר נתבטל הגבול שנעשה בסבת ה"ת שבעינים, מ"מ אין לה עוד סבה שתפסיק אחורים שלה, שיש לה משורשה שבאו"א, כי היא חושקת תמיד לחסדים בסוד כי חפץ חסד הוא, ודוחית חכמה כנ"ל. ונמצא כי אבא בלבד נהנה מן החזרה לראש, כי מקבל הג"ר והפנים שלו, אבל אמא, עדיין מחזקת באחורים שלה, בסוד כי חפץ חסד כנ"ל. ולכן באו עתה או"א במצב של פנים באחור. דהיינו פני אבא באחורי אמא: כי אבא יש לו בחינת פנים, ואמא עוד מחזקת את אחורים שלה על אבא. הרי כי הארה זו שקבל הכתר להוריד הה"ת מעינים, עשה רק מצב פב"א באו"א.

וההארה הב' דרך היסוד דא"ק אשר קבלו או"א דנקודים, דהיינו ה' ונקודה, הביאה לאו"א במצב פב"פ. כי אותו השורק שהאיר היסוד להם, הוא בחינת זו"ן: כי ה' הוא בחינת ו"ק חג"ת נה"י דו"א, והנקודה היא בחינת מלכות. והם נעשו למ"ן באו"א. כנ"ל (דף תכ"ג אות ל"א בדברי הרב) וגרם לאמא שתפסיק אחורים שלה, ולהחזיר פניה לאבא כדי שתזדווג עמו פב"פ, ולהמשיך הארת חכמה לצורך זו"ן שעלו אליה למ"ן. והנה נתבאר שע"י הארת האור החדש דרך הטבור אל הכתר, קבלו או"א המצב דפב"א, וע"י הארת האור החדש דרך

היסוד לאו"א קבלו או"א המצב דפב"פ, וגם האורות דזו"ן היסודיים בצורת מ"ן, שע"י זווגם דפב"פ הוציאו והולידו אותם למקומם.

ואין להקשות, כיון שנה"י אלו דא"ק הפנימי לא יכלו לקבל מטעמים דס"ג, עוד מטרם צמצום ב', כנ"ל (דף ש"צ באו"פ ד"ה וס"ג) משום שבע"ב חסר המסך דבחי"ד, ואיך יכלו כאן לקבל האור החדש דזווג ע"ב ס"ג. והנה בכלל אין זה שום קושיא, כי כאן שאנך, שהרי הרשימות עצמן דנה"י דא"ק עלו למ"ן ונתכללו בזווג דע"ב ס"ג, וע"כ המה יכולים עתה לקבל מע"ב. אמנם לפי האמת, אין זה נבחן על שם קבלת הכלים דנה"י דא"ק, כי לא המשיכו אור החדש הזה לצורך עצמם, אלא לצורך לידת ז"ת דנקודים, בדומה לטפה הנמשכת ממוח האב, וכלפי עצמם דנה"י דא"ק, נחשב קבלתם רק דרך העברה בעלמא.

(ו) והנה נתבאר מה שהקשינו לעיל באות ב' למה לא נתפשט פרוצוף הנקודים, ג"ר וז"ת לבת אחת, ע"ד כל הפרצופים הקודמים. כי יש כאן מרחק של ג' מצבים בהכרח. שהרי הג"ר דנקודים יצאו ע"י הזווג שבנקבי העינים, והוכרחו להמצא משום זה במצב של אב"א, שבמצב הזה אפילו או"א בעצמם נבחנים למחוסרי נה"י, כנ"ל באות ב', ומכ"ש שלא יכלו להוציא את הו"ת, אלא אח"ז ע"י מ"ן דנה"י דא"ק, שעלו לע"ב ס"ג, והולידו האור החדש דבקע לפרסא, שתחלה קבל הכתר האור הזה דרך הטבור, והוריד הה"ת מעינים והביא לאו"א במצב דפנים באחור, כנ"ל, ואח"ז קבלו או"א את אור הזה דרך יסוד דא"ק, הנה אז השיגו את הו"ת אורות השייכים לז"ס תחתונות שהן זו"ן, ואז באו למצב דפב"פ ויכלו להוליד את הז"ס תחתונות דנקודים.

גם נתבאר היטב ענין ההשתנות דז"ת דנקודים מז"ת דפרצופים הקודמים, שלא נמשכו בארת ישר מן ג"ר שלהם, מה שעמדנו בזה באות א'. כי נתבאר, שאו"א

הלובן שבו, דהיינו החסדים, הם מאבא. והאודם שבו, דהיינו הגבורות הם מאמא. אמנם עצם נשמתו הוא מא"ק הפנימי. והבן. וכן הדבר גם בז"א דאצילות, ששלשה שותפים באצילותו. א"א, ואו"א, כי ערך א"א באצילות, הוא כמו א"ק הפנימי שבכאן, וגם שם עיקר עצמותו ושורשו בא מא"א, והחסדים וגבורות באים מאו"א.

ח) ונתבאר היטב ענין ב' הזווגים שנעשו לצורך הנקודים, על ב' מיני הרשימות, שהמסך שעלה לראש הס"ג היה כלול מהן: כי זווג הא' נעשה על הרשימות של הנקודות דס"ג, הכלולות מה"ת, שזווג זה נעשה בבחינת נקבי עינים, כלומר, בבחי"א שבראש, בסוד ה"ת בעינים, שע"ז יצאו אח"פ דכל המדרגות לחוץ, ויצאיה זו גרמה ג' ראשים בנקודים, כנ"ל בחלק ו'. גם יצאו בינה וזו"ן של ע"ס דסיום דא"ק לבר מכל אצילות. ונעשו לבי"ע דפרודא. ואו"א דנקודים, שהם הראש הג' נתקנו באב"א. וזווג ב' נעשה על הרשימות דנה"י דא"ק הפנימי דהיינו, שנעשה למ"ן לזווג ע"ב ס"ג דראש הס"ג, שע"י זה הורד ה"ת מעינים לפה כבתחילה, ואור שיצא מזווג זה בקע לפרסא, כלומר שביטל הגבול והמסך המבדיל בין עינים לאח"פ, והשיב אח"פ למדרגתם כבתחלה, והוא האיר להנקודים בשנים: א' דרך הטבור, אל הכתר דנקודים, והוריד גם הה"ת שבנקבי עינים דכתר אל פה דכללות הראש למטה מאו"א, שכזה חזרו או"א לראש והשיגו הג"ר שלהם. והארה הב' דרך יסוד דא"ק אל או"א, שהוא בחינת ה"י ונקודה, דהיינו שרשי הזו"ן, ונעשו בהם למ"ן שהשיב אותם פב"פ, ונודווגו והמשיכו הארת חכמה לזו"ן, מתחלה על ידי התכללותם דזו"ן בזווג או"א גופיהו, שאז נבחנו הזו"ן האלו לבחינת דעת של או"א, ואח"כ נתפשטו ממלכות של או"א ורמטה לבחינת גוף, ונתלבשו בכלי של קלך הדעת. והאור שנתפשט במלך זה, נבחן לאור היחידה דז"א.

מצד עצם אצילותם אין להם מבחינת נ"ן ולא כלום: כי מלבד שהם עצמם מחנקרי נה"י, כנ"ל, הנה הם מבחינת ה"ר בלבד, ואין בהם מבחינת ה"ת כלום, כנ"ל (תמ"ד בהסתכלות פנימית אות ט') אשר הה"ת נשארה בעינים בכתר, ולא נמשך ממנה כלום לאו"א דנקודים. ע"ש. ולפיכך אי אפשר כלל שז"ת דנקודים ימשכו בארת ישר מאו"א, אלא רק על ידי א"ק הפנימי, שהכלים שלו המה מבחי"ד כי ע"כ קומתו עד הכתר, כנודע. ולכן לא היה אפשר שיצאו ז"ת דנקודים רק אחר שנה"י דא"ק הפנימי בעצמם יעלו למ"ן לע"ב ס"ג, וימשיכו ע"ז אור חדש, בסוד השורק, שפירושו ו' ונקודה דהיינו האורות היסודיים של הזו"ן, וא"ק הפנימי השפיע אותם למ"ן לאו"א, כנ"ל, ואז נודווגו עליהם או"א והולידו אותם למקומם. ואין לשאול, שלפי"ז, למה צריכים לגמרי אל הפרצופים דאו"א, כיון שאין להם שייכות לבחי"ד הכלולה בזו"ן, והיה להם לצאת באורח ישר מא"ק הפנימי, אכן זה לא יתכן כלל לפי דרך המדרגה, כי הנאצל מא"ק הפנימי, הוא פרצוף ע"ב, שקומתו עד החכמה, ולא פרצוף ז"ת, שהם קומה דבחי"א, וחסר להם ג"ר מעצם אצילותם כנודע. ולפיכך זו"ן מחויבים לצאת דרך או"א, דהיינו בהשתלשלות המדרגה עד למסך דבחי"א, כמ"ש (בהסתכלות פנימית דף תמ"ב ד"ה ועדיין. עש"ה כל ההמשך). הרי שלשניהם הוא צריך, כי העצמות דז"א, המחויב להכלל בה"ת אינו יוצא אלא ע"י נה"י דא"ק הפנימי ודבר אצילותו ליציאה למקומו, לא יצויר כי אם ע"י פרצופי או"א.

ז) וזוה תבין מ"ש חז"ל (קידושין דף ל') שלשה שותפין הם באדם הקב"ה ואביו ואמו. אבא מזריע לובן שבו ואמא מזרעת אודם שבו, והקב"ה גופה בו נשמה (ע"ש בפירש"י) כי ענין שותפות זאת, נמשכת מהמדרגות העליונות, כנ"ל. כי נתבאר שגם בזו"ן הראשונים שבעולמות, היו שלשה שותפין: א"ק הפנימי, ואו"א דנקודים, אשר

פב"פ, כי או משפיעה בינה המוחין דהיינו הארת חכמה לזו"ן כנ"ל. הרי ששיעור הקומה תלוי בהמצב הא' לפי המקום שירדה שם הה"ת, ומוחין דזו"ן תלויים בהמצב הב', כי אז אמא מקבלת הארת חכמה בשבילים.

(י) ועתה יתבאר לך היטב טיב האורות נרנח"י דחיה שקבלו ד' המלכים: דעת חסד, גבורה, ש"ע דת"ת. כי כל שינוי האורות והתמעטותם בא רק מהשינויים שנעשו במצב הא' דהיינו בירידת ה"ת מעינים: כי בביאתה לפה יצאה הקומה דאור היחידה למלך הדעת. ובהתעלותה לחוטם, יצאה קומת אור ע"ה למלך החסד. ובהתעלותה לאזן יצאה קומת אור הנשמה למלך הגבורה. ובהתעלותה לעינים אל המקום שהיתה בו מתחלה, יצאה קומת אור דרוח נפש, לשליש העליון דמלך הת"ת. אמנם במצב הב' דהיינו במצב דפב"פ, לא נעשה שום שינוי: אלא בשעה שהיתה קומת היחידה בהפרצות, שהה"ת היתה בפה, קיבלה אמא הארת חכמה מקומת יחידה, דהיינו באותו שיעור שזו"ן דאורי דכתר מקבלים מבינה דכתר. וזהו השיעור דמוחין דיחידה דז"א. כי כל ספירה כלולה מע"ס ואפילו הספירות דאור ישר, כנודע. ובשעה שה"ת היתה בחוטם, קבלה אמא הארת חכמה מקומת חיה, שהוא השיעור מה שזו"ן דאורי דחכמה, מקבלים מבינה דחכמה, וזהו השיעור דמוחין דחיה דז"א. ובשעה שה"ת היתה באזן, קבלה אמא הארת חכמה מקומת הנשמה, בשיעור מה שזו"ן דאורי דבינה, מקבלים מבינה דבינה. וזהו השיעור דמוחין דנשמה דז"א, ובשעה שה"ת באה שוב לעינים, אז נשתנה המצב הב' ג"כ, וחזרה אב"א עם אבא, כי אינה מקבלת עוד הארת חכמה מאבא כלום. אלא רק בחינת רוח נפש, וחסרה מהארת ג"ר לגמרי. רק מבחינת אב"א לבד.

(יא) וכן אחר שנודרך לגמרי ושב לשורשו לפה דאורי, שחזר בו עביותו דבתי"ג, דהיינו ששוב ירדה ה"ת מעינים לחוטם. כנ"ל (דף תקכ"ה ד"ה והמשך ע"ש)

(ט) וכבר ידעת, שהארה הראשונה של האור החדש דבקע לפרסא, אשר האיר דרך הטבור לכתר דנקודים, עוד לא השיב לאו"א פב"פ אלא רק פב"א. כי אפילו אחר שאמא שבה אל הראש, מ"מ אינה מפסקת אתורים שלה, וזולת ע"י סבה המכרחת לה להפסיק. אשר ע"כ לא החזירה פניה לאבא, רק אחר שקבלה המ"ן דל' ונקודה מיסוד דא"ק. אשר מ"ן הללו שהם בחינות זו"ן שיש לה קשר אליהם, מצד אורי, להשפיע בהם הארת חכמה, מעוררים אותה להפסיק האחרים, ולחזור פב"פ עם אבא. כנ"ל. והנה ב' המצבים האלו נעשו לסבה שזו"ן לא יקבלו מזווג פב"פ דאורי, אלא חסדים וגבורות לבד, רק בהארת חכמה. והוא מטעם כי אפילו עתה אחר חזרתה פב"פ עם אבא, אינה מקבלת ממנו, אלא אותו השיעור הארת חכמה, שבינה דאור ישר משפיעה לזו"ן דאורי. שהרי כל חזרתה פב"פ לא היתה אלא בשביל זו"ן, שיש לה קשר עמהם קצד האורי, כנ"ל, ולא כלל בשביל עצמה, ע"כ היא מודדת להם במדה זו של זו"ן דאורי. ונודע שזו"ן דאורי הם בעצמם רק חסדים בהארת חכמה, כנ"ל (חלק א' דף ל"ה תשובה ס"ט ע"ש).

ועכ"ו יש להתחשב בהרבה עם שיעור הקומה: אם הוא הארת חכמה מקומת הכתר, או הארת חכמה מקומת החכמה, וכ', שהרי החכמה מתמעטת ויורדת מקומה לקומה, כנודע. ותדע ששיעור הקומה מיוחס למצב הא', דהיינו אל אור חדש המאיר דרך הטבור לכתר דנקודים, שהוריד ה"ת שממצל לאו"א תחת אורי אל הפה. ואע"פ שלא השיב עוד לאורי אלא פב"א, מ"מ שיעור הקומה תלוי בהורדת ה"ת, כי בהורדת ה"ת לפה, שנמצאת בחי"ד במקומה במלכות דראש, יוצאת עליה קומת כתר. ואם היא באה רק לבחי"ג דראש, שנקרא חוטם, יוצאת עליה קומת חכמה, ואם לאזן, יוצאת עליה קומת בינה וכ'. אבל המוחין דז"א, כלומר שיעור הארת חכמה שז"א מקבל, הם אינם באים אלא במצב הב', בשעה שאורי באים למצב

מטעם שביה"כ דהיינו הגופות שלהם שנתפשטו בד' המלכים: דעת, חסד, גבורה, וש"ע דת"ת, כנודע. אמנם בצורת הענין יש הבנה חשובה מאד, הראוי לתשומת לב במיוחד.

יג) הענין הוא, כי כל פרצוף דנקודים, נחשב כמו פרצוף ס"ג דא"ק, והוא מטעם שיש במסך שלו בחי"ב דהתלבשות, כנודע. והס"ג כולו הוא בחינת בינה, להיות בינה הבחינה העליונה שבו. וע"כ כל נטיות בינה דאור ישר שולטות בו. ונודע, שבינה דאור ישר כולה חסדים, ובחינת הארת חכמה שמקבלת לתוך החסדים, כבר נחשבת לבחינת חוץ ממנה, שקנתה שם בפ"ע, שהוא ז"א. והמרחק ביניהם רב מאוד, כמו המרחק שבין השורש, לענף קטן היצא ממנו, כי בינה היא שורש, וז"א הוא ענף קטן שיצא ממנה. ואע"פ שיש בבינה בחינת אחורים על צור חכמה, מ"מ אין אחורים אלו נחשבים לשום מיעוט אליה, ואדרבה, שנחשבים לכל שבחה של הבינה. בסוד כי חפץ חסד הוא. כנודע. וע"כ הבינה בחינת ג"ר לגמרי בלי שום מיעוט כלל. ומטעם זה לא נפגמו או"א ביציאתם מראש, מחמת הה"ת שבעינים דכתר, כי אותה מקצת הארה שהיתה להם מאור און, שהוא בינה, מכח התכללותם בזווג דהתלבשות של הזכר, הספיקה להם לבחינת ג"ר, ואינם נפגמים כלל מצמצום חכמה, שה"ת שבעינים מעכבת עליהם, כי אפילו בלאו הכי לא היו מקבלים חכמה, מחמת הארת אור און שבהם. כמבואר.

והנך רואה, שהמצב דאב"א של או"א, מספיק להם לשלימות גמורה בלי שום חסרון. ולפיכך אין להם חיבור גדול כל כך עם מצב הב' דגדלות שהשיגו מהאור חדש דבקע לפרסא, כי לולא המ"ן שהאיר בהם יסוד דא"ק, לא היו מקבלים לאור החדש הזה כל עיקר, כי החשק שלהם דבוק אך בחסדים כנ"ל. ולפיכך דבר הביטול דזווג דגדלות, לא נגע בהם כלל. כי כל הראש הזה דגדלות, היה להם כדבר חוץ מהם, שהמשיכו

שהקומה הוו היא קרובה לקומת חיה, ונקראת בכללה נשמה או ישסו"ת ע"ש. הנה תזרו עליהם אותם ב' מצבים שהיו באו"א. וגם כאן המצב הא' דהיינו הורדת ה"ת מן העינים הולך ומשתנה, כי כשירדה הה"ת לחוטם, מקבלת התבונה פב"פ בחינת יחידה חיה דנשמה לזו"ן. ואז יורד האור ממלכות דישסו"ת למטה, לב"ש תחתונים דמלך הת"ת. וכשנתעלה הה"ת לאון מקבלת התבונה בחינת נשמה דנשמה לזו"ן, וממלכות שלה ולמטה, מתפשט האור למלך נצח והוד. וכשנתעלה ה"ת לעינים, אז משתנה גם המצב הב', כי אז ישסו"ת חוזרים אב"א, ומשפעת בחינת הרוח למלך היסוד, ואח"כ בחינת הנפש, למלך ה' שהוא המלכות. כי כשמזדכך לבחינת השורש היא משפעת וכשמזדכך לבחינת השורש היא משפעת מלכות. כמ"ש באו"פ במקומו.

יב) וצריך שתבחין כאן, בין או"א דקטנות במצב אב"א, שהם יצאו מנקבי העינים בזווג א'. ובין או"א דגדלות, שיצאו ע"י זווג דע"ב ס"ג עד שבאו למצב פב"פ, כנ"ל. כי החילוקים שביניהם המה יסודות הכי חשובים שבהתחכמה. ובעיקר צריכים לדייק ההפכיות שיש ביניהם מתחילתם לסופם: כי מתחלתם נחשבים למדרגה אחת, רק שבאה בב' מצבים, שמצד עצם אצילותם נאצלו במצב אב"א, ומצד תוספת אור שהשיגו מתארת הזווג דע"ב ס"ג וממ"ן דיסוד דא"ק, קנו המצב דפב"פ. אבל הם מדרגה אחת. ולא עוד, אלא שהמצב הב' חשוב הרבה מאד על המצב הא', כי בהמצב הא' היו חסרי ג"ר דחכמה. ולא היה בהם רק בחינות ג"ר דאחורים דבינה, הדוחים חכמה. אבל בהמצב הב' חזרו לראש והשיגו ג"ר שלהם בשלימות.

אמנם בסופם, נתהפך הדבר מקצה אל הקצה, והוא, כי נבדלו זה מזה ונעשו לב' מדרגות: והמצב הא' נעשה לבחינת ראש ולבחינת פנים, והמצב הב' נעשה לבחינת גוף ולבחינת אחורים, וסבת הדבר, הוא

אותו רק לצורך המ"ן שיסוד האיר בהם. כמבואר.

ולא עוד אלא אפילו אח"כ שנתבטלו כל ע"ס דראש דגדלות, לא נתבטלו לגמרי, כמו ז"ת, אלא שנכלל תכף באחורים דאו"א דמצב א', שאחורים אלו סמכו אותם בבחי' ג"ר ואצילות ולא נפלו לבי"ע.

יד) ואין להקשות, לפי"ז היה להם לע"ס דגדלות הללו להשאר בראש במקום או"א, ולמה ירדו לבחינת גוף, במקום המלכים דחג"ת, אחר שגם הם נתלבשו באחורים דאמא, כמו או"א דראש. והענין הוא. כי הוכרו עתה לבי' מדרגות נבדלות זו מזו לגמרי. והוא לסבת יציאתם על המ"ן שקבלו מיסוד דא"ק: ה' והנקודה, שהן בחינות נה"י ושורשיות דו"ן, כנ"ל. אשר אלו מיוחסים ובאים מנה"י הפנימים דא"ק, ואינם שייכים לבחינת עצמם, כנ"ל (בהסתכלות פנימית חלק זה אות ו') אלא בשעה שהיו בהם למ"ן, שנכללו בבחינות היסודות דאו"א, שהמשיכו עליהם אור חדש בע"ס דכתר וחכמה, כנ"ל. אשר או"א עצמם נתגדלו על ידיהם במוחין ונה"י חדשים. הנה בשעה זו היו מחוברים עמהם כמדרגה אחת. אבל אחר שנשברו הגופות שלהם ונזדכך המסך ונתבטל אותו הזווג דגדלות, ולא נשאר ממנו אלא הרשימות שנשארו באותם הנה"י שקבלו מיסוד דא"ק. הנה הוכרו כגוף זר אליהם, שאינם כלל מבחינות או"א וראש, וע"כ ירדו למטה מהם לגוף, ולבחינת חג"ת.

ונתבאר היטב איך נתהפכו המצבים שמצב הא' דאו"א אב"א, נשאר לבסוף לבחינת הראש ולבחינת פנים, וענין הביטול דע"ס דגדלות אינו נוגע בו כלל. ומצב הב' דאו"א פב"פ, נשאר לבסוף לבחינת גוף, ולבחינת אחורים כי נפגם מאד מביטול הזווג דגדלות שנסתלקו כל אורותיו, ולא נשאר ממנו כי אם בחינות המ"ן, דהיינו בחינות ה' והנקודה, ובחינות הרשימות מכל ע"ס דגדלות שהיו בו. אמנם ע"י אחורים דאו"א דראש המושפעים אליהם למקומם בגוף, המה

מקבלים בזה, ענין תיקון קוים שיש באו"א. וע"כ הם מכוונים התפשטות כח"ב לחג"ת, כי תיקון קוים דג"ר דנקודים נתפשט אליהם. והמה נעשו לכלי קבלה אל הרשימות שנשארו מד' המלכים דעת וחג"ת, כמ"ש הרב.

טו) והנה נתבאר בדיוק ענין אחורים דאו"א שנפלו לחג"ת מה הם. שעצמותם דאחורים האלו, הם בחינות המ"ן והרשימות דע"ס דגדלות דאו"א. אמנם נוסף עליהם הארת אחורים דאמא, וגם הלבושים של המ"ן מעת היותם בראש דאו"א, שלבושים ההם נעשו להם לבחינת הקוים, גם ענין אחורים דאמא קבלו בתוך הלבושים ההם. ותדע שהתבחו בין עצם האחורים שנפלו, ובין הלבושים האלו שלקחו עמהם מעת התלבשותם באו"א, הוא גדול מאד כי הלבושים ההם, אין בהם מבחינת ה"ת כלום, כמו הכלים דאו"א, והם המגינים על האחורים האלו מכל הצדדים, כמ"ש במקומם.

גם תבין שמקום נפילתם של אחורים אלו, היו כל קומה למקום הגוף שלה. כי קומת יחידה, נפלה למקום מלך הדעת. וקומת חיה, נפלה למקום מלך החסד. וקומת גשמה, נפלה למקום מלך הגבורה. וקומת נפש רוח, נפלה לשליש עליון דת"ת. אלא שנוסף בהם תיקון קוים, מה שלא היה בהגופות שלהם. כי הדעת וחג"ת מלכו זה תחת זה, אבל האחורים נתקנו בבחינת כלים חדשים, בדרך ימין שמאל אמצע. כי על כן הרשימות של אלו ד' המלכים, מצאו להם מקום להתלבש באלו הכלים החדשים, שנעשו מהאחורים דאו"א. כדברי הרב. ע"י לעיל דף תקל"ז ד"ה אור הת"ת.

טז) אמנם צריכים להבין אחר שנוזדכך המסך, והכלים נשברו מחמת הסיגים שבהם, ונפלו לבי"ע, וה"ת שוב עלתה בעינים, ואו"א חזרו אב"א. א"כ איך הועיל עלית המסך שנוזדכך מכלים השבורים ועלה לראש דאו"א, להתחדש שם בזווג חדש, עד שיוכל

כנ"ל בהסת"פ אות י' וכמ"ש הרב לעיל דף תקי"ח אות מ"א ותק"כ אות מ"ב.

ועד"ז כשנזדכך המסך מכלי דחסד ונתבטל המקבל מזווג דחוטם, הפסיקה אמא הזווג הוה, והעלה ה"ת למקום און, בשביל כלי דגבורה. וכשנזדכך המסך גם מכלי דגבורה, הפסיקה גם הזווג הוה וה"ת עלתה לעינים, בשביל כלי דש"ע דת"ת. באופן שעלית ה"ת בחזרה לעינים, היה רק מחמת הזדככות המסך בלבד. אבל כלים דגוף, אם לא היה בהם העירוב של הסיגים, אלא רק סבת הזדככות המסך בלבד, לא היו נשברים ומתים ונופלים לבי"ע, אלא כהכלים דהפרצופים הקודמים, שלא מתו כלל מחמת הסתלקות אורותיהם.

(יז) ולפיכך אחר הזדככות המסך הוה דחזה דנקודים לגמרי עד שהשוה צורתו למלכות דראש דאו"א, חזר ונכלל בשורשו במלכות דראש דאו"א, ונכלל שם בהזווג שבהם, עם הרשימות הכלולות בו בד' המלכים. וכבר ידעת ענין ב' הארות שהיו מחייבים להכלל בלידת זו"ן דנקודים: הארה א' לשיעור קומה, שהוא ע"י אור חדש שיצא דרך הטבור לכתר דנקודים והוריד ה"ת תחת לאו"א. והארה ב' דרך היסוד דאו"א, שהארה זו היתה למ"ן ולגורם להתזרת פב"פ דאבא ואמא ולהמשיך הארת חכמה בשביל זו"ן. ועפ"ז תבין גם כן, שאותן ב' ההארות כלולות עתה בהמסך והרשימות ההם שעלו בחזרה לאו"א, כי שיעור הקומה נכלל בב' הרשימות העליונות שישנן בהמסך: שהן בחי"ג דהתלבשות, ובחי"ב דעביות. ובחינת המ"ן כלולה בכללות המסך והרשימות, להיותן רשימות דזו"ן, שהן צריכות להארת חכמה, שיש להם אותו הקשר עם אמא, דוגמת הו' ונקודה של הארת יסוד דא"ק, שהרי הן רשימות מו' ונקודה זו, שנתפשטו לבחינת גוף.

(יח) וע"כ כשעלה המסך והרשימות שבו למלכות דאו"א, נעשו שם למ"ן לאו"א, שהיו באב"א, וחזרו בשבילם למצב פב"פ,

להוציא הראש דישסו"ת בקומת בחי"ג דהתלבשות, ובחי"ב דעביות. ומי חזר והוריד ה"ת מעינים.

והענין הוא, כי יש ב' גורמים להסתלקות האורות מתוך הכלים דנקודים שהם: הזדככות המסך, כמו בהגופות דהפרצופים הקודמים. ודבר הסיגים שהיו מעורבים בתוך הכלים האלו. שפירושה, עביות דכלים דבחי"ד, אשר נתערבה בכלים דס"ג, מכח הלבשתם למטה מטבור דא"ק, כי הכלים דנקודים הם בחינות הכלים דט"ת דס"ג שנתפשטו עד סיום רגלים דא"ק, שנסתלקו מהם האורות בעת צמצום ב', וע"כ עברו אל הפרצוף דנקודים, הנחשב להתפ"ב אל הט"ת דס"ג אלו. כמ"ש באו"פ (דף תפ"ו ד"ה הסיגים. עש"ה) וכיון שמסך דבחי"ד דעביות לא היה בפרצוף הנקודים, ע"כ לא היו ראויים כלים אלו לקבל אור העליון, כי בעת שהיה האור מתפשט לתוך הכלי ופגע בחלקים דבחי"ד, המעורבים שם, נסתלק תכף ויצא משם, והכלי נשבר ונופל לבי"ע ע"ש באו"פ הנ"ל.

אמנם בהסתלקות האורות גדולות דראשיהו דאו"א ונפילתם לתג"ת דנקודים, לא פגע ולא נגע בהם ענין הסיגים האלו כלל וכלל, ומכ"ש שלא גרמו לנפילתם. כי אין הסיגים האלו פוגמים אלא בכלי קבלה דגוף, שהם מקבלים האור ממעלה למטה, משא"כ בכלים דראש, שאין בהם כלום מבחינת התלבשות האורות, אלא שהם שרשים אל הכלים בלבד. כנודע. וע"כ אין אל הסיגים הללו שייכות להם כל עיקר. וע"כ כל הגורם להסתלקות האורות דראש, היה רק הזדככות המסך בלבד. כי אחר שנזדכך, למשל, המסך מכלי דדעת, הרי כבר אינו ראוי לקבל האור דהסתכלות עיינין דאו"א, וע"כ נפסק הזווג הוה מאליו. כי כל עיקר הזווג הוה דפב"פ היה רק בשביל המ"ן שהם הזו"ן שנתפשטו, וכיון שנתבטל המקבל, כבר אין לאמא שום צורך להארת חכמה בשבילו, ותכף מפסקת הזווג השייך לכלי דדעת, והמסך נתעלה למקום החוטם,

שפל ממלך הדעת. נמצא עתה בשעת שבירתו, גבוה ממנו, משום שעביותו פחות ממנו, וע"כ נפל כלי דדעת לדעת דבריא, ועליו כלי דחסד, דהיינו בבינה דבריא. וכלי הגבורה, שעביות שלו הוא רק מבחינה ב', שבשעת מלוכתו היה שפל מכלי החסד, נמצא עתה בשעת שבירתו גבוה ממנו, והוא נפל למקום חכמה דבריא. וכלי דת"ת שעביותו פחותה מכולם, נפילתו למעלה מכולם דהיינו במקום כתר דבריא.

(כ) וכבר ידעת שהאורות אחר הסתלקותם מניחים אחריהם רשימו במקום שהיו שם. כי כן היה בהסתלקות האורות דפרצופים הקודמים, שכל אור היה מניח אחריו רשימו בהכלי שהיה שם. אמנם כאן בפרצוף נקודים, אחר שהכלים נשברו ונפלו לבי"ע, לא היה אל הרשימות מקום להשאר שם. כי לא יכלו לירד אחריהם לבי"ע, כי אז היו מתים גם הם כמו הכלים, ולא היו נחשבות עוד לרשימות. לפיכך נשארו הרשימות באצילות, ומאירות אל הכלים שלהן מרחוק, בבחינות תגין על האותיות.

אמנם נבחנות שהן מתקרבות אל הכלים שלהן כמה שיכולות, ולכן אחר שנפל כלי הדעת, לדעת דבריא, ירדה הרשימו אחריו עד סוף האצילות, דהיינו למקום מלכות דאצילות. וכן אחר שנפל כלי החסד לבינה דבריא ירדה הרשימו אחריו, עד יסוד דאצילות דהיינו כמה שיכולה, כי מדרגת מלכות תפשה הרשימו דדעת. וכן אחר שנפל כלי הגבורה לחכמה דבריא, ירדה אחריו הרשימו, עד ג"ה דאצילות, כי מדרגת יסוד תפשה הרשימו דחסד. וכן אחר שנפל כלי הת"ת לכתר דבריא, כיון שלא היה עוד אל הרשימו מקום שתרד ותתקרב אל הכלי שלה, כי גם מדרגת נו"ה היתה תפשה מהרשימו של הגבורה, ע"כ נשארה בהמקום של הכלי שלה, כי לא היתה יכולה להתקרב יותר. ונמצא גם מצב הרשימות עומדות הפוכות מבתחלה, כי סדרן עתה: רשימו דת"ת שהיתה למטה מכולן נמצאת עתה

כדי להמשיך להם הארת חכמה. ואז הורדה ה"ת מעינים שהן בחי"א, לבחינת החוטם והאוזן, דהיינו בשיעור העביות של הנקבה ובשיעור התלבשות של הזכר, ונכללו זב"ז ע"ד ההתכללות זכר ונקבה שבפרצופים הקודמים וע"י הווג הזה יצא ראש דישסו"ת, בבחינת הסתכלות עינים דישסו"ת זה בזה, וכשהוכרה עביות דגוף שבהם, ירדו למקומם במקום החזה דנקודים, ונתפשט ראש דישסו"ת ממקום החזה שבש"ע דת"ת ולמעלה, עד הפה דאו"א, ומחזה ולמטה, דהיינו בב"ש ת"ת תחתונים, נתפשט הגוף שלהם. ואחר שנודרך המסך הכלול מבחי"ב ובחי"ג, ונשבר הכלי דת"ת, נסתלק הווג דהסתכלות עינין דישסו"ת, ועלה המסך לבחי"ב לבד, שהוא בחינת גוף כלפי זווג דהסתכלות עינים ומוווג הזה ממעלה למטה, נתפשט המלך דנצח והוד. ואח"כ כשהודרך גם הנו"ה, עלה המסך לבחי"א, ויצא ממעלה למטה מלך היסוד, ואח"כ נודרך לבחינת השורש ויצא ממעלה למטה בחינת המלך הו' שהיא מלכות.

(ט) ועם המתבאר, תבין גם סדר נפילתם של הכלים הנשברים לבי"ע, כי הוא בסדר הפוך מבעת מלוכתם. כי בעת התלבשות האורות בהכלים, נמצא תמיד שכל העב מתברר, הוא יותר חשוב ויותר עליון מחברו. כי הכלי שיש בו עביות הגדולה, שהיא בחי"ד, הוא מלביש קומת כתר, וכשעביותו פחות דהיינו בבחי"ג, מלביש רק לקומת חכמה, וכו'. ונמצא העביות מעלה גדולה בכלי. משא"כ בכלים ריקים אחר שנסתלקו מהם אורותיהם, אשר אז להיפך, כי לא לבד שאין העביות גורמת שום מעלה עתה, אלא עוד גורמת בו חסרון, כי כל כלי העב ביותר, האור מתרחק ממנו ביותר. ולפיכך נמצא, שכלי הדעת שיש בו מבחי"ד דהתלבשות, שבשעת מלוכתו היה גבוה מכולם, הנה עתה בשעת שבירתו, יותר שפל מכולם, וכלי דחסד שהוא רק מבחי"ג שבשעת מלוכתו היה

במקומה עצמה למעלה מכולן, ואחריה גבורה בגו"ה, ואחריה חסד ביסוד, ואחריה דעת במלכות, למטה מכולם.

(כא) ויש עוד טעם מובהק בדבר ירידת אורות דרשימות ממקומם, למקום נהי"ם דאצילות. והוא כי נודע שערך חג"ת על נהי"ם הוא כערך גי' לזו"ן. כי ה' חסדים חג"ת נ"ה הם כמו ה' בחינות כח"ב זו"ן, שחג"ת הם כנגד כח"ב, ונצח הוד כנגד זו"ן. גם נודע, שהפרש בע"ס דבינה דאו"י שג"ר דבינה כולן חסדים, בסוד כי חפץ חסד הוא, אלא רק בזו"ן דבינה יש בהם הארת חכמה בחסדים (כנ"ל דף תקכ"ד ד"ה עתה) ובאמת גם ע"ס של זו"ן דאצילות מתוקנות כן, שבתח"ת שלהם עד החזה, שולטים שם אחורים דבינה, כי המסך דיסוד אמא מכסה שם ומעלים להארת חכמה, אלא מחזה ולמטה שכבר יצא מבחינת ג"ר דחסדים, נפסק המסך דיסוד אמא מלהעלים על יסוד דאבא. והארת חכמה שבחסדים מתגלית כנ"ל (דף תק"ל ד"ה האורות) הרי כי מקום גילוי דהארת חכמה, הוא בעיקר בנהי"ם, ולא בחג"ת. אלא כאן ביחוד בעולם הנקודים, היה שינוי זה, שגם בכלים דחג"ת באו האורות מגולים בהארת חכמה, בלי שום מסך וכיסוי מאחורים דאמא. כנודע. ולפיכך, כשנשברו הכלים ההם דחג"ת, ונפלו לבי"ע, והרשימות שלהם שנשארו באצילות רצו להאיר להם ולקיים את צורתם כמה שאפשר, ירדו ממקומם למקום נהי"ם דאצילות, כי ממקום הזה יכולים ביותר לקיים את הכלים שלהם בהארת חכמה, כי כאן היא השליטה לגילוי זה ביותר.

(כב) אמנם כ"ז נמשך מטרם שנודרך המסך דחזה מהעביות דגוף לגמרי, אבל אחר שנודרך המסך דחזה ובא בהשואת הצורה עם המסך דראש של או"א שאו נבחן שהמסך עם כל הרשימות דחג"ת הכלולות בו, עלה לאו"א שהם עתה בזווג אב"א, ונכלל בזווג שלהם בבחינות מ"ן וכו', כנ"ל (דף תצ"ד אות י"ז עש"ה) ויצא שם הראש דישסו"ת. גם

כבר נתפשטו ונתקנו האחורים דאו"א שנפלו למקום חג"ת בתיקון קוים, שהוא מכח הארת אחורים דאמא עליהם, כנ"ל, שאו נבחנו לכלים דחג"ת חדשים. הנה אז תכף נתעלו גם הרשימות שירדו בנהי"ם דאצילות, ועלו ונתלבשו בכלים החדשים ההם, כל אחד בקו שלו, שבזה נתגדל כחם בשנים: א' שחזרו למדרגתם כבתחילה לבחינת ג"ר דחסדים, שהם חג"ת. וב' כי אחר שקבלו התיקון קוים שבכלים החדשים, נתגדל ונתחזק כחם ביותר, ויוכלו לקיים את הכלים הנפולים שלהם ביותר. בסו"ה סומך ה' לכל הנפולים. כי האחורים האלו הם בחינת אמא עלאה, שהיא בבחינת "סמך", שפירושו ששה ספירות דג"ר, שהם כח"ב, וג"ר דחסדים שהם חג"ת עד החזה. שעד שם מגיע שבחה של אמא עלאה כנ"ל.

והנה נתבאר, שמשך זמן היות הרשימות דחג"ת במקום נהי"ם דאצילות. הוא כל זמן שלא נגמרו נפילת אחורים דאצילות להתתקן בתיקון קוים, שהוא עד זמן עליות המסך והרשימות שבו להמאציל, דהיינו לאו"א, להכליל שם בזווג דאב"א. כי עוד בטרם שהיו למ"ן נכללו בזווג דאב"א דאו"א, ונתרבה האור הזה ע"י המסך והרשימות שנתכללו בהזווג, והגיע האור דאחורים הזה גם לאחורים דאו"א שנפלו ואז נתקנו בתיקון קוים ונעשו לכלים חדשים דחג"ת. והרשימות שהיו בנהי"ם דאצילות עלו ונתלבשו בתוכם. (כג) וצריך שתבין כאן כי הכל הולך על סדר המדרגה. ואע"פ שנאמר, שמסך דחזה דנקודים עלה למ"ן לאו"א, והחזיר אותם פב"פ, שהם בחינת הסתכלות עיינין דישסו"ת הנכללים בזווג דאו"א. כנ"ל. אין הפירוש, שתכף בבת אחת נעשה זה, כי כבר ידעת דברי הרב לעיל (דף תק"ב אות כ"ה) שג' מדרגות ישנן בהדבר, שהן אב"א ופב"א ואח"כ פב"פ.

וכן היה בהמסך והרשימות, שעליהם יצאו ע"ס דראש דישסו"ת בהתכללות הזווג דאו"א. כי מתחלה באו ונכללו בזווג אב"א, כי גם תיקון זה היה חסר להם, שהוא התיקון

דאחורים דאמא עלאה. ואח"ז באו בהווג של פנים באתור, שהוא הארה דשיעור קומה היוצא על התחדשות העביות של הרשימות, כנ"ל ואח"ז נעשו לבחי' מ"ן והחזירו לאו"א פב"פ, שהוא ההארה הב' להמשכת המוחין. (הסתכלות פנימית אות ט' ואות י"ו. ועי' היטב בב' המקומות) וזהו שאמרנו לעיל שבהתכללות המסך בהווג דאב"א, נתחדשה הארת האחורים דאמא עלאה עד שהגיעה גם לאחורים דאו"א, שנפלו לחג"ת. והבן היטב.

כד) לא יקשה לך, מהמובא בין דברי הרב לעיל (באותיות ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז) אשר הכלים החדשים דחג"ת בתיקון קיום, נתפשטו בעת מלוכתם דמלכי תנהי"מ, כדי לפנות מקום להם ולהעלות הרשימות ממקומות אלו. כי הדברים האלו הם בסתירה גלויה לרוב המקומות שבדברי הרב, שאומר במפורש שהכלים נעשו מאחורים דאו"א עצמם שנפלו למקום דחג"ת. גם הם מופרכים מעומק החכמה. כמ"ש לעיל באו"פ (דף תקל"ז ד"ה אור הת"ת עש"ה). כי מטעם הזה של פניית מקום יוצא שם בלבול בשנים: א' שהכלי החדש דגבורה נתקן קודם הכלי החדש דחסד. וב' אשר הכלי דנצח והוד שהוא מבחינת ו"ק דחסדים, נפל בבריאה באמצע הכלים דג"ר דחסדים, והוא עוד למטה מהכלי דחסד. שדברים אלו לא נתנו להאמר בשום פנים. וחוששני שהם הרחבת דברים של תלמיד בתחילת למדו, בטרם שהבין בחכמה. וכבר עמדו בסתירה הזו המפרשים הגדולים, היפה שעה והשמ"ש ז"ל, בע"ח שער ט' פרק ג' ד"י. וגם הם הכריעו כדברינו לעיל. עש"ה.

כה) והנה נתבאר, שהרשימות עלו מן הנהי"מ אל החג"ת החדשים דאצילות בבת אחת, עוד בטרם שמלכו נהי"מ דאצילות. באופן, כשבאו מלכי תנהי"מ למלוד, כבר היו מקומותיהם פנויים מן הרשימות דחג"ת שהיו שם. כי כן מוסכם מרוב המקומות שבדברי הרב. ותדע, שעליות הרשימות ממקום נהי"מ

למקום חג"ת החדשים, גרמו ירידה כפולה אל הכלים: דעת וחג"ת, שנפלו לבריאה. כי נפלו עוד ממקום ג"ר דבריאה, למקום ז"ת דבריאה. כי הגם שהרשימות לעצמן נתגדלו ונתחזקו ע"י עליתן והתלבשותן בכלים ההם דדחג"ת, כי כח התיקון שבהן בשביל הכלים שלהן, הרויח עתה את אור אחורים דאמא, כנ"ל. הנה זה אמור, לעת עלייתם של הכלים הללו באצילות, כי אז אחורים דאמא סומכים אותם בסוד סומך ה' לכל הנופלים. כנ"ל. אבל עתה, בעודם נמצאים בבריאה, גרם להם עליה הרשימות שלהם לחג"ת החדשים, ירידה ושכירה יותר גדולה. כי בעת היותם בבריאה, לא יוכלו להנות כלום מאחורים דאמא, וגם הארתם עצמם שהיו להם מהרשימות שלהם אבדו ג"כ, כי הם צריכים להארת חכמה, ועתה כשהרשימות נתלבשו באחורים דאמא, שהם דוחים חכמה, כנודע, הנה נמצאים עתה הכלים קרח מכאן ומכאן. כי הארתם עצמם שהיא הארת חכמה, נאבדה מהם לגמרי, כי אפילו הרשימות שלהם נתלבשו באחורים דאמא, ודוחות חכמה. וגם מאחורים דאמא, אינם ראויים לקבל, כי אור הזה אינו מגיע למקומם אל הבריאה, ונמצאים נאבדים מכל הארה, וע"כ הוכפלה שבירתם, ונפלו לסוף המדרגות דבי"ע, דהיינו בתכלית השפלות שאין עוד למטה ממנה.

וצריך שתדע, כי זה הנאמר שנפלו לבריאה, הכוונה היא על בחינת ג"ר שבהם, אבל ו"ק שלהם נפלו ליצירה. ומלכיות שבהם נפלו לעשיה. ונמצא עתה, אחר שעלו הרשימות שלהם לכלים החדשים דחג"ת, והכלים שבבי"ע נתרקנו מכל וכל, כנ"ל, הנה אז נפל הכלי דדעת ברת"ס שלו למלכיות דבי"ע, כי מלכות דדעת, נפלה עד מקום סיום הכל, דהיינו למלכות דעשיה. וו"ק דדעת נפל למלכות של היצירה. וג"ר דדעת נפל למלכות דבריאה. ועל הדעת נפלו רת"ס דכלי דחסד דהיינו ג"כ על דרך הג"ל, אשר ג"ר דחסד נפל על ג"ר דדעת שבבריאה.

של הכלי היה מלוכתו מהתפשטות הכללות דה"ח וה"ג דא"א עלאין. ובב' שלישים התחתונים של הכלי, היה מלוכתו מהתפשטות ה"ח וה"ג דהסתכלות עיינין דישסו"ת. וא"כ היה צריך להיות בו ב' נפילות לבי"ע בב' מקומות, וכן קשה מאד, איך אפשר שחציו העליון של הכלי ימות ויפול לבי"ע, וחציו התחתון ישאר קיים וימלוך באצילות, ויקבל ההתפשטות דישסו"ת.

והנה לפי שטחיות הלשון שבדברי הרב (דף תקכ"ב אות מ"ה) עוד אפשר לגמור הדברים בגמיעה אחת, ולפרשם, אשר בהסתלקות האור דשליש עליון דת"ת, עדיין לא נשבר ולא מת, אלא רק אחר התפשטות האור דישסו"ת גם בב' שלישים תחתונים, ואחר שגם האור הזה נסתלק, אז נשבר ומת ונפל לכתר דבריאה. אמנם בספר מבוא שערים הדברים מפורשים ביותר, וז"ל שם „וכאשר מת הת"ת והתחיל למות ולהסתלק האור משליש הראשון עד החזה, ירדו כללות הה"ח וה"ג דב' היסודות וב' מלכיות דא"א עלאין ונגמרו אחוריהם ליפול לגמרי וכר"י הרי במפורש, שעם הסתלקות האור מן שלישי עליון דת"ת, התחיל למות החלק הזה. ומלבד זה, איך אפשר שאחר הסתלקות האור משליש עליון דת"ת, ישאר החלק קיים במקומו, כי אז אין מקום כלל להסתלקות, כי אפילו אחר נפילת הכלי גם האור נשאר במקומו, שלא היה לו מקום לירד, כנ"ל בדברי הרב. והגם שהפירוש הוא שהרשימו נשארה במקומו, ולא האור. אכן גם זה היה חידוש גדול שהרשימו דת"ת נשארה בכלי דת"ת, במשונה מכולם, והיה צריך לדבר מזה באיזה מקום. וכן כאן כתב הרב להדיא, (בדף תקכ"ח אות מ"ט) „שאחר שמת שלישי עליון דת"ת נפלו שם האחורים דא"א ע"ש. הרי שמוכח מכאן שנפל לבריאה ג"כ, ופינה מקומו לאחורים דא"א.

(כז) אמנם האמת הוא שהכלי לא נתחלק באופן זה שחציו יפול למטה בבריאה, וחציו ישאר למעלה. וענין מיתתו ונפילתו, לא היה

ווק דחסד, על ו"ק דדעת שביצירה. ומלכות דחסד, על מלכות דדעת שבעשיה. ועד"ז הכלי דגבורה על כלי דחסד. והכלי דת"ת אמנם נשאר על מקומו בכתר דבי"ע, ולא הוכפל שבירתו בסבת עלית הרשימו שלו, כי הרשימו שלו לא ירדה ולא עלה. כנ"ל, כי גם בנפילה א' לא היתה לה שום ירידה, אלא נשארה במקום הכלי שלו אשר שם נתקן אח"כ הכלי דת"ת החדש. וגם הכלי דת"ת עצמו, אין בו אלא בחינת פנים, כמ"ש באו"פ (דף תקל"ט ד"ה ואין להקשות) וע"כ נשאר בכתר דבי"ע, למעלה מכל הכלים. הרי, שד' כלים דת"ת, נפלו ג"כ בירידה השניה על הסדר דירידה הא', שכל הגדול מחברו שבירתו ונפילתו יותר קשה, מטעם, שיש בו עביות יותר, כנ"ל. וע"כ נפל דעת במלכות דבי"ע, ועליו חסד ביסוד דבי"ע, ועליו גבורה בנו"ה דבי"ע, לבד הכלי דת"ת, שהוא יוצא מהכלל, מטעם הנ"ל, כמבואר.

(כו) ועל הדרך הזה, היה ג"כ הסדר של נפילת המלכים התחתונים: נצח, הוד, יסוד, מלכות. שכל החשוב מחברו שבירתו ונפילתו יותר קשה, וע"כ, כלי נצח הוד, נפל למעלה מכלי דגבורה, דהיינו במקום ת"ת דבי"ע. ועליו כלי דיסוד, דהיינו במקום גבורה דבי"ע. ועל כולם כלי דמלכות, דהיינו במקום חסד דבי"ע. ונמצאים עתה הכלים מונחים זה על זה, כולם בו"ת דבי"ע, לבד מכלי דת"ת שהוא בכתר דבי"ע. וסדר עמידתם הוא במצב הפוך מסדר מלכותם, כי בסדר מלכותם היה, כל העב מחברו יותר עליון ממנו, ועתה כל הוז מחברו הוא יותר עליון, באופן אשר מלכות היא למעלה מכולם בחסד דבי"ע, ואחריה יסוד בגבורה דבי"ע, ואחריו נו"ה בת"ת דבי"ע, ואחריו גבורה בנו"ה דבי"ע, ואחריה חסד ביסוד דבי"ע, ואחריו דעת במלכות דבי"ע.

(כז) אמנם דבר נפילת מלך הת"ת עדיין צריך לימוד. שהרי ב' מלוכות היו בו, הרחוקות הרבה זו מזו: כי בשליש העליון

הכלי עלה הרשימו ונתלבשה בהכלים החדשים בתיקון הקוים, דהיינו בהארת אחורים דאמא הדוחית חכמה. א"כ לא היה זמן אל הכלי שיוכל להנות משהו מהרשימו שלו, בהיות שעיקר הכלי אינו מתקיים אלא בהארת חכמה שברשימו כנ"ל, וע"כ אין ירידה ראשונה לג"ר דבריא נהגת בהם. אלא שנדחו תכף בדיוטה התחתונה, דהיינו לז"ת דבי"ע, משא"כ המלכים הראשונים, שבשעת שנשברו עדיין לא היו הכלים החדשים דתיקון קוים מוכנים שם. כנ"ל (דף אות כ"ב ד"ה והנה) לכן במשך הזמן ההוא האירו הרשימות את הארת חכמה שנשארה בהם אל הכלים שלהם, והיה בהכלים עוד כח להחזיק את עצמם בג"ר דבי"ע. אלא אח"כ שנתקנו הכלים החדשים, והרשימות עלו ונתלבשו בהם, שנפסק הארת חכמה מהרשימות. אז נדחו לז"ת. כנ"ל.

אלא מבחינת ג"ר לבחינת ו"ק. כי משונה הכלי הזה דת"ת משאר הכלים, שהוא מחולק לב' בחינות ג"ר דחסדים, וו"ק דחסדים שעד החזה הוא בחינת ג"ר, ומחזה ולמטה הוא בחינת ו"ק. וטעם הדבר, כבר נתבאר באו"פ (דף תקכ"ג ד"ה ועדיין) ע"ש. ולפיכך היה שבירתו בסדר המדרגה, שמתחלה נפל מג"ר לו"ק ואח"כ נפל לבי"ע, כמ"ש באו"פ תקל"ו בטעמו ונימוקו ע"ש. ובזה יבא הכל על נכון. כי כיון שירד מבחינות הג"ר שבו לבחינות ו"ק, הרי זה נבחן ששליש עליון דת"ת נפל למטה מחזה דהיינו שנכלל בב' שלישים תתאין, שזה נחשב בערך השליש עליון למיתה, ונעשה מקומו פנוי, וע"כ נפלו שם האחורים דאו"א, דהיינו הכלי החדש דת"ת, כנ"ל. ומ"ש שכלי דת"ת נפל לכתר דבריא, היה זה אחר הסתלקות האור גם מב' שלישים תתאין, והבן.

(ל) ולפי"ז נמצא, שכלי הת"ת שלא היתה שבירתו קשה, הרי הוא באמת לא נפל לז"ת דבריא, אלא אל בחינה שכנגדו, שהיא בכתר דבריא. באופן שאחר הסתלקות האור דב"ש ת"ת תתאין עלה הרשימו אל הכלי החדש דת"ת שהוא הקו האמצעי, וכיון שהיא עומדת בשליש עליון דאותו כלי עצמו, ע"כ נבחן כמעט שהרשימו נשארה בכלי שלה כי סוף סוף הם ב' חצאים של כלי אחד. וע"כ אין שבירתו של כלי דת"ת קשה כל כך. וזהו הסבה האמיתית אשר ת"ת לא נפל לז"ת דבריא, נשאר בכתר דבריא.

אבל שאר הכלים אינם כן. כי בהסתלק האור מכלי דנו"ה, עלה הרשימו בהכלים החדשים בקו השמאל דהיינו בהכלי החדש דגבורה. ומתוך שהרשימו נתלבשה שם באחורים דאמא הדוחים חכמה, ע"כ נדחה תכף הכלי לז"ת דבריא, ממעל לכלי דגבורה התופש מקום נו"ה דבריא. וע"כ נפל הכלי דנו"ה דאצילות, בת"ת של הבריא. ובהסתלק האור מכלי היסוד דאצילות, עלה הרשימו שלו, אל הכלים החדשים בקו האמצע, דהיינו בהכלי החדש דת"ת, ולקח

(ט) ויש עוד מקום שאלה, כי הכלים של המלכים הראשונים שהיה שבירתם קשה, נפלו מתחלה לג"ר של הבריא. כנ"ל. והכלים של מלכים התחתונים ששבירתם יותר קלה, נפלו תכף אל ז"ת של הבריא. למה לא נפלו אל ג"ר דבריא. אמנם כבר ביארנו טעם ירידה השניה של המלכים הראשונים לז"ת דבי"ע, שהוא משום שהרשימות נתלבשו בהכלים החדשים דתיקון קוים בהארת אחורים דאמא, הדוחים חכמה, וכיון שכל עיקרם של המלכים ההם היו בהארת חכמה, נמצאים ע"כ אבודים אפילו מהארת הרשימות ג"כ, וע"כ נדחו לז"ת דבריא. כנ"ל (אות כ"ה) גם נתבאר שם טעם עליתן של הרשימות, שהוא משום שהתלבשותן בכלים ההם, מקנה אותם כל כח התיקון, שיוכלו לתקן את הכלים שלהם בעת עלייתם לאצילות, בסוד סומך ה' לכל הנופלים. ע"ש. ולפיכך נמצא כאן, בשבירת המלכים התחתונים, שהכלים ההם כבר היו מוכנים מטרם שנשברו, (כנ"ל באות כ"ה). הרי לא היו צריכים להתעכב כלל במקום נהי"מ דאצילות, אלא תכף בעת שנשבר

דא"א כנ"ל (דף תקנ"ה אות כ"ג) וכל אלו הוונגים דגדלות שיצאו בישו"ת עד לכללות ה"ח וה"ג שנתפשט למלכות, כל אלו נבחנים לאחורים דישו"ת, שנפלו מבחינת ראש דישו"ת שמחזה ולמעלה, וירדו לבחינת גוף, דהיינו במקום שמחזה ולמטה.

ומקום נפילת אלו אחורים הוא ג"כ כמו באו"א, דהיינו כל אחד למקום הגוף שלו, כנ"ל (דף תקנ"ב אות ט"ז ד"ה גם) ועד"ו גם כאן: הקומה דהסתכלות עיינין נפלה למקום ב"ש ת"ת תתאין, והקומה דגופות דישו"ת, נפלה למקום המלכים דנו"ה, וכללות ה"ח וה"ג דיסודות דישו"ת, נפלה למקום מלך היסוד, וקומה דה"ח וה"ג דמלכות דישו"ת, נפלה למקום מלכות. דהיינו כל בחינת הראש של הקומה, לבחינת הגוף של אותה הקומה.

(לב) ועדיין לא נתקנו בתיקון קוים, עד שעלה המסך והרשימות הנכללות בו, אל המאציל, דהיינו למלכות דישו"ת, שהיא בחינת המאציל של ד' המלכים תנהי"מ. ע"ד שנתבאר לעיל בתיקון קוים דאחורים דא"א (דף תקנ"ה אות כ"ב ד"ה והנה) עש"ה. וכן הדבר כאן, כי אחר שנשבר גם הכלי דמלכות, והמסך כבר נודרך מכל בחינות עביות דגוף שבו, הנה אז נבחן שעלה לשורשו למלכות דראש ונכלל בווג אב"א שנשאר שם. ויצא שם ווג חדש על המסך והרשימות הנכללות בו. ומתוך שבחינה אחרונה נעלמת תמיד ולא נשאר ממנה רק בחינת התלבשות, נמצא כאן שלא נשאר כי אם בחי"ב דהתלבשות ובחי"א דעביות. ולא היה סיפק בידו להעלות מ"ן עד להחזיר הישו"ת פב"פ, כמ"ש במקומו וע"כ לא יצא עליו רק ווג דאב"א, וכשהוכרה העביות דגוף שבו, ירד למקומו במקום החזה שבגוף, שהוא בפרק עליון דיסוד, והוציא ע"ס דראש מיסוד ולמעלה, בקומת ז"א ואב"א. אמנם לא היה יכול להתפשט לבחינת ע"ס ממעלה למטה, משום שהוא במצב דאב"א. אמנם הראש הזה תיקן, את אחורים דישו"ת

מקום למעלה מן הרשימו דת"ת שכבר היה שם. והוא מטעם ערך ההפוך הנבחן בעת הסתלקות האורות, מבעת מלכותם, שבעת ההסתלקות נבחן שכל הקטן מחברו דהיינו הוך מחברו נמצא למעלה הימנו. כנ"ל (דף תקנ"ד אות י"ט) וע"כ אור הרשימו של היסוד הבא מכלי היותר זך מכלי הת"ת, הרי מקומו למעלה מהרשימו של כלי דת"ת. והכלי של יסוד, נדחה תכף לז"ת דבריאה מטעם הנ"ל. והוא לוקח מקום שם למעלה מכלי דנו"ה, דהיינו במקום גבורה דבריאה. ועל דרך זה בהסתלק האור מכלי המלכות שהכלי ההוא עוד יותר זך מכלי היסוד, נמצאת הרשימו שלו עולה עוד למעלה מרשימו של יסוד שבכלי החדש דת"ת, דהיינו קו האמצעי. כי כל היותר זך הוא יותר עליון, כנ"ל. והכלי של מלכות, נדחה משום זה לז"ת דבריאה ממעל לכלי דיסוד, דהיינו במקום החדש דבריאה.

ומסודרות עתה הרשימות של המלכים התחתונים בתוך הכלים החדשים: אשר בקו האמצעי עומדות ג' רשימות זו למעלה מזו: בראשונה הרשימו דמלכות הזכה מכולן. ואחריה רשימו דיסוד ואחריה רשימו דת"ת. ורשימו דנו"ה עומדת בקו השמאל, דהיינו בהכלי החדש דגבורה. ומתוך שקו האמצעי נחלק לת"ת ודעת. נבחן מקום הרשימו של דת"ת, בכלי דת"ת החדש, והרשימו של יסוד במקום דעת, ועליו, הרשימו דמלכות.

(לא) ואחר הסתלקות האור גם מכלי המלכות, נגמר נפילת אחורים דישו"ת. כדברי הרב לעיל (דף תקל"א אות נ"א) ומהותם של אחורים אלו דישו"ת, הוא בדומה למחות אחורים דא"א, שנתבאר לעיל (דף תקנ"ב אות ט"ז ע"ש), כן כאן הם ענין כ"ן רשימות דע"ב דגדלות דישו"ת, שלאחר שביה"כ והודככות המסך שבהם, נתבטל הווג שבפיה דישו"ת, שהיה לצורך זו"ן שלו שהם הכלים דב"ש ת"ת תתאין ונהי"מ, וחזרו ישו"ת אב"א, דהיינו אותו השיעור שקבלו, בעת שהיו נכללים בווג אב"א

דישסו"ת הכולל ד' מלכין תנהי"מ, נבחן החוזה שלו מפרק א' דיסוד ולמעלה. הוא מטעם, כי כשמחלקים את הפרצוף שלמטה מטבור לע"ס, בתיקון ג' קוים, מתחלק נצח לג' שלישים: חכמה, חסד, נצח. והוד מתחלק לג' שלישים בינה, גבורה, הוד, ויסוד מתחלק לב' פרקים: ת"ת, ויסוד. אשר לפי זה נמצא שמקום החוזה הוא בפרק העליון דיסוד, שהוא בחינת ת"ת של הפרצוף נהי"מ. וזה שאמרנו שסיום הראש החדש דהיינו הפה שלו הוא שוה עם סיום הת"ת, כי פרק עליון דיסוד טמון בת"ת. ולפיכך לא נהוו כלים חדשים ליסוד ומלכות דנקודים.

לד) והנך רואה איך דבר התיקון הולך ונעשה לאט לאט. שמתחלה בג' הפרצופים הראשונים דא"ק: גלגלתא ע"ב ס"ג, לא היה אלא כלי אחד וקו אחד. ואח"כ בנקודים התחיל לעשות מציאות עשרה כלים, גם תיקון קוים בג"ר, שהם או"א. ואח"כ אחר שביה"כ דמלכין דחג"ת, ואחר יציאת הראש של ישסו"ת נעשה תיקון קוים באורות דדחג"ת, דהיינו ברשימות שלהם, כנ"ל, שנחלבו בכלים החדשים שנעשו מאחורים דאו"א, המתוקנים בתיקון קוים ע"י הראש דישסו"ת, והגיע התיקון קוים לרשימות דדחג"ת של הכלים השבורים. ואח"כ אחר שביה"כ דמלכין תנהי"מ, נעשה תיקון קוים גם ברשימות שלהם, כי נחלבו בכלים החדשים, שנעשו מאחורים דישסו"ת המתוקנים בתיקון קוים ע"י הראש החדש דדעת שיצא אב"א, והגיע התיקון קוים גם לאורות דתנהי"מ. ועתה חסר עדיין התיקון קוים אל הכלים דז"ת דנקודים שנפלו לבי"ע, כנ"ל, וזה נתחן בעולם התיקון צ"י מ"ה החדש. כמ"ש במקומו בע"ה.

בתיקון קוים ומאחורים דישסו"ת שנפלו במקום ב"ש ת"ת, נעשה כלי חדש לחצי ת"ת התחתון ומאחורים דישסו"ת שנפלו למקום נר"ה, נעשו ב' קוים, כי נתחלקו לשנים: שאחורים דישאל סבא נעשה לכלי חדש דנצח בימין. ואחורים דתבונה נעשה לכלי חדש דהוד בשמאל. ואחורים דיסוד ומלכות נכללו בקו האמצעי, דהיינו בחצי תחתון דכלי החדש דת"ת. ועתה שנתקנו הכלים החדשים מאחורים דישסו"ת, גם מחוזה דנקודים ולמטה כנ"ל. אז האורות תנהי"מ המשובשים בהכלים החדשים דאחורים דאו"א עילאין, שהם מחוזה דנקודים ולמעלה, ירדו עתה אל הכלים החדשים אשר במקומם, שהם מאחורים דישסו"ת, כל אחד אל הכלי שלו, באופן, שאורות דמלך דב"ש ת"ת התחתון ודמלך יסוד ומלכות, ירדו אל הכלי החדש דחצי ת"ת התחתון, הנעשה בקו האמצעי. ואור דנצח ירד לכלי החדש דנצח. ואור דהוד ירד לכלי החדש דהוד. וכבר ידעת, שהאורות הללו, הם רק רשימות שנשארו מהאורות כי האורות עצמם נסתלקו לשורשם.

לג) והנך מוצא שהכלים החדשים דאחורים דישסו"ת לא נתקנו רק בת"ת ונצח והוד, ולא ביסוד ומלכות והוא מטעם שכל דבר התיקון דכלים החדשים בג' הקוין, הוא ע"י הראש החדש שיצא במקום הזה באב"א, כנ"ל. וכיון שהראש הזה נסתיים במקום פרק א' של היסוד, נמצא שאינו מלביש אלא לפרק העליון דיסוד לבד, ונודע אשר פרק עליון דיסוד כלול בת"ת, הרי שהראש החדש הזה, אינו מלביש כלום מן הת"ת ולמטה, ואינו כולל בתוכו לא את יסוד ולא את מלכות. ומה שאמרנו למעלה שנוף הכללי

עתה נבאר הפעולות שנעשו בעולם הנקודים, בדרך יציאת ה' מלכים, ושכירתם, עד עלית מ"ן למ"ה החדש, בביאור סבה ומסובב, דהיינו איך כל פעולה נמשכת מפעולה הקודמת לה, בכל תנאיה, בחיוב גמור.

וכבר נתבאר הסדר סבה ומסובב על הפעולות שנתהוו בעולמות מצמצום ראשון, עד יציאת או"א דנקודים במצב הקטנות, דהיינו במצב אב"א. לעיל (בהסתכלות פנימית חלק ו' דף תנ"ב עד דף תס"א) גם התחלנו לדבר שם מזווג דגדלות דאו"א (אות ל"א בפעולה י"ב וי"ג) אכן לפי הידיעות שהרוחנו בחלק זה שלפנינו, ראוי להכפיל הדברים ולהתחיל כאן בזווג דגדלות דאו"א, שמזווג זה יצאו ו' מלכים של הנקודים.

ובקע לפרסא וכו' דהיינו שחזר וביטל הגבול של הפרסא, שהוציא את אח"פ מכל המדרגות ולחוץ, ועתה על ידי הארת הזווג דע"ב ס"ג, חזרו אח"פ של כל המדרגות למדרגתם כבתחלה.

ואומר שאור החדש הזה, האיר לנקודים דרך ב' מקומות: דרך הטבור ודרך היסוד. ותדע שב' הארות אלו עשו ב' פעולות מיוחדות, כי ההארה שיצאה דרך הטבור, הגיעה רק אל כתר של הנקודים, המלביש למקום הטבור דא"ק שמחמת הארתו נתבטל גם גבול הפרסא המפסקת בין כתר לאו"א, המוציאה אותם מבחינת ראש הכתר, ועתה נבקעה הפרסא, ואו"א שבו לראש אחד עם הכתר, ובוה הרויחו או"א הג"ר ובחינות הפנים שלהם. אמנם ההארה שיצאה דרך היסוד דא"ק, הגיעה אל או"א דנקודים, שהוא מבחינת מה שאור החדש הזה, כבר נתלבש בנה"י דא"ק גופיה, וע"כ יצאה הארתו לאו"א בבחינת מ"ן. בסוד שורק, שהוא ו' ונקודה, שאו"א נזדווגו על המ"ן האלו פב"פ, והולידו הו"ת דנקודים. כדברי הרב בדף תק"ט אות ל"א.

(ב) והנך מוצא ד' פעולות נחתיבו לצאת, עד להביא את או"א אל הזווג של פב"פ, הראוי להאציל לו' המלכים של הנקודים. שהן: א', היא עלית מ"ן דנה"י דא"ק אל ע"ב וס"ג העליונים, הנורם לזווגם

(א) וכבר נתבאר היטב בחלק ו' שהיו ב' זווגים עליונים לצורך הנקודים: א' לצורך הקטנות וא' לצורך הגדלות. (כנ"ל בדברי הרב דף ת"ד אות י"ד ודף ת"ז אות ט"ז). ע"י שם באות ט"ז, ותראה שהרב מחלק שם ואמר „שהאור שהיה מתחלה למטה ועלה למעלה וכו' הוציאו מהם ענפים לחוץ דרך העינים, והם הם הנקודים שנתפשטו מחוץ א"ק מטבור עד סיום הרגלים, וזהו עיקרם" כלומר, הנקודות דס"ג שהיו מתחלה למטה מטבור דא"ק ועלו למעלה, הנה נעשה עליהם זווג בראש הס"ג, וענפי הזווג הזה ירדו ע"ס דנקודים דרך נקבי העינים, שמהם יצאו ג"ר דנקודים, ואו"א נתקנו רק אב"א, כמו שנתבאר עינים לעיל באו"פ (דף תצ"ט ד"ה וזה שאומר. עש"ה) וממצב הזה עדיין או"א אינם יכולים להוציא תולדות, כי הוא מספיק רק לקיום עצמם לבד, וכדי להוציא תולדות, הם צריכים לתוספות מוחין, ע"י זווג עליון דע"ב ס"ג. כמו שממשיך שם באות ט"ז הג"ל ואומר „אמנם גם אותו אור החדש שירד בפנימיותו ובקע לפרסא וכו' ומאיר בנקודים אלו וכו' דרך הטבור והיסוד". ע"ש כל ההמשך, ואור חדש זה נולד ע"י עלית מ"ן מתאורות דלמטה מטבור דא"ק עצמו, כמ"ש שם באות ט"ז. שהאורות דלמטה מטבור דא"ק שנקרא נה"י דא"ק, עלו למ"ן לע"ב ס"ג העליונים, וע"י זווג הזה הולידו אור חדש וירד אור חדש הזה

אחא שעדיין לא נפל לתחתית ב"ע לגמרי, רק לתחתית ג"ר דב"ע, דהיינו לדעת דב"ע. ואז נפסק הוויג גם מראש דא"א, כי כל הוויג הזה לא היה אלא בשביל המ"ן שהם ז"ן, ולא בשביל עצמם, ולכן כיון שמת הכלי הא' דו"ן פסק הוויג השייך לכלי ההוא. והרשימות דאותה קומת כתר דא"א, נפלו מבחינות א"א, לבחינת גוף, דהיינו לבחינת ז"ת דנקודים, והן מכוונות אחורים דא"א, שנפלו במקום מלך הדעת. ורשימו דמלך הדעת עצמו נפלה למלכות דאצילות, ומאירה אל הכלי שלה מרחוק בסוד תגין על האותיות, כי אינה יכולה להתלבש בתוך הכלי כדרכה, משום שאינה יכולה לרדת אחריו לבריאה ולהפרד משורשה, כי היתה אובדת מעלתה.

ואחר שנתבטל הוויג דהסתכלות עיינין דא"א, עלתה ה"ת לחוטם, וירדה מדרגת הוויג לבחינת גוף דאבא, דהיינו קומה היצאת על מסך דבחי"ג, שהיא קומת חכמה, והגוף שלו שממעלה למטה, נתפשט במלך החסד, וכשהאור פגע בהסיגים שבכלי, נסתלק האור ממנו והכלי נשבר ונפל לבינה דב"ע. והקומה דאבא ירדה לבחינת גוף במקום חסד, דהיינו לבחינת הגוף שלו. והרשימו דחסד ירדה למקום יסוד דאצילות כי מלכות היתה תפוסה מרשימו דדעת. ועד"ז, אחר ביטול הוויג דקומת אבא עלתה ה"ת לאזן, וירד הוויג למדרגת בינה בראש, ובגוף נתפשט למלך גבורה. וגם הוא נשבר, ונפל לב"ע במקום חכמה דב"ע. וקומת בינה של ראש דא"א, ירדה למקום הגוף שלה, דהיינו במקום מלך הגבורה. ורשימו דמלך הגבורה, ירדה למקום נז"ה דאצילות. כי מקום היסוד היה תפוש מרשימו דמלך החסד. ועד"ז אחר ביטול הוויג דקומת אמא, עלתה ה"ת בחזרה לעינים, ויצאה קומת ז"א בא"א, הנקראת בחינות יסודות דא"א, וממעלה למטה נתפשטה במלך ת"ת בשליש עליון שלו, וכשנשבר ירד הכלי לבחינת למטה מחזה, דהיינו לבחינת ב"ש תתאין דת"ת. והקומה של ראש ירדה למקום הגוף

יחד. (כנ"ל דף תקמ"ז אות ד'). ב', הוויג דע"ב וס"ג, שהוציא אור חדש דבקע את פרסא, המשיב את האח"פ החיצונים דכלהו מדרגות למדרגתם כבתחלה. ג' ירדת האור החדש הזה למטה מטבור דא"ק, ויצאתו דרך הטבור, אל כתר דנקודים, המשיב את א"א לראש, וקונים ג"ר. ועדיין אין זה מועיל לזווג פב"פ כי אמא אינה משיבה פניה לאבא בלי סבה המחייבת אותה אל הדבר, משום שאמא חושקת בחסדים משורשה ודוחית חכמה. אלא שבאו א"א במצב פב"א. ד' היא יציאת ההארה דרך יסוד דא"ק, בבחינות כ"ן אל א"א, שמ"ן אלו גרמו לאמא להפסיק אחוריה שעל החכמה, ולהודווג עמו פב"פ, כדי שתוכל לקבל הארת חכמה בשביל המ"ן שקבלה מיסוד א"ק, שהיא בחינת טפה הורעית דז' מלכים דנקודים.

ג) והנה אז נודווגו א"א על המ"ן שקבלו מיסוד דא"ק, והוציאו בחינות ה"ח וה"ג בקומת כתר, שפירשו, בחינות ז"ן שיש להם הארת חכמה דכתר. ושיעור מוחין אלו כבר נתבאר היטב בא"פ לעיל (דף תקי"ח ד"ה ובוזה תבין. ע"ש כל ההמשך) וקומה זו נבחנת לראש דא"א, לבחינות הסתכלות עיינין דא"א זב"ן, ואע"פ שכל א"א בחינת ראש הם, ואפילו בחינת היסודות שבהם, אלא לפי שהיא קומת כתר דא"א, לכן מכוונה ראש דא"א, אבל קומת חכמה זבינה נקראת גוף דא"א, וקומת ז"א נקראת יסודות דא"א. אבל כולם בחינת ראש, כלומר, בחינת הלבשה שממטה למעלה הנקראת ראש. אבל ההתלבשות שנתפשטה ממעלה למטה שירדה מהקומה הנ"ל שהיא בחינת גוף אמיתי, נקראת בשם ז' המלכים, ולא על שם א"א. וההתפשטות ממעלה למטה מהקומה הא' הנ"ל, שנקרא ראש דא"א, נתפשטה במלך הדעת דנקודים, שהוא הגוף אל קומה זו.

ובטרם שנגמר להתפשט בו האור נשבר הכלי, ונפל לב"ע, בחינות ג"ר שבו לבריאה, וז"ק שבו ליצירה, ומלכות שבו לעשיה.

חלק ז' סדר סבה ומסובב ז' מלכין קדמאין תקסג

שלו, דהיינו בשליש עליון דמלך הת"ת. ונתבטל כל הווג דא"א, ונגמרו נפילות כל האחורים שלהם. דהיינו כל ד' הקומות שיצאו בא"א כנ"ל, ונתבטלו בסבת שביה"כ דד' הגופות שלהם. שכל קומה נפלה למקום שהיה בו הגוף שלה. ובחינת רשימו דמלך הת"ת הזה, נשארה במקומה כי לא היה לה מקום לירד, שנצח והוד היה תפוש מרשימו דמלך הגבורה כנ"ל.

וכיון שנודרך המסך כולו ועלה לשורשו לפה דא"א ונכלל שם בהווג אב"א שנשאר בא"א, (כנ"ל אות כ"ב ע"ש), שהוא המצב הא' דראש החדש הב', שנקרא ישו"ת דנקודים. הנה אז ירדה הארה זו דאב"א דא"א, ותיקנה את האחורים שירדו במקום דחג"ת, בתיקון קיום, עד שנעשו כלים חדשים מתוקנים, דעת ות"ת בקו אמצעי, חסד לימין, וגבורה לשמאל. ואז עלו הרשימות דד' המלכים דחג"ת, ונתלבשו בכלים ההם, שנעשו מאחורים דא"א. שמכח זה נפלו הכלים שלהם שבב"ע, לדיטא התחתונה אשר שם, דהיינו למקום נהי"מ דבי"ע. (כנ"ל אות כ"ה).

ד) והנה אתה מוצא כאן י"ב פעולות, בכל מלך ומלך מד' המלכים הנ"ל, דחג"ת: א', היא הווג שעל המסך, המודד שיעור הקומה, דהיינו לפי המקום של ה"ת, אם בפה, אם בחוטם, אם באוזן, אם בעינים: ב', היא הווג דא"א פב"פ, שאמא מקבלת הארת חכמה בשביל זו"ן, דהיינו ה"ח וה"ג. ג', היא הקומה שממטה למעלה היוצאת מזווג דא"א, שהיא בחינת אר"א. ד' היא הקומה המתפשטת ממעלה למטה שהיא בחינת גוף הנקרא מלך. ה' הוא הסתלקות האור לשורשו, מסבת עירוב הסיגים הנמצא בכלי. ו', הוא נפילת הכלי לתחתית ג"ר דבי"ע. ז' היא השארת הרשימו מן האור שנסתלק, ח', היא ירידת הרשימו לתחתית האצילות להתקרב אל הכלי ולהאירו בבחינות תגין על האותיות. ט', היא נפילת אחורים דא"א, דהיינו ביטול הווג דראש השייך אל הכלי שנשבר, שרשימות שלו נקראות אחורים דא"א, שהמה נופלים להמקום שהיה

בו הכלי. יוד, היא תיקון קיום הנעשה באחורים דאמא, מכח הארת אב"א דא"א, שבוה מתתקן לכלי חדש, במקום הכלי דגוף שלו שנשבר. י"א, היא עלית הרשימו מתחתית האצילות והתלבשותה בכלי החדש שנתקן במקום הכלי שלה, מן אחורים דא"א. י"ב, היא ירידה השניה של הכלי לתחתית בי"ע לגמרי מחמת התרחקות של הרשימו ממנו. והנה י"ב פעולות הללו נוהגות בכל מלך ומלך מד' המלכים: דעת חסד גבורה ושליש עליון דת"ת.

ה) והנה נתבאר הווגים דא"א, וד' הקומות ראש וגוף, שיצאו בהם. ובהם נעשה המשים ושתיים פעולות: ד' פעולות נעשו עד להביא אר"א במצב פב"פ הראוי להוציא ז' המלכים. (כנ"ל באות ב'). וי"ב פעולות נעשו בכל מלך ומלך מד' המלכים, הרי ד' פעמים י"ב הן מ"ח, ועם הד' דא"א, הן חמשים ושתיים.

ועתה נבאר ראש הב' דנקודים הנקרא ישו"ת, בד' הווגים שלו, שהוציאו ד' קומות ראש וגוף. הנה גם בישו"ת קדמו ד' פעולות, עד שבאו לזווג פב"פ, הראוי להוציא את המלכים התחתונים דאצילות. א', היא עלית המסך למאציל, להכלל באר"א, שהיא בחינת הזדככותו מכל בחינת עביות דגוף שהיה בו, עד שנשתוו למסך של אר"א, ובו כלול ג"כ הרשימות דד' מלכים דחג"ת. (נ"ב כ"ק של המחבר הרשימות דחג"ת כמצב דאחורים באר"א הם מאור הזך: אר"י, אבל הרשימות הכלולות בהמסך שעלה לפה דאר"א הם מאור העב של הרשימות הראויות להתחדש ע"י זווג. בהכאה בחי' אר"ח) ואין זה גורע כלום מן הרשימות דדחג"ת שירדו לנהי"מ דאצילות, כנודע שאין העדר ברחני. ב', היא התכללותו של המסך והרשימות שבו בזווג אב"א דאר"א, שע"י נתחדש העביות שבהם. ג', היא התכללותו דמסך והרשימות בפב"א של אר"א, שהוא המדה דשיעור קומה, היוצא על העביות שנתחדש בהרשימות. ד', שנעשו למין (נ"ב כ"ק של המחבר התעוררות העביות דנהי"מ דא"ק הכלולים במסך ההוא)

לבחינת זווג דפב"פ. כמ"ש לעיל (דף תקנ"ה בהסתכלות פנימית אות כ"ג. ע"ש) ו) ומתוך שבחינה אחרונה נאבדה, לא נשאר כי אם בחי"ג דהתלבשות, ובחי"ב דעביות, שהזווג הנעשה על הרשימות האלו, הוציא הזווג דהסתכלות עיינין דישסו"ת זה בזה. שקומתו קרובה לקומת חכמה, והיינו ה"ח וה"ג שיש להם הארת חכמה דקומת חכמה. כנ"ל (דף תקי"ח ד"ה ובוזה תבין). וקומה זו נבחנת לראש דישסו"ת דהיינו לבחינת כתר שלהם, שכתר מכונה בשם ראש. ומתחלה יצא קומה זו במקום אר"א, ואחר שהוכרה העביות דגוף שבה, ירדה למקומה, בגוף, דהיינו בחזה דנקודים. ומחזה דנקודים ולמעלה יצא ראש דישסו"ת, באותו הכמות ושיעור קומה שיצא בהתכללות דאר"א, כנ"ל. ומחזה ולמטה, דהיינו בב"ש ת"ת תתאין, נתפשט הגוף שלהם. וכשהאור פגע בהסיגים שבכלי, נסתלק תכף לשורשו, והכלי נשבר ונפל לכתר דבריאה, דהיינו אל הבחינה שכנגדו, כי בשעת מלוכתו נתפשט בו בחינת הכתר דישסו"ת, כנ"ל. ולא נפל לז"ת דבי"ע, משום ששבירתו לא היתה קשה. כנ"ל (דף תקל"ט ד"ה ואין. ודף תקנ"ח אות ל') והרשימו של הכלי, עלה לכלי החדש דת"ת מחזה ולמעלה, שנעשה מאחורים דאר"א. ואחורים דבחינת הסתכלות עיינין דישסו"ת שנתבטלו, נפלו למקום הגוף שלהם, שהוא למקום שהיה בו ב"ש הכלי דת"ת.

ואחר שנתבטל הזווג דהסתכלות עיינין, נעשה הזווג בעביות דבחי"ב שנשאר עוד בהמסך, וירד הזווג לבחינת הגוף דישסו"ת, כלומר לקומת בינה, שנקראת גוף, כלפי קומת הסתכלות עיינין שהיה בו מקודם, אבל לפי עצמו הוא ראש גמור, דהיינו בחינת הלבשה שממטה למעלה, והגוף שלו שהוא התלבשות ממעלה למטה, נתפשט לכלי דנצח והוד. וכשנסתלק האור ונשבר הכלי, הוא נפל לת"ת דבי"ע, דהיינו בתחתית המדרגה, כי לא היה יכול ליפול יותר משום שמקום דנו"ה דבי"ע היה תפוש ע"י כלי דגבורה, כנ"ל. ורשימו שנשארה מאור שנסתלק, עלה לכלי חדש

של גבורה הנעשה מאחורים דאר"א. ואחורים דקומה דראש שנתבטלה, נפלו למקום הגוף שלו, דהיינו למקום מלך דנו"ה. וכשנתבטל הזווג דקומת בינה ירד הזווג לבחינת יסודות דישסו"ת, דהיינו על קומת בחי"א שנשארה שם וגוף שלו נתפשט למלך ה' שהוא כלי דיסוד. וכשנשבר, ירד למקום גבורה דבי"ע, כי ת"ת היה תפוש מכלי דנצח הוד, ורשימו שלו, עלה לקו האמצעי, למעלה מת"ת החדש, שהוא כלי דדעת הנעשה מאחורים דאמא. ואחורים ירדו למקום כלי דיסוד שהוא הגוף שלו. ואח"כ עלה הזווג לבחינות המלכיות דישסו"ת, וגוף שלהן נתפשט למלך ה', שהוא כלי דמלכות. וכשנשבר ירד למקום חסד דבי"ע, ורשימו שלו עלה לכלי דדעת למעלה מרשימו דיסוד העומדת שם, ואחורים ירדו למקום גוף שלו, שהוא מקום כלי דמלכות.

ז) והנה אתה מצא כאן ד' פעולות בישסו"ת, עד ביאתם למצב פב"פ כמו באר"א, אלא בשינוי. כי אותן ב' הפעולות שהן: עלית מ"ן דנה"י דאר"ק לע"ב ס"ג העליונים, והזווג דע"ב ס"ג שהוציאו האור החדש דבקע לפרסא. אלו אינן נהוגות בישסו"ת, ותחתיהן אמנם יש כאן ב' פעולות אחרות, שהן: דבר עלית המסך, ודבר ההתכללות בזווג אב"א. באופן שגם כאן נמצאות ד' פעולות כמו באר"א, שהן: עלית המסך לאר"א, והתכללות בזווג אב"א, ובפב"א, ובפב"פ. (כנ"ל באות ה'), וכן הסרות כאן ב' פעולות הנהוגות במלכים העליונים דאר"א, שהן: ירידה הראשונה דכלים הנשברים לג"ר דבי"ע, וירידת הרשימות לנהי"מ דאצילות, שאינן נהוגות בהמלכים התחתונים דישסו"ת. כי ירידת הרשימות לנהי"מ אין נהוג כאן, משום שהכלים החדשים דאחורים דאר"א, כבר היו מורגים בטרם שביה"כ שלהם, וע"כ תכף כשנשבר הכלי, היה להרשימו מקום להתלבש בכלי. וענין ירידה הא' לג"ר דבי"ע, אינו נהוג כאן, מחמת התרחקותן של הרשימות מן הכלים תיכף בשעת שבירתם, כנ"ל, (דף תקנ"ח אות כ"ט)

„כי ע"י עלייתה שם היא קושרת מלמטה למעלה כל הו"ק" וכו'. כי קומת הדעת זו שנתחדשה ע"י עליית הרשימות, יצאה בבחינת ראש בלי גוף. שפירושו בע"ס שמלמטה למעלה לבד, ובהארתו נתקנו אחורים דישסו"ת שנפלו לשם בבחינת תיקון קוים. בהיותו מלביש וממלא אותם באורותיו. ואז נגדל הכלי דת"ת שלמטה מחוזה, עד סיומו דת"ת מן האחורים דהסתכלות עיינין דישסו"ת שנפלו לשם. וכן נגדל כלי דנצח, מכח אחורים דישאל סבא שנפל לשם. וכן נגדל כלי דהוד, מכח אחורים דתבונה שנפל לשם. אלא בשעה שנפלו לא היו בהם תיקון קוין לימין שמאל אמצע, רק שנפלו זה תחת זה, ועתה ע"י הראש דקומת דעת, שהאיר אותם ע"י הלבשתו אותם כנ"ל, הנה נתקנו בתיקון קוים והגדילו להכלים כנ"ל.

ואחר שיצאו הכלים החדשים: ת"ת, נצח, הוד, בג' הקוים, הנה אז ירדו הרשימות דתנה"י מן הכלים העליונים, שנעשו מאחורים דאו"א, ובאו ונתלבשו בהכלים החדשים שבמקומם, שרשימו דב"ש ת"ת תתאין ירדה ונתלבשה בכלי החדש דת"ת, שנעשה מאחורים דישסו"ת. וכן רשימו דנצח, בכלי דנצח שבקו ימין, ורשימו דהוד בכלי דהוד שבקו שמאל. אמנם אל הכלים של יסוד ומלכות לא הגיע הראש דדעת, וע"כ לא נתקנו ע"י (כנ"ל דף תק"ס אות ל"ג ע"ש). (ט) וראוי להשכיל בכל המתבאר, איך שכל הכחות הנמצאים בעליון מוכרחים להמצא בתחתון. ואע"פ שכל פרצוף הנקודים בכללו אינו אלא פרצוף מ"ה וב"ן דא"ק כנ"ל בהסתכלות פנימית בחלק ו', עכ"ו, בא בעצמו בג' פרצופים שלימים המלבישים זה את זה דוגמת ג' הפרצופים הקודמים: גלגלתא ע"ב ס"ג דא"ק, שכל אחד נחשב לבן ותולדה להעליון שלו, ומלבישו מפה ולמטה, וממלא לכלים הריקים דעליון אחר הסתלקות אורותיהם מהם. כי התחתון הוא בחינת התפשטות ב', להעליון שלו, אחר שנסתלקו האורות דגוף דעליון. ונבחן תמיד

ונמצא שיש כאן במלכים התחתונים דישסו"ת, רק עשר פעולות בכל מלך ומלך, שהן ע"ד שנתבאר לעיל באות ד' אצל או"א, רק שחסרים ב' פעולות הנ"ל. באופן שיש כאן בהוונגים דישסו"ת וד' הגופות שלהם, מ"ד פעולות: ד', עד הזווג דפב"פ. ומ' בד' המלכים: דהיינו עשר פעולות בכל מלך כנ"ל. אמנם להלן נביא עוד דבר ירידות הרשימות דתנה"י"מ מהכלים החדשים דאחורים דאו"א, אל הכלים החדשים שנעשו מאחורים דישסו"ת, וא"כ יש עוד ארבעה פעולות נוספות על המ"ד הנ"ל, שביחד הן מ"ח פעולות.

(ח) ועתה נבאר הזווג הג' שיצא בנקודים בקומת ז"א שנקרא דעת. אשר השלים את הו"ק בתיקון קוים, כמ"ש הרב לעיל (דף תקמ"ג אות ע'). שהמשיך כלי בשביל נצח בקו ימין וכלי בשביל הוד בקו שמאל, גם האריך את כלי הת"ת מחוזה ולמטה בב"ש תתאין עש"ה. (וע"י גם בדף תקמ"א אות ס"ד) וז"ל „וסבת הגדלת כלי הכתר היה לסבת אור הדעת שנתלבש בו והגדילו". והכונה הוא להוונג דב' עטרין שבדעת שמביא אח"ו באות ע' והבן.

והענין הוא, כי אחר שירד הזווג דישסו"ת עד המלכיות שלהם, שפירושו שנודרך המסך לבחינת שורש, הנה בא עוד להודככות מכל עביות דגוף, דהיינו בהשוואת הצורה למסך דישסו"ת, ונבחן אז שהמסך עלה ונכלל במסך דראש דישסו"ת, ונתחדשה העביות על הרשימות הכלולות בהמסך, מבחי"ב דהתלבשות, ובחי"א דעביות, ולא היה סיפק בידו להחזיר לישסו"ת פב"פ, וע"כ נכלל רק בזווג דאב"א דישסו"ת ושהוכרה בחינת העביות דגוף הכלולה בהמסך והרשימות. יצא משם וירד למקום החוזה דגוף דישסו"ת, שהוא במקום פרק העליון של היסוד. (כנ"ל דף תקנ"ט אות ל"ב). והוציא ע"ס דראש מיסוד ומעלה. ולגוף לא היה לו התפשטות, להיותו במצב דאב"א. כמ"ש שם באות ל"ב. וז"ש הרב לעיל (דף תקמ"ג אות ע').

ז' (דף ת"ס אות ל"א) דהיינו מזווג גדלות דאורי"א דנקודים. ובוה תתחבר השלשלת דסבה ומסובב להיות אחד.

והנה לעיל (דף תקס"א אות ב') תמצא ד' פעולות להכנת הזווג דפכ"פ דאורי"א. אשר הגורם הא' הוא, עלית מ"ן דנה"י דא"ק לע"ב ס"ג העליונים. וזה נמשך, מכח הזדככות המסך דס"ג מכל עביות דגוף שבו, שאז עלה ונכלל במסך דראש הס"ג, ומתוך שהמסך הזה היה כלול מב' מיני רשימות: מרשימות דספירות דס"ג עצמו, ומרשימות דנה"י דא"ק. לכן יצא על המסך הזה ב' מיני זווים: א' על הרשימות דס"ג הכלולות מה"ת שנעשה הזווג בנקבי העינים, שדרך שם יצאה קטנות דנקודים, עד המצב אב"א דאורי"א. ועל הרשימות דנה"י דא"ק הכלולות במסך, יצא שורש גדלות דנקודים, דהיינו שרשימות אלו נעשו למ"ן לע"ב ס"ג שזדווגו והולידו אור חדש הבוקע לפרסא, שפירשו, שמבטל הגבול החדש דצמצום ב' המוציא את הבינה וזו"ן לחוץ מהמדרגה, והוא חוזר ומשיב אותם למדרגתם כבתחלה. כמ"ש היטב (בהסת"פ אות ג' ד"ה ונתבאר. ובאות ד') והנה נתבאר בזה הסבות לב' הפעולות הראשונות. שהעלאת מ"ן דנה"י דא"ק לע"ב ס"ג, נמשכת מהזדככות המסך דס"ג וזווג דע"ב ס"ג ולידת אור החדש, נמשך ממ"ן דנה"י דא"ק.

והפעולה ג', שהיא יציאת אור החדש דרך פי הטבור, והפעולה ד' שהיא יציאת אור החדש דרך יסוד. הן נמשכות מקומה דאור החדש שיצאה ע"י מ"ן דנה"י דא"ק, בהתכללות הזווג דע"ב ס"ג, כי בחינת ההתפשטות ממעלה למטה מהזווג הזה, ירדה ובקעה לפרסא שממעלה לנה"י דא"ק, ונתלבשה בהם, ונמצאים הג"ר דנקודים המלבישים לנה"י אלו, שהם מקבלים ממנו אור החדש הזה, המחזיר אח"פ למדרגתם, שיצא דרך פי הטבור, ששם מלביש כתר דנקודים, והוריד הה"ת מנקבי עינים דכתר למקום המלכות הכוללת דראש הנקודים, והשיב אורי"א לראש, וקנו ג"ר שלהם. שמצב

התחתון לבחינת המילוי להעליון. ועד"ז ממש נאצלו ג' פרצופים שבכאן אלא בתוספות שינוים; א', כי כאן אינם נבחנו לגלגלתא ע"ב ס"ג, אלא רק לע"ב, ס"ג, ומ"ה, שהם רק ג' קומות חכמה, בינה דעת. אמנם קומת כתר אין בהם, כי הבחי"ד דעביות לא היתה אלא בפרצוף הא' דא"ק, כנודע, ב', שאין התחתון כאן מלביש לגוף דעליון ממש, כמו הפרצופים הקודמים, אלא רק בחינת התפשטות ג"ר וראש של העליון, שנעשו כאן בחינת גוף להעליון, דהיינו האחורים דראש שנפלו ונעשו לבחינת גוף: כי הראש דישסו"ת מלביש לאחורים דאורי"א שנפלו במקום חג"ת, וכן הראש דדעת מלביש לאחורים דישסו"ת שנפלו במקום ת"ת ונצח והוד, כנ"ל. וטעם השינוי הזה הוא פשוט, מפני שהגופות דעליונים נשברו ונפלו לבי"ע, והאחורים שנפלו מהראש, לקחו מקומם. ועוד שינוים הבאים מחמת צמצומים חדשים, אבל בכללם הם הולכים ע"פ אותם הדרכים שבהפרצופים הקודמים, וכן גם בפרצופי התחתונים שיבואו לאח"כ. כי זה הכלל כל הכחות הנמצאים בעליון מוכרחים להמצא בכל התחתונים ממנו.

ובזה תבין ביותר ענין התיקון קיום והכלים החדשים שנעשו בהאחורים דעליון שנפלו לבחינת גוף, כי נעשו לבחינת גוף דעליון ממש, במקום גוף הקודם שנשבר ונפל לבי"ע, ואשר תיקון זה דקיום מגיע לו מהתפ"ב שלאותו העליון, דהיינו, הראש דהתחתון שלו, שתפקידו להחזיר האורות שנסתלקו מהגוף דעליון. וע"כ הראש דישסו"ת, החזיר האורות באיזה שיעור להאחורים דאורי"א, שהוא מלבישם. וכן הראש דדעת, החזיר האורות באיזה שיעור לאחוריים דישסו"ת שהוא מלבישם. שמכח זה הגיע להם התיקון קיום. והבן היטב.

(י) ועתה נסדר הפעולות הנ"ל, על פי סדר של סבה ומסובב. ונתחיל מפעולה י"ב וי"ג המובאות בסדר סבה ומסובב בחלק

מצד יחסו באור ישר, הראוי לו מאותו הקומה. כנ"ל (דף תקס"ה אות ט')

(יב) הפעולה הג' והפעולה הד' שהן: הקומה שממטה למעלה היוצאה בזווג דאו"א, שנקרא או"א וראש. והקומה שממעלה למטה הנקרא מלך או גוף. הן נמשכות ע"י ב' הגורמים הנ"ל באות י"א. שגורם א' מודד הקומה, וגורם ב' נותן שיעור הארת חכמה. ומכח השתתפות ב' הגורמים בהארת הזווג, ע"כ נבחנת כל הקומה הזו הן בראש והן בגוף, שאין בה אלא ה"ח וה"ג לבד, אלא בהארת חכמה. כמבואר באות י"א.

(יג) הפעולה הה' והפעולה הו', שהן: הסתלקות האור מהכלים, ושבירתם ונפילתם לג"ר דבי"ע. הן נמשכות מגדלות האור שקבלו, ומעירוב הסיגים שבהכלים. כי אם הכלים היו מקבלים האור בשלימות, או היו משיבים את בי"ע לאצילות, מחמת אור החדש שבקע לפרסא, שנתלבש בכלים הללו, ע"י הארת חכמה שקבלו כנ"ל. ועתה שלא נתקיים בהם האור הזה, הנה כמדת גדלותם כן נפילתם, כי הכלים עצמם נפרדו משרשם, ויצאו מחוץ לאצילות, שזהו נפילתם לבי"ע, הרי שנפילתם לבי"ע נמשך מגדלות האור שקבלו מאו"א.

פעולה ז' שהיא הרשימו, נמשכת גם כן מעצם האור שקבלו מאו"א, כי כן טבע האורות שמניחים רשימו בהמקום, אחר שנסתלקו משם.

פעולה ח' שהיא ירידת הרשימות לתחתית האצילות, נמשכת משביה"כ וירידתם לבי"ע, כי לא היו יכולים להתלבש בהכלים כדרכם, ע"כ היו מתקרבים אל הכלים שלהם כמה שאפשר.

פעולה ט' נמשכת ג"כ משביה"כ, כי כשנשבר הכלי, נמצא המסך מתבטל מבחינת העביות שבאותו כלי, וע"כ נתבטל הזווג העליון שעל המסך. ועוד כי כל הזווג הזה עומד רק בשביל המין, שהם זו"ן, שאמא מקושרת אליהם להמשיך להם הארת חכמה,

זה נקרא פב"א, מפני שאמא אינה מחזרת פניה לאבא בלי סבה המחייבת אותה לזה. ובזה מתבאר ג"כ הפעולה הד', כי או"א דנקודים מלבישים על יסוד דא"ק, וע"כ הם מקבלים ממנו הארתו שהוא השורק, שפירושו ו' ונקודה, שהן בחינת הטפה הזרעית של זו"ן. וע"כ נעשו למין לאמא, הגורם לה להחזיר פניה לאבא, כדי לקבל ממנו הארת חכמה ולהשפיע לזו"ן שקבלה מיסוד. ובזה חוזרים או"א פב"פ.

הרי שפב"פ דאו"א נמשך מהמין, והמין, מיסוד דא"ק מאור החדש שבו, והאור החדש נמשך מזווג דע"ב ס"ג, וזווג דע"ב ס"ג נמשך ממין דנה"י דא"ק, הנמשכים ועלו להם, עם התכללותם במסך דס"ג. והנה נתבאר ד' הפעולות איך יצאו זו מזו בהתחייבות סבה ומסובב. ועתה נבאר י"ב הפעולות הנוהגות בכל מלך ומלך מד' המלכים העליונים, שיצאו מאו"א דנקודים. והנה י"ב פעולות הללו, מתחלקות לט' וג'. כי ט' פעולות ראשונות המובאות לעיל (דף תקס"ג אות ד') יוצאות ביחד עם יציאת כל מלך ומלך עד התעלמו. אבל ג' הפעולות האחרונות שבכל מלך, באות אחר גמר הסתלקות כל ד' המלכים. והנה הגורם הא' של י"ב הפעולות, הוא הזווג שעל עביות המסך, דהיינו לפי המקום של ה"ת, שהוא המודד לשיעור הקומה. הוא נמשך, מפעולה ג' הנ"ל שבכתר דנקודים המוריד ה"ת מעינים שלו אל מקום מלכות דראש, שבשעה שמורידה לפה דהיינו מלכות, יש לו עביות דבחי"ד דהתלבשות, ומוציא קומת כתר, וכשמורידה לחוטם, מוציא קומת חכמה, ולאזן, מוציא קומת בינה, ולעינים מוציא קומת ז"א.

הגורם הב', שהוא קבלת הארת חכמה בשביל זו"ן, נמשך ממין שקבלה אמא מיסוד דא"ק, שהיא פעולה ד' הנ"ל באות ז'. כי כיון שאמא לא חזרה פב"פ עם אבא לצרכה עצמה, אלא רק כדי להאיר את המין, שהם זו"ן, ע"כ אינה מקבלת מתחלתה מחכמה דאבא, אלא לפי הארת חכמה הראויה לזו"ן

בוזוג דראש, שהוא מוציא שם קומה חדשה דישסו"ת, הוא מביא הארה גם אל אחרים דאמא, שמתקנים את עצמם בתיקון קוים, ונעשו מהם ד' כלים חדשים דחג"ת בסדר קוים, כנ"ל (תקנ"ה אות כ"ב) וזהו פעולה היוד, שהוכן כלים חדשים מאחורים דאו"א, בשביל הרשימות של כל מלך ומלך. ומה נמשכת פעולה י"א, שרשימו דכל מלך עולה ומתלבשת בכלי שלו: רשימו דדעת, בקו אמצעי ממעל לת"ת, ורשימו דחסד, בכלי החדש דחסד, ורשימו של גבורה בכלי חדש דגבורה, ורשימו דת"ת בכלי החדש דת"ת, עד שליש עליון שבו. ומה נמשכת פעולה י"ב, שהיא ירידת הכלים לתחתית ביי"ע לגמרי, כי אחר שנתרחקה מהם הרשימות, שעלו ונתלבשו בהכלים החדשים, הנה או נפסק הארתן מהכלים, ואינם יכולים להתחזק את עצמם בג"ר דביי"ע, ונופלים לז"ת דביי"ע.

הרי שג' הפעולות הללו נמשכות זו מזו, והגורם העיקרי הוא יציאת הראש החדש דישסו"ת, הנמשך מהזדככות המסך, והזדככות המסך נמשכת משביה"כ. וכו' כנ"ל.

(טז) ועתה נבאר המלכים אחרונים שהם תנהי"מ: וכבר ידעת שד' פעולות הן בישסו"ת עד שבאו לזווג פכ"פ. וי"א פעולות בסדר יציאת ד' המלכים עצמם, עד סופם. כי מהזדככות המסך מכל עביותו אחר שביה"כ דמלכים הראשונים, נמשכת עלית המסך והרשימות שבו, להתכלל בוזוג או"א אב"א. וזו פעולה א'. וכיון שחזר עליו העביות דבחי"ג דהתלבשות, ובחי"ב דעביות. מתוך התכללותו בוזוג דאב"א, הנה חזר והוריד ה"ת לבחינת העביות הזו. דהיינו לבחי"ג ובחי"ב בשיתוף, שזו פעולה ב', שהוא המצב דאו"א פכ"א, בקומה דבחי"ג, ומתוך שהרשימות ההן הן בחינות זו"ן, הנה נעשו למ"ן לאמא, שהחזירה פניה לאבא, בשבילם, ובאים במצב פכ"פ. הרי שהזדככות המסך גורמת להתכללות הרשימות דבחי"ג ובחי"ב בג' המצבים זה אחר זה. באב"א ופכ"א

כנ"ל, ולא לצורך עצמה, וע"כ כשנשבר המקבל, נפסק הזווג פכ"פ דאו"א, כמו שהיה בטרם שקבלו המ"ן. ונפלו האחורים כל אחד בכלי שלו. כנ"ל דף תקנ"ב אות ט"ו.

יד) והנה ט' פעולות הנ"ל, נוהגות בתכונתן בכל מלך ומלך מד' המלכים: דחג"ת, ואין צורך לפרטם בכל אחד ואחד, אלא שיש איזה שינוים ביניהן, שצריכים להזכירם. ואלו הם: שינוי א' יש במקום נפילתם לביי"ע, שמלך הא' נפל לתחתית הג"ר, שהוא במקום דעת שבביי"ע. ומלך הב' נפל ממעל הימנו בבחינת דביי"ע. ומלך הג' ממעל לו למקום חכמה דביי"ע. ומלך הד' ממעל לכולם במקום כתר דביי"ע. שינוי הב' בירידת הרשימות, שכל הוץ מחברו, יותר עליון מחברו כמו הכלים שבביי"ע. ורשימו דמלך הא' נפלה למלכות דאצילות. ועליה רשימו דמלך הב' ביסוד דאצילות. וממעל לה רשימו דמלך הג' בנר"ה דאצילות. וממעל לכולן רשימו דמלך הד' במקום הכלי שלו עצמו בת"ת דאצילות.

גם יציאת ד' המלכים המה גורמים זה לזה: כי שביה"כ דמלך הדעת, גרמה לביטול המסך דבחי"ד וכיון שנתבטלה הבחי"ד, נמצא מזדווג האור העליון בהעביות הנשארת בהמסך שהיא בחי"ג, המתלבשת במלך החסד. ושביה"כ דמלך החסד גרמה לביטול המסך דבחי"ג, ולהזדווגות אור העליון בהעביות הנשארת בהמסך, שהיא בחי"ב, המתלבשת במלך הגבורה. ושביה"כ דמלך הגבורה גרמה לביטול מסך דבחי"ב, ולהזדווגות אור העליון בעביות דבחי"א הנשארת בהמסך, המתלבש במלך הת"ת בש"ע שלו, הרי שד' המלכים הם מסובבים זה מזה בהתחייבות גמורה, וכן כל אחד בטי' הפעולות הנ"ל. כמבואר.

(טז) ועתה נבאר ג' הפעולות האחרונות הנוהגות בהמלכים העליונים שהן באות אחר שברית כל המלכים האלו. כי אחר הזדככות המסך מכל העביות דגוף שבו, ועולה ונכלל

והפעולה הח' שהיא עלית הרשימות להכלים שלהן, נמשכת משבירת הכלים של עצמם, וכיון שכבר היו כלים מתוקנים מאחורים דאו"א בבחינת קוים, ע"כ עלו ונתלבשו בהם. וגם ירידת האחורים דישסו"ת לבחינת גוף, נמשך משביה"כ, כי נתבטל הזווג העליון משום חסרון המקבלים, והרשימות דראש נפלו לגוף. וב' פעולות האחרונות, שהן תיקון קוים באחורים דישסו"ת, שבוה נתקנו ג' הכלים שלמטה מטבור, שהם ב"ש ת"ת התחתון, והנצח וההוד. והפעולה הי"א, שהיא ירידת הרשימות מהכלים דאחורים דאו"א אל הכלים הדשים של עצמם, הן שניהן נמשכין מראש הדעת. שיצא אחר הזדככות המסך דמלכים האחרונים.

כי מהזדככות המסך דגוף דישסו"ת שחזר לשורשו להמסך דישסו"ת, יצא זווג חדש, על מסך דבחי"א דעביות בקומת ז"א, אב"א, בהתכללות בישסו"ת וכשהוכרה עביות דגוף שבו, ירד משם למקומו בחזה דכללות הגוף דישסו"ת, ויצאו הע"ס דראש מהחזה ולמעלה, שהוא מפרק עליון דיסוד ולמעלה עד מקום החזה דגוף דאו"א, ששם הפה דישסו"ת, והוא קשר את האחורים דישסו"ת שנפלו שם, בקשר דתיקון קוין. ונעשו בזה לבחינת כלים חדשים במקום הגוף דישסו"ת, דהיינו ב"ש התחתונים דת"ת, בקו האמצעי, וכלי דנצח בימין, וכלי דהוד בשמאל. ואז נעשה הפעולה הי"א הנ"ל, שהרשימות של המלכים האחרונים שהיו מלובשות בהכלים החדשים דאו"א חזרו להכלים חדשים דישסו"ת שנעשו במקומן: רשימו דת"ת ויסוד ומלכות לקו האמצע שהוא הת"ת שנתגדל, ורשימו דנצח, לקו ימין, לכלי דנצח, ורשימו דהוד, לקו שמאל, לכלי דהוד.

וסב"פ, עם התכללותם באו"א כנ"ל. ואב"א מסבב לפב"א, כי הזווג דאב"א מחדש את הרשימות בעביות, וכשנגמר התחדשות העביות כבר נחשבו לפב"א, כי קונים מדת הקומה, שאבא קונה בזה ג"ר שלו, ומשיב פנים להאיר לאמא, ואז מתעוררת אמא בשביל המ"ן שבה, להשיב פניה גם היא לאבא. הרי שהמצב דפב"א מסבב אל המצב דפב"פ.

יו) וי"א פעולות שבמלכים, הן על אותו הסדר שיצאו זו מזו כמו י"ב הפעולות שבמלכים הראשונים. אלא שיש ביניהן איזה שינוים, ואלו הם. הגורם הא' שלהם, שהוא שיעור הקומה, נמשך מפעולה ג' הנ"ל, שהיא הזווג דפב"א, דהיינו לפי העביות שבהמסך. הגורם הב' שהוא קבלת הארת חכמה לזו"ן, נמשך מזווג פב"פ, (כנ"ל באות י"א. ע"ש.) הפעולה הג' שהיא הקומה שממטה למעלה, ופעולה הד' שהיא הקומה שממעלה למטה, הנקרא מלך. נמשכות מב' הגורמים הנ"ל, שא' מודד הקומה, וב' משפיע שיעור הארת חכמה. ומכאן, דהיינו מהתלבשות האור בהכלים, נמשכות ג' פעולות, שהן ה', וו' וז'. שפעולה ה' שהיא הסתלקות האור, נמשכת שהאור לא יכול להתלבש בהכלי, בעת שפגע בהסיגים המעורבים בו, וע"כ בפגעו בהסיגים נסתלק תכף לשורשו, וכן פעולה ו' שהיא נפילתם לבי"ע, נמשכת ג"כ, מהאור שהתחיל להתלבש בו, שמתחלה האיר הכלי בבי"ע, וחיברם בכח האור שבו לאצילות, (כנ"ל באות י"ג.) וע"כ אחר שנסתלק האור מהכלי, נמצא שחזר עליו הצמצום ב', והכלי נשאר נפרד בבי"ע. ופעולה ז' שהיא הרשימות, הן בעצם חלק הנשאר מהאור שנתלבש בהכלי. הרי שג' פעולות הללו נמשכות מהתלבשות האור גופיה.

תקע חלק ז' לוח השאלות לפירוש המלות ז' מלכין קדמאין

(א) מהו אב"א	(ל) מהי הגדלת חצי אחורים
(ב) מהו אב"פ.	(לא) מהן ה"ח וה"ג
(ג) מהו אור יוצא לתוך	(לב) מהי המעטת אור
(ד) מהו אור מתעבה.	(לג) מהי הסתכלות עיני או"א
(ה) מהן אותיות	(לד) מהי הסתכלות עיני יש"ת
(ו) מהו אחורי ז"א.	(לה) מהי העלאת מ"ן
(ז) מהו אחורי נוקבא	(לו) מהי התדבקות פב"פ
(ח) מהו אחורים דאבא	(לז) מהי התדבקות הקליפות
(ט) מהו אחורים דא"א	(לח) מהי התפשטות ה"ג
(י) מהו אחורים דאמא שנפלו	(לט) מהו זך
(יא) מהו אחורים שלמים דו"א	(מ) מהו חד סמכא
(יב) מהו אחורים שלמים דנוקבא	(מא) מהי חיות הקליפות
(יג) מהי אחיזה	(מב) מהן חילות המלכות
(יד) מהן בד"ק חיי"ה	(מג) מהן חלקי הנוקבא
(טו) מהו ביטול	(מד) מהו חצי האחורים
(טז) מהן בירורים	(מה) מהו חצי כותל
(יז) מהן ב"ש תתאין דת"ת	(מו) מהו חצי ת"ת תחתון
(יח) מהן גבורות	(מז) מהו חצי ת"ת עליון
(יט) מהו גדול	(מח) מהי טפה המגדלת הולד
(כ) מהי גדלות	(מט) מהי יניקת הקליפות
(כא) מהו גופא דאבא	(נ) מהם ישו"ת
(כב) מהו גופא דאמא	(נא) מהו כח הקליפות
(כג) מהו גופא יש"ס	(נב) מהי כללות בינה ותבונה
(כד) מהו גופא דתבונה	(נג) מהי כללות ה"ח וה"ג
(כה) מהו גמר בנין האחורים	(נד) מהו מגולים
(כו) מהי דבקות גמור	(נה) מהן מחזין
(כז) מהן דינים	(נו) מהי מיתת
(כח) מהן דיגין תקיפין	(נז) מהי מיתת המלכים
(כט) מהי הבטת פנים	(נח) מהו מכוסים

חלק ז' לוח השאלות לפירוש המלות ז' מלכין קדמאין תקעא

נט) מהן מ"ן	צה) מהו פני הזכר
ס) מהו מסך בינה	עו) מהו פני הנקבה
סא) מהם מעורבים בקליפות	עז) מהו פנים באחור
סב) מהו מקום אחיות הקליפות	עח) מהו פסולת
סג) מהו מקום ב"ע	עט) מהו קטן
סד) מהו מקום ראש	פ) מהי קטנות
סה) מהו נהירו דקיק	פא) מהן קליפות גמורות
סו) מהם ניצוצות שנדעכו	פב) מהי קליפות נוגה
סז) מהם ניצוצות שלא נתבררו	פג) מהי קצת דבקות
סח) מהם ניצוצין תקיפין	פד) מהי קצת שבירה
סט) מהי נפילה	פה) מהי קצת תיקון
ע) מהם סינים	פו) מהו קשר
עא) מהו עיבוי בהאחורים	פז) מהו רישא דאר"א
עב) מהו עץ הדעת טו"ר	פח) מהם רישייתו דישסו"ת
עג) מהו פב"פ	פט) מהי שבירת הכלים
עד) מהם פלגי דגופא	צ) מהו שליש עליון דח"ת

תקעב חלק ז' לוח התשובות לפירוש המלות ז' מלכין קדמאין

אב"א :

(א) תיקון אב"א נמשך מהארת אור האון, שהוא אור הבינה דראש, שאחוריה לחכמה, בסוד כי חפץ חסד הוא, ובשעה שהפרצופין מחוסרי ג"ר דחכמה, המה מתתקנים באור אחורים הוזה דבינה, שמספיק להם במקום ג"ר. וה"ס ואחוריהם ביתה. (דף תצ"ח אות כ"ג ובאור"פ ד"ה ד' בחינות)

אב"פ :

(ב) תיקון אחור בפנים, נוהג בזו"ן שהוא המכשיר הכלים דפנים דנוק' לקבלת אור הפנים. כי הכלים דפנים דנוק' הם בהארת חכמה בלי חסדים, כי הנוק' כולה בחינת גבורות. וכיון שכן, לא תוכל לסבול גם ההארת חכמה, כי אין החכמה מקובלת בלי חסדים, וע"כ, אין להכלים דפנים תיקון. זולת בהקדמת הווג דאחור בפנים, שאז הזכר משפיע הארת החסדים בהכלים דפנים ההם, ונעשים ראויים לקבלת ההארת חכמה שלהם. והנך רואה שאע"פ שאחור דזכר הוא הארה אשר כולה חסדים, מ"מ הוא המכשיר את הכלים דפנים דנוקבא לקבלת הארת חכמה. (דף ת"ק ד"ה ובוה תבין)

אור יוצא לחוץ :

(ג) כל עוד שהמוחין דז"א מלווים בהכלים דאמא, נמצאים האחורים דאמא שבהכלים שלה מכסים ומעלימים על האורות דחכמה ואינם מתגלים מתוכם ולחוץ בתוך הז"א. אלא בקו האמצעי דז"א מחוזה ולמטה שם נפסק יסוד דאמא, ונפסק כח האחורים שלה להעלים על החכמה, ואז האורות שיש בהם הארת חכמה מתגלים לחוץ מהיסוד דאמא בתוך הז"א. (דף תקל"א באור"פ ד"ה החסדים)

אור מתעבה :

(ד) אפילו בשעה שאז"א ראוי שניהם להארת ג"ר ואור הפנים, מ"מ רק הזכר משתלם בבחינת פנים, אבל הנקבה שחושקת

משורשה לחסדים, בסוד כי חפץ חסד הוא, עדיין אינה מתעוררת להחזיר הפנים שלה אל הזכר ולקבל חכמה, זולת ע"י דבר המחייב אותה, שהוא ע"י מ"ן. וע"כ כל עוד שאין לה מ"ן, נמצאים בבחינת פנים באחור דהיינו פני הזכר באחור דנקבה. ואז עוברים אליה האורות דפנים של הזכר דרך אחורים שלה, והמה מתעבים שם, שמתלבשים בהכיסוי דאור אחורים שלה שבאופן זה המה מגיעים להכלים דפנים שלה. וע"כ מכונים האורות דפנים הללו בשם „אור שנתעבה“ כי הכיסוי דאחורי הנקבה גורעים האור וממעטים אותו הרבה מערכו. (דף ת"ק אות כ"ג ובאור"פ ד"ה למעלה)

אותיות :

(ה) אותיות הן לעולם בחינת הכלים. הן האותיות דאלפא ביתא, והן האותיות של השמות הקדושים. וצריכים לזכור זה תמיד. (דף תק"י אות ל"ב)

אחורי ז"א :

(ו) הנה"י דז"א אינם נשלמים אלא רק בהארת חכמה, והמה נבחנום לאחורים שלו, אשר הקליפות נאחזין שם, כל עוד שאין בהם הארת חכמה. (דף תק"ג אות כ"ו)

אחורי נוקבא :

(ז) אחורי נוקבא הם נה"י דנוקבא. שבהם עיקר אחיזתם של הקלי' כל עוד שחסרים מהארת חכמה. משום שהיא הסמוכה להקליפות, להיותה המסיימת על אור האצילות, וממנה ולמטה מתחילים הקליפות. בסוד ורגליה יורדות מות. ע"י במלת אחיזה לקליפות. (דף תק"ג אות כ"ו)

אחורים דאבא :

(ח) הרשימות של הע"ס דגדלות מכל הד' קומות שהיו בבחינות ראשים לד' המלכים דחג"ת. גם בחינת המ"ן שקבלו מיסוד דא"ק, דהיינו הנקודה דנטיל אבא, והי' דנטיל אמא, כל אלו הם נחשבים לאחורים

חלק ז' לוח התשובות לפירוש המלות ז' מלכין קדמאין תקעג

נפסק שם יסוד דאמא, וע"כ כל בחינת האחרים שלה נבנה בעיקר מן בחינת יסוד אבא, שכולו גבורות כנ"ל באות י"א עש"ה. וז"ס אבא יסד ברתא. אלא בהיותה בבחינת אב"א, אז היתה משמשת עם האחרים דז"א, והיה כותל אחד משמש לשניהם, דהיינו האחרים דחג"ת דז"א. כנ"ל באות י"ב. אבל אחר שהז"א משיג החו"ג החדשים מאו"א, שהם ה"ח וה"ג, אז משתלים כותל דז"א עם הה"ח כנ"ל. והאחרים דנוקבא משתלים עם הה"ג. אחר שנתמתקו עם החסדים, בנה"י דז"א, שאז מתגלה שם יסוד דאבא, והגבורות כתמתקים וניתנים להנוקבא ע"י זווג. (תק"ז אות כ"ט ובאו"פ ד"ה החסדים)

אחיזה:

יג) אחיזה, פירושו כמו הענף מתאחו בהאילן ויונק שפעו דרך מקום אחיזתו. כן הקליפה מתאחות במקום חסרון שמוצאת בהקדושה, ומקום זה הוא הצנור שלה שדרך שם יונקת כל כחה וחיותה, דהיינו לפי מדת החסרון שהיא מוצאת שם. ע"י אות נ'. (דף תק"ג אות כ"י)

בד"ק ח"ה:

יד) הם בחינת האחרים דאו"א שנפלו במקום זו"ן. ויש רמז בצירוף הזה של בד"ק ח"ה, אשר כל בחינת המ"ן דז"א שהוא מעלה לאו"א שבכחם לגרום זווג פב"פ או"א, עד להמשיך משם מוחין דחיה, שהוא אור החכמה, הם באים מהבירורים שהז"א מברר מן האחרים דאו"א האלו. ובד"ק הוא לשון תיקון ובירור, וח"ה הוא אור החכמה. (דף תק"י אות ל"ג)

ביטול:

טו) כשהכלי אינו ראוי עוד לקבל כלום מאור האצילות, אז נתבטל לגמרי מהיכנו, ונבחן שהכלי נשבר. אבל כשעדיין ראוי לקבל ממדרגת אצילות, אלא ממקום נמוך הימנו, ולא יוכל לקבל מהאור העליון השייך למדרגתו עצמו, אז נבחן, שהכלי נתבטל, כלומר, שאינו משמש כתפקידו במקומו הראוי לו, ונתבטל הכלי ההוא מתוך המדרגה, אבל הכלי לא נשבר לגמרי, שהרי עדיין הוא

דאו"א שנפלו מבחינת הראש דאו"א, והיו לבחינת גוף, שכל אחד נפל למקום הגוף שלו. והראשים שיצאו מבחינת אבא, והנקודה דנטיל אבא, הם אחרים דאבא. והראשים שיצאו מבחינת אמא, והל' שנטלה אמא מיסוד דא"ק, הם אחרים דאמא. (דף תקכ"א אות מ"ג)

אחוריים דאו"א:

ט) הם הכללות דז' המלכים שהם המ"ן והרשימות של הראשים של המלכים כנ"ל אות ח' ע"ש. (דף תקכ"ב אות כ"ה)

אחוריים דאמא שנפלו:

י) ע"י לעיל אות ח'.

אחוריים שלמים דז"א:

יא) כשהז"א בבחינת אב"א, אין לו אלא בחי' אחורים דאמא המאירים בחג"ת שלו. דהיינו עד החזה, שמשם ולמטה נפסק יסוד אמא, וע"כ אין הנה"י יכולים להתגלות בו, מחשש שלא יתאחו שם החיצונים. כנ"ל אות ו'. וכשמשיג החו"ג החדשים בהארת חכמה, מזווג פב"פ דאו"א, הנה אז מאירים בו האחרים דיסוד דאבא גם מחזה ולמטה עד סוף הנה"י שלו, ואז יש לו אחורים שלמים: כי בחג"ת הוא מקבל אחורים דאמא. ובנה"י הוא מקבל אחורים דיסוד דאבא. אבל מטרם שמשג הנה"ח מזווג דאו"א פב"פ, אין אחורים דאבא יכולים להתגלות בו, להיותו בחינת הארת חכמה בלי חסדים ואין ע"ס קיום לחכמה בלי חסדים, כי יסוד אבא אריך וצר, שפירושו שמתאריך בהארת חכמה למטה מיסוד דאמא, אבל הוא צר, כי אין בו שום חסדים. כמ"ש באו"פ (דף תקכ"ב ד"ה ת"ת. עש"ה כל ההמשך) וע"כ אין אור האחרים דיסוד דאבא מאירים בנה"י דז"א בטרם שמשג הנה"ח. וז"ע איהו נטיל חסדים ומשתלים אחור ידידה, דהיינו אחור דנה"י, בכח אור אחורים דיסוד אבא, כי כשיש לו חסדים יכול היסוד אבא להאיר בו הארת חכמה שבו. והבן. (תק"ז אות כ"ט)

אחורים שלמים דנוקבא:

יב) כל בנין הנוק' הוא רק מגבורות להיותה מתחלת מחזה ולמטה דז"א, שכבר

תקעד חלק ד' לוח התשובות לפירוש המלות ו' מלכין קדמאין

הזה, משום שתחילת אצילותם הוא מאור העינים. שמתחלה יצא בחינת הראש הא', הנק' הסתכלות עיינין דאור"א זה בזה. ואח"ז יצא בחינת הראש הב' שהם הנק' גופא דאבא וגופא דאמא, מטעם, שראש הב' נבחן לגוף כלפי הראש הא' כנ"ל. ואח"ז יצא בחינת הראש הג' הנק' יסודות דאור"א, שהם נבחנים כן כלפי הראש הא', כנ"ל, שראש הג' הוא בחינת נהי"מ דראש הא'. וע"פ שמותם אלו תבין ג"כ שיעור קומתם: כי הקומה הראשונה שנק' הסתכלות עיינין דאור"א זה בזה, שיש בה בחי"ד דהתלבשות, ובחי"ג דעביות, שהם התכללות של ב' הקומות כתר וחכמה, ע"כ נק' גלגלתא ועינים, דהיינו ע"ש בחינות העליונות, שהם כתר וחכמה. וקומה הב' המכונה גופא דאבא שיש בו בחי"ג דהתלבשות ובחי"ב דעביות, מכונה און, ע"ש בחינה עליונה מצד העביות שבו, וכן גופא דאמא מכונה און משום שיש בה בחינה ב' של עביות, שהוא און, וראש הג' שהוא חו"פ הנק' יסודות דאור"א, הרי קומתו בבחי"א, שהוא זו"ן דראש המכונה חו"פ. הרי שהשמות עולים בד בבד עם הקומות. אמנם אין גופא דאבא ואמא אלו בחינת גוף ממש, מבחינת ממעלה למטה, אלא הוא בחינת ראש הג' כנ"ל וכינוי הגוף הוא רק בערך ראש הא' בלבד. (דף תקכ"א אות מ"ג)

גופא דאמא:

כב) ע"י לעיל תשובה כ"א.

גופא דיש"ם:

כג) גם היסודות נחלק לג' רישין כנ"ל באור"א בת' כ"א ע"ש. וראש הב' דיסודות מכונה גוף כלפי ראש הא' אע"פ שכלפי עצמו הוא ראש גמור כנ"ל. וראש הב' מבחינת יש"ם הוא הה"ח שבו, וראש הב' מבחינת התבונה הוא הה"ג שבו. ע"י אות נ'.

(דף תפ"ח אות ו')

גופא דתבונה:

כד) לעיל תשובה כ"ג.

גמר בנין האחרונים:

כה) ע"י תשובה י"א.

מקבל אור, והגם שהוא למטה מערכו מ"מ קבלה היא. (דף תפ"ז אות ד')

בירורים:

טז) כל עוד שחלקי הבחי"ד מעורבים תוך הכלי, אין הכלי ראוי לקבלת אור העליון, וע"כ לבירורים הוא צריך, כלומר, לברר החלקים דבחי"ד שבתוך הכלי ולהפרישם משם, ואז מתכשר הכלי לקבלת אור העליון, (דף תפ"ז אות ד')

כ"ש תחתונים דת"ת:

יז) כבר ידעת שכל ספירה מהע"ס יש בה לפי עצמה ג"כ ע"ס. וכשמבחינים בהכלי דת"ת ע"ס לפי עצמה, נחלק און, לראש תוך סוף, שהם תב"ד חג"ת נהי"מ, ומכונים ג' שלישים: שבשליש העליון מקום ג"ר, ובב' שלישים התחתונים מקום ז"ת. (תקכ"ב אות מ"ה. וע"י באור"פ שם ד"ה עתה תבין) גבורות:

יח) גבורות; פירושן, חוסר חסדים, ואע"פ שראוי לקבל אור חכמה מ"מ גבורות מקרי, מטעם שאין אור חכמה מתקיים בהכלי כל עוד שאין בו חסדים בשפע. (דף תק"ח אות ל')

גדול:

יט) גילוי אור חכמה בהפרצוף עושה אותו לגדול, שלפני זה נבחן בשם קטן, כלומר, ההולך ומשתלם לאט לאט עד שמשיג גדלותו, שהוא הארת חכמה. וע"כ מכונה הארת חכמה בשם אור גדול. (דף תקכ"ח אות מ"ט)

גדלות:

כ) מוחין דאבא, דהיינו הארת חכמה מכונה בשם גדלות. ע"י אות י"ט.

גופא דאבא:

כא) הע"ס דראש היוצאים מנקבי העינים, נבחנים תמיד לג' ראשים: הגו"ע, לראש הא' והאון לראש הב', וחור"פ לראש הג'. וכלפי ראש הא', נבחנים ב' הראשים התחתונים את"פ, בבחינת ז"ת וגוף: שראש הב' הוא בחינת חג"ת שלו, וראש הג' הוא בחינת נהי"מ שלו. ולפיכך גם הע"ס דגדלות שיצאו באור"א דנקודים, שולט עליהם הסדר

חלק ד' לוח התשובות לפירוש המלות ו' מלכין קדמאין תקעה

דבקות גמור:

(כ) דבקות גמור דא"א פב"פ, הוא כשהחכמה דאבא מאיר לחכמה דאמא. כי אז אמא דבוק באבא לגמרי. (דף תק"כ אות מ"ב)

דינין:

(כו) בצמצום ב' שנתכללה ה"ת בה"ר, נעשה ב' בחינות דינין: א' הוא ה"ר שנכללה מהדינין דה"ת, והוא בחינת דינא רפא. הב' ה"ת הנכללת מה"ר במקום ה"ת, והוא דינא קשיא, דהיינו דינין תקיפין הבח"ד גופה. (ת"צ אות ז')

דינין תקיפין:

(כח) ע"י תשובה כ"ז. (דף ת"צ אות ח')

הפפת פנים:

(כט) הבטה, פירושו השפעה, והבטת פנים פירושו, השפעת הארת חכמה (דף תצ"ח אות כ"ג)

הגדלת חצי אחוריים:

(ל) היינו הגדלת האחוריים דנה"י החסר לו בזמן שהוא אב"א בסוד והאחוריים ביתה. ע"י תשובה י"א. (דף תק"ח אות ל')

ה"ח וה"צ:

(לא) הע"ס נבחנות בה' בחינות כח"ב וז"ן. והיינו כשהג"ר הם בחינת עצמות. אבל כשכל עצמותם אינם אלא אור דחסדים, מכונים ה' בחינות חג"ת נ"ה. דהיינו ה' חסדים. ואם הם בבחינות גבורות, שפירושו הארת חכמה בלי חסדים, מכונים ה' בחינות חג"ת נ"ה בשם ה' גבורות. באופן שיש ג' הבחנות בה' הבחינות: אם עצמותם חכמה, נקראים כח"ב וז"ן. ואם עצמותם חסדים ויש בהם גם הארת חכמה, נקראים ה"ח חג"ת נ"ה. ואם חסרים חסדים, אלא שנשאר בהם הארת חכמה לבד, נקראים ה"ג חג"ת נ"ה. (דף תק"כ אות מ"ב)

המעט אור:

(לב) אם הכלי יורד למטה ממדרגתו, גורם זה, המעט האור להכלי. כי העליון היורד למקום התחתון נעשה כמודה. (דף תפ"ז אות ד')

הפתכלות עיני אר"א:

(לג) עינים הוא כינוי לספירת חכמה של ראש. וכשהחכמה דאבא משפיע לחכמה דאמא, מכונה, הסתכלות עיני אר"א זה בזה. והוא קומת כתר דאר"א. ובישסו"ת. כשהחכמה דיש"ס משפיע לחכמה דתבונה, הוא מכונה, הסתכלות עיני ישסו"ת זה בזה. והוא קומת כתר דישסו"ת. (דף תק"כ אות מ"ב)

הפתכלות עיני ישסו"ת:

(לד) ע"י תשובה ל"ג.

העלאת מ"ן:

(לה) מ"ן, פירוש, גורם לזווג. והוא תמיד בחינת נה"י או זו"ן. כי הנקבה מתוקנת באור אחורים דאמא הדבוק רק באור דחסדים ודוחית חכמה. וע"כ אינה מחזרת פניה להזכר לקבל הארת חכמה, זולת אם יש לה איזה גורם המחייב אותה להדבר. וגורם הזה, היא בחינת הזו"ן, שהבינה יש לה קשר אליו להאירו בהארת חכמה, מכח היחס דבינה וזו"ן דאור ישר. וע"כ כשהזו"ן עולה אליה למ"ן, הנה אז תכף ממסקת האחורים שלה ומחזרת פניה אל החכמה, לקבל ממנו הארת חכמה. ונמצאת מזווגת פב"פ עמו. (דף תקי"ג אות ל"ט. ובאר"פ דף תק"א ד"ה המדרגה הד')

התדבקות פב"פ:

(לו) כשיש לאר"א קומת כתר, שאז חכמה דאבא משפיע לחכמה דבינה, נמצאים אר"א דבוקים פב"פ מראשם עד סופם, כי אז נבחנת אמא לבחינת אור החכמה כמו אבא. ונמצאים אר"א בהשתוות הצורה, המכונה דבקות, כנודע. אבל כשנופל הקומה לבחינת גוף, שאז רק בינה דאבא משפיע לבינה דאמא, אז אין אמא כולה בחינת חכמה כמו אבא, משום שאינה מקבלת רק מן בינה שלו וניכר הפרש ושינוי צורה מאמא לאבא, וע"כ זווג דחכמות דאר"א נקרא התדבקות גמור פב"פ. אבל זווג דבינות דאר"א, נקרא קצת דבקות דפב"פ, משום שמקבלת עכ"פ מבינה דאבא, שיש בה

תקצו חלק ז' לוח התשובות לפירוש המלות ז' מלכין קדמאין

חצי האחורים:

מד) ע"י להלן אות מ"ה. (תק"ח אות

ל')

חצי כותל:

מה) יש ב' מרחקים וכיסוים על אור החכמה: א' מכח האחורים דאמא, וכיסוי זה מכונה כותל דחג"ת, משום שאינו נמצא רק בחג"ת עד החזה. ויש בחינת כיסוי מכח אחורים דיסוד אבא, המעלים ג"כ על אור חכמה כל זמן שאין אור דחסדים בהפרצוף, וכיסוי זה מכונה אחורים דנה"י, משום שהוא משמש בעיקר בנה"י כי שם מקומו.

ובשעה שהזו"ן בקטנות, וכל תיקונם הוא מכח האחורים דאמא, שהוא כותל דחג"ת, נמצאים שניהם משמשים בכותל הזה דחג"ת: חציו לז"א, וחציו לנוקבא כי כותל דנה"י השייך לנוקבא, אין לו או מקום להתגלות מפני הפחד של החיצונים, שלא יינקו ממנו. שאין כותל דנה"י מתגלה אלא בשעה שהפרצוף ראוי להארת חכמה. כמ"ש במקומו. וע"י לעיל תשובה י"א. (דף תקכ"ז אות מ"ז)

חצי ת"ת תחתון:

מו) ב"ש תתאין דת"ת, נקרא חצי ת"ת תחתון. שפירושו נתבאר לעיל אות י"ז. (דף תקל"ח אות ס"א).

חצי ת"ת עליון:

מז) היינו שליש עליון עד החזה, שהוא בחינת הג"ר דספירת ת"ת. כנ"ל תשובה י"ז. (דף תקל"ח אות ס"א)

טפה המגדלת הולד:

מח) בחינת החסדים וגבורות המושפעים מזווג פב"פ, דאו"א, שיש בהם הארת חכמה, הם בחינת הטפה המגדלת הולד, שהם זו"ן. שפירושו, שמשיגים על ידה הארת חכמה, ונעשים גדולים. כי אין גדלות אלא בהארת חכמה. כנ"ל אות כ' (דף תקי"י אות ל"ב) יניקת הקליפות:

מט) עצם חומר הקליפות, הוא רע גמור שפירושו, שאינו ראוי לקבל כלל כי הם מבחינת חלל פנוי, שהוא בחי"ד המצומצמת שלא לקבל כלום מאור העליון. ונמצא ע"כ,

הארת חכמה קצת, אבל אינה התדבקות גמור. כמבואר. (דף תק"כ אות מ"ב)

התדבקות הקליפות:

לז) הקליפות מתדבקים באחורים דנוק' משום שהנוקבא היא בחינת הסיום על האור העליון, שממנה ולמטה הוא מקום חושך ולא אור. וע"כ יש בחינת השתוות הצורה בנקודת הסיום של נה"י דנוקבא, אל הקלי". וע"כ נבחן זה, שהקליפות מתדבקים שם. ע"י אות מ"ט. (דף תק"ג אות כ"ו)

התפשטות ה"ג:

לח) הנה שורש הה"ח הם ביסוד, שהם דמטה מכל הה"ח, אמנם כשהם באין בזווג, אז קומתם שוה, כי יש בהם התפשטות ה"ג מבחינת ממטה למעלה לבחינת ממעלה למטה, בכל ה' הבחינות חג"ת ג"ה. (תקכ"א אות מ"ד)

זך:

לט) הארת חכמה המקובלת בכלים דפנים של הנקבה, שאינה מתעבה מקודם באור דאחורים, מכונה אור זך. ע"י תשובה ד'. (דף תק"א אות כ"ד)

חד סמכא:

מ) בטרם תיקון הקוין, כשהיו הזו"ת בקו אחד, זה תחת זה, מכונים אז חד סמכא, כלומר קו אחד. (תקל"ג ג"ו)

חיות הקליפות:

מא) ע"י להלן אות מ"ט. (תצ"ז אות כ"א)

חילות המלכות:

מב) כי מהתמעטות הקומה של המלכות דאצילות, יוצאים כל הפרצופים שבבי"ע, וכל הישות אשר שם. וע"כ נבחנים לחיילות המלכות וצבאיה. (דף תצ"ג אות י"ד)

חלקי הנוקבא:

מג) כי כל מה שנברר מהו' מלכין הללו שנפלו לבי"ע, לא נעשה מהם, אלא בחינת הנקבות של ה' פרצופי האצילות. אבל הזכרים נעשו ממ"ה החדש, כמו שיתבאר במקומו, וע"כ נקראים חלקי הנוקבא. תצ"ב אות י"א)

חלק ז' לוח התשובות לפירוש המלות ז' מלכין קדמאין תקעז

ישפוט:

(נ) בחינת הז"ת דאו"א, דהיינו אח"פ שלהם, נקרא בשם ישסו"ת. ומתחלה בעת הזווג דהסתכלות עיינין דאו"א זה בזה, נבחן, שהישסו"ת ואו"א הם מאוחדים בפרצוף אחד. אלא אח"כ, כשחזרו או"א לבחינת זוג אב"א, נפרשים מהם ישסו"ת ויוצאים בבחינת ראש מיוחד, בקומת אח"פ, ונעשו לפרצוף נבדל בפני עצמם. ע"י לעיל אות כ"א. (דף תקי"ד אות מ')

כח הקליפות:

(נא) הלבושים של האורות דקדושה המסתלקים מהכלים מחמת עירוב הרע שבהם, הנה לבושים אלו נופלים לחלקם של הקליפות, והשיורים שנשתיירו מהאורות שהיו בהם, הם מוסיפים חיות וכח בהקליפות. ע"י לעיל אות מ"ט. (דף תק"ג אות כ"ו) כללות בינה ותבונה:

(נב) בשעה שה"ת יורדת מעינים דאו"א למלכות הכללית שלהם, נמצאים היססו"ת, שהם אח"פ דאו"א חוזרים ומתחברים להראש, שהם או"א. ונמצאים בינה ותבונה מתחברים לפרצוף אחד, וזה נקרא, כללות בינה ותבונה יחד בפרצוף אחד. (דף תקכ"ז אות מ"ח)

כללות ה"ח וה"ג:

(נג) כללות ה"ח וה"ג, פירושם, כמו שהושרשו ביסוד דע"ב, כי שם נתגלו שורש ה"ג באור המלכות שנתלבש בכלי דיסוד כמ"ש באו"פ דף של"ו ד"ה חזר. עש"ה. וכן במלכות. וכן כללות ה"ח הושרשו שם, בבחינת ו' קטועה. כמ"ש באו"פ הנ"ל. וה"ח וה"ג סתם, פירושם כשבאים בזווג, ואז יש בכל אחד חג"ת נ"ה, הן בחסדים יהיו בגבורות, שהם ה"ס ממש. אבל כללות ה"ח וה"ג, אינם רק ספירה אחת, של היסוד או של המלכות. (דף תקכ"ב אות מ"ה)

מגולים:

(נד) האורות דחכמה דרכם להתגלות כשהם מנוסים באחורים דאמא, רק בבחינת לבוש דק, וכשאין להם גם לבוש דק הזה, המה מגולים יותר מדאי וד' מלכים הראשונים

שהוא בחינת חומר בלי חיות כלל. אלא אחר שביה"כ מסבת טוב ורע המעורב בהם, נפלו אלו הכלים לקליפות ההם, ונעשו להם נשמה וחיות. כי אע"פ שנסתלקו האורות מתוך הכלים, מ"מ נשאר בהם שיורין מהאורות, ואלו השיורין נעשו לבחינת נהירו דיק, המאיר ומחיה להקליפות, ומתוך כך נעשה להם בנין של פרצופין ועולמות דוגמת הבי"ע דקדושה. אמנם זה הספיק להם לעצם בנינם. אבל אחר חטא של עצה"ד, וכן כשבני אדם חוטאים, המה גורמים בזה התרבות חיות ושפע להס"א, לפי מדת הפגם שהם פוגמים בהקדושה.

כי גופו של אדם הם מסיגי המלכים שלא נתבררו, והוא מעורב טו"ר, בסוד עייר פרא אדם יולד. וכשמטהר את גופו ומפריש הרע ממנו, אז מקבל האורות עליונות לנשמתו ונפשו, כפי מדת זיכוכו. ואח"כ כשחוטא נמצא האורות מסתלקים, והלבושים מאלו ההאורות, נופלים לקליפות, ממש כמו שקרה בשביה"כ, שמשום, שהיה הבחי"ד מעורבת בכלים, הוכרח האור להסתלק, והכלים נפלו לקליפה, ונעשו להם לחיות כנ"ל. כן הדבר ממש בשעה שהאדם חוטא, שפירושו כשחוזר ומערב את הרע שהוא שכבר טיהר את עצמו ממנו והפריש אותו מגופו, הנה תיכף מסתלקות ההאורות העליונות מנפשו, והלבושים של ההאורות הללו נופלים לקליפות, ונעשו להם לחיות ולמוזנות, וז"ס רדיפת היצה"ר וס"א להחטיא את הצדיקים ולהדבק בקדושה, יען אין להם חיות זולתו, ובהתרבות הטובה והקדושה יתרבו חייהם, כלומר, כל מי שהוא גדול ביותר, הרי יש לו טובה וקדושה ביותר, ונמצא כשהס"א מכשיל אותו בחטא, והטובה והקדושה מסתלקת בסבתו, והלבושים שלהם נופלים לחלקם של הקליפות, הרי יש להם ממנו ריבוי שפע החיות ביותר, וע"כ כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו, כי הס"א רודפת אותו יותר. (דף תצ"ה אות י"ח. ובאו"פ שם ד"ה דמנהון. עש"ה)

תקעח חלק ז' לוח התשובות לפירוש המלות ז' מלכין קדמאין

להחיות את הכלים, נתערבו באלו הסיגים.
(דף תפ"ז אות ד')

מקום אחיות הקליפות:

סב) מקום החסרון שבהקדושה, הוא מקום האחיזה להקליפה, מטעם שהכלים והלבושים השייכין למקום החסרון ההוא, נמצאים בחלקם של הקליפות, ע"כ יונקים ג"כ מהשפע השייך לאותם הכלים והלבושים שברשותם. (דף תק"ג אות כ"ו)

מקום בי"ע:

סג) המקום לבי"ע, הוכן בעת צמצום ב', כי עלה שם הה"ת לעינים, והאח"פ יצאו לחוץ מהמדרגה: ברת"ס, ונתעלה נקודת הסיום שהיה בהמלכות דנה"י, לבחינת המלכות דחכמה דנה"י, ויצאו הבינה והו"ן דנה"י למטה מסיום הקו דא"ס ב"ה, ובוה נפרדו מהאצילות, ונעשו מקום לבי"ע דפרודא, שאח"כ נתקנו מכחם ג' העולמות ההם. (דף תס"ג אות ג')

מקום ראש:

סד) ממקום החוזה עד הפה של ראש, נבחן תמיד, שהוא מקום הראש של פרצוף התחתון. והוא מטעם שכל תחתון יוצא ממסך דטבור דפרצוף העליון הכלול מהע"ס דגוף העליון, העומדים במקום הזה שמחזה עד הפה שלו, שאחר הזדככות המסך עד להשתוות למסך דמלכות דראש, נמצא עולה יחד עם הרשימות דספירות דגוף, ומתחדש בהתכללות הזווג העליון דראש, אשר הקומה היוצאת בהתחדשות הזווג הזה שייך להתחתון. כנודע. הרי שהורשים של הע"ס התחתון, המכונים ראש, נמשכים מהע"ס דגוף דעליון העומדים מחוזה דעליון עד הפה שלו. וע"כ הראש דתחתון מלביש עליהם. כי שם מקומו ושורשו. (דף תקכ"ב אות מ"ה)

נהירו דקיק:

סה) הכלים דמלכים שנשארו בבי"ע לאחר שנתבררו מהם הפרצופין דאצילות. המה מכונים סיגים, והמה בחלקם של הקליפות, שנעשו להם בחי' נשמה וחיות,

דנקודים באה להם הארת החכמה בלי שום לבוש מן אחורים דאמא. וע"כ היה שבירתן קשה. ויש ג"כ חסדים וגבורות מגולים. וזה ענין אחר. כי כל עוד שאין הארת חכמה בחו"ג, נבחנים למכוסים באחורים דאמא, שבכיסוי הזה המה מתתקנים בהארת ג"ר. וכשיש להם הארת חכמה נבחנים שהמה מתגלים לחוץ מהכיסוי דאמא, כי יש להם אז עמידה בפני עצמם. (דף תקכ"ח אות מ"ט)

מחין:

נה) הג"ר מכונים בשם מוחין. וזה הכינוי נהג בעיקר בשעה שהעצמות הם חו"ג, שלא שיש בהם הארת ג"ר. (דף תקי"ב אות ל"ח)

מיתה:

נו) הסתלקות אור האצילות מהכלי שפירושו הארת חכמה, נבחן שהכלי ומת, כי אין חיות להכלי זולת בהארת חכמה. כי ע"כ מכונה אור החכמה בשם אור חיה. והיינו דוקא, שיש בה קלקול כזה, שאינה מוכשרה עוד לקבל אור האצילות. דהיינו שיש בה עירוב דבחינה ד'. (תפ"ז אות ד')

מיתת המלכים:

נז) אחר שנפסלו לקבל עוד אור החכמה נמצאים נפסקים מקו א"ס ב"ה, ונבחן שנפלו לבי"ע ומתו. כי קו א"ס מסתיים באצילות. ע"י תשובה נ"ו (דף תקל"ג אות ג"ה)

מכוסים:

נח) ע"י תשובה נ"ד. (דף תפ"ז אות ג')

מ"ן:

נט) ע"י תשובה ל"ה (דף תקי"ג אות

ל"ט)

מסך בינה:

ס) האחורים דבינה המכסים ומעלימים לאור החכמה מכונה בשם מסך בינה. (דף תק"ל אות ג')

מעורבים בקליפות:

סא) הכלים דס"ג המעורבים בבחי"ד, דהיינו הכלים דז' מלכין שנפלו לבי"ע, המה מכונים בשם סיגים. אשר הניצוצין שירדו

חלק ז' לוח התשובות לפירוש המלות ז' מלכין קדמאין תקעט

פכ"ט:

עג) כשהנקבה מקבלת האור העליון מן הפנים של הזכר לתוך הכלים דפנים שלה, נקרא זה זווג פכ"ט. (דף תק"א אות כ"ד)

פלני דגופא:

עד) נצח והוד מבחינת אב"א, מטרם שהשיגו בחינת תיקון קוין, המה רק כלי אחד, בלי שום הפרש ניכר מזה לזה. (דף תקכ"ו אות מ"ו)

פני הזכר:

עה) השפעת הארת החכמה הוא פני הזכר. וכלי דפנים המיוחס לקבלת הארת החכמה, הוא פני הנקבה. (דף תצ"ח אות כ"ג)

פני הנקבה:

עו) ע"י לעיל תשובה ע"ה.

פנים באחור:

עז) היינו פני הזכר באחורי הנקבה. כי אפילו בשעה שהנקבה כבר ראויה לקבלת אור הפנים מן הפנים של הזכר, מ"מ כיון שהיא מתוקנת עם האחורים דאמא, היא חושקת בחסדים יותר מבחכמה, וע"כ אינה מפסקת את האחורים שלה, להתחזיר את פניה אל הזכר בלי גורם המחייב אותה לזה. ולפיכך היא מקבלת את אור הפנים של הזכר דרך הכלים דאחורים שלה, שמשם מושפעים להכלים דפנים. וזווג הזה מכונה פנים באחור. (תצ"ח אות כ"ג)

פסולת:

עח) פסולת פירוש, הסיגים הנשארים אחר הברורים. ע"י סיגים. (דף תצ"א אות ט')

קפן:

עט) ע"י תשובה י"ט.

קפנות:

פ) ע"י תשובה י"ט.

קליפות גבורות:

פא) היינו עצם החומר של הקליפות. שהם הרע הגמור, שאינו ראוי כלל לקבלת האור העליון, שהוא בחי"ד המצומצמת ונשארה בבחנת חלל פנוי. (דף תצ"ה אות י"ח)

הנקרא נהירו דיקק של הקדושה, שפירושו הארה דקה וקטנה, המחיה את הקליפות. ע' תשובה מ"ט. (דף תצ"ה אות י"ח)

נצוצות שנדעכו:

סו) ניצוצין פירושם, חלקי או"ח. כי האורות שירדו מאו"א מלמעלה למטה להתלבש בהמלכים, היו כל אחד ואחד מלובשים באו"ח, וכשנשברו הכלים, ירדו ג"כ בחינות האו"ח האלו עמהם. וכיון שפסק הזווג מהם נבחנו שנדעכו, כלומר שנתכבו ואין בהם עוד מהארת הזווג. (דף תצ"א אות ט')

ניצוצות שלא נתבררו:

סז) ע"י לעיל תשובה ס"ו. (דף תצ"ז

אות כ"ב)

ניצוצין תקיפין:

סח) הם המעורבים עם עצמות הבחי"ד.

וע"י תשובה ס"ו. (דף תצ"ז אות ח')

נפילה:

סט) כשהמדרגה יורדת לדרגא נמוכה ממנה, מכונה, בשם נפילה. כי העליון היורד למקום התחתון נעשה כמוהו. (דף תק"ג אות כ"ו)

סנים:

ע) ע"י תשובה ס"א. (דף תפ"ז אות ב')

עכבי באחורים:

עא) כשהאור הפנים מקובל בתחלה בכלים דאחורים מטרם ביאתו להכלים דפנים שלו, נמצא האור מקבל בחינת כיסוי של האחורים בדרך עברו בהם, שע"י כן האור מתעבה ומתמעט, ואינו מאיר בכל שיעורו גם אחר ביאתו בהכלים דפנים. (דף תק"א אות כ"ד)

עץ הדעת טו"ר:

עב) עץ הדעת היה מעורב בו טוב ורע, שפירושו, שהבחי"ד היתה מעורבת שם, שנקראת רע. ואחר אכילתו של אדה"ר מעצה"ד, אבד לו גופו הראשון, שהיה כולו טוב, והגיע לו גוף מבחינת משכא דחיויא, המעורב ג"כ מטו"ר, וע"כ אינו ראוי להלביש הקדושה, בלתי ע"י טהרה והפרשת הרע מהגוף. (דף תצ"ד אות ט"ו)

תקס חלק ד' לוח התשובות לפירוש המלות ד' מלכין קדמאין

קליפות נהג:

פב) בחינת הניצוצין שיש בהם עירוב טוב ורע, הם הקליפת נוגה. וכשמקבלת האור בחלקה הטוב, נמצא מושפע גם לחלקה הרע. (דף תצ"ז אות כ"ב)
קצת דפקות:

פג) ע"י תשובה ל"ז. (דף תק"מ אות ס"ב)

קצת שבירה:

פד) קצת שבירה יורה, שעדיין לא נפסל הכלי מלכל מבחי' אצילות לגמרי, אלא שנפסלה ממדרגתה עצמה, ועדיין הוא ראוי לקבל בבחי' נמוכה משהיתה. וזה מכונה ג"כ ביטול. (דף תפ"ז אות ד')

קצת תיקון:

פה) תיקון קוין מבחינת אב"א, נבחן לקצת תיקון. כי התיקון השלם הוא רק פב"פ. (דף תקל"ג אות נ"ו)

קשר:

פו) תיקון הקוין מכונה בשם קשר. להיות אור האזורים דאמא מקשר כל

הספירות עד שאין שום הסכיות ביניהם, ומשוה צורתם זו לזו. (דף תקמ"ג אות ס"ט)
רישא דאריא:

פז) קומה הראשונה דאריא, הנקרא הסתכלות עיינין דאריא, הוא נק' רישיהו דאריא. ע"י תשובה כ"א. (דף תקכ"ב אות מ"ה)

רישיהו דישפריה:

פח) ראש הא' דישפריה שיצא מחזה ולמעלה נק' רישיהו דישפריה. ע"י תשובה כ"ג. (דף תקכ"ב אות מ"ה)

שבירת הכלים:

פט) כשהכלי נפסל מלכל האור, נבחן זה שהכלי נשבר. (דף תק"ג כ"ו)

שליש עליון דת"ת:

צ) כשהכלי דת"ת נחלקת לפי עצמה לע"ס, נבחן בו ג' שלישים: שליש העליון עד החזה, הוא ג"ר שבו. מחזה עד הטבור הוא חג"ת שבו. ומטבור ולמטה הוא נהי"מ שבו. (דף תקכ"ב אות מ"ה)

חלק ו' לוח השאלות לענינים ו' מלכין קדמאין תקפא

צא) למה נקראים הנקודים בשם הויה דס"ג.
 צב) מחיכו היא המלכות שבכל ספירה.
 צג) למה יש קליפות כנגד הב"ן מראשו עד רגליו.
 צד) למה אין יניקה לס"א מג"ר דו"א.
 צה) למה נקרא המלכות בשם נקודה.
 צו) מה המה הד' מצבים עד פב"פ.
 צז) מהו הגורם למצב פב"א.
 צח) מהו הגורם למצב פב"פ.
 צט) היכן יש ד' מצבים עד פב"פ והיכן יש ג' מצבים עד פב"פ.
 ק) איך משלימים החו"ג אחור שלם לז"א ואחור שלם לנוקבא.
 קא) איך המ"ן שמעלים לזו"ן ממשיך אורות חדשות, הלא כל חידוש של אור צריך להיות מא"ס ב"ה.
 קב) מה המה הג"ר דו"א שלוקחים מאו"א.
 קג) מה המה ב' הסבות שישנם בהחו"ג.
 קד) כמה פרוצופין יצאו בהנקודים.
 קה) מהי סבת שביח"כ.
 קו) איזה אורות נתבטלו מאו"א.
 קז) מהי קומתו של מלך הדעת.
 קח) מהי קומתו של מלך החסד.
 קט) מהי קומתו של מלך הגבורה.
 קי) מהי קומת הת"ת עד החוזה.
 קיא) מהי קומת ב"ש ת"ת תתאין.
 קיב) מהי קומת הנזיה.
 קיג) מהי קומת היסוד.
 קיד) מהי קומת המלכות.
 קטו) איך יצא הגדלות דאו"א דנקודים
 קטז) איך יצא קומת ישו"ת דנקודים
 קיז) איך יצא הווג דב' עטרין שבדעת דנקודים.
 קיח) למה אין בדעת דאו"א רק חו"ג.
 קיט) מה הן וגרנח"י דז"א.
 קכ) למה היסוד כולו פנים, ואין בו אחורים כלל.

קכא) למה נחלק הת"ת לב' חצאים יותר משאר הספירות.
 קכב) למה הגופות דאו"א נמשכים למקום דחג"ת.
 קכג) למה לא נחשב או"א עלאין לראש הזו"ן אלא היסודות.
 קכד) למה לא נפלו האחורים דאו"א לבי"ע כמו הזו"ן.
 קכה) למה נפלו האחורים דאו"א אל בחינת הגוף.
 קכו) מאין באו התפשטות כח"ב להכלים דחג"ת החדשים.
 קכז) למה נעשו האחורים דאו"א לבחי' מ"ן, שהזו"ן מעלים להם.
 קכח) איזו בחינות כלים דז"מ נפלו ליצירה ועשיה.
 קכט) איפה הניחו האורות דז"מ את רשימותיהם אחר הסתלקותם.
 קל) למה נסתדרו הרשימות בנהי"מ דאצילות בסדר הפוך: דעת למטה ות"ת למעלה מכולם.
 קלא) למה נפלו הרשימות דד' המלכים דחג"ת, לנהי"מ דאצילות.
 קלב) למה נשאר הרשימו דשליש עליון דת"ת במקומו, בלי שינוי.
 קלג) איזה שינוי היה בהרשימו דב"ש תתאין דת"ת.
 קלד) מי התזיר הרשימות להכלים החדשים דחג"ת דאצילות.
 קלה) למה ירדו ד' המלכים דחג"ת אל הג"ר דבריא יצירה ועשיה.
 קלו) למה היו במלכי דחג"ת ב' נפילות: א' לג"ר דבי"ע. ב' לנהי"מ דבי"ע.
 קלז) מי הגדיל הכלי דכתר עד למקום החוזה דת"ת.
 קלח) מי השלים הכלי החדש דת"ת מן מקום החוזה עד סיומו.
 קלט) איך באים הכלים החדשים דחג"ת מהתפשטות כח"ב דנקודים.

תקפב חלק ו' לוח השאלות לענינים ו' מלכין קדמאין

- קמ) כיצד נעשה הזווג דב' עטרין דדעת, אחר שבירת ד' המלכים נה"מ. (קמא) מי הגדיל הכלים דתנו"ה החדשים קמב) מה הם הגורמים ליציאת הקטנות והגדלות דאו"א דנקודים.
- קמג) מי העלה מ"ן לזווג ע"ב ס"ג העליונים לצורך הגדלות דאו"א. קמד) מה פעלו האורות הפנימים שיצאו דרך הטבור, והיסוד דא"ק.
- קמה) למה לא יצאו הג"ר והז"ת דע"ס דנקודים בבת אחת. קמו) כיון שהז"מ אין להם שייכות לאו"א, שהם רק מבחי"ב, היה להם לצאת מנה"י דא"ק.
- קמז) מה היא המהות דאחורים דאו"א שנפלו.
- קמח) היכן מקום הנפילה של כל אחד מהד' קומות דאחורים דאו"א. קנ) מה הם הד' סבות שקדמו לזווג או"א פב"פ.
- קנא) מה המה הי"ב פעולות הנוהגות בכל מלך מד' המלכים: דחג"ת. קנב) מה המה הד' סבות שקדמו לזווג פב"פ. דישסו"ת.
- קנג) מה הם הי"א פעולות שהיו בכל אחד מד' המלכים תנה"מ. קנד) למה עלית המלכות בזווג ב' עטרין דדעת, קשרה כל הו"ק.
- קנה) מה הם הק"ג פעולות שיצאו זמ"ז בסדר סבה ומסובב, מאחר המצב דאב"א דאו"א, עד תיקון קוין דכלים החדשים תנו"ה שנעשה אחר שבירת הכלים.

צא) משום שיש שם קומה דבחי"ב מבחי' התלבשות, שהוא בחינת ישראל סבא, וישסו"ת הוא בחינת הויה דס"ג. (דף תפ"ה ד"ה והנה)

צב) ע"י עליית ה"ת בעינים שהיה בצמצום ב', שפירוש, שהמלכות עלתה בחכמה, נתערבה ונתחברה המלכות בכל ספירה וספירה עד החכמה. (דף תפ"ה ד"ה המלכות)

צג) כי הו' מלכים הנק' שם ב"ן, יצאו בפרצוף שלם ראש וגוף. והמה נשברו פנים ואחור. ע"כ יש בהם קליפות מראשו עד רגליו, כלומר בכל הרת"ס שלו, וכל בחינות ראש של הו"מ, נפלו לבריאה. וכל בחינות התוך דו"מ, נפלו ליצירה. וכל בחי' הסוף דו"מ, נפלו לעשיה. (תפ"ו אות ב'. ובאו"פ ד"ה ויש)

צד) משום שבשעת קטנות הוא חסר ג"ר, כי כן הוא מעצם אצילותו, אלא בשעת גדלות משיג הג"ר מבחי' תוספת ואין להם יניקה להקליפות משם, כי בעת שהתחתונים פוגמים, הנה מטרם שמתגלה הפגם, תכף מסתלקים הג"ר מהו"א. כי כל שאין בא עם הפרצוף מתחלת אצילותו, יכול להסתלק מהפרצוף לעת הצורך. (דף תפ"ח אות ה' ובאו"פ ד"ה ו"א).

צה) המלכות נקראת תמיד בשם נקודה, על שם המלכות השרשיית, שעליה היה הצמצום ראשון. ולכן בחינת עצם הנושא של הצמצום ומסד, שעליהם נעשה הווג, מכוונים בכל המקומות בשם נקודה. (דף ת"צ אות ח'. ובאו"פ ד"ה נקודות).

צו) ד' מצבים הם: אבי"א אב"פ פב"א ופב"פ. והיינו בעת שהזכר ונוק' הם חסרי ג"ר, מחמת עליית ה"ת בעינים. הנה תיקון הראשון המספיק בעדם לסמכם באצילות,

הוא אב"א, שפירוש, שמשיגים אור האחרים דאמא עילאה, שמשום שהיא חושקת באור דחסדים בסוד כי חפץ חסד הוא, נמצאת דוחה את אור החכמה. ולפיכך כשנכללים באור הזה ובאחרים אלו, אינם נפגמים כלל מפאת חסרון חכמה שבהם, מחמת הה"ת שבעינים, כי אפילו אם היו יכולים לקבל חכמה, היו ג"כ דוחים קבלתה, מחמת החשק לחסדים המוטבע באחרים דאמא עילאה. וע"כ משמש להם האחרים דאמא כמו הארת ג"ר. והוא תיקון הא' הנק' אב"א.

מצב הב' הוא אב"פ. כי מלבד המיעוט דצמצום הארת חכמה מכח ה"ת שבעינים, יש מיעוט וצמצום הארת החכמה גם בהכלים דפנים של הנקבה: שמחמת הסיתום על אור דחסדים שיש בכלים דפנים שלה, אינה ראויה לקבל הארת חכמה, כי אין הארת חכמה מקובל בהפרצוף בלי חסדים. וע"כ אחר שנתקן המיעוט מחמת הה"ת שבעינים, ע"י הווג דאב"א כנ"ל, נעשה הווג של אחור בפנים, שהזכר משפיע לה אור דחסדים בשפע, ומתקן את הכלים דפנים של הנקבה, ומכשירה בזה שתהיה ראויה לקבל בהם הארת חכמה.

מצב הג' הוא פב"א. וזה מגיע להם ע"י וווג עליון דע"ב ס"ג, המוריד ה"ת מהעינים, ומחזיר החו"ב להראש, שאז משיג הזכר את אור הפנים שלו כבראשונה מטרם המיעוט. אבל הנקבה אינה מחזרת עוד פניה אל הפנים דזכר לקבל הארת חכמה, בלי סבה המחייבת אותה להדבר. שהוא משום האחרים שלה מצד הבינה דאו"י בסוד כי חפץ חסד הוא, וע"כ הנקבה מקבלת אז את אור הפנים מן הזכר דרך אחרים שלה, שנמצא ע"י הארת החכמה מתמעט בהרבה, וווג הזה נק' פנים באחור. שהפנים של הזכר משפיע אל הנקבה דרך האחרים שלה והכלים דפנים מקבלים מכלים דאחרים.

מצב הד' הוא פב"פ. וזה מגיע אליהם רק ע"י העלאת מ"ן מבחינת ו"ן, כי יש להבינה קשר עם הווי"ן מצד הע"ס דאו"י,

תקפד חלק ז' לוח התשובות לענינים ז' מלכין קדמאין

מהאחורים דא"א שנפלו אל מקומם ומעלים מ"ן לא"א. וכן א"א למעלה מהם עד סוף כל המדרגות עד שהפרצוף העליון הראשון מא"ס ב"ה ממשיך מוחין מאור א"ס ב"ה, והוא מוריד אותם להתחתון ממנו, וכן עוברים להזו"ן. באופן שכל העלאת מ"ן מהצדיקים גורם ירידת האור מחדש מא"ס ב"ה עצמו. כי אין שום חידוש של אור בהעלמות כולם שלא יהיה נמשך מא"ס ב"ה. וזכור זה. (דף תק"ה ד"ה גרם)

קב) הם בעיקר חסדים וגבורות אלא שיש בהם הארת חכמה, דהיינו לפי שיעור הקומה שיש אז באו"א: אם הם בקומת כתר הרי המוחין אלו מבחי' הארת חכמה דפרצוף הכתר. ואם הם בקומת חכמה, נמצאים המוחין מבחינת הארת חכמה דפרצוף חכמה וכו'. (דף תקי"ח ד"ה ובוה תבין)

קג) הא' הוא שהחז"ג החדשים האלו שבהם הארת חכמה, נמצאים מגדילים ומשלימים האחורים דזו"ן. כנ"ל בתשובה ק'. והב' הוא שהם משיגים המוחין דפנים שהם הג"ר שלהם, שאז מזדווגים פב"פ. (דף תקי"ז אות כ"ט.)

קד) ג' פרצופין יצאו בנקודים, שהם: או"א בד' קומות, שגופות שלהם, הם: דעת, חסד, גבורה, וש"ע דת"ת עד החזה. פרצוף הב' הוא ישו"ת בד' קומות, שגופות שלהם הם: ב"ש תתאין דת"ת, נז"ה, יסוד, ומלכות. הג' הוא הזווג דב' עטרין שבדעת, שיצא ראש בלי גוף. (דף תקי"ג, אות ל"ט. ובאו"פ ד"ה הו' מלכים. ובדף תקמ"ה אות ע"ג. ובאו"פ שם.)

קה) הרבה גורמים היו שם, אלא הגורם למיתתם וירידתם לבי"ע, היה משום העירוב דבחי"ד לשנתערבה בכלים ההם דו' מלכים, שאינה ראויה לקבל מאור העליון, ולפיכך כשהגיע האור להפגש בבחי"ד חקף הסתלק

שהבינה משפעת להם הארת חכמה. וע"כ בשעה שהזו"ן עולים אליה למ"ן, היא מפסקת את האחורים שלה, ומחזרת פניה אל החכמה כדי לקבל ממנו הארת חכמה בשביל הזו"ן, ונמצאת אז מזדווגת עם החכמה פב"פ. (דף תצ"ח אות כ"ג עד אות כ"ה. ובאו"פ שם.)

צז) על ידי זווג עליון דע"ב ס"ג המוריד ה"ת מעינים, ומחזיר החו"ב להראש, משיג הזכר בחינת הפנים שלו, אבל הנקבה עדיין צריכה להעלאת מ"ן. וע"כ נעשה זווג בבחי' פב"א. כנ"ל בדיבור הסמוך. (דף ת"ק ד"ה למעלה)

צח) העלאת מ"ן אל הבינה מבחינת הזו"ן, מעורר את הבינה להשיב פנים להחכמה. כנ"ל, תשובה צ"ו. (דף תק"א ד"ה המדרגה)

צט) בזו"ן נהגים כל הד' מצבים: אב"א אב"פ פב"א פב"פ. אבל באו"א אינו נוהג בחינת אב"פ, אלא רק: אב"א פב"א פב"פ. בלבד. (דף תק"ב אות כ"ה. ובאו"פ ד"ה באו"א.)

ק) כשהזו"ן בבחינת אב"א, אז אין בהם אלא כותל דחג"ת, שהוא בחי' האחורים דאמא, כנ"ל תשובה צ"ו. ונמצאים שניהם משמשים באחורים הוה: חציו לז"א, וחציו לנוקבא. ואחורים של הנה"י חסרים לשניהם, להיותם בסוד ואחוריהם ביתה. כי האחורים דנה"י הם מבחינת יסוד דאבא, שאינו מתגלה זולת ע"י חסדים וגבורות חדשים שהם בהארת חכמה. ולפיכך בביאת החז"ג מזווג פב"פ דאו"א, אז נשלמים גם האחורים דנה"י לשניהם, והחסדים נוטל הז"א לעצמו, והגבורות נותן להנוקבא. ע"י לעיל תשובה מ"ה. (דף תקי"ז אות כ"ט. ובאו"פ ד"ה החסדים)

קא) כמו שהאדם התחתון ע"י מע"ט הוא מעלה מ"ן לזו"ן, כן הזו"ן מבררים

חלק ז' לוח התשובות לענינים ז' מלכין קדמאין תקפה

דישסו"ת, והסתכלות עיינין דישסו"ת זב"ז, שיצא על מסך מן בחי"ג דהתלבשות ומעביות דבחי"ב, שקומתו עד החכמה. והגוף שלו נתפשט במלך הת"ת, בב"ש תתאין שלו מחזה ולמטה עד סיומו. והוא בחינת חיה דנשמה דז"א. (דף תקכ"ב אות מ"ה)

קיב) הממטה למעלה שלו, נקרא גופא דישסו"ת, שיצא על מסך דבחי"ב והגוף שלו נתפשט בהמלך דנצח והוד. והוא בחינת נשמה מהנשמה דז"א. (דף תקכ"ו אות מ"ו)

קיג) הממטה למעלה שלו, נק' יסודות דישסו"ת, שיצא על עביות של בחי"א, שקומתו עד הז"א, והגוף שלו נתפשט במלך היסוד. והוא בחינת רוח דז"א של הנשמה (דף תקכ"ו אות מ"ז)

קיד) הממטה למעלה שלו, נק' מלכיות דישסו"ת, שיצא על מסך דבחינת שורש, שקומתו עד מלכות. והממטה למטה שלו נתפשט במלך הוי' שהוא מלכות. והוא בחינת נפש דנשמה דז"א (דף תקכ"ו אות מ"ז)

קטו) ע"י להלן תשובה ק"ג.

קטז) ע"י להלן תשובה קנ"ב.

קיו) ע"י להלן תשובה קנ"ד.

קיא) משום שכל עיקר החזרת פנים דאמא לפנים דאבא לא היה אלא כדי להשפיע הארת חכמה להזו"ן, מכח הקשר שיש לה להשפיע הארת חכמה אל הזו"ן מהיחס דאר"י, לפיכך גם אחר זווגה פכ"פ עם אבא, אינה מקבלת ממנו אלא כפי השיעור, שהבינה דאר"י משפעת הארת חכמה להזו"ן דאר"י. ונודע. שהזו"ן דאר"י, עיקרו הוא אור דחסדים, אלא בהארת חכמה שהבינה משפעת לו. לכן גם כאן היא משפעת לו בעיקר רק חסדים וגבורות, רק עם הארת חכמה בלבד. וע"כ אפילו באר"א שהם בקומת

ופירש את עצמו מכל הכלי, והכלי מת ונפל לבי"ע, דהיינו מתחת לקו הא"ס המסתיים עם קרקע האצילות. ונפלו שם לתוך הקליפות, ואחר שמבררים ומפרישים מהם התערובות דבחי"ד, הם מוחזרים לאצילות, בסוד תחיית המתים וזה נעשה ע"י מ"ה החדש כמ"ש במקומו בע"ה. (דף תל"א, אות מ"ב ובאר"פ שם בדף תל"ד ד"ה כלולה ובאר"פ דף תפ"ו ד"ה הסיגים.)

קו) רק האורות שיצאו מזווג דגדלות דאר"א נתבטלו, אבל מה שהיה באר"א מתחת אצילותם, לא נתבטל כלום. (דף תק"ט אות ל"א.)

קז) הראש שלו, דהיינו הבחי' ממטה למעלה, הוא רישייתו דאר"א הנק' הסתכלות עיינין דאר"א זב"ז, שיצא על בחי"ד דהתלבשות ובחי"ג מעביות שנכללו זמ"ז, המציאים קומת כתר. והגוף של קומת כתר הו' שהוא הממטה למטה שלו, נתפשט במלך הדעת. והוא בחינת יחידה דזו"ן. (דף תקי"ח אות מ"א. ובאר"פ שם ד"ה הדעת)

קח) הממטה למעלה שלו נק' גופא דאבא, שיצא על בחי"ג דהתלבשות ובחי"ב מעביות, שקומתו עד החכמה. והגוף של קומה זו, נתפשט במלך החסד. והוא בחינת חיה דז"א. (דף תקי"ח אות מ"ב. מ"ג.)

קט) הממטה למעלה שלו נק' גופא דאמא שיצא על עביות דבחי"ב בלבד, שקומתו עד הבינה, והגוף נתפשט במלך הגבורה. והוא בחינת נשמה דז"א. (תקכ"א אות מ"ג.)

קי) הממטה למעלה שלו, נק' יסודות דאר"א, שיצא על עביות דבחי"א שקומתו עד הז"א, וממטה למטה של קומה זו נתפשט במלך הת"ת עד תחזה שלו. והוא בחינת רוח דז"א. (דף תקכ"ב אות מ"ה.)

קיא) הממטה למעלה שלו, נק' רישייתו

תקפו חלק ו' לוח התשובות לענינים ו' מליכין קדמאין

כתר, אין אמא מקבלת מאבא אור החכמה שבכתר, אלא רק הארת חכמה שבוז"ן דכתר. והוא שיעור קומה שממטה למעלה באו"א, הנקרא דעת דאו"א, הנבחן לבחינת הראש של מלך הדעת, (דף תקי"ח אות מ"א. ודף תצ"א אות ט' בהסת"פ)

קיט) ב' גורמים משמשים יחד בערכי ה' הקומות דנרנח"י דו"א. הא' הוא, שיעור הקומה דאו"א גופייהו, שזה נמשך עוד מהמצב דפב"א דאו"א, דהיינו כפי מקום הירידה דה"ת. אם עד הפה, יש להם קומת כתר. ואם עד החוטם יש להם קומת חכמה. ואם עד האזן יש להם קומת בינה. ואם באה בחזרה לעינים יש להם קומת ו"א. והגורם ה' הוא בחינת המ"ן שעלו לאמא, המעוררים אותה להווג דפב"פ שהם אין ממשיכים מכל הקומה דאו"א, אלא רק מהארת חכמה דו"ן, שבאותה הקומה שאו"א נמצאים בה. באופן, שאם או"א בקומת כתר, נמשך אז רק הארת חכמה שבוז"ן דכתר, והיא יחידה דו"א. ואם או"א נמצאים בקומת חכמה, נמשך אז רק הארת חכמה, שבוז"ן דחכמה. והיא חיה דו"א. ואם או"א בקומת בינה, נמשך אז הארת חכמה שבוז"ן דבינה. והיא נשמה דו"א. וכו'. (דף תקי"ח ד"ה ובוזה תבין)

קכ) כי האחורים דאו"א שנפלו ונתבטלו, היינו רק מה שבא להם בבחינת תוספת על עצם אצילותם, שהוא בחינת אב"א. וע"כ לא נפלו אחורים מבחינת היסודות דאו"א, כי כבר חזרו או"א אב"א, עוד בטרם שיצאו זווג היסודות דאו"א, דהיינו תכף אחר שנתבטל גופא דאמא. וע"כ האורות של היסוד כולו פנים, מבחינת תחלת אצילותם, ואין בו בחינת אחורים כלל שירדו ממנו. (דף תקכ"א אות מ"ד)

קכא) כי יחס הת"ת בה"ח הוא כמו הבינה בה' בחינות. וע"כ. כיון שהבינה נחלקת לבי' חצאים: בינה ותבונה, שהבינה

הוא אור חסדים בלי חכמה, והוא בחינת הג"ר, דהיינו מטרם שהאצילה הו"ן דאו"א. והתבונה הוא בהארת חכמה, והיא בחינת הו"ת דבינה. דהיינו, מעת שהאצילה הו"ן דאו"א בהארת חכמה, יצאה אז מבחינת עצמותה של הבינה, שהיא אור חסדים לבד, וקבלה שם חדש תבונה, והיא בחינת ההארת חכמה הנשאר בהשורש בינה גם אחר שהאצילה לו"ן, וע"כ התבונה נבחן לו"ת דבינה.

ומתוך שהת"ת, בחינת הבינה של הה"ח, כנ"ל, ע"כ נחלק גם הוא כמו הבינה: לג"ר עד החזה, ולו"ת מחזה ולמטה עד סיומו. וגם הוא כמו הבינה בג"ר שלו עד החזה, מאירים רק אור דחסדים, וההארת חכמה נעלמת שם ביסוד דבינה. וסו"ת שלו מהחזה ולמטה, הוא נמצא בהארת חכמה בגלוי, כי כבר נפסק היסוד האמא במקום החזה. (דף תקכ"ג ד"ה ועדיין)

קכב) כי הדחג"ת בה"ח הם בערך כחב"ד דה' הבחינות כח"ב וז"ן. וע"כ נמשכו להם אורותיהם, מהיחס שכנגדם בה' הבחינות. שאור יחידה נמשך אל הדעת. ואור החיה נמשך אל החסד שהוא בחינת חכמה דחסדים. ואור הנשמה נמשך להגבורה, שהוא בחינת בינה דה"ח. ואור הרוח נמשך להת"ת, שהוא בחינת הדעת דה"ח. (דף תקכ"ד ד"ה הגיע.)

קכג) כבר ידעת התחלקות הבינה ותבונה לבי' חצאים ג"ר וו"ת, שהג"ר הם בחינת הבינה מטרם שהאצילה את הו"ן, שאז היא רק אור דחסדים. וזהו בחינת או"א עילאין. והו"ת שהיא בחינת הבינה לאחר שהאצילה את הו"ן, שאז יש בה גם הארת חכמה, נקראת תבונה, וזהו בחינת ישו"ת. ועם זה תבין שאו"א עילאין אינם מיחסים כלל להיות ראש דו"ן, כי אדרבה, כל עצמותם דאו"א עילאין הוא, משום שהם בחינת הבינה מטרם שהאצילו את הו"ן, ואין בהם רק אור דחסדים, שאין זה כלל מבחינת

חלק ז' לוח התשובות לענינים ז' מלין קדמאין תקפו

קכו) כי אותם האחרים שנפלו מא"א הם בחינת המ"ן שאו"א קבלו מן היסוד דא"ק, וע"כ אחר שנפלו למקום הו"ן, הנה הו"ן מעלה אותם חזרה לבחי' מ"ן לאו"א, מכל הקומות שבהם, שהם גרנ"י. (דף תקכ"ט ד"ה העלאת מ"ן)

קכח) בחי' התוך שבכל הכלים נפלו ליצירה. ובחינות הסוף שבכל הכלים נפלו לעשיה. (דף תקל"ד ד"ה ונפל)

קכט) הרשימות דד' המלכים דחג"ת ירדו מתחלה לבחינת נהי"מ דאצילות, ואח"כ נתלבשו בכלים החדשים דחג"ת שנעשו מאחורים דאו"א דנקודים. והרשימו דד' המלכים תנהי"מ עלו מתחלה להכלים החדשים דחג"ת, ואח"כ ירדו משם, ונתלבשו בהכלים החדשים דתנו"ה שנעשו מן האחורים דישט"ת. (דף תקל"ט ד"ה אור הדעת. ובהסת"פ דף תקנ"ט אות ל"ב)

קל) כי בשעת התלבשות האורות בהכלים נבחן כל היותר עב ליותר חשוב, וליותר עליון. והיפוכו הוא אחר הסתלקות האורות מהכלים, כי אז כל היותר עב הוא יותר שפל. וע"כ כיון שהדעת היה בשעת התלבשות הגבורה מכולם, נמצא בשעת הסתלקות השפל מכולם, והחסד שעביותו פחות ממנו הוא עליון עליו, והגבורה שעביותו פחות מהחסד הוא עליון על החסד, והת"ת שעביותו פחות מכולם, הוא עליון על כולם. (דף תקנ"ד אות י"ט)

קלא) כי הכלים שלהם נשברו ונפלו לבי"ע, ע"כ התקרבו להם כמה שיכלו כדי להאיר אותם בבחינת תגין על האותיות. (דף תקנ"ד אות כ')

קלב) משום שהכלי שלו, שהוא ש"ע דת"ת נפל רק לבחינת מחזה ולמטה, וע"כ לא היה צריך לירד כלל כי היה דבוק עמו ממקומו בבחינת תגין עליו. (דף תקנ"ז אות כ"ח)

הו"ן, שהם רק בחינת חסדים בהארת חכמה. ולפיכך רק הישט"ת, שהם בחינת הו"ת דאו"א, שהאצילו את הו"ן דאו"י, ויש בהם הארת חכמה, שהוא כל דרגתו של הו"א, הם נחשבים תמיד בכל הפרצופין לבחי' הראש דו"ן. (דף תקכ"ה ד"ה ותזכור)

קכד) כי הביטול דאחורים דאו"א לא היה משום עירוב הדינים, שהם הבחי"ד, אלא מטעם הודככות המסך בלבד. וע"כ לא נפסלו לגמרי מבחינת אצילות, אלא רק נתבטלו לזמן, כלומר, כל זמן שאין להם למי להשפיע, המה בטלים, אבל בעת שיחזרו הכלים מבי"ע לאצילות, הנה אז גם הם חוזרים להשפיע להם כבתחילה. וע"כ הם רק בבחינת ביטול לזמן, ולא בבחינת שבירה ומיתה כהו"מ. גם בחינת הארת אב"א דאו"א הגיע לאחורים הנ"ל המכונה התפשטות ג' קוין כח"ב, אל האחורים העומדים בחג"ת. (דף תצ"ג אות י"ד)

קכה) משום שכל אלו ד' הקומות שיצאו בהגדלות דאו"א, היו יוצאים על המ"ן דל' ונקודה דיסוד א"ק שהם כללות בחינת הו"ן, ובחינת גוף, ואינם כלל מבחינת או"א. אלא בשעה שנכללו בהווג דאו"א גופייהו ושמשו שם בבחינת מ"ן, והמשיכו הארת חכמה בשביל הו"מ, הנה אז היה להם מקום בראש דאו"א. אבל אחר שכבר נתבטל הווג שעליהם, כבר אין להם שם מקום, ומוכרחים לחזור למקומם בגוף. (דף תצ"ג אות י"ד)

קכו) כי ד' הקומות שיצאו באו"א דגדלות ובנה"י דכתר ששמשו להם למוחין, שהם היו בבחינת כח"ב דנקודים, המתוקנים בתיקון קוין. הנה עתה אחר שנתבטלו ונפלו לבחינת הגופות שלהם, נמשכו עמהם בחינת תיקון הקוין דכח"ב לתוך המקומות שנפלו שמה, ונתקנו האחורים אלו גם כן בתיקון קוין כמו הכח"ב. (דף תקל"ז ד"ה אור הת"ת תחב"ת ד"ה ועם)

תקפה חלק ז' לוח התשובות לענינים ז' מלכין קדמאין

באים מבחינת או"א ונה"י דכתר שהם כח"ב דנקודים, שהם מתוקנים בתיקון קוין מעצם אצילותם בבחינת אב"א, שהוא ע"י הארת אמא עילאה, לכן גם אחר שנפלו מהראש למקום דחג"ת, הם נשפעים ג"כ מבחי" אב"א דאו"א שלא נתבטלו, ונמשך תקון הקוין שלהם גם על האחורים. (דף תקנ"ה אות כ"ב)

קמ) אחר שנשבר גם כלי המלכות, והמסך דישסו"ת נודרך מכל בחי עביות. דגוף שהיה בו, נמצא שעלה ונכלל בהווג. של ראש דישסו"ת, ומתוך שבחי"ב שהיא בחינת אחרונה נעלמה, ולא נשאר כי אם העביות דבחי"א, ע"כ לא יצא עליו כי אם קומת ז"א, שהוא בחינת חסד וגבורה, המכונה ב' עטרין דדעת. (דף תקנ"ט אות ל"ב)

קמא) ע"י האחורים דישסו"ת שנפלו למקום תנה"י, וע"י התלבשותם בראש החדש דב' עטרין, נעשו הכלים תנו"ה החדשים. (דף תקנ"ט אות ל"ב)

קמב) מהרשימות דס"ג הכלולים בהמסך יצאו הקטנות דנקודים עד בחי" אב"א דאו"א. ומהרשימות דנה"י דא"ק הכלולים בהמסך יצאו הגדלות דנקודים והו"מ. (דף תקמ"ז ד"ה ונתבאר)

קמג) מ"ה וב"ן דא"ק, שהם נה"י דא"ק עלו למ"ן לע"ב ס"ג העליונים ונודווגו פכ"פ. והורידו הה"ת מעינים, והחזירו כלהו"א ח"פ למדרגתם כבתחלה. (דף תקמ"ז אות ד')

קמד) מאור חדש דבקע לפרסא ויצא דרך הטבור, הורד ה"ת מהעינים דכתר ואו"א חזרו לראש, ובאו במצב פכ"א. ומהאור שיצא דרך יסוד דא"ק לאו"א. נעשה מ"ן לאו"א, שהביא אותם למצב פכ"פ, והוציאו הו"מ דנקודים. (דף תקמ"ח אות ה')

קמה) בעת שיצאו הג"ר דנקודים, היג

קלג) הוא לא נשאר במקומו, אלא עלה ונתלבש בכלי החדש דש"ע דת"ת הנעשה מאחורים דאו"א. ומ"מ אין זה שינוי גדול, כי סוף סוף הם ב' חצאים של כלי אחד. דף תקנ"ה אות ל')

קלד) הראש דישסו"ת הליבש ממטה למעלה כל המקום הזה דד' המלכים דחג"ת, והוא בחינת התפ"ב שדרכו למלאות הכלים הריקים והרשימות של גוף דעליון, ע"כ האיר אל רשימות אלו דד' מלכי דחג"ת, שהם בחינת גוף של העליון שלו, דהיינו דאו"א, והמשיך אותם למקומם בהכלים החדשים. כדי להליבש אותם. (דף תקנ"ה ד"ה והנה)

קלה) משום שמלכי דחג"ת הם בחינות ג"ר דז"ת, וע"כ הם מיוחסים לג"ר דבי"ע. (דף תקל"ט ד"ה ובזה)

קלו) כי בשעה שהיו הרשימות קרובים להם בבחינת תגין על האותיות במקום נהי"מ דאצילות, היו יכולים להחזיק את עצמם בג"ר דבי"ע, להיתם גם הם בחינת ג"ר דז"ת. אבל אחר שהרשימות נתרקו ונתלבשו בהכלים החדשים ובהראש דישסו"ת, נפסקה הארתם מהכלים, וע"כ נפלו לדיוטא התחתונה דבי"ע, שהוא מקום נהי"מ דבי"ע. (דף תקנ"ו אות כ"ה)

קלז) האחורים דדעת דאו"א שהיה מלוכש בנה"י דכתר דנקודים, הם נתפשטו בקו האמצעי והיו לכלים חדשים דדעת ות"ת.

קלח) בחינת האחורים שנפלו מראשיהו דישסו"ת שנפלו ממקום שמחזה ולמעלה אל המקום שמחזה ולמטה, הם נתקנו בבחינת קו האמצעי ע"י הארת הראש מהווג דב' עטרין שבדעת, והגדיל את הכלי דת"ת עד סיומו. (דף תקנ"ט אות ל"ב)

קלט) להיות האחורים הללו דאו"א

חלק ד' לוח התשובות לענינים ו' מלכין קדמאין תקפס

הי"א הוא. עליות הרשימות מנהי"מ דאצילות אל הכלים החדשים דתג"ת שנעשו מהאחורים דאוי"א. הי"ב הוא, ירידת הכלים גם מג"ר דבי"ע לנהי"מ דבי"ע. (דף תקס"ג אות ד')

קנב) הא' הוא עלית המסך שנודכך לאוי"א. הב' הוא התכללותו בזווג אב"א דאוי"א. הג' הוא התכללות בזווג פב"א דאוי"א. הד' הוא התכללות בזווג פב"פ דאוי"א. (דף תקס"ד אות ז')

קנב) הא' הוא הזווג שעל המסך המודד שיעור הקומה לפי מקום הה"ת. הב' הוא הזווג דפב"פ המודד הארת החכמה בשביל הזו"ן. הג' הוא הקומה שממטה למעלה. הד' הוא הקומה שממעלה למטה בהגוף שנקרא מלך, וה' הוא הסתלקות האור. וז' הוא נפילת הכלי לבי"ע. הו' הוא הרשימות שנשארו מהאורות. הח' הוא עלית הרשימות אל הכלים החדשים דאחורים דאוי"א. הט' הוא, נפילת האחורים דישסו"ת לבחי"גוף. הי"ד הוא, תיקון הקוין באחורים דישסו"ת, שנעשו עי"ז לכלים דתנו"ה הי"א הוא ירידת הרשימות דמלכי תנו"ה אל הכלים חדשים מאחורים דישסו"ת. (דף תקס"ט אות י"ז)

קנד) עלית המלכות, פירושו עלית המסך, אחר הזדככותו מכל העביות דגוף שבו, אל המסך דראש דישסו"ת. שנעשה עליו זווג חדש בקומה דבחי"א, ולא יצא בו רק הבחינת ממטה למעלה והוא שתיקן את האחורים דישסו"ת בקוין והשלים תיקון קוין בכל הו"ק. (דף תקס"ט ד"ה כי)

קנה) תשובה הזו דסבה ומסובב, הוא המשך של התשובה דסבה ומסובב המובא בשיעור ו', תשובה קס"ד. כי שם נתבאר, ההתחייבות דסבה ומסובב מן הצמצום א' ולמטה עד הקטנות של או"א דנקודים, במצב אב"א. וכאן נמשיך לבאר מהגדלות דאוי"א דנקודים עד התיקון קוין דכלים החדשים:

אוי"א בבחי' אב"א, שאין מהם התפשטות לגוף, וע"כ היו צריכים לזווג דע"ב ס"ג ולמ"ן דיסוד דא"ק, ואז באו בזווג פב"פ, ונתפשטו אל הגופין שלהם שהם הו' מלכים. (דף תקמ"ח אות ו')

קמו) משום שעל פי סדר המדרגה אין קומת הו"א יוצא אלא מאוי"א, שהם בחינת ס"ג, ולא מנהי"מ דא"ק, שהוא בחינת גלגלתא. (תקמ"ח ד"ה ואין)

קמו) הם בחינת הו' ונקודה דיסוד א"ק, דהיינו כללות הזו"ן, גם כל הרשימות דד' הקומות וגדלות עם לבושיהם. (דף תקנ"ב אות ט"ו)

קמח) כל ראש מד' הקומות נפל לבחינת הגוף שלו עצמו. (תקנ"ב אות ט"ו)

קנ) הא' הוא עלית מ"ן מנהי"מ דא"ק לע"ב ס"ג עליונים, המזווגים יחד. הב' אור חדש שיצא מזווג דע"ב ס"ג, דבקע לפרסא. הג' ירידת אור חדש שהוא למטה מטבור ויציאתו לכתר דנקודים, שהוריד ה"ת מעינים דכתר להפה דנקודים. הד' ההארה שיצא דרך היסוד לאוי"א והיה למ"ן לז"מ, שהשיב או"א פב"פ. (דף תקס"א אות ב')

קנא) הא' הוא הזווג שעל המסך, המודד שיעור הקומה, לפי המקום של ה"ת. הב' הוא הזווג דאוי"א פב"פ. המודד הארת חכמה בשביל הזו"ן. הג' הקומה היוצאת ממטה למעלה באוי"א גופייהו. הד' הקומה המתפשטת ממעלה למטה לבחינת גוף הנקי מלך. וה' הסתלקות האור ליסורשו מפאת עירוב הבחי"ד הנמצא בהכלי. הו' הוא נפילת הכלי להג"ר דבי"ע. הו' הוא היסוד הרשימו מהאורות שנסתלקו. הח' הוא ירידת הרשימו לנהי"מ דאצילות בבחינת תגין על האותיות. הט' הוא נפילת האחורים דאוי"א למקומות הגופין שלהם. הי"ד הוא, תיקון קוין הנעשים באחורים ההם דאוי"א שנפלו.

תקצ' חלק ז' תשובה לסדר סבה ומסובב ז' מליכין קדמאין

ב"ש תתאין דת"ת ונו"ה, שיצאו אחר ככלות שביה"כ. ונבאר איך שיש כאן מאה ושלשה פעולות. ואיך הם יוצאים זה מזה בחיוב גמור דסבה ומסובב.

וכבר ידעת, שהאורות בכללם הם מתחלקים על ב' הבחנות: לאור החכמה. ולאור החסדים. ובשניהם ה' בחינות, וה' הבחינות דאור החכמה, נקראים כח"ב וז"ל. וה' הבחינות דאור חסדים נק' חג"ת נ"ה. והנה ב' הבחנות הנ"ל, יצאו ונשתלשלו מא"ק הפנימי, עד ביאתם לקומת מ"ה וב"ן. ומתחלה יצאו מא"ק ג' פרצופין: ע"ב, ס"ג, מ"ה וב"ן, עד אר"א דנקודים שהיו אב"א. וכל אלו הם מהבחן הא' דאור החכמה. ואח"ז יצאו דוגמתם ג' פרצופים מהבחן הב' מאור דחסדים, שהם: ע"ב, ס"ג, מ"ה וב"ן. הנק' אר"א, ישו"ת, ודעת. שהם יצאו כולם בעולם הנקודים. כמ"ש בחלק זה. ומהם נתחיל הביאור כאן.

(א) והנה הגורם הראשון ליציאת הג' פרצופין מבחינת אור דחסדים הם הרשימות דמ"ה וב"ן דא"ק שעלו למ"ן לע"ב ס"ג העליונים ונזודוגו פב"פ. כמ"ש (בדף תקס"א אות א').

ב', מכח הזווג הזה יצא אור חדש ובקע לפרסא. ג', האור חדש ההוא בקע לפרסא ויצא דרך הטבור להכתר דנקודים והוריד הה"ת מעינים דכתר להפה הכולל דנקודים והחזיר את אר"א לראש, והשיגו הג"ר שלהם ובאו עי"ז למצב פב"א.

ד', האור חדש הזה ירד והאיר לנה"י דא"ק, ואז האיר היסוד את ה' ונקודה לאר"א בבחינת מ"ן, שגרם להם המצב דפנים בפנים. באופן שבי' הפעולות: הג' והד'. מתחברים בפב"פ. כי פנים דאבא מסובב מפעולה הג', דהיינו מאור חדש שהאיר דרך הטבור. ופנים דאמא נמשך מאור חדש שהאיר דרך היסוד את המ"ן, הגורם לפנים דאמא. וזרי שהי' פעולות האלו יוצאים זה מזה ומסובבים זה מזה. כי הרי והג' שהם ב' המצבים: פב"פ ופב"א, נמשכים מאור חדש

דבקע לפרסא, שהיא פעולה ב', והיא נמשכת מהזווג דע"ב ס"ג, שהיא פעולה הא', והגורם לזווג הזה, הוא העלאת מ"ן מנה"י דא"ק. וצריך שתזכור, כי הגורם להעלאת מ"ן

דנה"י דא"ק, הוא הודככות המסך דגוף דס"ג שהיה כלול מבי' מיני רשימות: מהרשימות דנה"י דא"ק ומן הרשימו של עצמו, דהיינו דס"ג. ואחר שגזרך מכל עביותו, נבחן שעלה ונכלל בראש הס"ג, כנודע. וע"כ תחלה נעשה הזווג על הרשימות דס"ג הכלולות בהמסך, שמוזוג הזה עלתה ה"ת בעינים והאח"פ דכלהו מדרגות נדחו לחוץ מהמדרגה, עד שהאח"פ דע"ס דסיים, דהיינו הבינה וז"א ומלכות, דע"ס דנה"י דא"ק, נדחו למטה מקו א"ס למקום ביי"ע. וזהו המסובב האחרון שסיימנו בו התשובה דסבה ומסובב. שבחלק ו'. גם היא הפעולה האחרונה שנשתלשלה מה"פ געסמ"ב מהבחן אור החכמה. כנ"ל. ואח"ז נעשה זווג ע"ב וס"ג העליונים על הרשימות הכלולים בהמסך מהנה"י דא"ק החזיר ומשיב את האח"פ של כל המדרגות שנדחו, כי אור חדש היוצא מזווג דע"ב ס"ג מוריד הה"ת מעינים למקומה לפה כבתחלה, ונמצא בוקע ומבטל הגבול דפרסא. ומשיב הבי"ע לאצילות.

ותשכיל כאן ב' דברים: א' שבי' הזווגים הנ"ל: הקטנות והגדולות, הם סותרים זה את זה, אע"פ ששניהם מסובבים מסבה אחת, שהיא הודככות המסך דס"ג, שהעלה ביחד ב' מיני הרשימות לזווג. כנ"ל. כי הזווג הא' דקטנות, שיצא על הרשימות דס"ג, העלה ה"ת בעינים, ודחה האח"פ מכל המדרגות. והזווג הב' דגדולות שנעשה על הרשימות דנה"י דא"ק, חזר והוריד הה"ת מהעינים, והחזיר האח"פ אל מדרגתם. הרי שסותרים זה לזה.

דבר הב' שצריכים להשכיל כאן הוא, שבין ב' הזווגים הנ"ל. הוא הפרשת דרכים של ב' מיני ה"פ הנ"ל: מהבחן אור החכמה, ומהבחן אור חסדים, כי הזווג שיצא מה"ת שבנקבי העינים על הרשימות דס"ג, הוא הפרצוף אחרון דה"פ געסמ"ב מהבחן אור

חלק ו' תשובה לסדר סבה ומסובב ו' מליין קדמאין תמצא

ופעולה ו' שהיא שיעור הארת חכמה, שהם מסובבים מפעולה ג' וד'.

ומפעולה ה' וו' הנ"ל נמשכים ע"ס דראש באו"א ממטה למעלה, הנק' דעת דאו"א, שעצמותו הוא ה"ח וה"ג, אלא בהארת חכמה. שקומתו נבחן כמו זו"ן דקומת כתר, כי פעולה ה' מודדת קומת כתר, ופעולה ו' מגבלת אותו להארת חכמה דזו"ן דכתר. והיא פעולה הו', דהיינו הע"ס דראש, בקומת זו"ן דכתר. והמלכות של ראש הזה מתפשט בכל השיעור קומה שבראש ויורדת ומתלבשת במלך הדעת, וזהו פעולה הח' המסובבת בפעולה הו'. כמבואר.

ומפעולה הח' שהיא קומת כתר שנתלבש במלך הדעת, נמשך ב' פעולות: הט' שהוא הסתלקות האור, והי' שהוא מיתת הכלי ונפילתו לבי"ע. כי קומה הזו אם היתה מתקבלת בכלי דדעת, אז היתה מחזרת את הבי"ע לאצילות, כי הזווג יצא על ה"ת שירדה למקומה כבתחלה מטרם צמצום ב' כי כבר נבקעה הפרסא. אמנם מטעם עירוב הסיגים שבהכלי, לא היה האור יכול להתלבש בו עד סופו, כי כשהאור פגש בבחי"ד המעורב בו, נסתלק משם תכף לשורשו. ולפיכך נפל הכלי לבי"ע דפרודא, כי מתוך שהיה בו השלמת הבי"ע, ע"כ נבחן מצבו מתחלה במקום בי"ע, כי היה צריך לחברם לאצילות. וכיון שלא חיבר אותם, כי האור נסתלק ממנו, הרי הוא עצמו נשאר בבי"ע בפרודא. והנך רואה, שמדת האור, עצמו, שהיא פעולה הח', היא גרמה להסתלקותו, כי הכלי לא יכלה לקבלו. והוא גרם אל נפילתו לבי"ע, משום שמדתו היה מעמיד אותו במקום בי"ע כדי לחברם לאצילות, גרם בזה שהכלי עצמה נפרד מאצילות ונפל לבי"ע, שהיא המיתה להכלי.

ומפעולה הט' והי': שהן הסתלקות האור, והנפילה לבי"ע. נמשכות ב' הפעולות שהם: הי"א, שהיא השארת הרשימות מהאור שנסתלק, כי כן דרך האורות שמניחים אחריהם רשימות בהמקום שהיו שם, אחר הסתלקותם משם. הרי שפעולה הי"א מסובבת

החכמה. והזווג הב' דגדלות שיצא על הרשימות דנה"י דא"ק ע"י הזווג דע"ב ס"ג, הוא ההתחלה לה"פ געסמ"ב מהבחן אור דחסדים, שמכאן ואילך נבחן עיקר הפרצופין לבחינת אור חסדים, אלא שיש בהם הארת הג"ר בלבד. ע"ד שנתבאר העסמ"ב דנקודים, הנק': או"א, ישסו"ת ודעת. שהם בחינת גרנח"י דזו"א. הרי שהפרשת דרכים דב' מיני ה' פרצופין נמצא בין ב' הזווגים הנ"ל.

(ב) אחר שנתבאר היטב, הדי' פעולות שנתחייבו עד להביא לאו"א במצב פכ"פ שהם: העלאת מ"ן מנה"י דא"ק לזווג ע"ב ס"ג, והאור חדש דבקע דפרסא שיצא מהזווג, וציאת האור חדש דרך הטבור שהוריד הה"ת והביא או"א למצב דפכ"א. וציאת הארתו דרך היסוד בבחינת מ"ן שהביא או"א במצב פכ"פ. נבאר עתה ט' פעולות הנמשכות מזווג פכ"פ ההוא, איך מסובבות זו מזו, בדרך החיוב של סבה ומסובב. וכל הט' פעולות ההם נעשו במלך הדעת, מתחלת התהוותו בראשיהו דאו"א, עד הביטול של הזווג שלו.

וב' גורמים ראשיים יש כאן, שהם מתחברים בפעולה אחת, שהם, הא' המודד שיעור הקומה. הב' המודד ומקבל רק ההארת חכמה. גורם הא', הוא שיעור העביות שבמסך, שזה משוער לפי מקום הה"ת. שכאן, הוא בחי"ד דהתלבשות ובחי"ג דעביות. המוציא ע"ס ממטה למעלה בקומת כתר, והוא מטעם, שמקומה של ה"ת, הוא בפה דראש הכללי דנקודים. וגורם הזה מסובב מפעולה ג' שהיא הורדת ה"ת מעינים. ופעולה הו' היא הגורם הב' שהוא חזרת פנים דאמא התלוי בהמ"ן, שהיא בחינת כללות הזו"ן המושרשים ב' ונקודה, שקבלה מיסוד דא"ק. וע"כ אינו מקבלת מהפנים דאבא יותר מכפי השיעור הארת חכמה דזו"ן דאו"י המקבל מבינה דאו"י, ששיעור זה נק' בשם חלון. וגורם הב' הזה מסובב מפעולה ד' שהיא המ"ן דיסוד דא"ק. ונתבאר הפעולה ה' שהיא מדידת הקומה,

תקצב חלק ז' תשובה לסדר סבה ומסובב ז' מלכין קדמאין

הרי נתבאר איך ג' הפעולות: הי"ד
שהיא מדידת הקומה דבחי"ג. והט"ו שהיא
המשכת הארת חכמה מקומה דבחי"ג שניהם
מסובבות מפעולה הי"ג, שהיא ביטול הזווג
דקומת כתר, כי המה השירים שנשאר:
בהעביות, ובהמ"ן. אחה ביטול הקומת כתר.

ומב' הפעולות הי"ד והט"ו. נמשכות
הע"ס שממטה למעלה, הנקראים גופא דאבא.
שהי"ד מודד הקומת חכמה שבו, והט"ו
ממשיך ההארת חכמה מקומה זו. וזהו פעולה
הט"ו. ומהמלכות דע"ס אלו, נמשכים הע"ס
ממעלה למטה לגוף הנק' מלך החדש. וזהו
פעולה הי"ו. המסובבת מתט"ו.

ומפעולה הי"ז נמשכות ב' פעולות.
הסתלקות האור מהכלי דחסד, שהיא הפעולה
הי"ח. ונפילתו לבי"ע, שהיא הפעולה הי"ט
ע"ד שנתבאר לעיל בפעולות: הט', והי"ד.
ע"ש.

ומפעולה הי"ח, שהיא הסתלקות האור,
מסובבת פעולה הכ', שהיא השארת הרשימו.
כי כן טבע כל אור המסתלק. כנ"ל. ומפעולה
הי"ט מסובבות ב' פעולות, שהם: פעולה כ"א,
שהיא ירידת הרשימות לתחתית האצילות.
ופעולה הכ"ב, שהיא ביטול הזווג דראש
דקומת חכמה. ע"ד הנ"ל בהפעולות: הי"ב
והי"ג המסובבות מפעולה הי', ע"ש.

ד) מפעולה הכ"ב, שהיא ביטול הזווג
דקומת חכמה, מסובבות ב' פעולות: הכ"ג
שהוא גורם חדש לקומת בינה, כי מתוך
שנתבטל הזווג מחוטם עלתה ה"ת לאזן
שהוא בחי"ב. והכ"ד שהיא המשכת הארת
חכמה מקומת הבינה שהוא גורם ב' כנ"ל
בחי"ד והט"ו, הנמשכות מהי"ג. ע"ש.

מב' הפעולות: הכ"ג והכ"ד, מסובבות
הע"ס שממטה למעלה, באו"א, הנק' גופא
דאמא שהיא הפעולה הכ"ה שהכ"ג מודד
הקומה דבינה, והכ"ד ממשיך ההארת חכמה
מקומה זו.

מפעולה הכ"ה, מהמלכות שבה, נמשך

מהפעולה הט'. ופעולה הי"ב, שהיא ירידת
הרשימות לתחתית האצילות כמה שיכלו,
מסובבת מפעולה הי' שהיא נפילתו לבי"ע.
כי ע"כ לא יכלו להמצא תוך הכלים כדרכם
והוצרכו להאיר עליהם ממעל להם, בבחינת
תגין, וע"כ ירדו לתחתית האצילות להתקרב
לבחינתם, עד כמה שיכלו, כדי להחיותם.

וגם פעולה י"ג שהיא ביטול הזווג
שבראשיהו דאו"א, ונפילת הרשימות והמ"ן
למקום הגוף שלו, שנקרא ביטול אחורים
דאו"א. מסובבת ג"כ מפעולה הי'. כי כיון
שנשבר הכלי ונפלה לבי"ע, הרי נתבטל
המסך שלה, ואין עוד מקבל לאורות דראש,
ונודע, שכל החזרת פנים דאמא לא היה כלל
כשביל עצמה. אלא בשביל הקשר דאו"י שיש
לה להשפיע הארת חכמה אל הזו"ן, וע"כ
אחר שנשבר המקבל נמצא מתבטל כל הזווג
הזה, כי לעצמה אינה חפצה רק בחסדים,
בסוד כי חפץ חסד הוא. הרי נתבאר, איך
פעולה הי"א, שהיא השארת הרשימות,
מסובבת מהט' שהיא הסתלקות האור. וב'
הפעולות הי"ב והי"ג מסובבות מפעולה
הי', שהיא הנפילה לבי"ע.

ג) מפעולה הי"ג, שהיא ביטול הזווג
מהמסך שבראש דקומת כתר, נמצא הה"ת
מסתלק ממקום הפה ועולה לחוטם, כי
ההסתלקות הולך על דרך המדרגה, מבחי"ד
לכחי"ג ומבחי"ג לבחי"ב, וכי' עד שמסתלק
לגמרי, כנודע, ונמצא כשנסתלק הזווג
דבחי"ד שהוא בחינת ה"ת שבמקום הפה,
הרי עלתה לבחי"ג שהיא החוטם. וע"כ
יוצא כאן ב' פעולות חדשות, דהיינו ב'
הגורמים הנוהגים בה"פ דחסדים: הא'
למדידת הקומה, המסובב מפעולה הי"ג הנ"ל.
והיא פעולה י"ד. והב' הוא להמשכת הארת
חכמה, והוא נמשך מהשירים של המ"ן
דיסוד א"ק, כי בביטול הזווג דקומת כתר
נתבטל רק חלק אחד מהמ"ן המיוחס לקומת
כתר, והשירים נשארו עוד באמא, והם
החזירו אותה פב"פ בזווג החדש שעל המסך
דבחי"ג. וזהו פעולה ט"ו.

חלק ז' תשובה לסדר סבה ומסובב ז' מלכין קדמאין תקצג

ויכול הרשימו להאיר אליו ממקומו, שמחזה ולמעלה, בלי שום ירידה.

ישסו"ת ומלכי תנהי"מ

(ז) מפעולה ה"ט, שהיא ביטול הזווג דבחי"א, מחמת הודככות המסך. מסובבת עלית המסך דגוף עם הרשימות שבו לאו"א, כי אחר שנודרך המסך מן העביות דבחי"א להשורש, ואחר שפסק ממנו כל העביות דגוף לגמרי, נבחן בזה שעלה ונכלל בהמסך של ראש דאו"א. (כנ"ל דף תקס"ג אות ה') וזהו הפעולה המ'.

מפעולה המ' שהיא עלית המסך אל או"א, מסובבת פעולה מ"א, שהיא התכללותו והתחדשותו שם בזווג אב"א הנשאר באו"א. מפעולה המ"א, מסובבת הפעולה המ"ב שהיא יציאת זווג דפב"א באו"א על המסך והרשימות דישסו"ת הכלולים בו, כי מתוך התחדשות העביות בהמסך על ידי התכללותו בזווג אב"א דאו"א, חזר העביות על כל הרשימות הכלולים בהמסך, חוץ מבחינה אחרונה שהיא בחי"ג, כי לא נשאר ממנה רק בחינת חתלבשות לבד, כנודע. וע"כ נעשה שם בהתכללות באו"א, זווג חדש על העביות דבחי"ג דהתלבשות ובחי"ב דעביות, שזה נבחן, שה"ת שבאו"א חזרה וירדה מעינים לבחינת און וחוטם הנכללים זה בזה. ויצא שם קומת חכמה, שהוא בחינת הפנים דאבא, אבל עדיין אמא אין מחזרת פניה אל אבא, בלי מ"ן כנודע, וע"כ באו בזה למצב פב"א.

ומפעולה המ"ב, שהיא פב"א, מסובבת פעולה מ"ג, שהיא המצב דפב"פ כי אחר שנתעבו הרשימות הכלולים במסך, נעשו גם למ"ן לאמא, משום שהרשימות האלו הם מזו"ן, שהמה מעוררים תמיד מ"ן באמא. וע"כ חזרה פב"פ עם אבא.

מפעולה המ"ג, שהיא המצב פב"פ, מסובבת פעולה מ"ד, שהיא ירידת הקומת פב"פ הנ"ל שיצאה באו"א, אל הגוף דנקודים למקום החזה בת"ת. כי אחר שהוכר העביות

דהתפשטות לגוף, למלך הגבורה וזהו פעולה כ"ו.

מפעולה הכ"ו, נמשך הסתלקות האור שהיא פעולה כ"ז, ונפילת הכלי לבי"ע שהיא פעולה כ"ח. ע"ד הי"ח והי"ט הנ"ל, המסובבות מהי"ז.

מפעולה הכ"ז, שהיא הסתלקות האור נמשך פעולה כ"ט, שהיא השארת רשימו. ומפעולה הכ"ח, שהיא הנפילה לבי"ע, מסובבות ב' פעולות: שהם ירידת הרשימו לתחתית האצילות, שהיא פעולה ל'. וביטול הזווג דקומת בינה, שהיא פעולה ל"א. ע"ד הנ"ל בפעולות הי"ב והי"ג המסובבות מהי"ד.

(ה) מפעולה ה"א, שהיא ביטול הזווג דקומת בינה, מסובבות ב' פעולות ה"ב וה"ג. שהם: המודד לקומת הז"א, כי אחר שנתבטל הזווג מהאון עלתה ה"ת בחזרה לעינים, שהיא בחי"א. וזהו פעולה ה"ב. והממשיכה את ההארה הזו להזו"ן, שהיא הפעולה ה"ג.

מב' הפעולות: ה"ב וה"ג, מסובבות הע"ס דקומת ז"א שממטה למעלה, באו"א, הג' יסודות דאו"א. וזהו הפעולה ה"ד.

מפעולה ה"ד מסובבת ההתפשטות אל המלך דש"ע דת"ת, והוא פעולה ה"ה. וזמנה מסובבת פעולה ה"ו, שהיא הסתלקות האור. והל"ז שהיא נפילתו לבחינת ב"ש ת"ת התחתון, כנ"ל בב' הפעולות ה"י וה"י המסובבות מהח', ע"ש.

ומפעולה ה"ו, שהיא הסתלקות האור, מסובבת השארת הרשימו, שהיא פעולה ל"ח.

ומפעולה ה"ז, שהיא הנפילה לבי"ע, נמשך ביטול הזווג דבחי"א, כי ע"י שבירת הכלי נתבטל המקבל, ונודרך המסך ממנו, ונפסק הזווג דראש, כי אין לו למי להשפיע. וזהו פעולה ה"ט. וכאן חסר פעולה אחת, דהיינו ירידת הרשימו, כי הרשימו נשאר במקומו, משום שהכלי שלו לא נפלה עתה לבי"ע, אלא לב"ש תתאין שלו מחזה ולמטה,

תקצו חלק ז' תשובה לסדר סבה ומסובב ז' מליין קדמאין

נמשך התלבשות הרשימו דת"ת בכלי דת"ת
והיא הפעולה הנ"ב.

ומהם מסובבות עוד ג' פעולות: נ"ג
נ"ד נ"ה. כי מפעולה המ"ט שהיא התלבשות
הרשימו דדעת בכלי החדש דדעת, מסובבת,
ירידת הכלי דדעת שהיה בדעת דבי"ע, ועתה
מחמת התרחקות הרשימו ממנה, ירדה
לתחתית הבי"ע, דהיינו למלכות שלהם, והו
פעולה הנ"ג. ומפעולה הנ' מסובבת ירידת
הרשימו דחסד מבינה דבי"ע ליסוד דבי"ע,
מחמת התרחקות הרשימו. והוא פעולה הנ"ד.
ומפעולה הנ"א, מסובבת ירידת הרשימו
דגבורה מחכמה דבי"ע, לנז"ה דבי"ע. והוא
פעולה הנ"ה.

ח) ומפעולה המ"ד שהוא הראש של
הישו"ת, מסובבות ויוצאות זו מזו ט'
פעולות עד גמר הביטול של אותה הקומה.
דהיינו מפעולה הנ"ו עד הפעולה הס"ד.
שמתחלה נמשכו שם ב' הגורמים: הא' הוא
המודד שיעור הקומה, הנמשך מה"ת שירדה
לבחי"ג. והיא פעולה הנ"ו. והב' הוא שיעור
הארת חכמה מהקומה הזו, שהיא פעולה
הנ"ז.

מב' הפעולות: הנ"ו והנ"ז נמשך שיעור
הקומה הנק' הסתכלות עיינין דישו"ת,
שהוא בחינת חו"ג בהארת חכמה, והו פעולה
הנ"ח.

מפעולה הנ"ח מהמלכות שבה, נמשך
התפשטות לגוף, למלך ב"ש תתאין דת"ת,
והוא פעולה הנ"ט.

מפעולה הנ"ט, נמשכו ב' פעולות:
האחת היא, הסתלקות האור מהכלי, והיא
פעולה הס'. והב' הוא נפילתם לבי"ע. ע"ד
שנתבאר לעיל בב' הפעולות הס' והי'
הנמשכים מפעולה הח'. ע"ש.

ומפעולה הס', שהיא הסתלקות האור
נמשך השארת הרשימו, שהיא פעולה הס"ב.
כי טבע האור להניח רשימו אחר הסתלקותו.
ומפעולה הס"א, שהיא נפילתם לבי"ע
מסובבות ב' פעולות: עלית הרשימות
והתלבשותם בכלים החדשים, משום שאינם

בהמסך עם הרשימות הכלולים בו, הרי נגלה
בו שהוא בחינת מסך דגוף, המשונה מן
בחינת הראש, וע"כ ירד לשורשו שמשם
נתעלה, שהוא מקום החזה. והוציא שם
קומת ע"ס מהחזה ולמעלה עד הפה דאור"א,
כמדת קומתו שהיה לו בהתכללות באור"א.

ז) מפעולה המ"ד, שהיא ירידת הקומה
למקום שמחזה ולמעלה עד הפה, הנק'
ישו"ת, נמשכו בבת אחת ד' פעולות,
דהיינו עד הפעולה המ"ח.

כי פעולה זו, דהיינו הלבשת ישו"ת
למקום הגוף דנקודים מחזה עד הפה דראש
דאור"א, ששם נפלו ד' הקומות דאור"א אחר
שנתבטל זונגם כנ"ל (דף תקס"ב אות ג'
ע"ש כל ההמשך) המכונה נפילת האחורים
דאור"א. גרם זה להתפשטות ג' קוין דכח"ב
בהאחורים האלו, ונתקנו מהם ד' כלים
חדשים דדחג"ת במקום הראש דישו"ת,
שהראש דישו"ת הלביש אותם, כדרך כל
ראש דפרצוף תחתון המלביש לגוף דעליון:
ונעשה כלי דחסד בקו ימין, וכלי דגבורה
בקו שמאל, וכלי דת"ת בקו אמצעי עד
החזה, דהיינו עד המקום ששם מתחיל
להלביש הראש דישו"ת.

וד' פעולות נעשו בזה מ"ה מ"ו מ"ז
ומ"ח. פעולה מ"ה הוא הכלי חדש דדעת.
פעולה מ"ו הוא הכלי החדש דחסד
בימין, פעולה מ"ז הוא הכלי החדש דגבורה
בשמאל. פעולה מ"ח הוא הכלי חדש דת"ת
באמצע עד החזה, דהיינו רק הש"ע.

מד' הפעולות הללו מסובבות ד' פעולות
אחרות: מ"ט ג' נ"א ג"ב. כי מפעולה המ"ה,
שהיא הכלי חדש דדעת, מסובב עלית הרשימו
דדעת שהיתה במקום המלכות דאצילות,
ועתה עלתה אל הכלי החדש שנעשה
במקומה. והיא פעולה מ"ט. ומפעולה המ"ו
נמשך עלית הרשימו דחסד אל הכלי חדש
דחסד, והיא פעולה הנ'. ומפעולה המ"ז
נמשך עלית הרשימו דגבורה לכלי חדש
דגבורה, והיא פעולה הנ"א. ומהפעולה המ"ח

חלק ז' תשובה לסדר סבה ומסובב ז' מלכין קדמאין תקצה

הע"ס שממטה למעלה בקומת ז"א, הנק' יסודות דישסו"ת. שהיא פעולה ע"ו. מפעולה הע"ו מהמלכות שבה מסובב ההתפשטות לגוף, למלך היסוד, והוא פעולה הע"ו.

מפעולה הע"ו, מסובבות ב' פעולות: הא' הוא הסתלקות האור מהכלי דיסוד. שהיא פעולה הע"ה. והב' הוא הנפילה לבי"ע, שהיא פעולה הע"ט.

מפעולה הע"ה, שהיא הסתלקות האור מסובב השארת הרשימו, שהוא פעולה פ". ומפעולה הע"ו שהיא הנפילה לבי"ע. מסובבות ב' פעולות: הא' הוא עלית הרשימו והתלבשותה בהכלי דדעת, שהיא הפעולה הפ"א. והב' הוא ביטול הזווג ונפילת הקומה לגוף.

(א) מפעולה הפ"ב שהיא ביטול הזווג דקומת ז"א, מסובבות פעולות שהם: המורד לקומת המלכות. שהיא פעולה הפ"ג. והמשכת ההארה היא פפ"ד.

מב' הפעולות הפ"ג והפ"ד, מסובבות הע"ס דראש בקומת המלכות, הנקרא מלכיות דישסו"ת, שהיא פעולה הפ"ה. ומפעולה ההיא, נמשכת הארת למלך הו' שהוא המלכות והיא פפ"ו.

מפעולה הפ"ו מסובבות ב' פעולות שהם: הסתלקות האור, שהיא פעולה פ"ו ונפילה לבי"ע, שהיא פעולה פ"ח. ע"ד הט' והי' המסובבות מהח'. ע"ש.

מפעולה פ"ז, שהיא הסתלקות האור, נמשך השארת הרשימו, והיא הפעולה הפ"ט. ומפעולה הפ"ח מסובבות ב' פעולות: הא' עלית הרשימו והתלבשה במלך החדש דדעת, שהיא הפעולה הצ". והב' היא ביטול הזווג של ראש, ונפילת הקומה לגוף. וז"פ הצ"א.

(ב) מפעולה הצ"א, שהיא ביטול הזווג דראש, מחמת הזדככות המסך שבכלי דמלכות, מסובב עלית המסך דגוף הכולל דישסו"ת, עם הרשימות הכלולים בו, להראש דישסו"ת, להתחדשות הזווג. כי אחר שנודרך

יכולים להתלבש בהכלים שלהם כי נפל לבי"ע, וזהו פעולה הס"ג. והב' הוא ביטול הזווג ונפילת הקומה למקום הגוף שלה, הנקרא נפילת האחורים דישסו"ת. כי אחר שנשברו הכלים, נודרך המסך שלו ונתבטל הזווג של ראש, והקומה דראש נפלה לבי"ע. והוא הפעולה הס"ד.

(ט) מפעולה הס"ד שהיא ביטול הזווג דראש דישסו"ת, שהיה בקומת חכמה מסובבות ב' פעולות: ס"ה וס"ו. כי מתוך שנתבטל הזווג דבחי"ג, ונשאר בהמסך רק העביות דבחי"ב, יצא עליו הזווג בקומת בינה, וזהו פעולה הס"ה. והב' הוא המשכת הארת חכמה מהקומה הזו, והיא פעולה הס"ו. ע"ד הפעולות הי"ב והי"ג המסובבות מהי'. ומב' הפעולות הס"ה והס"ו, מסובבות

הע"ס ממטה למעלה בקומת בינה הנק' גופא דישסו"ת. שהיא הפעולה הס"ז. שהס"ה מורד קומת הבינה. והס"ו ממשיך ההארת חכמה.

מפעולה הס"ז, מהמלכות, שבה מסובבת ההתפשטות לגוף, למלך הגו"ה זהו פעולה הס"ח.

מפעולה הס"ח נמשך הסתלקות האור שהיא פעולה הס"ט. ונפילה לבי"ע. שהיא פעולה הע". ע"ד הט' והי' המסובבות מהח'. ומפעולה הס"ט, שהיא הסתלקות האור מסובבת השארת הרשימו, שהיא פעולה הע"א. ומפעולה הע", שהיא הנפילה לבי"ע מסובבות ב' פעולות: עלית הרשימו לכלי החדש דגבורה, והיא הפעולה הע"ב. וביטול הזווג דקומת בינה של ראש, ונפילתו לגוף, שהיא הפעולה הע"ג.

(י) מפעולה הע"ג שהיא ביטול הזווג דקומת בינה, מסובבות ב' פעולות: גורם לקומת הו"א, שהיא פעולה הע"ד. כי אחר ביטול עביות דבחי"ב, נשאר עוד עביות דבחי"א. והב' הוא המשכת הארת חכמה מקומה זו, שהיא פעולה הע"ה. מב' הפעולות הע"ד והע"ה מסובבות

תקצו חלק ז' תשובה לסדר סבה ומסובב ז' מלכין קדמאין

דמלכות להכלי דת"ת הוה, שהיא הפעולה הק"ג.

קיצור לסבה ומסובב, בלי ביאורים

(א) המסך דגוף דס"ג העלה להרשימות דנה"י דא"ק למ"ן לע"ב ס"ג והם נודחונו פכ"פ. וזה פעולה א'.

מכח הזווג דע"ב ס"ג יצא אור חדש דבקע לפרסא, והחזיר האח"פ. ופ"ב.

מאור חדש מסובבות ב"פ: שהאיר דרך הטבור להכתר והוריד ה"ת מעינים, והשיב אר"א להראש, והביאם בזווג פכ"א, ופ"ג. הב' שהאיר דרך יסוד א"ק מ"ן לאר"א, ובאו פכ"פ, ופ"ד.

(ב) מב"פ: ג' ד', מסובבות ב"פ: הא' המודד שיעור הקומה, ופ"ה. הב' הממשיכה הארת החכמה, ופ"ו.

מב"פ ה' ו', מסובבות הע"ס דראש שפ"ה מודד הקומת כתר שלו, ופ"ו ממשיכה הארת חכמה מקומה זו, ופ"ז.

מהמלכות דפ"ז, מסובבות הע"ס דגוף המתפשטות למלך הדעת. ופ"ח.

מפעולה ח' מסובבות ב"פ: הא' הוא הסתלקות האור מהכלי דדעת, ופ"ט, והב' הוא הנפילה לבי"ע, ופ"י.

מפ"ט, מסובבת השארת הרשימו, ופ"יא. ומפעולה י' מסובבות ב"פ: הא' הוא ירידת הכלי לדעת דבי"ע ופ"יב. והב' הוא ביטול הזווג ראש, ונפילת האחרים ופ"יג.

(ג) מפ"ג, שהיא ביטול הזווג דקומת כתר, מסובבות ב"פ: המודד שיעור קומת חכמה, ופ"יד. הב' הממשיכה הארת חכמה מהקומה הזו, ופ"טו.

מב"פ י"ד וט"ו, מסובבות הע"ס דקומת חכמה הנק' גופא דאבא. ופ"טז מהמלכות דפ"טז, מסובבות הע"ס דגוף המתפשטות למלך החסד. ופ"יז.

מפעולה י"ז מסובבות ב"פ: הא' הוא

המסך גם מהכלי דמלכות, כבר פסק לגמרי כל העביות דגוף שהיה בו, והוא משתוה למסך דראש, והוא הפעולה הצ"ב.

מפעולה הצ"ב, שהיא עלית המסך דגוף דישסו"ת לשורשו להמסך דראש, מסובב, התחדשות העביות על הרשימו דבחי"א שבו, ויציאת הזווג דקומת ז"א בהתכללות בישסו"ת, וז"פ הצ"ג.

מפעולה הצ"ג שהיא הקומה החדשה שיצאה על בחי"א בהתכללות בהראש דישסו"ת, מסובב ירידת הראש למקום החזה דגוף דישסו"ת, שהיא מפרק עליון דיסוד ולמעלה עד פה דישסו"ת שהיא בש"ע דת"ת, במקום ג' הכלים: ב"ש ת"ת, ונצח והוד דהיינו שמלביש לגוף דעליון שלו. כדרך כל פרצוף תחתון והיא פעולה הצ"ד.

מפעולה הצ"ד, שהיא הלבשת הראש דקומת ז"א להמקום שמיסוד ולמעלה מסובבת פעולה צ"ה, שהיא תיקון קוין באחרים דישסו"ת שנפלו לגוף במקום זה, שהראש החדש מלביש שם, ע"ד הנ"ל באות ז' בראש דישסו"ת.

מפעולה צ"ה מסובבות ג' פעולות בבת אחת, שהם כלי חדש בב"ש ת"ת עד סיומו, דהיינו עד מקום הפה דראש החדש. שהיא הפעולה הצ"ו. וכלי חדש דנצח בימין. שהיא פעולה צ"ז. וכלי דהוד בשמאל, וז"פ הצ"ח. ומג' פעולות הללו, מסובבות ה' פעולות:

כי מפעולה הצ"ו, שהיא כלי חדש דת"ת, מסובבת ירידת הרשימו לכלי דת"ת החדש וז"פ הצ"ט. ומפעולה הצ"ז, שהיא כלי חדש דנצח, מסובבת ירידת הרשימו דנצח ממקום הגבורה לכלי החדש דנצח שבמקומו עצמו, והיא הפעולה הק'. ומפעולה הצ"ח, שהוא כלי חדש דהוד, מסובבת ירידת הרשימו דהוד מהגבורה, להכלי חדש דהוד אשר במקומו עצמו. והיא הפעולה הק"א.

ומפעולה הצ"י הנ"ל, שהיא הכלי חדש דת"ת שנעשה, מסובבות עוד ב' פעולות: הא' הוא ירידת הרשימו דיסוד לכלי דת"ת, שהיא פעולה ק"ב. והב' ירידת הרשימו

חלק ז' תשובה לסדר סבה ומסובב ז' מליכין קדמאין תקצו

מפמ"ג מסובב ירידת הקומה מהראש.
מא"א למקום החזה דגוף הנקודים הנק'
ישסו"ת, ופמ"ד.

(ז) מפמ"ד מסובבות ד' פעולות בב"א.
כי הארתו מקשר כל הד' קומות דאחורים
דא"א, שנפלו לגוף, ונעשה ד' כלים
חדשים: הא' הוא דעת ופמ"ה. הב' הוא
חסד בימין, ופמ"ו. הג' הוא גבורה בשמאל,
וופמ"ו. הד' הוא ש"ע דת"ת, באמצע,
וופמ"ח.

מד"פ הנ"ל מסובבות ד' פעולות
אחרות: מפמ"ה מסובב עלית הרשימו דדעת
ממלכות דאצילות ומתלבש בדעת החדש
וופמ"ט. ומפמ"ו מסובב עלית הרשימו דחסד
לשם. ופ"ב. ומפמ"ז. מסובבת עלית הרשימו
דגבורה לשם, ופמ"א. ומפמ"ח מסובב עלית
הת"ת לשם. ופמ"ב. ומהם מסובבות עוד
ג"פ מפמ"ט מסובבת ירידת הכלי דדעת
למלכות דבי"ע. וופמ"ג. ומפ"ג מסובב ירידת
הכלי דחסד ליסוד דבי"ע, וופמ"ד ומפמ"א
מסובב ירידת הכלי דגבורה לנו"ה דבי"ע.
וופמ"ה.

(ח) מפעולה המ"ד, שהוא הראש
דישסו"ת מסובבות זמ"ז ט"פ עד ביטול
קומתו. שמתחלה מסובבות ב"פ: הא' הוא
המודד לקומת חכמה, וופמ"ו. וב' הוא
הממשכת הארת חכמה מהקומה. וופמ"ז.
ומב"פ אלו, מסובבות הע"ס דראש הנק'
הסתכלות עיינין דישסו"ת. וופמ"ח, ומפמ"ח
מסובבת ההתפשטות למלך ב"ש ת"ת,
וופמ"ט. ומפמ"ט מסובבות ב"פ: הא'
הסתלקות האור. וופ"ס. הב' חנפילה לבי"ע.
וופס"א.

ומפ"ס מסובבת השארת רשימו, וופס"ב.
ומפס"א מסובבות ב"פ: הא' הוא עלית
הרשימו להכלי החדש דש"ע דת"ת. וופס"ג.
הב' הוא ביטול הזווג ונפילת האחורים
להגוף, וופס"ד.

(ט) מפס"ד מסובבות ב"פ: הא' המודד
לקומת בינה, והממשכת הארה. שהם פס"ה

הסתלקות האור, וופי"ח. הב' הוא הנפילה
לבי"ע. וופי"ט.

מפי"ח מסובבת השארת הרשימו, וופ"כ.
ומפי"ט, מסובבות ב"פ: הא' הוא ירידת
הרשימו דכלי דחסד לבינה דבי"ע, וופכ"א.
הב' הוא ביטול הזווג, ונפילת האחורים,
וופכ"ב.

(ד) מפכ"ב, שהיא ביטול הזווג, מסובבות
ב"פ: הא' המודד לקומת בינה, וופכ"ג. והב'
הוא הממשיכה הארת חכמה מקומה זו,
וופכ"ד.

מב"פ: כ"ג וכ"ד, מסובבות הע"ס
דקומת בינה, הנק' גופא דאמא. שהכ"ג מודד
הקומה, והכ"ד ממשיך התארה. וופכ"ה.
ממלכות דפכ"ה, מסובבת התפשטות לגוף
למלך הגבורה. וופכ"ו.

מפכ"ו, מסובבות ב"פ: הא' היא
הסתלקות האור, מהכלי דגבורה, וופכ"ז. והב'
הנפילה לחכמה דבי"ע. וופכ"ח. מפכ"ז נמשך
השארת הרשימו, וופכ"ט. ומפכ"ח מסובבות
ב"פ: הא' הוא ירידת הרשימו לנו"ה
דאצילות, וופ"ל. הב' הוא ביטול הזווג
וופל"א.

(ה) מפל"א מסובבות ב"פ: המודד קומת
הז"א, וופל"ב. הב' הממשכת הארה וופל"ג.
מב"פ אלו, מסובבות הע"ס הנק' יסודות
דא"א, וופל"ד. וממלכות דפל"ד מסובבות
הע"ס למלך ש"ע דת"ת וופל"ה. מפל"ה
מסובבות ב"פ: הסתלקות האור, וופ"פ ל"ו.
הב' ירידת הכלי לב"ש תחאין דת"ת. וופל"ז.
מפל"ז מסובבת השארת הרשימו,
וופל"ח. ומפל"ז מסובבת ביטול זווג דראש,
ונפילת אחורים. וופל"ט.

(ו) מפל"ט מסובבות עלית המסך
והרשימות שבו, להמסך דראש לאו"א, וופ"מ.
מפ"מ מסובב התכללותו דהמסך בהזווג
אב"א, וופמ"א. ומפמ"א מסובבת התכללותו
בפב"א באו"א. וופמ"ב. ומפמ"ב מסובבת
התכללותו בפב"פ דא"א, וופמ"ג.

תקצח חלק ז תשובה לסדר סבה ומסובב ז מלכין קדמאין

הסתלקות האור ונפילה לבי"ע, שהם פפ"ז
ופ"ח. ומפפ"ז מסובבת השארת רשימו,
וופפ"ט ומפפ"ח מסובבות ב"פ: עלית.
הרשימו להדעת, וופ"צ. וביטול הזווג וופצ"א

(יב) מפצ"א מסובב עלית המסך והרשימות
לישסו"ת. וופצ"ב. מפצ"ב מסובב יציאת
קומת ז"א בהתכללות בישסו"ת, וופצ"ג.
מפצ"ג מסובב ירידת הראש החדש הזה
למקום חזה דגוף ישסו"ת, וופצ"ד. ומפצ"ד
מסובב תיקון קוין באחורים דישסו"ת,
וופצ"ה. ומפצ"ה מסובבות ג' פעולות בב"א:
כלי חדש בב"ש תתאין דת"ת, וופצ"ו. וכלי
בנצח בימין, וופצ"ז. וכלי דהוד בשמאל,
וופצ"ח.

ומג' פעולות הללו, מסובבות ה'
פעולות: מפצ"ו מסובב התלבשות שמה
הרשימו דב"ש ת"ת, וופצ"ט. ומפצ"ז מסובב
ההתלבשות שמה הרשימו דנצח, וופ"ק.
ומפעולה הצ"ח מסובב התלבשות שמה
הרשימו דהוד, וופק"א. ומפצ"ו הנ"ל,
מסובבות עוד ב"פ: הא' התלבשות שמה
הרשימו דיסוד, וופק"ב. הב' הוא התלבשות
שמה רשימו דמלכות וופק"ג.

ופס"ו. מב"פ אלו מסובבות ע"ס דקומת
בינה הנק' גופא דיש"ס וופס"ו. מפס"ו
מסובבת ע"ס דגוף למלך נז"ה וופס"ח. ומפס"ח
מסובבות ב"פ: הסתלקות האור. ונפילת הכלי
לבי"ע. שהם פס"ט ופ"ע. מפס"ט מסובבת
השארת רשימו, וופע"א. ומפ"ע מסובבות
ב"פ: עלית הרשימו לכלי חדש דגבורה.
וופע"ב. וביטול הזווג, ונפילת אחורים.
וופע"ג.

(י) מפע"ג מסובבות ב"פ: המודד קומת
ז"א. וממשכת הארה. שהם פע"ד ופע"ה.
ומהם מסובבות ע"ס דראש אשר נק' יסודות
דישסו"ת, וופע"ו. מן פע"ו מסובבת
התפשטות למלך היסוד. וופע"ז. ומפע"ז.
מסובבות ב"פ: הא' הסתלקות האור, וופע"ח.
הב' הנפילה לבי"ע, וופע"ט. ומפע"ח מסובבת
השארת הרשימו, וופ"פ. ומפע"ט נמשך ב"פ:
עלית הרשימו לכלי חדש דדעת, וופפ"א.
וביטול הזווג, וופפ"ב.

(יא) מפפ"ב מסובבות ב"פ: המודד קומת
המלכות, וופפ"ג. והממשכת הארה וופפ"ד.
ומהם מסובבות הע"ס דראש, הנק' מלכיות
דישסו"ת. וופפ"ה. וממנו נמשך התפשטות
למלך הז'. וופפ"ז. ומפפ"ו מסובבות ב"פ: